Toplumsal Yozlaşmaya Karşı
Kur'an'ın Çağrısı

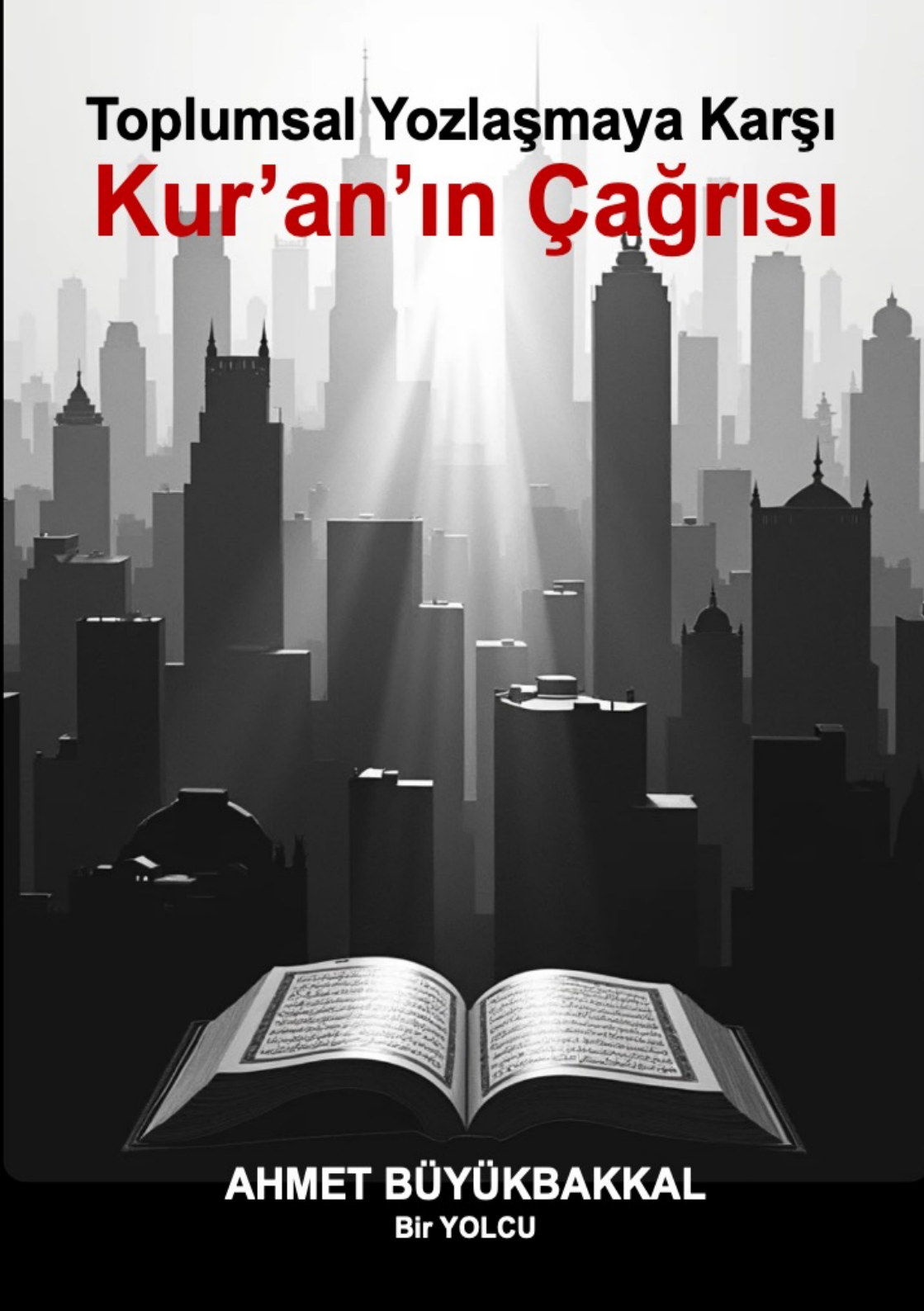

AHMET BÜYÜKBAKKAL
Bir YOLCU

İslam - 003
KUR'AN'IN ÇAĞRISI / Ahmet Büyükbakkal
Kapak tasarımı: Ahmet Büyükbakkal
Baskı: Sena Ofset Ambalaj, Matbaacılık Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Yakuplu Mah. 194. Sok. Blok No: 1 İç Kapı No: 465
Beylikdüzü/ İstanbul
Telefon: (0 212) 613 38 46
Sertifika No: 45030
1. baskı: İstanbul, Mart 2025
Kaynak gösterilerek çoğaltılabilir.
e-posta: abb@ahmetbuyukbakkal.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz- İlk Emir: Oku ……..... 1

1. Toplumsal yozlaşmanın aynasında kendimizi görmek 3
2. Kur'an-I Kerim'i Doğru Anlamak ve Fatiha 7
3. Allah'a Yaklaşmak ve Onu Tanımak 13
4. Tefekkür: Her Yerde Allah'ın Ayetleri ……..... 21
5. Yaratılışın Hikmeti ve İnsan 29
6. Kur'an ve İnsan İlişkisi 37
7. Peygamberimizin Rehberliği 45
8. İman ve Teslimiyet "Kul" 49
9. Müminler: Kimler Kurtuluşa Erecek? 61
10. Ahkam: Allah'ın Emir ve Yasakları ……..... 69
11. Aile ve Sosyal Hayat ……..... 129
12. İmtihan Dünyası: Hayatın Gerçeği ..……..... 149
13. Ölüm Ve Hesap Günü ..…….....……..... 173
14. Tevbe Ve Dua: Geri Dönüş Yolu …..... 189
15. Kur'an'ın Çağrısı 195

KUR'AN SURELERİ

1. Fatiha	39. Zümer	77. Mürselat
2. Bakara	40. Mü'min	78. Nebe
3. Âl-i İmran	41. Fussilet	79. Naziat
4. Nisa	42. Şura	80. Abese
5. Maide	43. Zuhruf	81. Tekvir
6. En'âm	44. Duhan	82. İnfitar
7. A'raf	45. Casiye	83. Mutaffifin
8. Enfal	46. Ahkaf	84. İnşikak
9. Tevbe	47. Muhammed	85. Büruc
10. Yunus	48. Fetih	86. Tarık
11. Hud	49. Hucurat	87. A'la
12. Yusuf	50. Kaf	88. Gaşiye
13. Ra'd	51. Zâriyat	89. Fecr
14. İbrahim	52. Tur	90. Beled
15. Hicr	53. Necm	91. Şems
16. Nahl	54. Kamer	92. Leyl
17. İsra	55. Rahman	93. Duha
18. Kehf	56. Vakıa	94. İnşirah
19. Meryem	57. Hadid	95. Tin
20. Taha	58. Mücadele	96. Alak
21. Enbiya	59. Haşr	97. Kadir
22. Hac	60. Mümtehine	98. Beyyine
23. Mü'minun	61. Saf	99. Zilzâl
24. Nur	62. Cum'a	100. Adiyat
25. Furkan	63. Münafikun	101. Kari'a
26. Şuara	64. Tegabün	102. Tekasür
27. Neml	65. Talak	103. Asr
28. Kasas	66. Tahrim	104. Hümeze
29. Ankebut	67. Mülk	105. Fil
30. Rum	68. Kalem	106. Kureyş
31. Lokman	69. Hakka	107. Ma'un
32. Secde	70. Mearic	108. Kevser
33. Ahzab	71. Nuh	109. Kâfirun
34. Sebe	72. Cin	110. Nasr
35. Fatır	73. Müzzemmil	111. Tebbet
36. Yasin	74. Müddessir	112. İhlas
37. Saffat	75. Kıyamet	113. Felak
38. Sad	76. İnsan	114. Nas

ÖNSÖZ İLK EMİR: Yaratan Rabbinin Adıyla Oku!

"Yaratan Rabbinin adıyla oku!" (Alak, 96/1) ilâhî bir emir hem bir vazife verme hem de bir davettir. Çünkü, canlı ve cansız her varlık bir kitaptır. Bu nedenle, emir "Gör ve gözlemle!" şeklinde değil, "**Oku**!" şeklinde gelmiştir.

Bir çamaşır makinesinin bile bir kullanma kılavuzu varsa, insanın kendini doğru bir şekilde nasıl yöneteceğine ve hayatını nasıl anlamlandıracağına dair bir kılavuz olmaması mümkün mü? Bu kadar önemli bir varlık ihmal edilebilir mi? İşte bu yüzden Allah, insana yol göstermek için peygamberler göndermiş ve kitaplar indirmiştir: Zebur, Tevrat, İncil... Ancak zamanla bu kitaplar tahrif edildiği için Allah, son ve bozulmamış bir kılavuz olarak Kur'an'ı göndermiştir. **Kur'an, insanın kendini tanıması ve doğru yolda yürüyebilmesi için bir kullanma kılavuzudur.**

... "İçinde, umulur ki öğüt alıp düşünürsünüz diye apaçık ayetler indirdik" (4/1) "Kim ondan yüz çevirirse, şüphesiz o, kıyamet günü bir günah yüklenecektir." (12/100) Bu ayetleri okuduğumda ürperdim. Çünkü Kur'an bir vadideydi, ben ise bir başka vadideydim. Daha sonra bir yazıda şunları okudum: "Kur'an'ı sana sesleniyor gibi okur ve her ayetten alman gerekeni alırsan, o zaman gerçekten okumuş olur ve istifade edersin."

Bu sözler benim için bir dönüş noktası oldu. Artık mealden sıyrılarak, Kur'an'ı bana sesleniyor gibi anlamaya yönelik bir yolculuğa başladım. Tefsirlerden, sohbetlerden, İslam alimlerinin eserlerinden ve makalelerden faydalanarak bu farkındalığı kendime **ihtar** ettirmeye çalıştım.

2009 yılında kendim için başladığım bu yolculuğu, sonraki yıllarda "Ey İnananlar! Kendinizi ve ailenizi bir ateşten koruyun." (66/6) emir gereğince, çocuklarım Ömer, Mustafa ve Mehmet'e vasiyet ve miras olarak bir çalışma bırakmak istedim. Daha sonra da şu ayet rehberliğini benimsedim: "İçinizden hayra çağıran, iyiliği buyurup kötülükten meneden bir topluluk olsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir." (Al-i İmrân, 3/104)

Böylece 2014 yılında bu niyetle çalışmamı kitaba çevirdim. Ancak buradaki ihtarlar tamamen **KENDİ NEFSİME** yöneliktir. Çünkü ben, nefsimi herkesten daha muhtaç görüyorum.

Kitaplar ve açıklamalar, **Kur'an'a dürbün veya ayna olmalı; asla onun yerini almaya çalışmamalıdır. Bu kitap, bir tefsir ya da Kur'an'ın açıklamalı hali değildir.** İçeriği, klasik bilgi ve nasihat yerine, örneklerle akla hitap eden bir tarzda oluşturulmuştur. Konuları bir araya toplayarak hem ayetlerin içindeki **emirleri** hem de **iman** ve bizi bekleyen **ahiret** hayatını sohbet havasında işlemeye gayret ettim.

Her ayet gurubu için ilham veren slogandan sonra ayetlerin meali ve bu ayetlerdeki emirlerin bize bakan yönlerini ve ikazlarını yazmaya çalıştım. Ayet gurupları arasında herhangi bir devamlılık bağlantısı olmadan her gurup için ayrı yazı hazırlanmıştır. Bu yazılar ayetin tefsiri veya iniş sebebi olmayıp sadece içinde geçen **EMİRLERE** yoğunlaşılmıştır.

Bu yazılanları kendi eserim gibi görmememizi rica ederim. Hazırlığın 15 yıl sürmesinin sebebi, ulaşabildiğim bütün kaynakları değerlendirerek yanlış anlamaların önünü geçmek için tekrar tekrar kontrol etmeye çalışmamdan dolayıdır.

Rabbim, bizi gücümüzü aşan ve istemeden yaptığımız hatalardan, yanlışlıklardan ve kusurlardan dolayı affetsin. Rabbim, bu yazdıklarımı hayatıma da aktarmamı nasip etsin.

Bu yolculuğumda bana rehber olan Ubeyd Hocama ve Eşime en derin minnetimi arz eder, Rabbim 'den onları ve dünyadaki bütün müminleri Cennetine nail etmesini dilerim.

Hürmetlerimle

Ahmet Büyükbakkal

İstanbul 2009-2024

1-TOPLUMSAL YOZLAŞMANIN AYNASINDA KENDİMİZİ GÖRMEK

Bugünlerde artık haberlere bakmaya yüreğim yetmiyor. Tecavüzler, küçük çocuklara cinsel istismarlar, zinalar, gaddarca öldürenler, adaletsizlikler, adalet sisteminin tıkanması, faiz ile ticaret yapanlar, Eşlerini öldüren kocalar, anne babalarını öldüren evlatlar, büyük küçük dolandırıcılar, hırsızlar, Uyuşturucu kullanımının 16 yaşa kadar inmesi, alkolizmin artması ve kumarın yaygınlaşması gibi olaylar toplum tarafından kanıksanmış, sıradan olaylar haline gelmiştir. Ama bu arada hakkını yemeyeyim bunlar kesinlikle domuz yemiyorlar!

Yaşanan olayların bireysel hatalar gibi görülmesi, çözümü zorlaştırıyor. Bu sorunlar, **TOPLUMSAL YOZLAŞMANIN** sadece görünür yüzleri. Asıl problem, dinin özünden uzaklaşılması ve ahlaki değerlerin göz ardı edilmesidir. İslam sadece bir ibadet dini değil; aynı zamanda ahlaki, ticari, sosyal ve ailevi alanlarda da bize rehberlik sunar. Bugün "domuz eti yememek" gibi bazı emirleri özenle yerine getirirken, adalet, merhamet, emaneti yerine ulaştırma ve kul hakkı gibi temel değerleri unutan bir toplum haline geldik. Bu bir paradokstur.

SOMUT ÖRNEKLERLE DURUMU ANLAMAK

1.Ailede Emanete Hıyanet: Bir baba, kızının en büyük koruyucusu iken ona zarar veren bir şahsa dönüşüyorsa, bu sadece bireysel bir sapkınlık değil, aile değerlerinin çöküşü anlamına gelir. Aile bireyleri, emaneti yani birbirlerini koruma ve kollama sorumluluğunu kaybetmiştir.

2.Adaletsizlik ve Tarafgirlik: Bir iş yerinde liyakatsiz insanları sadece hemşericilik ya da akrabalık bağlarıyla öne çıkarmak hem o kurumu hem de toplumu çürütür. Peygamber Efendimiz (sav) şöyle buyurur: "Bir işi ehline vermediğinizde kıyameti bekleyin." (Buhari)

3.Faiz ve Ticareti Karıştırmak: Kendini Müslüman olarak tanımlayan bir bireyin faize dayalı kredi sistemleriyle ticaret yapması, Rabbimizin kesin yasaklarına aykırı bir duruş sergilemek anlamına gelir. İş ahlakının yozlaşması, toplumun tüm ekonomik yapısını bozabilir.

BİR UMUT IŞIĞI YAKMAK

Toplumun düzelmesi için karamsarlığa kapılmamalıyız. Her birey bir adım attığında, zincirleme bir iyilik halkası oluşturabilir. Peygamberimiz (sav), "Kim bir kötülük görürse, onu eliyle düzeltsin. Gücü yetmezse diliyle, ona da gücü yetmezse kalbiyle buğzetsin. Bu, imanın en zayıf derecesidir." (Müslim) buyuruyor. Kötülüğü düzeltmek için elimizden gelen her şeyi yapmak zorundayız.

KUR'AN'IN REHBERLİĞİNDE FARKINDALIK OLUŞTURMAK

Kur'an-ı Kerim bize yol gösteren en önemli rehberdir. Allah, insanı en güzel şekilde yaratmış ve bu dünyada adaletle, iyilikle yaşamasını istemiştir. Ancak biz bu mesajları unutmuşuz. İşte bu durumu daha iyi anlamak için birkaç örnek:

• Adaletin Önemi:

Allah, "Allah size emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adaletle hükmetmenizi emrediyor." (Nisa, 58) buyuruyor. Bugün adaletten uzaklaşıldığında, toplumdaki huzursuzluk ve güvensizliğin nasıl arttığını görüyoruz. Bir baba, kendi çocuğuna adaletsizlik yaparsa, toplumda kimse adil olmayı bekleyemez.

• Merhamet ve Ahlak:

Peygamber Efendimiz (sav) şöyle buyurur: "Küçüğümüze merhamet etmeyen, büyüğümüze saygı göstermeyen bizden değildir." Aile içi ilişkilerde bile merhametin yok olması, toplumun temel taşlarını yerle bir ediyor.

• Dürüstlük:

Bir ticaret erbabının dürüst olmaması hem kazancını bereketsiz kılar hem de toplumdaki güven duygusunu yok eder. Bugün "Herkes yapıyor, ben de yaparım." mantığıyla yapılan yanlışlar, toplumu bir uçurumun kenarına sürüklüyor.

İSLAM ÜLKELERİ NİÇİN GERİ KALDI?

Kendi öz değerlerimize ve geçmişimize baktığımızda, İslam medeniyetinin tarihte nasıl bir altın çağ yaşadığını, bilime, sanata ve ahlaka nasıl rehberlik ettiğini görürüz. Fakat bugün içinde bulunduğumuz hal, bu ihtişamlı geçmişle çelişiyor.

Bugün İslam coğrafyasının yaşadığı **cehalet**, **geri kalmışlık** ve ihtilaf (**ötekileştirme**) hastalıkları, sadece bizi değil, gelecek nesilleri de tehdit ediyor. Cehaletle mücadele etmediğimiz sürece ne doğru kararlar alabiliriz ne de dünyaya rehberlik edecek bir konuma ulaşabiliriz. Geri kalmışlığı aşmak, ve daha iyi bir yaşam inşa etmek için, sanayi ve ticaret alanında ilerlemek zorundayız. **Ayrılıklar ve ihtilaflar** ise, bizi zayıflatmanın en büyük nedenidir. Biz, kendi ellerimizle düzeni bozarak ırkçılık ve tarafgirliğe düştük. Oysa Rabbimiz bizi bir arada tutmak için kardeşlik bağını emanet etti. Eğer bu bağları güçlendirmezsek, iç ve dış güçlerin oyunlarına karşı koyamayız. Bu bir uyarıdır: **Ya kendi hastalıklarımızı tedavi ederiz ya da bu zayıflıklarımız bizi yıkar**.

Ancak bu tabloyu değiştirmek bizim elimizde. Bu durum, hepimizin kalbine dokunan bir uyanış çağrısıdır. Çünkü bizler, Rabbimizin emanet ettiği ilim ve hikmeti yaşatmadığımızda hem kendimize hem de gelecek nesillere karşı büyük bir sorumluluk yüklenmiş oluyoruz. Bu, ümmet olarak bizim bir vicdan borcumuzdur.

NEREDEN BAŞLAMALI?

Toplumdaki bu yozlaşmayı durdurmak için her bir bireyin önce kendisiyle hesaplaşması, sonra ailesi ve çevresiyle bir düşünce ve davranış yenilenmesine gitmesi gerekir.

•**Kendi Muhasebemizi Yapmak:** Her birey önce kendi hatalarını ve eksiklerini görmeli. Aile içinde sevgi ve merhamet temel alınarak çocuklarımıza örnek olmalıyız.

•**Aile Eğitimi:** Aileler, çocuklarına sevgi, saygı ve ahlak gibi değerleri öğretmeye öncelik vermelidir. Bu konuda Kur'an ve Peygamberimizin hayatı rehber olmalıdır.

•**Eğitim ve Farkındalık:** Çocuklara, sadece dini bilgileri öğretmek değil, aynı zamanda değerler eğitimi vermek şarttır. Empati, adalet ve dürüstlük gibi kavramlar erken yaşta benimsetilmelidir.

•**Toplumsal Adalet İçin Çalışmak:** Adaletin tesis edilmesi için toplumda aktif bir şekilde çaba göstermeliyiz. İslami değerlerin yalnızca ibadetlerden değil, sosyal ve ahlaki prensiplerden de oluştuğunu herkese anlatmalıyız.

•**Kur'an'ın Hayata Geçirilmesi:** Kur'an, hayatımıza şekil vermek için indirilmiştir. Herkes önce kendi üzerine düşen emir ve yasakları hayata geçirmeli, sonra çevresine örnek olmalıdır.

•**Toplumda Dayanışma ve Merhamet:** Komşuya, fakire, yardıma muhtaç olan herkese el uzatılmalı; bireysel çıkarlar yerine toplumsal fayda öne çıkarılmalıdır.

SON SÖZ

Bu **yozlaşma** karşısında kayıtsız kalamayız. Hepimiz, Kur'an rehberliğinde adımlar atarak yeniden özümüze dönmeli ve toplumu oluşturan her bir birey olarak sorumluluğumuzun farkında olmalıyız. Zira toplumun kurtuluşu, bireylerin öz eleştirisiyle ve bu eleştiriyi eyleme dökmeleriyle mümkün olacaktır.

BU YOZLAŞMANIN ÖNÜNE GEÇMEK İÇİN BİREY OLARAK **SORUMLULUK** ALMALIYIZ.

2- KUR'AN-I KERİM'İ DOĞRU ANLAMAK ve FATİHA

Kur'an-ı Kerim'i doğru anlamak için bir yol haritası:

Kur'an-ı Kerim, Allah'ın insanlara gönderdiği en son ve en kapsamlı mesajdır. Bu ilahi kitap, sadece bir rehber değil, aynı zamanda hayatın her alanına ışık tutan bir kılavuzdur. Ancak bu kılavuzu doğru anlamak için, onun bir bütün olarak ele alınması ve derinlemesine incelenmesi gerekmektedir.

1. Kur'an Ayetlerinin Birbiriyle İrtibatı

Kur'an-ı Kerim'de hiçbir konu tek bir ayetle ifade edilmez. Her bir ayet, bir diğerini tamamlar ve açıklar niteliktedir. Örneğin, ibadet, ahlak, hukuk gibi birçok konu farklı surelerde detaylandırılarak anlatılmıştır. Bir ayeti doğru anlayabilmek için, onun bağlamını ve diğer ayetlerle olan bağlantısını göz önünde bulundurmak şarttır. Bu, Kur'an'ın kendi içinde bir açıklayıcı sistem sunduğunu gösterir.

2. Nüzul (İniş) Sebeplerinin Araştırılması

Ayetlerin hangi durumları ele aldığını ve hangi sorunlara çözüm sunduğunu anlamak için hayati önem taşır. Örneğin, Mekke'de inen ayetler genellikle inanç, ahiret ve tevhid üzerinde yoğunlaşırken, Medine'de inen ayetler sosyal düzen ve hukukla ilgili mesajlar içerir. İniş sebepleri, ayetlerin anlaşılmasında bir anahtar görevi görür.

3. Hadislerin Rehberliği

Kur'an'ı doğru anlamak için hadislerin rehberliği de göz ardı edilmemelidir. Peygamberimiz (sav), Kur'an'ın yaşayan bir tefsiri gibidir. O, ayetleri yalnızca tebliğ etmekle kalmamış, aynı zamanda bunların nasıl uygulanacağını da göstermiştir. Örneğin, namazın nasıl kılınacağını detaylı olarak Kur'an'da bulamayız, ancak Peygamberimizin hadisleri bu konuda bize yol gösterir. Hadisler, Kur'an'ın pratikteki yansımasını görmek için elzemdir.

4. Dil ve Üslup Özelliklerine Hakimiyet

Kur'an Arapça olarak nazil olmuş bir kitaptır ve bu dilin inceliklerini anlamak da doğru bir tefsir için önemlidir. Kur'an'daki kelimeler, o dönemin kullanım şekilleri ve Arapça'nın ifade zenginliği içinde değerlendirilmelidir.

5. Anlayış ve Amel Dengesi

Kur'an'ı anlamak sadece bir zihinsel çaba değil, aynı zaman- da bir yaşam pratiğidir. Kur'an'ın rehberliğini hayatımıza yansıtmak, onun doğru anlaşıldığının bir göstergesidir. Peygamberimiz (sav) bir hadisinde şöyle buyurmuştur: "Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve öğreteninizdir."

Sonuç

Kur'an'ı anlamak bir yolculuktur ve bu yolculuk, sadece metni okumaktan ibaret değildir. Onun ruhunu, mesajını ve hikmetini kavrayabilmek için bir bütünlük içinde ele almak gereklidir. Ayetler arasındaki bağlantıyı görmek, nüzul sebeplerini araştırmak ve hadislerle değerlendirme yapmak, Kur'an'ı daha derin ve doğru bir şekilde anlamanın anahtarıdır.

Allah, Kur'an'ın rehberliğini hayatımıza nakşedebilmeyi ve bu yolda samimi bir gayretle yürüyebilmeyi hepimize nasip etsin. Âmin.

FATİHA SURESİ NEDEN BU KADAR ÖNEMLİDİR?

1- Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.
2- Bütün hamdler, övgüler âlemlerin Rabbi Allah' adır,
3- O Rahmandır, Rahîmdir,
4- O, Din gününün, hesap gününün tek hâkimidir.
5- Ancak sana ederiz kulluğu, ibadeti ve ancak senden dileriz yardımı, inayeti.
6- Hidayet eyle bizi doğru yola,
7- O kendilerine nimet verdiğin mutlu kimselerin yoluna; o gazaba uğramışların ve o sapmışların yoluna değil.

FATİHA SURESİ= HAYATIN REHBERİ

Fatiha Suresi, Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi ve en büyük hazinelerinden biridir. Sadece yedi ayetten oluşmasına rağmen, içerdiği derin anlamlarla insan hayatının her yönüne rehberlik eder. Bu sure, Müslümanların her gün beş vakit namazlarında tekrarladığı, hayatın her anında yol gösterici bir dua ve yöneliştir. Peki, **Fatiha Suresi neden bu kadar önemlidir?**

1. Fatiha Suresi: Kur'an'ın Özeti

Fatiha Suresi, Kur'an'ın genel mesajını özetler. Allah'ın varlığı ve birliğini, rahmet ve merhametini, ahiret gününü, doğru yolu bulma ihtiyacımızı ve yalnızca Allah'a kulluk etmemiz gerektiğini açıklar. Bu sure, hayat yolculuğunda ihtiyaç duyulan temel prensipleri belirler.

"Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur" ayeti, her şeyin Allah'ın kontrolünde olduğunu ve hayatın her anında O'na güvenmemiz gerektiğini hatırlatır. Bizlerin sıkça yaşadığı belirsizlik ve kaygı anlarında güç bulmamızı sağlar.

"Rahmân ve Rahîm" ifadeleri, Allah'ın sınırsız merhametini ve şefkatini vurgular. Bizlerinde insanlara karşı merhametli olmayı ve adaleti gözetmeyi öğretir.

2. Hayatın Yönü: Sırat-ı Müstakim

Fatiha Suresi'nin en önemli mesajlarından biri, bizi doğru yola yönlendirme duasıdır. İnsanın her durumda doğru yolu bulmak için Allah'tan yardım istemesi gerektiğini öğretir. Bu dua, yanlış seçimlerden korunmak ve her zaman doğru olanı yapma arzusu taşımak için bir kılavuzdur.

3. Bağımsızlık ve Yalnızca Allah'a Kulluk

"Ancak Sana kulluk eder ve ancak Sen'den yardım dileriz." Bu ayet, aslında bizlere özgüven ve bağımsızlık kazandırır. Dünyanın cazibeleri, insanları köleleştiren ideolojiler veya sosyal baskılar karşısında, yalnızca Allah'a kulluk etmek bir özgürlük manifestosudur. İnsanların, kimliklerini koruyarak Allah'ın huzurunda gerçek anlamda özgür olduklarını anlamaları için güçlü bir rehberdir.

4. Şükür ve Minnettarlık Duygusu
Fatiha Suresi, insanın Allah'a karşı sürekli bir şükür içinde olması gerektiğini vurgular. Bu bilinci kazanmak, her nimeti fark etmek ve minnettar bir kalp ile yaşamayı öğretir. Bu, hem insan ilişkilerinde hem de Allah ile olan bağda bir denge ve huzur getirir.

5. Hayatın Sorularına Cevap Verir
Birçok insan, "Ben kimim?", "Hayatın amacı nedir?" gibi sorular sorar. Fatiha Suresi, bu sorulara derin bir cevap sunar:

KİMİM? Allah'ın bir kulu ve onun yarattığı muhteşem düzenin bir parçasıyım.

NEDEN BURADAYIM? O'na kulluk etmek ve doğru yolda yürümek için buradayım.

NEREYE GİDİYORUM? Ahiret hayatına, Allah'ın huzuruna gidiyorum.

Fatiha Suresi, zihnimize ve kalbimize şu mesajları iletir:

•Hayatın her zorluğu, Allah'a sığınılarak aşılır.
•Doğru yolu bulmak için sürekli bir çaba ve dua gereklidir.
•İnsan ancak Allah'a kul olarak gerçek özgürlüğe ulaşır.

Bu sureyi anlayarak ve içselleştirerek, her tekrar edilişinde, Fatiha Suresi, Allah ile insan arasında yeniden kurulan bir bağ, hayatın karmaşıklığı içinde bir yol haritası olur.

<u>BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM</u>: 27/30- Mektup Süleyman'dandır ve "Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla" diye başlamaktadır.

Besmele yani "Bismillahirrahmanirrahim" üç ilahi isme tahsis edilmiştir. "**Rahman** (çok acıyan) ve **Rahim** (son derece esirgeyici) olan Allah'ın adıyla." Rahman; Dünya hayatında, Mümin-kafir gözetmeksizin, mahlukatın hepsine merhametle muamele eden. Rahim ise; Verdiği nimetleri iyi kullananlara daha büyük ve sonsuz nimetler veren. Ahiret hayatında sadece Müminlere ihsan ve ikram eden.

Bütün kainat hal diliyle **Bismillah** der. Bismillah derken BİR' inin yani Allah'ın himayesine giriyorsun. O 'nu bütün isim ve sıfatlarını bilerek hissedeceksin. Diğeri sözcüktür.

Toprakta bir düzen var, bir ahenk. Kökler taşları aşıp rutubeti buluyor, bir mucize gibi. Ama bu mucize çoğu zaman görmezden gelinir. "Köklerin salgısı bunu yapıyor" diyenler, acaba o köklerin taşı delme kararını ne zaman aldıklarını da düşünüyor mu! Bir laboratuvar kurup analiz mi yaptılar, yoksa yanındaki ağaçlarla istişare mi ettiler? Hayır, her bir kök "**Bismillah**" diyerek bu görevi yerine getiriyor.

Ve **dünya**… Her şeyiyle bir mucize. Dünya 108 bin km hızla saatte dönüyor hayır aslında döndürülüyor. Hızla hareket eden bu gezegen ne evlerimizi yıkıyor ne de denizleri taşırıyor. Kimse şoförsüz bir taksinin kendi kendine döneceğine inanmazken, dünya gibi devasa bir varlığın tesadüfen hareket ettiğine inanmak ne kadar akıl kârı olabilir? Her şey ilahi bir kudretin, bir merhametin eseri.

Cennet olmazsa hamd olmaz. Zira bu dünyada "Bismillah" diyeceksin elma yiyeceksin, ahirette "elhamdülillah" diyeceksin.

Asıl Mal Sahibi' nin istediği ücret;

ZİKİR ---- > Bismillah
ŞÜKÜR --> Elhamdülillah
FİKİR -----> Eline gelen nimeti Allah'ın merhametinin hediyesi olarak düşünmek.

Manzara resmi yapan ressamı övüyoruz da o manzaranın hakikisine bakıp sanatkarını göremiyoruz. Her sanatın bir sanatkarı olduğu gibi kainattaki gözüken mucizelerinde bir sahibi vardır. Nakışı işleyen nakkaş gibi. Elin, ayağın velhasıl bütün uzuvların senin zararına çalışmaz, hal ve hareketleriyle manen "BİSMİLLAH" der

Allah odunla besliyor bizi! Allah, odundan elma yapıyor, odundan üzüm yapıyor, odundan meyve yapıyor, bakıyorsun dallı budaklı bir odun duruyor toprağın üstünde, bir bakıyorsun o odunun ucunda kırmızı elmalar var.

Her bir ağaç kendi hal diliyle **Bismillah** der rahmet hazinesinden ellerini doldurup bizlere sunuyor. Allah bize diyor ki 'kullarım aldanmayın o nimetler benim rahmet hazinemden geliyor o odunları ben bir imtihan sırrı olarak oraya koydum.' Biz üzümü yiyeceğiz sahibini soracağız, sahibi Allah.

Toprak ölüdür, halden hale geçerek insanlarda canlı hale geliyor (hücreler gibi) ya direk sıfattan meyveye geliyor ya da meyveden sıfata. Toprakta ne varsa insanda da o var. Demir, kurşun, magnezyum, kalsiyum, potasyum gibi biz buna A, B, C, D gibi isimlendirerek adına vitamin demişiz.

Toprak = İnsan. Ölüden diri çıkmış biz hala mucizeyi göremiyoruz.

Yenilenmemiz gerekir bir evvelki halinden daha iyi yenileneceksin, yoksa kokuşuruz. Rahat duygusu bir kazanç gibi gözüküyor, aslında rahatlık bir kayıptır. Rahatını kaybetmemek uğruna asıl kaybettiklerini bir bilsen!

Öyleyse bizi yönlendiren, kâinatı dünyayı yönlendiren Rabbimiz var. O zaman her şey lisani hal ile “Bismillah” der. Madem her şey manen "Bismillah" der; Allah namına, Allah'ın nimetlerini getirip bizlere veriyorlar. Biz dahi "Bismillah" demeliyiz. Allah namına vermeliyiz, Allah namına almalıyız.

3- ALLAH'A YAKLAŞMAK VE ONU TANIMAK

Allah'a yaklaşmak; İnsanın varlığının ve hayatının her zerresini, O'nun sonsuz kudreti ve sevgisiyle anlamlandırmasıdır. Bu, sadece dille değil, kalbin, aklın ve ruhun derinliklerinden gelen bir bağlanış ve teslimiyettir. Gökyüzüne bakarken, rüzgarın dokunuşunu hissederken, kalbinin atışını dinlerken. Bunların hiçbiri tesadüf değildir. Her şey bir kudretin ve sonsuz bir rahmetin eseridir.

<u>ALLAH'I HAKKIYLA TANIYAMADIK</u> 22/74- Allah'ın büyüklüğünü gereği gibi değerlendirip BİLEMEDİLER. Şüphesiz ki Allah çok kuvvetlidir, her şeye üstündür.

Ayetteki "bilemediler" kelimesini "bilemedik" olarak okursak, kendimizi de işin içine katarız.

Allah'a İtimat Ediyor muyuz? " Bu soru basit görünüyor, ama çok derin. Allah'a tam anlamıyla güvenen biri, kendisini rahatça O'na teslim eder. Ancak zorluklar karşısında aşırı kaygı duyuyor, Allah'ın takdirine karşı şüphe duyuyor ya da isyan ediyorsak bu nasıl itimattır?

Allah'ın bize gönderdiği kitabı okuduk mu? Dünyanın en ünlü fırıncısı, "fırıncı olmak için un üzerine 400 kitap okudum" demiş. Bu, bir fırıncının mesleğinde iyi olmak için harcadığı emeği gösteriyor. Peki, biz hayatımızın anlamını ve asıl sahibini tanımak için ne kadar çaba gösteriyoruz? Allah'ın bize gönderdiği kitabı, nimetlerini ve büyüklüğünü anlamak için okumayı, öğrenmeyi ve düşünmeyi ihmal ediyor muyuz?

Belli ki Allah'ı hakkıyla takdir etmek mümkün değil. Ama bir şekilde anlamak lazım çünkü O'nunla bir hukukumuz var. Her şeyden önce varolma hukuku... Belki sadece O'nu, yani varolma hukukunu anlasak, bu bile O'nun bizimle nasıl bir varlık – yokluk boyutunda ilişkisi olduğunu düşünüp, ona göre bir insan olmamızı sağlayacak.

Allah'ın isimlerini hayatına taşı; mesela, güneş doğup batıyor, gökyüzü yıldızlarla dolu, nefes alıp veriyorsun. Ama bunların her biri aslında Allah'ın bize sürekli mesaj gönderdiğinin bir işareti değil mi? Bugün bile fark etmediğin kaç küçük olayda Rahmetini gösterdi?

Cebbar O. (Azamet ve kudret sahibi) Kırılan kalpleri onaran, dağılan ruhları toparlayan, eksik olanı tamamlayan sonsuz kudretin adıdır. O, düşeni kaldırır, kaybolanı yoluna koyar, hayatın çatlaklarını merhametiyle sarar. Hayatında hiç O'nun dokunuşunu hissedebildin mi?

Müntakim O. (Adaletle cezalandıran): Haksızlığa uğrayan bir kalbin sessiz çığlığını duyan, mazlumun gözyaşını adalete dönüştüren kudretin adıdır. Öyle bir intikam ki, zalimi hak ettiği sona ulaştırırken, adaletin terazisini kusursuzca dengeler.

O'nun **Semi** olduğunu, fısıltılarını işiteceğini, **Basir** olduğunu, karanlıklar içinde yapıp edileni göreceğini düşün. **Vedud** O. Çok seven, sevgi dolu. Annelerimizin evlatlarına sevgisi O'nun sevgi deryasından bir damla. Ya O, o sevgiyi vermeseydi de annelerimiz doğurduklarını sokağa atsalardı. Hatta doğurmasalardı... İnsanoğlu olur muydu? **Gaffar** o, elimiz yüzümüz günahlarla kirlendiğinde, kalbimiz günahlarla boğulacak hale geldiğinde bir kapı var orda, elini açıp "Affet, Senin hukukunu çiğnedim Rabbim" diyebileceğin.

Allah'ın büyüklüğünü gereği gibi kavramaya çalışmak, O'nunla olan bağımızı derinleştirir. Ve bu bağ, kalbimize gerçek neşeyi, huzuru ve anlamı getirir. Çünkü asıl neşe, kalbin neşesidir. O da yalnızca Allah'a imanla olur.

<u>ALLAH KİMDİR?</u> 112/1-De ki; O Allah bir tektir. 112/2-Allah eksiksiz, Sameddir. (Bütün varlıklar O'na muhtaç, fakat O, hiçbir şeye muhtaç değildir.) 112/3-Doğurmadı ve doğurulmadı. 112/4-O 'na bir denk de olmadı.

İhlas Suresi= Allah'ı Tanımanın Anahtarı

1. "De ki: O Allah bir tektir" (Kul hüvellâhü ehad): Bu ayet, Allah'ın tek ve eşsiz olduğunu bildirir. O, her şeyin yaratıcısı ve sahibidir. Hayatta ne kadar karmaşa yaşarsak yaşayalım, Allah'ın birliği ve yüceliği bize sığınılacak tek bir kapı olduğunu öğretir.

2. "Allah Samed'dir" (Allâhü's-Samed): "Samed" kelimesi, her şeyin O'na muhtaç olduğu, ama O'nun hiçbir şeye muhtaç olmadığı anlamına gelir. O, zorluk anında yardım istenecek tek güçtür. İnsanlar ve dünya üzerindeki diğer her şey sınırlıdır, ama Allah sonsuz ve eksiksizdir. Bu, özgüven ve huzur kazanmanın anahtarıdır: "Ben Allah'a güveniyorum, çünkü O her şeye yeter."

3. "Doğurmamış ve doğurulmamıştır" (Lem yelid ve lem yûled): Bu ifade, Allah'ın hiçbir şekilde bir evladı olmadığını ve O'na hiçbir varlığın doğrudan bir bağımlılık ilişkisiyle bağlı olamayacağını gösterir. İnsanlar arasında baba-evlat ilişkisi gibi kavramlar Allah için geçerli değildir. Örneğin, Arap müşriklerinin melekleri Allah'ın kızları olarak görmesi veya bazı inançlarda Allah'a bir oğul isnat edilmesi, bu ayetle kesin bir şekilde çürütülür.

4. "Hiçbir şey O'nun dengi değildir" (Ve lem yekün lehû küfüven ehad): İnsanlar zaman zaman Allah'ın büyüklüğünü anlamakta zorluk çekebilir ve insanî kavramlarla Allah'ı tanımlamaya çalışabilir. Ancak bu ayet, Allah'ın hiçbir yaratılmışla kıyaslanamayacağını ve O'na denk hiçbir varlık olmadığını öğretir. Allah'ın ilmi, kudreti ve diğer sıfatları mutlak ve eşsizdir.

Allah'ı tanımak, hayatı anlamaktır: İhlas Suresi, sadece bir sure değil, aynı zamanda Allah'ı tanımanın ve hayata doğru bir bakış açısıyla yön vermenin anahtarıdır. Bu sureyi anlamak, hayatta güçlü, bağımsız ve Allah'a bağlı bir duruş kazandırır. Unutmayalım, Allah'ı tanımak, kendimizi ve hayatın anlamını tanımaktır. Ve bu sure, bu yolda bize ışık tutan eşsiz bir rehberdir.

SADECE "OL"DER: 16/40- Biz bir şeyi dilediğimiz zaman, ona sözümüz sadece "OL" dememizdir. O da hemen oluverir.

Kûn Fe Yekûn ("ol" der ve olur) Yaratılmadan önce her şey Allah'ın ilim dairesinde mevcut. Burada "**ol**" emri, kudretin hemen faaliyete geçmesi, Allah'ın dilediği şeyin hiçbir engel olmaksızın hemen meydana gelmesidir. Şimdi bu ayetin penceresinden etrafımızdaki sonsuz faaliyetlere bir göz atalım ve "**OL**" emrini onlarda görelim, okuyalım. Hidrojen ve oksijen bir "ol" emriyle su olmuşlardır. Yenilen gıda bir süre sonra et, kan, saç, tırnak oluyor. Farklı "OL!" emirleriyle. Rahimdeki nutfenin "alâka" olması da yine "OL" emriyledir. Bu emir ve benzerleri aralıksız tekrarlanır. İlâhî kudret ve irade o tohumu halden hâle evirip çevirir ve sonunda insan vücut bulur. Emdiğimiz havaya gırtlakta, ağız boşluğunda ve dudakta ayrı emirler veriliyor ve böylece ağzımızdan değişik harfler dökülüyor. Allah, ağız fabrikasında havadan ses yaratıyor; yine "OL" emriyle. Demek ki, hayatımız her an "**KÜN (OL)**" emrinin cilveleriyle kaynaşıp durmaktadır.

GERÇEK MÜLK SAHİBİNİ HALA BİLMEDİN Mİ? 5/40- Göklerin ve yerin mülkünün Allah'a ait olduğunu, dilediğine (azabı hak edene) azap edip dilediğini de (bağışlanmayı hak edeni) bağışladığını BİLMEDİN mi? Allah her şeye kâdirdir.

Bu ayet, insanın Allah'ın mutlak hakimiyetini ve adaletini anlaması için bir uyarıdır.

Eğer bu evrenin sahibi biz olsaydık, her şeyi nasıl kontrol edebilirdik? Güneşin doğup batmasını mı sağlayabilirdik? Yağmuru zamanında yağdırabilir, toprakta ürünleri yeşertebilir miydik? İnsanların nefes aldığı havayı temiz tutabilir miydik? Hayır. Çünkü göklerin ve yerin sahibi biz değiliz. Her şeyin düzenini ve işleyişini kontrol eden Allah'tır. İşte bu mülk O'na aitse, karar ve hüküm verme yetkisi de sadece O'na aittir. Her insanın vücudu ve cesedi bile kendisine ait değildir.

“Benim gözlerim, kaşlarım...” hayır senin değil. İnsan yemeye ve içmeye bile sahip değil. Yiyeceksin, içeceksin ve sen buna mecbursun. Görüyorum, içiyorum, yiyorum ama senin bunları elde etmende ne kadar katkın var.” Görüyorum” senin elinde değil. Uyumaya bile mecbursun. İstersen uyuma bak neler oluyor? Senin dahilin olmaksızın şuuraltında lehine ve aleyhine çok fiiller olmaktadır. Gözünü kırpıyorsun, Tuvaletini yapıyorsun istersen yapma... öyleyse “benim” demekten vazgeç. Senin cesedin emanettir, verilen güzelliklerde hibedir.

Allah insanlara ihtiyacı olduğu kadar rızklarını temin ettiği gibi hava ve su gibi olmazsa olmaz ihtiyaç için bütün dünyanın canlılarına yetecek kadar vermiştir. Eğer su insanların elinde olsa kim bilir bunu bizlere hangi bedellerle satarlardı.

Allah, adaletin ve merhametin sahibidir. Bu yüzden kimsenin hakkı zayi olmaz. Ama ayet, insanı şu sorularla yüzleştirir: Azabı hak edecek bir hayat mı yaşıyorsun? Bağışlanmayı hak etmek için ne yapıyorsun? Bir örnekle düşünelim: Bir kişi, arkadaşlarıyla bir tartışmaya girip haksızlık yaptığında pişman olmadan, özür dilemeden arkadaşının bağışlamasını bekleyebilir mi? Allah’ın adaleti de bu şekilde işler.

“**Bilmedin mi**?" Bugün bu ikazı duymamız gereken pek çok halimiz var:

- Kendini sahip sanmak: Bazen başarılarımızı, zenginliklerimizi, güzelliklerimizi kendi emeğimizle elde ettiğimizi zannederiz. Ama "Bilmedin mi? Her şeyin sahibi Allah’tır. Sen, Allah’ın sana verdiği imkanlarla bir şeyler yapıyorsun."

- Haksızlığa sessiz kalmak, adaletsizliği görmezden gelmek ve dolayısıyla onun devam etmesine zemin hazırlamaktır. Ama "Bilmedin mi? Her sustuğunuzda, adaletsizliğe ortak oluyorsunuz.

- Tövbeden uzak durmak: "Ben çok günah işledim, Allah beni bağışlamaz." diye düşünüyoruz. Ama "Bilmedin mi? Allah bağışlanmayı hak edeni bağışlar. Tövbe kapısı her zaman açıktır."

<u>ALLAH BİR'DİR ORTAĞI YOKTUR</u>: 17/42- De ki: "Eğer onların iddia ettiği gibi, Allah'la beraber (başka) ilâhlar olsaydı, o zaman bu ilahlar Arş'ın sahibi olan Allah ile boy ölçüşmenin yolunu arayacaklardı."

Allah'ın birliğine dair bu vurgu, hayatın düzenini ve anlamını kavramamız için çok önemlidir. Bir köyde iki muhtar olmaz. Çünkü biri bir karar alırken, diğeri farklı bir karar alabilir ve bu durumda köy halkı kimin dediğini yapacağını bilemez. Aynı şekilde, bir kazada iki kaymakam veya bir şehirde iki vali olsaydı, Birinin yaptığını öbürü bozmaz mı? Hiç tertip, düzen ve nizam olur mu? Eğer birden fazla ilah olsaydı, biri güneşi batırırken diğeri doğurmak isteyebilir ve gece ile gündüzün dengesi bozulurdu. Bir yağmur damlası bile milyonlarca sürecin uyum içinde işlemesini gerektirir. Bu kadar karmaşık bir düzeni tek bir irade dışında kim yönetebilir?

Bir gemiyi düşün. Bu geminin iki kaptanı olsa ve her biri farklı bir rota çizmek istese, gemi nereye gider? Büyük ihtimalle bir kaosa sürüklenir ve hedefine ulaşamaz. Aynı şekilde, evrenin birden fazla yöneticisi olsaydı, düzen bozulur ve kaos hüküm sürerdi.

Dualarında kiminle konuştuğunu, hangi güce teslim olduğunu bilmek, insanın kalbine güç ve huzur verir.

<u>ASLA AFFEDİLMEYEN BÜYÜK GÜNAH=ŞİRK</u>: 4/48- Doğrusu Allah, kendisine ortak koşulmasını asla affetmez. Ondan başkasını (diğer günahları) ise, dilediği kimseler için bağışlar ve mağfiret buyurur. Her kim Allah'a şirk koşarsa gerçekten pek büyük bir günah ile iftira etmiş olur.

Allah Neden Şirki Bağışlamaz? Bu soruyu anlamak için önce Allah'ın bize olan nimetlerini düşünelim; Bizi yaratan, yaşatan, rızıklandıran O'dur. Kalbimizin her atışı, nefesimizin her alışverişi O'nun izniyle gerçekleşir. Eğer biz, bu kadar büyük nimetlerin sahibine şükretmek yerine başka varlıkları O'na eş tutarsak, bu büyük bir nankörlük olmaz mı?

İşte bu yüzden Allah, kendisine ortak koşulmasını bağışlamayacağını açıkça bildiriyor.

Günümüzde Allah'a ortak koşma (şirk) genellikle eski zamanlardaki gibi putlara tapma şeklinde görünmese de, farklı şekillerde ortaya çıkabilir. Bazı insanlar kendi istek ve arzularını Allah'ın emirlerinden üstün tutar. Bu da bir çeşit şirktir.

Bir insanı ya da bir gücü, Allah'ın yetkilerine sahipmiş gibi görmek, şirkin başka bir türüdür. Örneğin, hasta olduğumuzda doktora gideriz. Ama doktordan şifa beklemekle, doktoru Allah'ın bir aracı olarak görmek arasında fark vardır: Eğer doktoru şifa veren güç olarak görürsek, bu bir nevi şirktir. Ama Allah'ın doktoru bir vesile kıldığını bilerek davranırsak, bu imanımızın gereğidir. Çünkü şifa veren yalnızca Allah'tır.

Günümüzde bazı insanlar tarikat liderlerini, siyasi figürleri veya ideolojilerini sorgusuz sualsiz takip ediyor, onları adeta kutsal bir otorite hâline getiriyor. Artık onlar ne derse doğru ne yaparsa haklı kabul ediliyor. Hatta kendi hayatlarını bile bu kişiler veya ideolojilerin belirlediği kurallar doğrultusunda şekillendiriyorlar.

İşin en kötü tarafı ise bu şirke düşünlerin, düşmüş oldukları şirkin farkında olmamalarıdır. Cahiliye döneminde insanlar kendi elleriyle helvadan put yapar, sonra ona tapar ve acıkınca onu yerlerdi. Bugün de durum pek farklı değil; sadece putların maddi şekilleri değişti. Artık insanlar, şahısları veya düşünceleri putlaştırıyor ve hiçbir eleştiriye tahammül etmiyor.

(9/31-Onlar, Allah'dan başka bilginlerini ve rahiplerini de kendilerine Rab edindiler) Nitekim bu ayetin manası hakkında Hatim-i Tâî'nin oğlu Adiy demiştir ki: "Resulullah'a geldim, -Adiy o zaman henüz Müslüman olmamıştı ve Hristiyan'dı- Resulullah (sav) Tevbe Suresi'ni okuyordu, ben: "Ya Resulallah, onlara ibadet etmezlerdi." dedim. Resulullah buyurdu ki: Allah'ın helal kıldığına haram derler, siz de haram tanımaz mıydınız? Allah'ın haram kıldığına helâl derler,

sizde helâl saymaz mıydınız? Onların yap dediklerini yapıp yapma dediklerini de yapmıyor muydunuz " Ben de "Evet" dedim. "İşte bu onlara ibadettir." buyurdu.

Bu hadis şunu gösterir ki, herhangi birini Rab edinmiş olmak için behemehâl ona "Rab" adını vermiş olmak şart değildir. Allah'ın emrine uygun olup olmadığını hesaba katmayarak, onun emrine uymak, ona uyduğu zaman Allah'ın emrine ters düşeceğini düşünmeden hareket etmek, onun emirlerini taparcasına yerine getirmek ona tapmak demektir.

Bazen de siyaset, tarikat, cemaat veya takım tarafgirlik tuzağına düşerek, Kur'an'da açıkça belirtilen günahlara girerler. Sadece tabi olduğu kurumun söylemlerine kanarak diğer insanların gıybet, iftira hatta sözlü veya fiili saldırmak suretiyle hukukunu gasp ederler.

Hesap gününde bana böyle söylemişlerdi deme lüksümüz yok. Rabbimiz hem araştırma hem de muhakeme etmemiz için bize akıl verdi. Bir de bunun yanında rehber olarak Kur'an'ı verdi. Bundan da anlamayanlar için örnek insan Peygamberler gönderdi. Hedefimiz, kim ne derse desin Kur'an'a göre yaşamak ve bunu en kâmil bir şekilde uygulayan Peygamberimizin ahlakı üzerine ahlaklanmaktır.

Ayrıca, Mezarlardan vesilelik yönü bırakıp, doğrudan kabrin sahibinden bir şeyler istemek. Yani: "Allah'ım! Şu zat hürmetine benim şu işimi yap!" yerine, "Ey zat! Ne olur benim işimi yap!" gibi ifadeler şirke kapı açar. Bazı insanlar muska veya tılsımlardan medet umar. Bu, Allah'a ortak koşmaya bir örnektir.

ALLAH'IM SENİ ÇOK SEVİYORUM: 2/165-insanlardan kimi de Allah'tan başka şeyleri O'na eş tutuyorlar da onları, Allah'ı sever gibi seviyorlar. Oysa iman edenlerin Allah sevgisi daha kuvvetlidir.

4- TEFEKKÜR: HER YERDE ALLAH'IN AYETLERİ

<u>TEFEKKÜR ET, KAİNATTAKİ AYETLER</u>: 3/191- Onlar ayaktayken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler. Ve "Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, Sen yücesin, bizi ateşin azabından koru." derler. 45/3- Şüphesiz göklerde ve yerde müminler için birçok âyetler vardır. 45/4- Sizin yaratılışınızda ve çeşitli canlıları yeryüzüne yaymasında kesin olarak inanan kimseler için ibretler vardır. 45/5- Gece ile gündüzün değişmesinde ve Allah'ın gökten bir rızık sebebi olan yağmuru indirip de onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltmesinde ve rüzgârları yönlendirmesinde aklını kullanan bir topluluk için nice deliller vardır. 45/6- İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir. Sana onları hakkıyla okuyoruz. Artık Allah'a ve ayetlerine inanmadıktan sonra hangi söze inanacaklar? 45/13- O, göklerde ve yerde bulunan her şeyi kendinden bir lütuf olarak SİZİN HİZMETİNİZE VERMİŞTİR. Şüphesiz bunda düşünen topluluklar için ibret ve deliller vardır.

Göklerdeki yıldızlardan, yeryüzündeki bitkilere kadar her şey, Allah'ın bizim için yarattığı birer armağandır. Bize ait değil, aslında biz bu evrenin misafirleriyiz.

Mesela bir **ELMAYI** ele alalım; son derece tatlı görünüşüyle insanın yeme iştahını celbeden bir elmanın içindeki vitamin, insanın bir günlük ihtiyacı kadardır. Elma, kolesterolü dengeler, kanı temizler, vücuttan toksin atımını kolaylaştırır, sindirim sistemini düzenler, bulantıyı azaltır ve karbonhidrat emilimini kontrol altında tutar. C, A, K, E ve B vitaminleri açısından zengin olan elma içerdiği mineraller ve eser elementlerle hem enerji verir hem de hücre koruyucudur.

İnsanın mahiyetini bilen bir kudret sahibi, elmayı bu şekilde programlamıştır. Elmaya sahip olduğu C vitaminini çürütmemek için +2 demir konulmuştur.

Eğer bu demir olmazsa, C vitamini bir müddet sonra bozulacaktır. Öte yandan C vitaminini muhafaza etmek için elmanın ihtiva ettiği bol miktardaki meyve asidi, midede asidi arttırıcı, yani mideyi rahatsız edici tesir yapmaktadır. Bunun için elmaya karbonat iyonu da konulmuştur. Bir elma yediğimiz zaman geğirirsiniz. Bunun sebebi, elmanın içerisinde bulunan karbon iyonudur. O Kudret sahibi, elmayı bizim sofamıza hazır hale getirmiştir. İnsanı bilmeyen, tanımayan, onun arzu ve isteklerinden haberi olmayan cansız, şuursuz maddeler (sebepler), böylesine mükemmel ve harika bir meyveyi nasıl vücuda getirebilir?

Bu isim ve sıfatları kendimizde dahil kâinatın her yerinde ayna olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Mesela, elimize sadece bir **PORTAKAL**ı aldığımızda, onun güzel bir sureti olduğunu görürüz, bu ondaki **Musavvir** (her şeye şekli veren, ayrı bir şekil vererek tasvir eden ve yarattığı varlıklara suret veren) isminin tecellisidir. Portakalın belli bir miktarı vardır, bu da **Mukaddir** (Herşeyi tam bir ölçü ile takdir edip yaratan) ismini gösterir. Portakaldaki renk ve koku **Latif** (Çok lütufkâr) isminin tecellisidir. Kabuğunun, onun koruyucu olması **Hafız** (koruyan) ismine delalet ederken, rızık olma yönünden **Rezzak** (Rızkı veren) ismini onda okuruz. İçindeki, şifa veren hassalarından dolayı, **Şafi** ismine mazhariyetini müşahede ederiz. Bütün bunların boş ve abes olmadıkları noktasından **Hâkim** ismini görürüz. Bu meyvedeki Allah`ın insanlara olan sonsuz merhametinden **Rahim** ismini müşahede ederiz. Bakınız, bir tek portakal meyvesinde, kısır anlayışımız ve gafil halimiz ile kaç tane Rabbimizin isim ve sıfatlarını okuyabiliyoruz.

Bazen bir bahçeye bakarız: Toprağa atılmış tohumlar filizlenir, bir yanda kıpkırmızı domatesler, diğer yanda mor patlıcanlar, biraz ileride tatlı bir şeftali ağacı… Hepsi aynı sudan içiyor, aynı güneşin altında büyüyor, aynı toprağa kök salıyor. Ama her biri rengiyle, kokusuyla, tadıyla birbirinden farklı bir hikâye anlatıyor.

Allah, Rezzak ismiyle her varlığın ihtiyacını eksiksiz bir şekilde karşılar. Aynı toprakta büyüyen domates, patlıcan ve şeftali, yalnızca toprağın değil, Allah'ın sınırsız hazinesinden gelen rızıkla şekillenir. Her biri O'nun rızık vermedeki hikmetine işaret eder. İnsan bu nimetleri yerken şunu düşünmelidir: "Benim ihtiyaç duyduğum vitaminler, mineraller, tatlar ve kokular tam da ihtiyacıma göre yaratılmış. Bunlar tesadüfen mi oluştu, yoksa beni düşünen bir Yaratıcı mı var?"

HER ŞEY İNSAN İÇİN YARATILMIŞ, HER TARAF MUCİZE DOLU: 2/164-... Allah'ın yukarıdan bir su indirip de onunla yeri ölümünden sonra diriltmesinde, diriltip de üzerinde deprenen hayvanları yaymasında, rüzgarları değiştirmesinde, gök ile yer arasında emre hazır olan bulutta şüphesiz akıllı olan bir topluluk için elbette Allah'ın birliğine deliller vardır.

Hiçbir sonuç sebepsiz olmaz. Meyve ağaçtan, yağmur buluttan, çocuk anne-babadan gelir. Esasında böylesine sıkı bir sebep-sonuç ilişkisi olmasaydı ne bilim mümkün olurdu ne de kendimizi tutarlı ve anlaşılabilir bir dünyada yaşıyor bulurduk.

Sebep sonucu yapar. Mesela ağacın meyveyi yapması örneğinde eğer ağaç meyveyi yapar dersek o ağaç meyvede var olan özellikleri önceden düşünüp, tasarlayarak tıpkı ziraat fakültesi ve eczacılık fakültesinde çalışan yüzlerce insanın yapabileceği bilgiyi kullanarak kendi kuvveti, seçicilik, yetenek ve tasarımıyla meyve yaptığını kabullenmek gerekir ki çok komik bir durum ortaya çıkar. Meyvede ağaçsız olmayacağına göre; görünen, sebep ve sonucun birlikte geldiğidir. Bunun ötesine görünen bir şey yoktur. Ağacın meyveyi yaptığını gören hiç kimse yoktur.

Ne, Nasıl, Nerede, Ne zaman, Niçin ve KİM?: **Beş N bir K** lık bir soruya cevap veriliyorsa olay aydınlanmış demektir. Ancak kainatla ilgili bilgilerde çok sık olarak **N** li sorular sorulur ancak "**KİM**" e gelince durulur. Hatta modern bilimciler! KİM sorusunu sordurmazlar bile.

Oysa olaylara soracağımız her N li soru bizi K sonucuna götürdüğü gibi cevabına da götürür. Yeter ki GÖRMEYİ bil. Bir örnek;

Ne: Yağmur
Nasıl: Gökten yere geliyor
Nerede: Her yerde
Ne zaman: Her zaman
Niçin: Canlılar yaşasın diye

Göz Neyi görüyor? Su görülen yere geliyor, gelen su ile bütün canlılar hayatlarını sürdürüyor.

Aklımızdaki sorular: Su; insana, hayvana, bitkiye acıyıp şefkat ediyor olabilir mi? Suyun insana ve hayvana rızık yetiştirmek gibi bir kabiliyeti veya niyeti olabilir mi?

Demek ki su kendi kendine geliyor değil GÖNDERİLİYOR. O halde suyu bir GÖNDEREN olmalıdır. Suyu gönderen her kimse ŞEFKATLİ biri olmalı. Bu suyu taşıyan bulut. Bulutu taşıyan görünen rüzgâr olabilir mi? HAYIR.

Yağmurda delillerden uğraşılırken aslı terk edilmez. Balkanlardan gelen… Balkanlarda depo mu var da oradan geliyor. Faili meçhul olur mu? Polis bile delillerden hareket ederek sonuca ulaşıyor

KİM? Perde arkası: Suyun geldiği, gözle görünen bir gerçektir. Buradan gaybı, görünmezi görür olduk. Rahman ve Rahim olan **ALLAH**

Görülmeme konusuna gelince; bilindiği gibi varlık alemi, beş duyu ile bilinenden ibaret değildir. İnsan gözleri ile maddi ve cismani varlıkları görür. Dili tatları, kulağı da sesleri hisseder. Görmediğime inanmam, demek, aklın vazifesini göze yüklemek demektir. Çünkü görünmemek, olmamaya delil olmaz. Bu alemde görebileceğimiz bir kısım hususları, gözle göremediğimizden dolayı inkar edemeyiz. Mesela, bir annenin çocuğu ile alakadar olduğunu gözle gördüğümüz halde sevgisini ve şefkatini göremeyiz. Onu, akıl ile hissederiz.

Her şeyi maddede arayanların akılları gözlerindedir. Göz ise maneviyatta kördür. Devenin pisliğine baktığın zaman oradan bir devenin geçtiğini anlarsın. Ayak izi görsen insanın geçtiğini anlarsın. Deveyi, insanı görmüyoruz ama aklen vicdanen anlıyoruz. Öyleyse bu alemde görülen izler nasıl bir şeye delalet etmez. Allah'ın varlığını aklen kavramamak veya izah edememek caiz değildir.

Tavuk bize her gün yumurta veriyor. Bu tavuk bizi tanımaz., bilmez, sevmez. Bu yumurtayı esnafta yiyor, çiftçide yiyor, bakanda yiyor. Ancak biz doğduğumuzdan beri, yumurta tavuktan geldiği için bize normal geliyor. Bunun içinde "Tabi ki tavuk yumurta yapacak civciv çıkartacak hali yok ya" deriz. Aslında tavuktan yumurtanın gelmesi normal değil, anormal. Şimdi inek yumurta yapsa herkes ayağa kalkar. Tavuğun yumurta yapması, ineğin yumurta yapmasından daha harika.

Alemde Allah ne iş yapar? Kâinatta devamlı değişiklikler var. Sadece yaratmakla kalmamış, devamını da sağlamış. Allah bütün kâinatı yaratmış da öyle bırakmış değil, her an değişim ve yaratılış var. İnsanlardaki her an oluşan hücreler bile yeniden yaratılıyor. (İnsandaki ortalama 30-40 trilyon hücrenin her gün yaklaşık 330 milyar hücresi yenileniyor) Tabiattaki olaylar konuşuyor. ANLA ARTIK

KAİNATTAKİ AYETLERE KUDDÜS İSMİ İLE BAKSAK:

59/23 O Allah ki, O'ndan başka ilâh yoktur! O Melik'tir, Kuddüs'tür

Denizlerde o kadar çok canlı var ki bunların yaşamları, cesetlerine baktığınızca deniz yaşanmaz hale gelirdi. Ancak Rabbimiz "Kuddüs" (tertemiz) ismiyle öyle bir temizletiyor ki bir canlının cenazesini başka varlıklara yedirip canlı vücuduna malzeme oluyor. İnsanın vücudundaki alyuvarlar akyuvarlar kanımızı temizliyorlar. Hücreler kendi içlerini temiz tutup kirli maddeleri dışarı atarlarken biz "Kuddüs" ismini "Ya Kuddüs" deyip zikretmeyelim mi?

Göz kapaklarımızda Cenab-ı Hak'kın "Yeryüzünü temiz tutun" emrini dinleyip gözleri temizliyor. Nasıl ki arabanın silecekleri çalışmasa tozlu yollarda giderken önümüzü göremiyoruz. Aynen gözlerimizde göz kapaklarımız çalışmasa önümüzü göremeyiz. Zira göz kapağı bunun için yaratılmış ve vazifelerinden biri de insan istemese de o göz kapağı emir gereği o vazifesini yapacaktır. Yine arabanın silecek suyu gibi gözyaşı denen bir miktar su göz pınarlarımızda yaratılıp o su ile göz kapağı saniyede birkaç defa sana hiç hissettirmeden temizliğini yapıyor. Ve atık maddeleri ve atık suyu yüzümüze akıtmıyor. Yine gözümüzün bir başka yerinden o atık su alınıyor çekiliyor. Biz sadece gözlerimizi hep tertemiz görüyoruz.

Cenab-ı Hak'kın "Yeryüzünü temiz tutun, kendinizi temiz tutun. Ben Sübhanım, Ben Kuddüsum" emrini sineklerde dinliyor. Kanatlarını, ayaklarını, yüzlerini kondukları her yerde temizliyorlar.

Havada bunu dinliyor. Rüzgâr yerlere konan toz toprak gibi süprüntüleri üfler temizler. Bulut süngeri zemin bahçesine su serper tozu toprağı yatıştırır. Bulutlar göğün gözü olan güneşi kapatmamak vazifesine engel olmamak için çekilirler. Hakikaten bir odanın bile çöpü tozu epey bir kir yumağı olurken, yeryüzüne bakın kirlilik varsa bile, bir şekilde temizleniyor ve yeryüzü her zaman tertemiz bulunuyor.

Bir insan bir ayda yıkanmazsa ve odasını süpürmese çok kirlenir pislenir. Sokaklarda, çöplüklerde dolaşan hangi kediyi pis, kirli gördünüz. Kendisini yalayarak temizler. Peki bir temizlik bilinci ile mi yapıyor tüm bunları? Elbette hayır. Onları temizlik eylemine yönelten Rabbani bir irade var. Kuddüs Esmasının bir yansıması olarak bu işleri onlar bilerek yapmıyor, yaptırılıyor.

Allah'ım Kuddüs isminle bizleri günahlarımızdan temizle, içimizi ve dışımızı pak eyle.

<u>ALLAH HER ŞEYİ BİR ÖLÇÜ İLE YARATMIŞTIR</u>: 13/8. Her dişinin neye gebe olduğunu Allah bilir. Ve rahimler ne eksiltir ne arttırır, onu da bilir. O'nun katında her şeyin bir ölçüsü vardır. 54/49. Muhakkak ki Biz her şeyi bir kaderle, bir ölçü ile yarattık.

Kadın, daha dünyaya gelirken, yumurta hücreleri vücuduna depo edilmiş olarak doğar. Yetişkin çağa gelince her ay bu yumurtalardan biri olgunlaşarak ya döllenir ya da vücuttan atılır. Döllenme sırasında vücuda giren yüz milyonlarca hücre elene elene, içlerinden sadece bir tanesi yumurta hücresiyle birleşir. Döllenmeden sonra ise yoğun bir bölünme safhası başlar, hücreler çoğalarak, her organ için belli bir miktara ulaşır ve sonra esrarengiz bir şekilde duruverir. Nihâyet vakti geldiğinde doğum gerçekleşir ki, bu kesin olarak önceden tahmin edilebilen ve sebebi anlaşılmış bir vakit değildir.

İşte, canlılar dünyasında görülen bütün bu hâdiselerde apaçık hesaplar vardır. Hesap olduğuna göre, **hesabı yapan** da olmalıdır. Hesabı yapan ise, hesap ettiği şeyi en ince ayrıntılarına kadar bilen ve her şeye gücü yeten biri olmalıdır. Yoksa bu düzen bu kadar mükemmel şekilde işlemezdi

Güneşin doğuşu ve batışı, gece ile gündüz arasındaki denge, yıldızların hareketi, gezegenlerin yörüngeleri… Bunların hepsi birer ölçüye tabidir. Güneşin çok fazla büyümesi ya da küçülmesi, dünyada hayatı imkansız kılacak kadar bir etkiye sahip olurdu. Eğer gece çok uzun sürse ya da gündüz hiç bitmese, yaşam da bu dengenin bozulmasıyla yok olurdu. Bunlar Allah'ın koyduğu ölçülere uyarak düzenli bir şekilde işler. Yani, evrendeki her şeyin bir "ölçüsü" vardır ve bu ölçü, hayatın devamını sağlayacak şekilde tam yerindedir.

Allah her şeyi belirli bir ölçüye göre yaratmıştır;
Yaratma: Canlı varlıklar, Cansız varlıklar, Tabiat olayları

Kurallar: Yer çekim yasası, Evrenin genişlemesi, Suyun kaldırma kuvveti, Dünyanın kendi etrafında dönmesi

Uyum: Dünyanın kendi eksine etrafında dönüş hızı, Ayın dünyaya olan uzaklığı, Atmosfer tabakasının kalınlığı, Havadaki gaz miktarı

Düzen: Mevsimlerin sürekliliği, Gece ile gündüzün birbirini izlemesi, Su döngüsü, Yeryüzünde yaşam

Vücudumuzun bütün yapılarında, Kalp atışlarımızda, DNA sarmallarının en ve boy oranında, kâinatın özel tasarımında, bitkilerin yaprak dizilim kuralında, kar tanesi kristallerinde, pek çok galaksinin spiral yapısında ve sayısız yerde Yaratıcımız hep aynı oranı kullanmıştır: Altın oranı, yani 1.618'i

Kâinatın ikili-simetrik yapısı vardır. Mesela bedenimizin simetrik bir yapısı var. Baş ve gövde ortada olmak üzere iki yanda iki kolumuz, iki ayağımız, başımızda iki gözümüz, iki kulağımız var. Bütün hayvanların vücut yapılarında da ikili, simetrik bir yapının esas alındığını görüyoruz. Hem yine vücudumuzda kalbimiz tek olsa da kalbin iki karıncığı, iki de kulakçığı var. Damarlarımız da atar ve toplar damarlar şeklinde görev yapıyorlar.

Allah, kâinatta düzensizlik ve kargaşa ortamı oluşmaması için denge koymuştur. Her şeyin bir ölçüsü vardır ve bu ölçü sayesinde evren varlığını sürdürmektedir. İnsan da bu ölçüyü bozmamak ve düzeni korumak zorundadır.

RABBİMİZİN NİMETLERİ SAYMAKLA BİTER Mİ: 55/13. Şimdi Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz?

Hayat, Allah'ın bize verdiği nimetlerle doludur. Ancak, zamanla insan bu nimetlere o kadar alışır ki, artık onları değerli görmemeye başlar. Her şeyin normal olduğunu düşündüğümüzde, aslında büyük bir tehlikeye düşeriz: Nimete alışma hastalığı. Bu hastalık, farkında olmadan şükürsüzlük yaratır.

Bir nefes bile aslında Allah'ın bize sunduğu en değerli hediyedir. Ancak zamanla bu nimetleri basit ve sıradan görmeye başlarız. Allah, nimetlerini insanlara sunarken şükretmelerini ister.

5- YARATILIŞIN HİKMETİ ve İNSAN

<u>İNSANIN YARATILIŞI</u>: 15/26- Andolsun ki biz insanı kuru bir çamurdan, şekillenmiş bir balçıktan yarattık.

Tamtakır bir kuru çamurun tabiatı, hayata ne kadar zıttır. Tabiata kalsa bunda, insan veya hayvan şöyle dursun, bir otun bitme imkânı bile yoktur. Fakat şu bir gerçektir ki, bundan insan yaratılmıştır. Bu ise doğrudan doğruya Allah' ın kudretinin sanatına, ilim ve hikmetine apaçık bir delildir.

Çocuğu doğuşunda kaynak kim? Anne mi? Dış görünüşte öyle ancak tek başına yapamıyor. Baba mı? Hayır o da tek başına yapamıyor. Spermler ise babanın yediği içtiği gıdalardan oluşuyor. Gıdaların geldiği yer TOPRAK. Toprakta ise hiç canlılık alameti yok. Çocuk anneden değil, babadan değil. Doğdu sözü bile yalandır. Çocuğun dünyaya gelişinde anne de baba da sadece şevk ve sevk var. Ancak yaratmıyor. İnsan sonradan meydana geliyor. Görünür sebep annedir, babada sebeptir.

Madde aslı toprak (yediği gıdalar vs.) burada ise asitler vs. ölü bir toprak. Bu yaratılışın izahı yok. BU BİR MUCİZEDİR. (İnsanoğlu hiç yoktan yaratıldı.) Topraktan gelip yine toprağa gidecek. Dönüşüm var.

Ne zamandan beri hayat devam ediyor? Ne zaman başlamış? Kaç insana, kaç ağza takılmış, ne kadar lezzet tattırılmış, kaç bahar hediyelerle doldurulup gönderilmiştir? Hiç hayatın zinciri kopmuş mu? İşte, bütün bu oluşum; ilahi fiiller ve Allah'ın eserlerdir.

Bize verilen ikramı Allah'tan geldiğini değil de biz elde etmişiz gibi görüyoruz. Mesela kolumuzu kaldırıyoruz, "bu kolu ben kaldırdım" değil, Allah bu kolumu kaldırmayı bana nasip etti. (Rızık verdi). Gözlerle, ellerle, ağızla nimet verdi. Bu bebeklikten başladı, emzirmek için dudak ve ağız verdi. Seni hayvan, ağaç yapmamış, seni insan yapmış. Elmas gibi nimetler dizilmiş. TAM BİR GERDANLIK.

<u>İNSANOĞLU NE KADARDA ACİZ VE FAKİR:</u> 35/15- Ey insanlar! Siz Allah'a muhtaçsınız. Allah ise zengin ve her hamde lâyıktır. 16/4- O, insanı bir meniden yarattı. Bir de bakarsın ki o, Rabbine karşı apaçık bir düşmandır

(**Kendime sesleniyorum!**) Ağzına giren lokmada bile senin ne kadar hissen var? ne kadar kudretin var? Güneşi mi doğdurdun? Yerden bitki mi çıkardın? El, ayak, ağız veya mide mi yaptın? Yoksa bütün Allah'ın sanatlarını gördüğün o gözünü mü yarattın?

Senin o lokmayı ağzına atacak eli, o ağzı, o lokmanın gideceği mideyi hatta boşaltım sistemini bile sana O verdi. Senin cüzi iraden sadece sana verilen nimeti, sana verilen el ile, sana verilen akıl ve enerji ile ağzına doğru hareket ettirmek. BU KADAR ACİZSİN.

Kıl kadar şuurunla "ben varım" diyebiliyorsun. Akşam yatıp sabah kalkabileceğini zannederek ertesi günün planlarını yapıyorsun. Lokmayı yiyip midede öğütülmekle kendinin hazmettiğini zannediyorsun. Yaptığın beşyüz işin bir işi bile aslında sana ait değil. Ama gafletle, o kıl kadar kullandığın şuurunla BEN diyorsun.

Toprak ve nutfe safhasından başlayıp insan suretine bürünene, oradan dünyaya gelip bebeklik ve çocukluk safhalarını geçirerek aklı başında olgun bir insan haline gelene kadar Allah'a karşı sonsuz bir ihtiyaç içindedir. Aynı şekilde dünyada yaşadığı süre içerisinde de maddeten ve manen Allah'a muhtaçlığı hiçbir zaman bitmez tükenmez. Cenâb-ı Hak havasını ve suyunu kesse yaşayamaz ölür.

İnsan yaşlanmayı durduramadığı gibi ölümü de ortadan kaldıramaz. İnsan son derece aciz bir varlıktır. Tek bir virüse yenik düşebilir, bedeninde kontrolsüzce üreyen tek bir hücrenin vesilesiyle ölebilir. Yalnızca soğukta kalması, güneşte fazla zaman geçirmesi, yıkamadan bir meyveyi yemesi, gözüne yalnızca tek bir toz tanesi kaçması, biraz fazla yemek yemesi, biraz uykusuz kalması gibi sebepler ciddi hastalıkların oluşması için yeterlidir.

İnsanın ruhî yönden Allah'a muhtaçlığı belki maddi yönünden daha fazladır. Dünyadaki maddî nimetler onun topraktan gelen bedeninin ihtiyaçlarını karşıladığı gibi, dini talimatlar da onun ruhî ihtiyaçlarını karşılamak üzere verilmiştir. Dolayısıyla yalnızca Allah'a kulluk etmenin emredilmiş olması da sadece insanın menfaatinedir. İnsanın dünya ahiret mutluluğu buna bağlıdır.

İnsan bu acz ve zaaf sebebiyle Allah'ın kudretini ve rahmetini daha açık bir şekilde görecek ve daha içten ve inanarak "**Allah Hu Ekber**" (Allah her şeyden en üstündür) diyecektir.

YAŞLILIK BİR İBRETTİR. HİKMETİ VARDIR: 36/68- Bununla beraber kimin ömrünü uzatıyorsak, yaratılışta onu (güç ve kuvvetini alarak) tersine çeviriyoruz. Hâlâ akıllanmayacaklar mı?

Yaşlanmanın insan hayatında kaçınılmaz olması, evrendeki düzenin kusursuz işlediğini ve bu düzeni yaratan bir güç olduğunu gösterir. Allah bu kanunu koymuş ve her insana bu düzenin bir parçası olacağını bildirmiştir.

"Yaratılışını tersine çevirmek" Çocukken zayıf ve bakıma muhtaç olan insan, gençlikte güçlü ve bağımsız hale gelir. Ancak yaşlandıkça beden yeniden zayıflar, hafıza eskisi gibi olmaz ve kişi yeniden bir çocuk gibi çevresine bağımlı hale gelir.

Gençlikte sahip olduğumuz fiziksel güç, zamanla azalır. Bu nedenle insanın en değerli sermayesi ZAMANdır ve bu sermaye Allah rızasına uygun işlerde kullanılmalıdır.

Ağaç duruyor, yol duruyor, araba duruyor, ev duruyor çevrene bakıp da seninde duracağını sanma. Sen günden güne gidiyorsun. Zamanı çok iyi değerlendir zira seni buradaki ameline göre sonsuz ebedi hayat bekliyor. Allah 'ın "GEL" emri gelecek. Pek yakında…

Halbuki o kişinin daha hayalleri vardı. Hani bir ev alacaktı, arabasının yeni modelini dahi hayal etmişti…

İHTİYARLADIM hayır doğrusu İHTİYARLA-**NDIRIL**-DIM.

Gençliğini de veren ihtiyarlığını da veren birisi var. İkindi ihtiyarlayınca akşam oluyor. Kış ihtiyarlayınca bahar geliyor. Sen de ihtiyarlayınca ebedi gençleşeceksin.

“Hâlâ Akıllanmayacaklar mı?” Ayetin sonunda sorulan bu soru, yaşlanma sürecinin insanlar için bir ibret olduğunu ifade eder. İnsan, ihtiyarlıkla karşılaştığında kendi sınırlılığını ve faniliğini fark etmeli, kendini güçlü ve bağımsız zannederek Allah’ı unutmamalıdır.

HAYVANLARIN YARATILIŞI VE HİKMETİ: 16/5- Hayvanları da O yarattı. Onlarda sizi ısıtacak şeyler ve birçok faydalar vardır. Ve siz onlardan bir kısmını da yersiniz. 16/66- Gerçekten süt veren hayvanlarda da size bir ibret vardır. Size işkembelerindeki yem artıklarıyla kandan meydana gelen, içenlere içimi kolay halis bir süt içirmekteyiz. 16/68- Senin Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: Dağlardan, ağaçlardan ve insanların kuracakları kovanlardan kendine evler edin. 16/69- Sonra meyvelerin hepsinden ye de, Rabbinin (sana) kolay kıldığı yollara gir, diye ilham etti. Onların karınlarından renkleri çeşitli bir bal çıkar ki, onda insanlar için şifâ vardır...

Bir ineğin sadece 1 litre süt üretebilmesi için, kalpten memelere 400 litre kan pompalanması gerekir. Bu, 10 litre süt için yaklaşık 4 ton kanın dolaşması demektir. İnekler, ırklarına göre günlük 15-40 kg arasında süt verebilir. Örneğin, günde 40 kg süt veren bir inek için yaklaşık **400 ton** kanın memelerden geçmesi gerekir. Bu miktar, 30-40 ton kapasiteli tankerlerden en az 10 tanesini doldurabilecek kadar büyüktür. Suphanallah!

Memesini sıktığınızda süt şırıl şırıl akar. Eğer aynı yere bir şiş batırsanız ne olurdu? Kan akardı. Ancak süt geliyor! Bu durum bize gösteriyor ki, süt sadece ineğin memesinden değil, Allah'ın rahmet ve hikmetinden kaynaklanıyor. İneğin memesi, bu rahmet feyzinin bir çeşmesi haline geliyor.

İneğin nasıl süt yaptığını anlamaya çalışan Dr. Artturi Ilmari Virtanen, süt yapamadı, ancak inekten nasıl daha çok süt alacağımızı keşfetti. Bundan dolayı kendisine Nobel ödülü verdik. Şimdi size soruyorum, ineğin yaptığını bir derece anlayan, ancak yapamayan birine Nobel ödülü verilirse, her bir ineğe acaba nasıl bir ödül vermek lazım?

Mesela; Arının bal vermesi, arı bizi tanımaz. Şimdi biz bilim adamlarını toplayıp desek ki: Ya profesörler, bu arılar var ya çok terbiyesiz şeyler, biz balını almaya gidince bizi sokuyorlar. Biz bundan sonra arı balı yemek istemiyoruz. Siz bal yapın, biz ondan yemek istiyoruz desek. Bize arı gibi bal yapabilir mi profesörler? Yapamazlar. Peki profesörlerin yapamadığı balı, bir sinek nasıl yapabiliyor? Yukarıdaki ayette Allah diyor ki: Ben arıya vahyediyorum, emrediyorum insanlar için şifalı olan balı üretiyor.

İçinde yaşadığımız mavi gezegende Allah'ı bize bildiren en muhteşem ayetler bitkiler, hayvanlar ve insanlardır. Hepsindeki ortak ilahi mühür olan "hayat", her şeyiyle bize Allah'ı gösteriyor. Hayatı veren ve devam ettiren Allah'tır.

İnsanoğlu, kırk binin üzerinde bitki ve hayvanı besin olarak kullanıyor. Kendi hayatlarını bizim hayatımızın devamı için feda ediyorlar. Aklımızı ve ilmimizi kullanarak hayvanlara baktığımızda her birinin muhteşem "makineler" veya "yürüyen fabrikalar" olduğunu söyleyebiliriz.

Hayvanları yaptıkları işlere göre isimlendirirsek inek, koyun ve keçiye "süt ve et fabrikası", tavuğa "yumurta ve et fabrikası", ipek böceğine "ipek fabrikası", arıya da "bal fabrikası" dememiz daha münasip olur! Doğrusu, bu hayvanların diğer faydalarını düşündüğümüzde, bu tarzda bir isimlendirme bile noksan kalır.

SADECE BİR YUMURTANIN BİZE GELİŞ MUCİZESİNE BAKSAK? 80/24- Bir de o insan yiyeceğine baksın. (da bunlar sofrasına gelinceye kadar hangi merhalelerden geçtiğini anlasın ve Rabbine şükretmeye başlasın).

Bir yumurtanın mucize bir tasarımla bize nasıl paketlenip geldiğini şöyle bir görelim. Yirmi dört saatlik bir üretim faaliyetinin neticesi olan bu leziz nimet, mutfağımıza kadar güvenle ulaşabilmesi için son derece dikkatle planlanmış bir ambalaj içinde bize sunulur. Yumurta kabuğu deyip geçmeyin. Kırıp çöp sepetine attığımız bu mükemmel ambalaj, mimarisi ve estetiğiyle akılları hayrete düşüren bir sağlamlık, pratiklik ve geometri şaheseridir. Yumurtanın sarısı ve akı, tavuk vücudunda ayrı ayrı yerlerde imal edilir. Sonra bu mamul yaklaşık on altı saat süren bir işlemle ambalajlanır.

Önce yumurtanın şekline bir bakın. Parmaklarınızla iki ucundan ne kadar kuvvetle bastırsanız, kırılmadığını göreceksiniz. Bu sağlamlığın yanında pürüzsüz ve kusursuz bir şekli de vardır. Normalde çok iyi bir kalıba ve tezgâha ihtiyaç duyan böyle bir eser, içinde hiçbir kalıp bulunmayan tavuk vesilesiyle bize sunulmaktadır. Yumurtayı paketlemekle görevli olan bez, tavuğun vücudundaki bütün kalsiyum ve karbonat iyotlarını çekecek şekilde düzenlenmiştir. Öyle ki, tavuğun besininde kalsiyum eksildiği zaman, kabuğun hammaddesi olarak tavuk, kendi kemiklerini kullanır.

Öyle bir fabrika düşünün ki, tavuk kanı gibi pek de iştah açıcı olmayan bir maddeden hem yumurta sarısını hem yumurta akını hem de kabuğunu ayrı ayrı çıkarsın ve beş-on santimlik bir üretim şeridi içinde bütün bu işleri tek tek gerçekleştirdikten sonra kan ve dışkı gibi iki pisliğin içinden yumurta gibi tertemiz ve faydalı bir gıda üretsin. Bir şeyden her şeyi yapan bir ilim ve kudretin sahibinden başka bu fiile mührünü basabilecek kim var?

Modern teknoloji tavuğun besininden ya da kanından yumurta yapabilecek bir fabrikayı kuramadı. Olmaz ya, eğer kurmuş olsaydı bugün bir yumurtayı on beş kuruşa değil, yüzlerce liraya yiyemezdik.

Her yumurta kırışınızda, kabuğu atmadan önce ona uzun uzun bakın. Size bu nimeti böyle mükemmel bir ambalaj içinde göndereni düşünün. O'nun adını anın, afiyetle yiyin ve O'na şükredin.

<u>BİZİM NANKÖRLÜĞÜMÜZ</u>: 14/34- Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, sayamazsınız. Şüphesiz insan çok zalimdir, çok nankördür.

Nan-KÖR insan… Adı üzerinde, kendine yapılan iyiliklere karşı hep gözlerini kapayıp sanki görmeyen "KÖR" gibidir. Nankör insana ne yapsanız ne etseniz ona kul köle de olsanız, yaranamazsınız. Çünkü o, hiçbir zaman azıyla yetinmeyecek ve hep daha fazlasını isteyecektir.

"Gördüm!" Ne yaptın da gördün. Gördürüldün. Görme sadece küçük et ve sinir parçası değil, ruhunla görüyorsun. Rüya buna bir örnektir. Görme hadisesi ne güneşten ne de gözdendir. Sadece güneş veya göz olsa yine görme gerçekleşmez. İki sebep bir araya gelmiş. Peki ona sahip olan kim? Ama insan diyor ki "ben görüyorum!" İnsan, nimetin nimet olduğunu biliyor ancak nimeti vereni göremiyor.

Oysa Allah'ın nimetleri saymakla bitmez. Her lokmamız, her yudum suyumuz, her nefesimiz… Hepsi Allah'ın rahmetinin eseridir. Ama insan bu nimetleri unutarak kibirlenir, şükretmez. Kazandıklarını kendi başarısı zanneder ve "Ben yaptım, ben başardım" der. Oysa sahip olduğumuz her şey, Allah'ın lütfu değil midir? Buna rağmen şükretmeyen insan, kendi varlığını bile unutup nankörleşir.

Peki bize bütün hayatımızı var eden, şekillendiren, bütün kâinatı ihtiyacımız için bize yönelten Rabbimizin verdiği bu nimetleri karşısında insanoğlunun yani bizim nankörlüğümüz karşısında ne hissettiğini düşünüyor muyuz? Bu yaptığımız nankörlüğün elbet bir karşılığı olacaktır.

Birisi bir kilo meyve alıp getirse mutluluğumuzu o şahsa belli etsek, adam düşünür, "Arkadaşımın hoşuna gitti. Yine alayım da yine memnun olsun" der; Allah da böyle... "Kulumun hoşuna gitti, biraz daha vereyim." der. Bunun için Rabbimiz İbrahim suresi 7.ayette "Şayet şükrederseniz size olan nimetlerimi artırır da artırırım. Yok eğer nankörlük ederseniz, şunu bilin ki benim azabım çok şiddetlidir" diye hem müjde hem de ikaz eder.

SENİN RIZKINDA SANA ÖLÇÜ İLE VERİLMİŞTİR. RAZI OL: 15/21- Her şeyin hazineleri yalnız bizim yanımızdadır. Fakat biz, onu ancak ihtiyaca göre, belli ölçülerde veririz. 42/12- Göklerin ve yerin kilitleri O'na aittir. O dilediğine rızkı genişletir ve daraltır. Şüphesiz ki O, her şeyi hakkıyla bilir. 42/27- Eğer Allah rızkı kullarına bol bol verseydi, mutlaka yeryüzünde azgınlık ederlerdi... 11/6- Yeryüzünde rızkı Allah'a ait olmayan hiçbir canlı yoktur

Rızık, sadece mal ve mülk değil; sağlık, huzur, bilgi, sevgi, hatta nefes alıp verme gibi görünmeyen nimetleri de içine alır. Ayetlerde anlatılan bu ilahi denge, hayatımızın her alanında gözle görülen bir hakikattir.

Allah, kullarına rızkı ihtiyaçlarına, kapasitelerine ve imtihanlarına göre verir. Her insana aynı rızık verilseydi, dünya düzeni bozulurdu. Çünkü insan, her zaman sınırlarını unutan bir varlıktır. Çok fazla mal, güç ve imkân elde edenlerin nasıl haddini aştığını, kibirlendiğini tarih boyunca gördük.

Eğer herkes zengin olsaydı, kimse çalışmak istemezdi. Kimse hizmet sektöründe çalışmaz, hayat durma noktasına gelirdi. Allah, her topluma ve bireye ihtiyacına göre verir ki, insanlar birbirine muhtaç olsun ve hayat bir denge içinde sürsün. Bir doktorun ilmine muhtaç olan hasta, bir çiftçinin ürününe muhtaç olan şehirli, İşte bu denge Allah'ın hikmeti

Bazen de Allah, rızkı daraltarak kulunu sabırla sınar, bazen de genişleterek şükürle imtihan eder. Bazen istediğimiz şeyler bizim için hayırlı değildir. Allah bizi bildiğimizden daha iyi tanır ve ihtiyaçlarımıza göre verir.

Rızkımız Allah'a emanettir ve O, kullarını asla unutmayan, merhametli olandır. Tıpkı kuşların, karıncaların ve balıkların rızkını verdiği gibi, bizim de ihtiyaçlarımızı gören ve karşılayan O'dur. Yeter ki güvenelim, yeter ki O'na sığınalım. Unutma ki Yiyecekle değil RIZIKLA besleniyoruz.

6- KUR'AN ve İNSAN İLİŞKİSİ

<u>EY İNSAN YARATAN RABBİNİN ADIYLA OKU!</u> 96/1- Yaratan Rabbinin adıyla oku! 96/2- O, insanı bir alakadan (embriyodan) yarattı.

Kur'an'ın ilk suresi olup, Allah'ın adı ile başlamaktadır. "Oku" emrinin anlamı; Birisi Kur'an'ı okumak ve tebliğ etmek şeklindedir. Diğeri ise en büyük kitap olan kâinatı okumaktır.

İnsanın dünyaya gönderiliş gayesi kâinatın ve kendisinin yaratıcısı olan Allah'ı bilmek, tanımak, ona iman ve itaat etmektir. İnsanın asli vazifesi budur.

Yüce Allah bu sebeple insanlara muallim olarak Peygamber ve okuması için de "Kitap" göndermektedir. Okuma ve yazma insanın temel görevidir. Yani insan öğrenci, dünya okul, peygamber öğretmen ve kutsal kitaplar da insanın okuması gereken kitabıdır. İnsan bu kitaptan dersini aldıktan sonra hayat boyu "**Kâinat kitabını**" doğru şekilde okuyup anlayacak ve anlamlandıracaktır. Okudukça ilmi artacak ve ilmi arttıkça Allah'a olan imanı ve itaati artacaktır. Bu şekilde ömrünün sonuna kadar öğrenmeye ve ilerlemeye devam edecektir.

İlk emri '**Oku'** olan bir dinin sahipleri olarak dünyada en az okuyan toplumlar arasında yer almaktayız. Ne kâinatı okuyabildik ne de Rabbimizin bize rehber yol gösterici olarak gönderdiği Kur'an hakikatlerini.

Peki bilgiler niçin eyleme dönüşmez? Örneğin herkes sağlıklı bir yaşam için günde en az iki litre su içilmesi gerektiğini bilir. Bu evrensel bir bilgidir. Peki kaç kişi bu bilgiyi davranışa dönüştürüyor? Nasıl zayıflanacağını, nasıl yabancı dil öğrenileceğini biliriz. Peki neden uygulamayız? Çünkü bilgiye duygu katamıyor. Bilgiye duygu kattığın zaman inanış olur. İman olur. Bilgi +duygu=iman. Çünkü mantıksal olarak inanıyorsun ama duygularını katamadığın için uygulamaya çeviremiyorsun.

Kişi akıl olarak bilip kalben tasdik etmiyorsa iman olmuyor. Bu sadece bilgi oluyor. Almanya'da bir Lise Müdürü, her eğitim öğretim yılı başında öğretmenlerine şu mektubu gönderirmiş;

"Bir toplama kampından sağ kurtulanlardan biriyim. Gözlerim hiçbir insanın görmemesi gereken şeyleri gördü. İyi eğitilmiş ve yetiştirilmiş mühendislerin inşa ettiği gaz odaları, iyi yetiştirilmiş doktorların zehirlediği çocuklar, işini iyi bilen hemşirelerin vurduğu iğnelerle ölen bebekler, lise ve üniversite mezunlarının vurup yaktığı insanlar. Eğitimden bu nedenle kuşku duyuyorum. Sizlerden isteğim şudur; Öğrencilerinizin "**insan**" olması için çaba harcayın. Çabalarınız bilgili canavarlar ve becerikli psikopatlar üretmesin. Okuma yazma, matematik, çocuklarınızın daha fazla "**insan**" olmasına yardımcı olursa ancak o zaman önem taşır."

<u>KUR'AN'I ÖLÇÜ AL – AHKAM DIŞINA ÇIKMA</u>: 4/1- (Bu) İndirdiğimiz ve (hükümlerini) farz kıldığımız bir suredir. İçinde, umulur ki öğüt alıp düşünürsünüz diye apaçık ayetler indirdik. 7/3- (Ey insanlar) Rabbinizden, size indirilene uyun ve O'ndan başka dostlara uymayın. Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz! 54/17- Andolsun biz Kur'an'ı öğüt almak için kolaylaştırdık. Öğüt alan yok mudur? 4/82- Onlar hâlâ Kur'an'ı gereği gibi düşünüp anlamaya çalışmazlar mı?

Kur'an-ı Kerîm, yalnızca Allah'a inancın varlığını ilan eden bir metin değildir. O, tüm insanlığa; iman etmekle yetinmemek, bu imanın hayatımıza yansımasını sağlamak, iyiliğe davet edip kötülükten uzak durmayı hayatımızın merkezine koymamız gerektiğini hatırlatır.

Modern yaşamın cazibeleri Allah'ın emirlerini geride bırakmamıza neden oluyor. Televizyon, sosyal medya, filmler… Bu araçlar bizi sürekli meşgul ederken, kalbimizde ve aklımızda Allah'ın sesi, adeta unutulmaya yüz tutuyor.

Kur'an, her adımda bize "akletmiyor musunuz?" diyerek tefekkür etmeye çağırır. Verilen her nefesin kıymetini bilmek, hayatı Rabbimizin buyruklarına göre düzenlemek; imanın içselleştirilmesinin yoludur. Faizin haramlığından, zinanın tehlikesine kadar her hüküm, aslında hayatı koruma, nesli ve ahlaki değerleri muhafaza etme amacı güder. Kur'an'ın mucizesi yalnızca kelimelerde değil, **içindeki ahkamın hayatımıza dokunuşunda gizlidir.**

Alexis Carrel'in "Yarınlara Doğru" adlı eserinde de belirtildiği gibi; "**İnsanların çoğu hem Allah'a inanıyorlar hem de Allah yokmuş gibi davranıyorlar**" diye sorgulaması vardı. İnsan Allah'a inanıyorsa, bu inancın hayatın her alanına yansıması gerekir. Çünkü iman, yalnızca bir söz veya düşünce değildir; **bir yaşam biçimid**ir. Gerçekten Müslümanlığı, yaşamımızda ne ölçüde temsil edebiliyoruz?

Agop ile Abdullah; Agop ile Abdullah çok iyi arkadaştılar. Bir gün ikisi meyhanede içerken Abdullah der ki "yahu Agop Müslüman olsan ya!" der. Agop da "ama sizde içki haram" deyince Abdullah "masada beraber içmiyor muyuz" der. Agop "ama sizde zina haram biliyorsun ben dayanamam" Abdullah "ne çabuk unuttun beraber o işleri yapmıyor muyuz?" Agop "ama sizde her gün beş vakit namaz var bana çok zor gelir" Abdullah "dert ettiğin şeye bak haftada bir cuma günü iki rekât kılıp çıkarsın o da olmazsa kılmazsın. Ben kılıyor muyum? "Bunun üzerine Agop, Abdullah'a dönerek "Yahu Abdullah ben zaten Müslümanmışım" der. Kendimize bakarak arada bir iç muhasebemizi yapmalıyız. Sahi biz Müslümanlığı tam olarak temsil edebiliyor muyuz?...

Kıyamet günü etiketlerin değil, hayatın, yapılanların, niyetlerin hesabını vereceğiz Rabbimize.

Kimsenin fikrine kayıtsız teslim olmayalım. Tarikatların, cemaatlerin, siyasi partilerin, liderlerine tapınılan mekanlara dönüştürülmesine hizmet etmeyelim. Herkese ve bilhassa alimlere saygımız olmakla birlikte Allah ile aramıza hiç kimseyi sokmayalım.

Mucize, Kur'an 'ın kendisi değil, içindeki ahkamıdır. Hedefimiz hayatımızı Rabbimizin buyruklarına göre düzenlemek olmalıdır. Faiz haramdır dediyse, Allah'ın emrettiği ineği kesmemek için bin dereden su getiren Yahudiler gibi, faize bulaşmayı meşrulaştırmaya çalışmayalım. Yüreğimiz Rabbimizden yana atsın.

AMEL EDİLMEYEN KUR'AN TERKEDİLMİŞ SAYILIR:

25/30- O gün Peygamber: "Ya Rabbi, halkım bu Kur'an'ı TERK EDİP ondan uzaklaştılar!" der. 20/100- Kim ondan yüz çevirirse, şüphesiz o, kıyamet günü bir günah yüklenecektir

Ayette geçen "Kur'an-ı mehcur" tabiri; terk edilmiş, bir kenara atılmış, bırakılmış, uzaklaşılmış Kur'an demek.

Peygamber Rabbine hangi halkı şikâyet edecek dersiniz? Kim bu Kur'an'ı bir kenara atan halk?

Elimize aldığımız herhangi bir Mushaf'ın üzerinde "Kur'an-ı Kerim" yazar. Ne asil bir isim. Demek artık şöyle okuyacağız: Kur'an-ı mehcur… terkedilmiş, bir kenara atılmış Kur'an.

Kendimizi bir yoklayalım. En son ne zaman Kur'an'ı okuduk demiyorum ne zaman dediğini anlamaya çalıştık? Yani Kur'an'ı en son ne zaman terk ettik?

Biliyorum bir çoğumuz için trajik bir soru. "Kur'an'ı terk etmek" Ondan umudunu kesmek… Gerek duymamak… Heyecan duymamak… Okuduğu halde terk etmek…

Kimimiz Kur'an'ı "**okuyarak**" terk ederiz. Gece gündüz hatim indiririz. Bir ölünün toprağına okuyup geçeriz. Şifa niyetine okur, fal bakar, Davudi seslerimizle salonları inletiriz. Ne dendiğine hiç bakmayız çünkü önemli değildir. Önemli olan lahuti bir sesin içimizi huzurla doldurmasıdır. İşte bu Kur'an-ı mehcur'dur… "İnmemiştir hele Kur'an. Ne mezarlarda okunmak ne fal bakmak için"

Kimimiz "**saygı göstererek**" terk ederiz. İşlemeli kılıflara koyup duvarlara asarız. Belden aşağıya indirmeyiz.

Ayağımızı ona uzatarak yatmayız. “Abdestim yok” vs. diyerek zinhar el sürmeyiz. Öyle saygılıyızdır ki saygımızdan ne dediğini anlamayı bile saygısızlık sayarız. “İnmemiştir hele Kur’an. Ne duvarlara asılmak ne el sürülmemek için”

Oysa bu kitap esas itibarîyle “**yaşayan hayatın**” içinde “okunur”. Yaşayan hayattan koptuğu an terkedilmiş olur. Çünkü onun oluş ve doğuş tabiatında dosdoğru “yaşayan hayatın” içinden gelen özelliği vardır. Kur’an sadece bir “metin” değildir. Arkasında yirmi üç yıl boyunca esen bir ruh, dalgalanan bir heyecan ve coşkun bir hareket vardır. Bunlardan nasibiniz yoksa Kur’an okumak bir kuru emektir…

KİTAP YÜKLÜ EŞEKTEN FARKIMIZ OLMALI: 62/5- Tevratın mesajını ulaştırma ve onu uygulama yükümlülüğünü kabul ettikleri halde, sonra bu yükümlülüğü yerine getirmeyenler, tıpkı ciltlerle kitap taşıyan merkebe benzer.

Bugün, internet sayesinde her tür bilgiye kolayca ulaşabiliyoruz. Ancak bu bilgileri okuyup anlamadan veya hayatımıza aktarmadan sadece bir bilgi yığını oluşturuyoruz.

Bir kişi İslam'ın emir ve yasaklarını öğrenir ama bunları hayatına uygulamazsa, bu, ayette anlatılan duruma benzer. Örneğin, namazın önemini bilen birinin bu bilgiyi uygulaması, sadece bilginin ağırlığını taşımak anlamına gelir. Su hakkında istediğin kadar bilgin olsun, senin susuzluğunu gidermez. Kur’an’daki bilgi de sen onu yaşamadıkça sana bir faydası yoktur.

KURAN’I NASIL OKUMALIYIZ? 7/204- Kur’an okunduğu zaman, hemen susup onu dinleyin, umulur ki, rahmete nâil (ulaşmış) olursunuz. 20/114- .. Kur’an'ı okumada ACELE ETME; "Rabbim! benim ilmimi artır" de. 39/23- Ondan Rablerine saygısı olanların derileri ürperir. Sonra derileri de, kalpleri de Allah'ın zikrine karşı yumuşar. İşte bu Allah'ın rehberidir.

Kur'an-ı Kerim'i bir insan sesli olarak okuyor ve biz de bu sesi duyuyorsak, onu dinlemek ve susmak farzdır. Bu esnada başka bir işle meşgul olmak caiz değildir. Ancak televizyon, bilgisayar ve radyo gibi şeylerden okunan Kur'an'ı dinlerken herhangi bir işle meşgul olmanın da bir sakıncası yoktur. Çünkü doğrudan insan sesinden değildir. Fakat dinlersek sevap alırız. (Elmalılı,7/204 tefsiri)

Kur'an'ı bize sesleniyor gibi okursak ve her ayetten alacağımız şeyleri alırsak o zaman gerçekten okumuş olur ve istifade ederiz. Maalesef çoğu okuyanlar, sadece lafız olarak okuyorlar. Mutlaka onun da bir sevabı vardır. Kur'an okuyan biri, onun kelimeleri ve harfleri adedince sevap kazanabilir. Fakat, esas olan onu hem okumak ve hem de anlamaya çalışmaktır. Bunun için de Kur'an' ı hem meallerden hem de tefsirlerden yararlanma yoluna gitmeliyiz. O'na dokunmalı ve O'nu okumalıyız. Okuduğumuz ayetlerden elde ettiğimiz **bilgiler ile hayatımız arasında bir köprü kurarak**, bu bilgilerin hayatımıza girmesine izin vermeliyiz.

Allah (c.c.) Ayet de "bu Kitab'ın etkisinden tüyleri ürperir" diyor. Haşa yoksa biz Rabbimiz den korkmuyor muyuz ki Kur'an okurken kalplerimiz hiç ürpermiyor...

Hz. Ömer bir gün bineğinin üzerinde giderken bir evde Tur suresinin okunduğunu işitti. Bineğinden indi, duvara yaslanıp dinlemeye başladı. Okuyucu: "Rabbinin azabı hiç şüphesiz vuku bulacaktır, onu defedecek hiçbir şey de yoktur." (Tûr, 7-8) ayet-i kerimesine gelince, Hz. Ömer sarsıldı, ağlamaya başladı. Sonra bitkin bir halde eve gitti, yemeden içmeden kesilerek bir müddet hasta yattı.

Bu örneklerden anlaşılmaktadır ki onlar, ayetleri bizler gibi, "Bu ayet kâfirler hakkında inmiştir," "Bu ayet münafıklar hakkında inmiştir" diyerek, bilgiç bir edayla dinlemiyorlar, hassasiyet ve haşyet dolu bir yürekle kendilerine hitap ediliyor gibi dinliyorlardı. Çünkü onlar, Peygamberimizden Kur'an okuma ve dinleme adabını öğrenmiş, buna uygun şekilde dinliyorlardı

<u>UNUTAN UNUTULUR:</u> 20/124- Her kim de benim zikrimden (Kur'an'dan) yüz çevirirse, (bilsin ki) ona dar bir geçim vardır ve onu kıyamet günü kör olarak haşrederiz. 20/125- (O zaman Kur'andan yüz çeviren kimse) "Rabbim! beni niçin kör olarak haşrettin, oysa ben gören bir kimseydim" der. 20/126- Allah: "Böyledir, sana âyetlerimiz gelmişti de onları SEN UNUTMUŞTUN, BUGÜN DE ÖYLECE UNUTULURSUN" der.

Allah'ı unutmak; O'nun emir ve yasaklarını görmezden gelmek, rızasını kazanmak için çaba göstermemek, hayatına Allah'ın hoşnutluğunu rehber edinmemek demektir.

Unutmak, karşılık görür. Allah, kendisini seveni sever, yok sayanı yok sayar, terk edeni terk eder. Bu, adaletin gereğidir. Allah kimseyi unutmaz; ancak O'nu unutanlar, Allah'ın rahmetinden ve yardımından mahrum kalırlar. Cezanın cinsi suça göredir: **Unutan unutulur, terk eden terk edilir**.

Allah, kullarına her gün kendisini hatırlatır. Minarelerden yükselen ezan sesiyle, ölümle, hastalıkla, sıkıntıyla, hatta küçük uyarılarla... Oysa insan, bu hatırlatmalara rağmen gaflete düşer, Rabbini unutur. Modern zamanlarda bu unutmuşluk hastalığı çok yaygındır.

<u>KUR'AN'IN BİR KISMINI KABUL ETMEMEK KÜFÜRDÜR</u>: 2/85-Yoksa siz kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Şu hâlde içinizden böyle yapanlar, netice olarak dünya hayatında perişanlıktan başka ne kazanırlar, kıyamet gününde de en şiddetli azaba uğratılırlar. Allah, yaptıklarınızdan gafil değildir. 2/86- Bunlar AHİRETİ, DÜNYA HAYATINA SATMIŞ kimselerdir...

Haksız kazanç peşinde koşan bir tüccar veya makam uğruna adaletten sapan bir yönetici, dünya menfaatlerini ahirete tercih edenlerin örnekleridir. Böyle yapanlar, gerçekten neyi kaybettiler, ne kazandılar? Değer miydi? Değmezdi,

Çünkü; Dünya geçicidir. En uzun dünya hayatı bile ahiret yanında bir göz kırpma süresi kadar kısadır. İnsan, ebedi hayatını böylesine kısa bir süre için feda etmemelidir.

Günümüzde bazı insanlar, mesela bir yandan namaz kılıp diğer yandan faiz alıp verme, bir yandan oruç tutup öbür yandan gıybet yapma, insanın iki şahsiyet, iki kalp taşımasıdır ki bu, iki yüzlülüğün, bozuk karakterin göstergesidir.

Bu, bir köprünün yalnızca yarısını inşa etmeye benzer. Köprünün diğer yarısını tamamlamadığımızda, karşı tarafa geçmek mümkün olmaz. Tıpkı bunun gibi, Kur'an'ın hükümlerinin bir kısmını kabul edip diğer kısmını görmezden geldiğimizde, hayatımızda tam anlamıyla huzur bulmamız mümkün değildir.

DİN TEKTİR: 21/92- İşte sizin bu dininiz bir tek dindir. Rabbiniz de Ben'im. Öyle ise yalnız Bana ibadet edin!

Allah, insanları farklı milletlere, dillere ve kültürlere ayırmış olsa da, hepsini aynı Allah'a kul olmaya davet etmiştir.

Din bir tanedir ancak bugün dünyadaki Müslümanlara baktığınızda bile binlerce farklı Müslümanlık görüyoruz. Elimizde direk Rabbimizden gelen orijinal Kur'an bulunduğu halde kendine göre Müslümanlık ortaya çıkıyor.

DİN BİR TANEDİR. Öyleyse tevrat ve incil ne oluyor?

Orijinal Tevrat zamanla kaybolmuş ve bugünkü Tevrat, yüzyıllar boyunca eklemeler ve değişiklikler yapılarak Hz. Musa 'dan 600-1000 yıl sonra oluşmuş bir metindir. Zamanımızda Yahudiler kendi dinlerini ırkçılıkla birleştirmişlerdir.

Bugünkü İncil, Hz. İsa'dan yaklaşık 40 ila 70 yıl sonra yazılmaya başlanmış ve birkaç yüzyıl boyunca şekillenmiştir. Yaklaşık 300 yıl sonra pagan putperestlik gelenekleriyle birleştirilerek bugünkü Yeni Ahit incili kabul edildi. Bununla ilgili gerçeği Dan Brown'un meşhur "Da vinci'nin şifresi" kitabında ayrıntılı anlatılmıştır.

7- PEYGAMBERİMİZİN REHBERLİĞİ

PEYGAMBERİMİZİ ÖRNEK ALIN! 33/21- Andolsun, sizin için, Allah'ı ve ahiret gününü umanlar ve Allah'ı çokça zikredenler için Allah'ın Resûlü'nde güzel bir örnek vardır.

Hayatımızdaki rol model: Peygamberimiz
Bir insanın yolunu kaybettiğinde bir rehbere ihtiyaç duyması gibi, biz Müslümanların da dünya hayatında doğru yolu bulabilmek için bir yol göstericiye ihtiyacı var.

İmanında Sarsılmaz: O, her şartta Allah'a olan güvenini kaybetmemiştir. Taif'te taşlanırken de, Bedir'in zaferini yaşarken de Rabbi'ne teslim olmuştur.

Ahlakında Yüce: Komşusunun eziyetine sabreden, kendisini öldürmeye gelenlere dahi merhamet eden bir Peygamber. O, kötülüğe iyilikle karşılık veren bir insandı. Onun güzel ahlakı İslam'ın yayılmasının en büyük sebebiydi.

Hayatında Denge: Hem dünya işlerinde başarılı olmuş hem de ahiret hazırlığını hiçbir zaman ihmal etmemiştir.

Peygamberimizin hayatı, bir Müslüman için sadece bir tarih değil, bir rehberdir. Eğer onun yolundan gidersek hem bu dünyada hem de ahirette huzuru buluruz. Çünkü o, Rabbimizin bize gösterdiği en güzel örnektir. Allah, ona uymayı kurtuluşun anahtarı kılmıştır. Bize bu din Peygamberimiz vasıtasıyla tebliğ edildi. Öyleyse en iyi uygulayan Peygamber'imizi örnek alacağız. Dini kendimize göre yorumlamamamız gerekir. Zaten Peygamberimizin sünnetinde Kur'an'a aykırı hiçbir söz ve davranış bulamazsınız. Aksine bir nevi Kur'an'ın canlı tefsiri gibidirler. Bunu sadece sağlık ile ilgili bir örneği hikmetleri ile birlikte anlatırsak;

Her Cuma, bayram, hac ve umre için bütün vücudu yıkamak, uykudan kalkarken, abdest alırken, yemekten önce ve yemekten sonra ağzı yıkamak da Resulullah'ın sünnetidir.

Bu konuda “Allah temiz olanları sever” ayetiyle, “Temizlik imanın yarısıdır” hadisi koruyucu hekimliğin temelini oluşturmaktadır.

Yapılan bilimsel araştırmalara göre, insan teninde, uzun süre yıkanmadığı takdirde, derinin ifraz ettiği ter ve yağlar birikir ve kaşıntıya sebep olur. Kaşıntı esnasında tırnaklardaki mikroplar deriye geçer ve orada çoğalır. Ayrıca yıkanmayan ellerdeki mikroplar da ağız ve burna intikal eder, birçok hastalıklara yol açar.

Dikkat edilirse “Allah temiz olanları sever” ayetinin uygulamalı açıklamasını Peygamberimiz bize örnek insan olarak öğretmektedir. İşte bu ayetin uygulamasıdır.

Uluslararası Kur’an ve Hadiste İlmi Mucizeler Komisyonu’nun tespitlerine göre de ayakları topuklara kadar ovarak yıkamak bu bölgeden geçen enerji kanallarındaki akımı dengeleyerek, karaciğer, böbrek, mesane, mide ve pankreas enerjisini arttırıyor.

Allah’ım! daha "el yıkama" sünnetine bile gelemedim. Peygamberimizin sünneti içerisine girmek ne büyük nimetmiş. Bu arada "el yıkama" demişken Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu' nun (UNİCEF), 15 Ekim tarihini "Dünya El Yıkama Günü" olarak kabul ettiği biliyor muydunuz?

ABD Beyaz Saray’da, tartışmalı bir şekilde ilk tuvaletin 1851 yılında yapıldığını, Fransa Versay sarayında ise tuvaletin bulunmadığını ve Avrupalıların temizliği Müslümanlardan öğrendiğini biliyor muydunuz?

PEYGAMBERİMİZİN MİRASI, YÜCE AHLAKIN İZİNDE:
68/4. Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin.

Bu, Peygamberimizin varlığının özeti, İslam’ın kalbidir. Çünkü İslam, sadece bir ibadetler bütünü değil, ahlakın zirvesine çıkma yolculuğudur. Peygamberimiz, dürüstlüğü, sabrı, merhameti ve adaletiyle bir modeldir.

Biz de bu mirası taşıyan ümmet olarak, onun ahlakını hayatımızda örnek almalı ve yansıtmalıyız. Ancak bugün, üzülerek görüyoruz ki, rüşvet, gıybet ve adaletsizlik gibi kötü ahlaklar, Müslüman toplumlar arasında yaygın hale gelmiş durumda.

Mesela Din "yolsuzluk, hırsızlık yapmayın" dediği halde bütün Müslüman ülkelerin yolsuzluk sıralamasında en üst sıralarda bulunmasını, Din defalarca "hukuk, adalet" vurgusu yaptığı halde dünya hukuk devletleri sıralamasında ilk 80 ülke arasında bir tane bile Müslüman ülke olmamasını neyle açıklayabiliriz?

Bir Müslüman olarak, bir Müslüman toplum olarak hangi davranışlarımızla diğer insanlara örnek olacağız. Tebliğ ederken neyi örnek göstereceğiz? Yaşayamadığımız bir Din sadece kimlik olarak tanımlayacağımız bir din oluyor. Ancak Rabbimizin karşısına hesap gününde çıktığımızda bizim Kur'an'a göre nasıl yaşayıp yaşamadığımız sorgulanacak. Dilimiz susacak, vücut azalarımız gerçeği konuşacak. Ne diyeceğiz? Bizi kandırdılar mı diyeceğiz. Ancak Rabbim Kur'an'ı şahit olarak gösterip Ben size Peygamberinizi örnek alın demedim mi? diyecek.

Aslında bu ayet, sadece Peygamberimizi övmekle kalmıyor; biz Müslümanlar için de açık bir mesaj içeriyor: "Peygamberin yolundan gitmek istiyorsan, önce ahlakını güzelleştir!"

Peygamberimizin "**yüce ahlakı**" bizim için bir modeldir. Bu modeli unuttuğumuzda, İslam'ın güzelliği de hayatlarımızdan kaybolur. Ancak bu güzelliği yeniden diriltmek bizim elimizdedir. Çünkü ahlak olmadan iman eksiktir; ahlak olmadan İslam bir tabeladan ibarettir.

HAYAT REHBERİ PEYGAMBERİMİZ 16/44- Biz o peygamberleri mucizelerle ve kitaplarla gönderdik. Ey Peygamberim! Sana da Kur'ân'ı indirdik ki, insanlara vahyedileni AÇIKLAYASIN. Belki onlar da düşünürler.

Kim Peygamber'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur (4/80) Bu, Peygamberimizin yalnızca mesajı ileten bir elçi olmadığını, aynı zamanda Allah'ın emirlerini doğru bir şekilde hayata geçiren ve diğer insanlara da bu konuda örnek olan bir rehber olduğunu gösterir.

Peygamber'i ve onun sünnetini devreden çıkarmaya çalışan yaklaşımlar, Kur'an'ın bütünlüğüne ve özüne aykırıdır. Ancak bazı insanlar, dini kendi anlayışlarına veya çıkarlarına göre şekillendirmek için Peygamberi ve sünneti yok sayarak aslında kendilerini Peygamber yerine koymak istiyorlar.

Kur'an'da mesela, namazın nasıl kılınacağı ayrıntılı verilmez. Namazın vakitleri, rekatları ve duaları Peygamberimiz tarafından açıklanmıştır. Ayrıca emir ve yasakların insanlar içinde nasıl uygulanacağını hal diliyle uygulayarak göstermiştir.

PEYGAMBERİMİZE SALAT VE SELAM EDİN: 33/56- Gerçekten Allah ve melekleri Peygambere salât ederler. Ey iman edenler! siz de ona teslimiyetle salât ve selâm edin

"Allahümme salli ala Muhammedin ve ala ali Muhammed" ile "Sallallahü aleyhi vesellem" salavatlarıdır. Salavât, salât kelimesinin çoğuludur. Allah'ın rahmet ve selâmının onun üzerine olması dileğini ifade eder.

Peygamberimiz, Allah'ın en seçkin kulu ve bizim için en üstün örneğidir. Bu yüzden ona salât ve selâm etmek, ona duyduğumuz saygıyı, sevgiyi ve bağlılığı ifade etmenin bir yoludur. Aynı zamanda imanımızı tamamlayan bir eylemdir.

Aynı şekilde, Peygamberimizin sünnetini takip etmek de, İslam toplumunun değerlerini pekiştirir ve birlikte bir yaşam anlayışını oluşturur.

DUA: "Ey Rabbimiz, senin indirdiğine iman ettik, o peygambere de uyduk. Artık bizi şahitlerle beraber yaz" (3/53)

8- İMAN ve TESLİMİYET = “KUL”

<u>İMANIN ŞARTLARI:</u> 4/136- Ey iman edenler! Allah'a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği Kitab'a, ve daha önce indirdiği kitaba iman edin. Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse sapıklığın en koyusuna düşmüş olur.

İman, tıpkı bir ağacın kökleri gibidir. Kökler toprağın altında görünmez ama ağacı besler, güçlendirir ve ayakta tutar. Ama kökler zayıfsa, ağaç kurur ve devrilir.

İşte iman da insanın kalbindeki kökler gibidir. Allah’a, ahirete, peygamberlere ve kutsal kitaplara inanmak, insanın hayatını şekillendiren sağlam bir temel oluşturur. Eğer iman güçlü olursa, insan doğru işler yapar, iyilikle büyür ve çevresine fayda sağlar. İman, insanın kalbinde hissettiği güçlü bir inanç ve bu inanç doğrultusunda yaşama çabasıdır.

Taklidi iman, kişinin delillere dayanmaksızın, ana-babadan veya çevresindeki insanlardan görerek ve öğrenerek iman etmesine denir. Ancak o kişi imanını akli ve dini delillerle güçlendirmediği için sorumludur. Zira, taklidi iman zayıf olup her an sarsıntıya uğrayabilir.

Tahkiki iman ise, delillere, bilgiye, araştırmaya ve kavramaya dayalı olan imandır. Taklidi imana göre daha şuurlu bir imandır. Bu sebeple imanı, akli ve dini delillerle güçlendirerek, “taklit” seviyesinden “tahkik” yani araştırma ve inceleme seviyesine çıkarmak gerekir.

İmanın şartları; Allah'a iman, Meleklere iman, Kitaplara iman, Peygamberlere iman, Ahirete iman, Kadere iman. (Enam/59) Allah’a inanıyorsak imanın bütün şartlarını kabul etmemiz gerekir. İmanın altı şartı birbirinden ayrılmayan bir bütündür. İmanın şartlarından birini kabul etmeyen insan küfre düşer.

<u>İMAN LAFTAN İBARET DEĞİLDİR:</u> 29/2 - Müminler sadece "İman ettik" demeleriyle kendi hallerine bırakılıvereceklerini, imtihana tâbi tutulmayacaklarını mı zannettiler?

"**İnandık**" demek yetmez, bu imanın hayatımızda karşılığını bulması gerekir. Bazı insanlar, Allah'a ve O'nun emirlerine inandıklarını söylerler, ancak davranışları bu inancı yansıtmaz. Kalp ve dil arasındaki bu uyumsuzluk, hem bireyin iç huzurunu yok eder hem de toplumu bozar. Mesela;

1. İnandığını Söyleyip Namaz Kılmayanlar; Namaz, müminin Allah ile olan bağını güçlendiren en temel ibadettir. Kur'an'da birçok yerde namazın öneminden bahsedilirken, inanan bir insan nasıl olur da bu emri göz ardı eder?

Namazı terk etmek, Allah'ın huzuruna çıkmayı reddetmek gibidir. İnandığını söyleyen bir insan, Rabbine şükrünü ve bağlılığını nasıl ifade eder? Namaz, bu sorunun cevabıdır. Eğer kişi namazı terk ediyorsa, imanını sorgulamalıdır.

2. Haramı Bildiği Hâlde Helalmiş Gibi Davrananlar; Allah'ın açıkça yasakladığı şeyleri bildiği hâlde, günaha isim değiştirerek haramı hafif göstermeye çalışırlar. Faiz yerine "kazanç" derler. Zina yerine "aşk" derler. Haksız kazanç yerine "işini bilmek" derler.

3. Emanete Hıyanet Edenler ve Sözünde Durmayanlar; Müminin özelliği, güvenilir olmasıdır. Ama bazen insanlar, "İnandık" dedikleri hâlde: Emaneti korumazlar, Verdikleri sözleri tutmazlar, Yalan söylerler. Peygamber Efendimiz ne diyor: "Aldatan bizden değildir." "**Allah'a inanıyorum**" demek, insanlara da dürüst ve güvenilir olmayı gerektirir.

4. Fakirleri Görmezden Gelenler ve Cimrilik Edenler; Allah, müminlerden mallarını infak etmelerini, ihtiyaç sahiplerine destek olmalarını ister. Ancak bazen insanlar: "Ben çalıştım, kazandım" diyerek paylaşmaktan kaçınırlar. Dünyada mal biriktirmekle övünürler. Paylaşmayan insan, imanını sadece dilinde taşır, kalbinde değil.

5. Günah İşlerken Allah'ın Görmediğini Sananlar; Bazen insanlar, günah işlerken kimsenin görmediğini sanırlar. Ama Allah her şeyi görür ve bilir. Gerçek iman, günah işlerken bile "Rabbim beni görüyor" diyerek kendini tutabilmektir. Bu bilinçle hareket edersek, imanımız bizi doğru yolda tutar.

İman aşkı içerir ve aşkın ifadesi ise ameldir. **Aşk**, iman ve ameller arasındaki bağdır. Gerçek manada inanan kimse, Allah'a karşı aşk ve muhabbet beslemek, bunu söz ve davranışlarıyla ortaya koymak durumundadır. Allah'ı sevmek, O'na itaat ederek kendi iradesini Allah'ın iradesine tâbi kılmak anlamına gelir. Kişi Allah'ın gönderdiği peygambere uymakla Allah'ı sevmiş olur.

Ahirete KESİN inanan insan; Allah'ın emir, yasak ve uyarılarını dikkate alarak yaşar. Bilir ki imtihan var, hesap günü var, sonsuz ahiret yaşamı var. Ve bu sonsuz ahiret yaşamımızın yerini de dünyadaki yaşantımız ve kararlarımız belirleyecek.

Kulluk en ciddi en laubalilik kabul etmeyen bir iştir. Mümin olmak ciddiyet ister... Daima... Ciddi olmama bize her şeyi kaybettirebilir. Yoksa kimlik kartımızda İslam yazması bizi kurtarmaz.

24 saatin din olduğu Müslümanlıktan başka hiçbir din yoktur. Yemek yerken, evlenirken, komşuluk yaparken, uyurken, işteyken, evdeyken hep yaşıyorsun. Ve bunları yerine getirdikçe hem bu dünyada hem de ahirette mükafatını göreceksin. İslamiyet bütün hayatınla yaşatılması gereken bir dindir. Bunun için önce güvenilir olman gerekir. Tıpkı Peygamberin gibi. O, Peygamberlik gelmeden önce de emin di. Elinle, dilinle hep emin olmak gerekir. Biz ise sünneti sadece tabağı sonuna kadar bitirmeye veya sakala indirgeyerek olayı bitirmişiz!

Müslümanın, İslamiyet'i sevdirmesi gerekir. Aklınla, ruhunla, nefsinle Müslüman olacaksın. Ruh zaten Müslüman. Ama sen kalbini, nefsini terbiye edeceksin.

Allah'ım inşallah ölmeden önce buyurduğun gibi bir **kul** olarak ölmemi nasip et.

<u>KUL OL!</u> 2/21- Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk edin ki (Allah'ın) azabından korunasınız. 11/2- Allah'tan başkasına kulluk etmeyin. ….

"**Ey insanlar!"** Bu çağrı bütün insanları Allah'a kulluk etmeye davet ediyor. Kulluk, Allah'a teslimiyet ve O'na olan bağlılık anlamına gelir. Kulluk, sadece kalpten inanmakla kalmayıp, bu inancın günlük yaşamda, davranışlarda ve eylemlerde ortaya çıkmasıdır.

Heveslerimize ve başkalarına kul olmak, insanın içsel dürtüleri, istekleri ve başkalarının etkisi altında kararlar alması anlamına gelir. Bu tür bir "kul olma" durumu, aslında bir bağımlılık ve teslimiyet halidir.

Tarikat şeyhlerine, cemaat liderlerine, parti liderlerine veya herhangi bir otoriteye tamamen sorgusuz sualsiz uyan bir kişi, başkalarına kul olmuş sayılabilir. İslam'da, kul olmak, yalnızca Allah'a, O'nun rızasını gözeterek yaşamaya yönelik bir bağlılıktır. Bazen lidere uyma Allah rızası ile başlayıp sonra artık liderin veya kurumunun menfaatlerini gerçekleştirmeyi dönebiliyor.

Hz. İbrahim putları kırdı. Bizim için kırılacak putlar içimizde. Eğer elimize bir balta geçirebileceksek içimizdeki putları yıkmalıyız. Egomuzu yıkmalıyız, "Ben" i yıkmalıyız. Ve günde birkaç defa kendini yıkıp ve sıfırlamalıyız. Kendi kendimizi kontrol edip Kur'an'ı mihenk taşı yapıp muhasebemizi yapmalıyız.

<u>ALLAH'A TESLİM OL!</u> 2/112- Kim halis olarak kendisini Allah'a teslim edip güzel davranışlarda bulunursa Rabbinin nezdinde onun mükâfatı olacaktır. Onlar ne korkacak ve ne de üzüntü duyacaklardır.

Allah'a teslim olmak, O'nu her şeyin sahibi olarak kabul etmek, güvenmek ve hayatı O'nun rızasına uygun yaşamaktır. Bir çocuk nasıl anne-babasına güvenerek ellerini bırakmazsa, insan da Allah'a güvenerek O'na teslim olmalıdır.

Peki Allah'a nasıl TESLİM olmalıyım?

- Allah'ı tanımak ve o'na güvenmek
- O'nun emirlerine uymak
- Her şeyi Allah'tan bilmek ve sabretmek
- Allah'ın rızasını öncelik vermek
- Şekilsel değil, gönülden ve samimi teslimiyet

En önemlisi; Teslimiyet sadece sözle değil, kalpten gelen bir bağlılık ve eylemlerle olur.

İnsanlar paralarını bankaya yatırırken hiç tereddüt etmezler. Çünkü bilirler ki banka, parasını koruyacak, zamanı gelince faiziyle ya da değer kaybetmeden geri verecektir. Güven içindedirler, çünkü sistem işlemektedir. Ancak aynı insan, Allah'ın "infak edin, yardım edin, ben sizi daha fazlasıyla mükâfatlandıracağım" vaadine geldiğinde şüpheye düşer. Gerçek güven, Allah'a teslim olmak ve O'nun sözünün en büyük garanti olduğunu bilmektir.

Allah'a teslim olmak, bir yolculuktur ve bu yolculukta hatalar yapmak normaldir. Önemli olan samimiyet ve Allah'a güven ile ilerlemektir.

Mesela, Rabbimiz Kur'an'da bize "Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve artık faizin peşini bırakın, eğer gerçekten müminler iseniz. Eğer böyle yapmazsanız, o zaman Allah ve Resulü tarafından size savaş açılmış olduğunu bilin" (2/278-279) ihtar etmesine rağmen %90 Müslüman olan Türkiye'de Faiz ve tefecilerle iç içe olmuş kişilerin sayısının çokluğu karşısında bir teslimiyetten bahsedile bilinir mi? bu kadar açık ve net hükmü çiğneyen kişiler kime teslim olmuştur?

Bir de gerçek teslimiyet içinde olanlara bakalım;

Hz. Nuh bir gemi yapmakla emr olunmuştu. Fakat nasıl yapıldığını bilmiyordu. Buna rağmen yılmadı, örneklere bakarak bir gemi yapmaya başladı. Bir taraftan da halkını uyarmaya çalışıyor, yakında tufan çıkacağını, böyle hiçbir şey olmayacakmış gibi yaşamaktan vazgeçmelerini söylüyordu. Kavmi ise Hz. Nuh'la alay ediyor, yüzüne karşı çıldırdığını söylüyor, hatta oğlu ve eşi de Hz. Nuh'tan yüz çevirmişlerdi.

Sonunda tufan çıktı. Hz. Nuh, kendisine inanlarla birlikte gemiye bindi. Gemiye binenler kurtuldular. Hz. Nuh ve gemisiyle alay edenler ise sele kapılıp feci şekilde yok oldular.

Hz. İbrahim, Nemrut'a imanını teslim etmedi, direndi. Onu mancınıkla ateşe attılar. Hz. İbrahim dua ve tevekkül ile gülümsüyordu. Ama ateş yakmadı büyük Peygamberi, serin oldu Allah'ın emriyle.

Teslim olduğun ne ise, Teselli bulduğun da odur. Ve teslimiyet yalnızca Allah'adır. Rabbine teslim ol ki teselli bulasın.

Nefsini şirkten ve şirk emarelerinden temizleyerek, ihlas ve samimiyetle Allah'a yönelir ve Allah'ı görüyormuş gibi kendini Allah huzurunda bilirse, yaptığı her ibadeti temiz kalp ile ve her yönüyle güzel yaparsa işte onun Rabbi katında mükafatı vardır. Ve bunlara hiçbir korku yoktur. Ve bunlar mahzun da olmayacaklar. İşte bunlara Müslüman ve bu dine İslâm denilir.

Biz, ailemize duyduğumuz yakınlığı Rabbimize duymuyoruz. Aklımıza, insanlara, paraya güveniyoruz ama Rabbimize aynı güveni göstermiyoruz. Belki de bu yüzden, O'ndan da aynı yakınlığı ve güveni hissetmiyoruz.

ALLAH'TAN BAŞKA KİMSEYE MİNNET ETMEM, YALVARMAM: 10/106- Ve Allah'tan başka, sana faydası da zararı da dokunmayacak olan şeylere yalvarma! Eğer yalvarırsan, o zaman hiç şüphesiz sen zalimlerden olursun. 10/107. Ve eğer Allah, sana bir zarar dokunduracak olursa, onu O'ndan başka giderecek yoktur. Ve eğer sana bir hayır dilerse, o zaman da O'nun hayrını engelleyebilecek kimse yoktur. O, lütfunu dilediği kuluna nasip eder. Allah çok yargılayıcı, çok esirgeyicidir

Bu ayet, bizi kalbimizdeki putlardan arındırmaya çağırıyor. Allah'tan başkasına yalvarmak, bir gölgeyi tutmaya çalışmak gibidir: Yorulursun ama hiçbir şey elde edemezsin.

Gerçek güç sahibine, Allah'a sığınmak ise, insanı hem huzura erdirir hem de yüklerinden kurtarır.

Hayatın içinde, bazen bilinçli bazen farkında olmadan, Allah yerine başkalarından medet umarız. Bazen bir insandan, bazen maddi bir varlıktan, bazen de bir eşyadan fayda veya zarar bekleriz. Oysa Allah, bu ayetle bizi çok net bir gerçekle yüzleştirir: "Sana gerçekten fayda verebilecek veya zararı kaldırabilecek **tek güç, yalnızca Allah'tır**."

İnsanlardan yardım istemek ve Allah'a güvenmek arasındaki denge hassas ve önemlidir. Çünkü Allah, kulları vesilesiyle de yardım eder. Ancak burada dikkat edilmesi gereken şey, yardımın kaynağını doğru bilmek ve kalben sadece Allah'a dayanmak olmalıdır.

Denge Nasıl Kurulur? Allah'ı ilk başvuru noktası yapmak, Herhangi bir sıkıntıyla karşılaştığımızda veya bir ihtiyacımız olduğunda önce kalben Allah'a yönelmeliyiz. İnsanlar, Allah'ın yeryüzündeki vesileleridir. Yardım istemek, insan olmanın bir gereğidir. Kalbinde şu düşünce olmalıdır: "Allah dilemedikçe kimse bana yardım edemez. Bu kişiler ancak Allah'ın izin verdiği bir vesile olabilir." Eğer yardım gelirse, Allah'a şükreder ve insanlara da teşekkür eder. Gelmezse bilir ki, Allah onun için daha hayırlısını planlamıştır.

Şair Nesimi ne güzel dile getirmiş bu hakikati:
Sırat-i müstakim üzere gözetirim Rahim'i, İblisin talim ettiği yola **minnet eylemem**. Zerrece tamahım yoktur şu dünyanın varına, Rızkımı veren Huda dır kula **minnet eylemem**. Cümlenin rızkını veren ol gani Settar iken, Yeryüzünün halifesi hünkara **minnet eylemem**

Her şeyi yaratan Yüce Allah, kendisinden istenmesini ve isteyeni sever. Onun için kullarına istetir.

Öyleyse kişinin temin etmek için istediği her ihtiyacı önce lisanen Allah'tan isteyip, sonra da çalışarak elde etmesi; neticede kendisine ulaşan maddi-manevi her çeşit hayrı, Allah'tan bir lütuf, bir ikram bilmesi Müminlik edebidir.

<u>ALLAH' IM, SEN BANA YETERSİN</u>: Tevbe 9/129- Allah bana yeter. O'ndan başka ilah yoktur. Ben yalnız O'na dayanırım. Çünkü O, büyük Arş'ın, sahibidir.

Ne zaman çaresiz hissedersen, şu sözleri kalbine fısılda: "Allah'ım, Sen bana yetersin. Senden başka ne bir sığınak ne bir ilah ne de bir dost var. Senden başka kimse bana fayda da veremez, zarar da. Her şeyin sahibi Sensin."

Allah hiç kimseye gücünün yeteceğinden başka yük yüklemez. (2/286)

İçindeki kaygılarla yaşayan, geçmişin acılarını sürekli zihninde döndüren ve geleceğe dair korkularla boğuşan bir insan, bir asansöre binen ve elindeki ağır yükü bırakmayan bir kişinin zorlanmasına benzer bir duruma düşer. O ağır yükü, hayatın asansörüne bırakmayı ihmal eder.

İşte bu noktada, Allah'a tam anlamıyla güvenmek önem kazanır. Asıl önemli olan, elimizden gelenin en iyisini yaptıktan sonra gerisini Allah'a bırakmaktır. Bu, sadece bir çaba değil, aynı zamanda bir teslimiyet meselesidir.

Neden Allah'a tam anlamıyla teslim olamıyoruz?

1. Kontrol İhtiyacı ve Korku; "Vardır bunda bir hayır" diyebilmek, aslında geleceği Allah'a bırakmayı gerektirir. Fakat insanların birçoğu, belirsizliği sevmez ve kontrol edemediği bir durumu kabullenmekte zorlanır. Bu, bir tür içsel direncin ve korkunun yansımasıdır.

2. Dünya Hırsı ve Beklentiler; Sahip olduğu şeyleri Allah'ın bir emaneti olarak görmek yerine, onları varlığının bir parçası olarak algılamaya başlarsa, kaybetme korkusu onu teslimiyetten uzaklaştırır. Çünkü artık güvendiği şey Allah değil, elindekiler olur.

3. Sabır ve İmtihanlar; Zorluklar karşısında, insanın teslimiyetini ve güvenini sağlamak zor olabilir. İşte tam burada, "Vardır bunda bir hayır" diyebilmek, sabır ve tevekkülle mümkün olur.

4. İman ve Bilinç Seviyesi; İmanını güçlendirmek, Allah'ın kudretini daha derinlemesine anlamak, insanı bu tür teslimiyetlere yaklaştırır.

Hayatın her anı, Allah'ın takdiriyle şekillenir. Kendi irademizle sınırlı kaldığımızda, duygusal zaaflar ve dünya sevgisi bizi teslimiyetimizden alıkoyabilir. Ancak her şeyin sonu, Allah'ın takdirine bırakıldığında, insan hem ruhsal olarak özgürleşir hem de her durumda hayır görür.

Geylani Hazretleri misafirhanesinde hizmet etmek üzere bir hizmetçi tutar. Hizmet yerlerini gezdirip her tarafı gösterdikten sonra sorar: - Şimdi söyle bakalım hizmet sırasında nerede kalmak istersin? Hizmetçi "Nerede kalmamı isterseniz orada!" "Peki, ne yemek istersin? " "Neyi verirseniz onu!" "Ne giymek istersin?" "Neyi giydirmek isterseniz onu." Hizmetçinin bu teslimiyeti karşısında Hz. Geylani başlar ağlamaya. Şaşıran hizmetçi üzülerek sorar. "Yanlış bir şey mi söyledim yoksa, niçin ağlıyorsunuz efendim?" Cevap verir: "Niçin olacak oğlum, senin şu teslimiyetin için ağlıyorum", der. "Keşke ömrümde bir defa olsun senin bana teslim olduğun gibi ben de Rabbime teslim olsaydım da "Sen neyi münasip görüyorsan ona razıyım Ya Rab! başka hiçbir şey istemiyorum" diyebilseydim. Sen kâmil Müslüman teslimiyeti gösterdin bana!"

<u>ALLAH'IM SEN NE GÜZEL VEKİLSİN</u>: 3/173- Allah bize yeter o ne güzel vekil ne güzel Mevla ne güzel yardımcıdır.

"Hasbunallahu ve nimel Vekil ve nimel Mevla ve nimel Nasir" diyerek vekil etmek, Allah'ın her şeyin en iyisini takdir eden kudretini kabul etmektir.

Allah'a güvenmek, yalnızca bir söz değil, bir eylemdir. O'na güvenmek, bir hayat tarzıdır. "Ya Rabbi, bu da senin dilemenle oldu, senin rızanla olacaksa ben sabırla beklerim" diyebilmek, düşmenin ardından yeniden ayağa kalkmak demektir.

Bu sabır, içsel huzur ve güvenle birleştiğinde insanı daha da güçlü kılar.

Allah, kuluna yetmez mi? Evet, yeterlidir. Öyleyse kim onu korkutabilir? Hangi şey onu korkuya düşürebilir; Allah onunla beraber olduktan sonra... Kendisi kulluk makamına yükselip, bu makamın hakkını ödedikten sonra. Bütün kullarının üstünde egemen olan, yüce kudret sahibi Allah'ın kendi kuluna kâfi olduğundan kim şüphe edebilir?

"**Seni O'ndan başkalarıyla korkutuyorlar**." Nasıl korkarım? Allah'ın dışındakiler O'nun koruduğu kimseyi korkutamazlar. Yeryüzünün tamamı Allah'ın dışındaki varlıklarla dolu olmasına rağmen bunların hiçbir beni etkilemez.

DERDİNİ ALLAH'TAN BAŞKASINA SÖYLEME: 12/86- (Yakub) Dedi ki: "Ben hüznümü, kederimi ancak Allah'a şikayet ederim ..."

İnsan, içindeki sıkıntıyı paylaşma ihtiyacı hisseder. Ancak bunu kime, nasıl ve ne ölçüde yapacağını bilmek önemlidir. Zira dertlerimizi yanlış kişilere açmak bazen daha büyük sıkıntılar doğurabilir. İşte burada Kur'an bize en doğru yolu gösterir: Hüznü ve kederi en iyi bilen ve gerçekten çözebilecek tek kudret Allah'tır. Bu ayet de bize teslimiyetin ve sabrın gerçek anlamını öğretiyor.

Her şeyi yalnızca içimize atmak da doğru değildir. İstişare, aklın ve hikmetin gereğidir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) en zor kararlarında bile ashabıyla istişare etmiş, danışmayı teşvik etmiştir. Ancak burada kritik bir fark vardır:

Şikâyet, sadece dert yanmak ve çözüm aramadan sıkıntıyı yaymaktır. **İstişare** ise çözüm arayışıdır. Hikmet sahibi insanlarla konuşarak doğru yolu bulmaktır.

Denge, sıkıntılarımızı şikâyet için insanlara değil, çözüm için Allah'a ve istişareye açmakta gizlidir.

<u>BEN NİÇİN YARATILDIM?</u> 51/56- Ben cinleri ve insanları ancak bana İBADET etsinler diye yarattım.

50-60 ya da en fazla 100 yıl; hayat dediğimiz süre bu kadar kısa. Günlük yaşamımıza baktığımızda vaktimizin çoğunu iş, okul, askerlik, yemek, tuvalet ve uyku gibi rutinlerle geçiriyoruz. Peki, bu kadar mı? Hayat, sadece bu tekrar eden döngülerden mi ibaret? Sadece bunun için mi yaratıldık?

Birçoğumuzun hayali, dünyayı gezmek, her lezzeti tatmak veya kendimize keyifli bir hayat kurmaktır. Ancak tüm bunların sonunda kaçınılmaz bir gerçek var: ölüm. Bütün dünyayı gezseniz, her zevki tatsanız bile, sonunda ölümle yok olup çürüyeceksek, bu kadar mı dar olmalı hayatımızın anlamı?

Bu ayette Allah, insanın yaratılış amacını "ibadet" olarak belirtiyor. Ancak burada "ibadet" kavramı, sadece namaz, oruç gibi ritüellerden ibaret değildir. Bu ibadet anlayışını üç temel boyutta ele alalım;

İnsan neden bir amaçla yaratılmış olmalı? Her şeyin bir amacı varsa, insanın da olmalıdır. Hiçbir şey sebepsiz yaratılmaz. Bir kalemi yazı yazmak, bir telefonu iletişim kurmak için üretiriz. Eğer kalemi yazı yazmak için kullanmazsak, çöp olur. Aynı şekilde, insan da belirli bir amaçla yaratılmıştır ve o amaca uygun yaşamazsa, boşa gitmiş olur. "Sizi boş yere yarattığımızı mı sandınız?" (Müminun, 23:115) İnsan, bir amaç için yaratılmıştır ve Allah bunu "ibadet" olarak açıklamıştır.

İbadet sadece namaz ve oruç değil, **ahlaklı olmak, adaletle yaşamak, insanlara iyilik yapmak, ilim öğrenmek, çalışmak, Allah'ın rızasını kazanmak** ve **üretmek** gibi her şeyi kapsar. Yani ibadet, hayatın tamamını Allah'ın koyduğu prensiplere göre yaşamak demektir. ("De ki: Benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm alemlerin Rabbi olan Allah içindir." (6:162))

Peki, **Allah'ın ibadete ihtiyacı mı var ki bizi ibadet için yarattı?** Allah ezeli ve ebedidir, hiçbir şeye muhtaç değildir. İbadet, Allah'ı büyütmez, terk edilmesi de O'nu küçültmez.

İbadet, insanın ruhunu güçlendiren, onu disipline eden, doğru bir hayat sürmesini sağlayan bir eğitim sürecidir. İbadet etmeyen insan, hayatını sadece maddi arzulara göre yaşar ve sonunda huzursuz olur.

Eğer Allah bizi yaratıp bir amaç belirlememiş olsaydı, hayat anlamsız olurdu. Allah, bizi var ettiyse, var oluşumuzun bir anlamı olmalıdır. Bu anlam, Allah'ı tanımak ve bilinçli bir varlık olarak O'nun koyduğu düzene uygun bir hayat yaşamaktır. İbadet, Allah'ın değil, bizim ihtiyacımızdır. Allah, bize ibadeti kendimizi bulmamız, doğru bir hayat sürmemiz ve mutlu olmamız için emretmiştir.

Gazali'nin Kimya-yı Saadet kitabında İnsanı sıfatlara ve bunların besinine göre farklı kategorilere ayırır.

Hayvan Sıfatları: Temel yaşam ihtiyaçlarını ifade eder. Bu niteliklerin besini; **yemek, uyumak ve çiftleşmeyi** içerir.

Yırtıcı Hayvan Sıfatları: Daha yıkıcı ve saldırgan davranışları temsil eder. Bunların "besini" **mutluluğu bozmak, saldırmak ve öldürmektir.**

Şeytani Sıfatlar: İnsanı aldatmaya ve kötülük yapmaya yönlendiren özellikleri içerir. Bu sıfatların kaynağı **aldatma, hile ve kötülük** yapmaktır.

Melek Sıfatları: Ruhani güzellikleri ve yüceliği temsil eder. Bu niteliklerin besini ise **Allah'ın cemalini, yani O'nun güzelliğini idrak etmektir.**

Eğer özünde "**melek cevheri**" olduğuna inanıyorsan, esas gayen Allah'ı tanımak olmalıdır. Bu yolda; içsel halini yüceltmeye çalış. Öfke ve şehvet gibi duyguların esirliğinden kurtul. Bu şekilde, insan kendi içindeki yıkıcı ve dünyevi yönlerden sıyrılarak, ruhani ve yüce bir varlık olma yolunda ilerleyebilir.

İnsan fıtratı cennete göre olduğu için insan devamlı cenneti arzu eder. Adam şelaleye âşık oluyor ama aslında âşık olduğu sadece cennetten tadımlık. Madem bunları vermiş yine verecek. Vermese baştan vermezdi.

9- "MÜMİNLER" KİMLER KURTULUŞA ERECEK?

<u>GERÇEK MÜMİNLER KİMLERDİR?</u> 8/2- Gerçek müminler ancak o müminlerdir ki, Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, ayetleri okunduğu zaman imanlarını arttırır. Ve bunlar yalnızca Rablerine tevekkül ederler. 8/3- Onlar ki, namazı gereği gibi kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden Allah yoluna harcarlar. 8/4- İşte gerçekten mümin olanlar onlardır. Onlara Rablerinin katında dereceler vardır, bağışlanma ve değerli rızık vardır. 23/59- Rablerine ortak tanımayanlar, 23/60- Ve Rablerine dönecekleri için yapmakta oldukları işleri kalpleri titreyerek yapanlar; 23/61- İşte onlar, iyiliklere koşuşurlar ve iyilik için yarışırlar. 23/62- Biz hiç kimseyi, gücünün yettiğinden başkası ile yükümlü kılmayız...

Allah'ı gerçekten tanıyan, O'nun kudretini ve sevgisini anlayan müminler, Allah'ın adı geçtiğinde, O'nun büyüklüğü ve sevgisi karşısında bir ürperti yaşar. Çünkü O'na olan sevgi, korku ve saygı; insana hem güç hem de bir sorumluluk verir.

"Ve bunlar yalnızca Rablerine tevekkül ederler." Tevekkül, bir işi yaparken elinizden geleni yaptıktan sonra sonucu Allah'a bırakmaktır. Günümüz insanı çoğu zaman stres, kaygı ve belirsizlik içinde yaşıyor. İşte burada tevekkül devreye girer.

"Biz hiç kimseyi gücünün yettiğinden başkası ile yükümlü kılmayız." Bu ayet, Allah'ın insanlara merhametinin bir göstergesidir. Allah bizden, yapamayacağımız bir şeyi istemez. Örneğin, zengin olmayan birinden büyük bağışlar beklenmez, ancak bir tebessüm bile sadakadır. İnsan sadece gücünün yettiğiyle sınanır ve kimse haksızlığa uğramaz.

<u>KURTULUŞA EREN MÜMİNLER KİM?</u> 23/1- Gerçekten müminler kurtuluşa ermiştir,
23/2- Onlar ki, namazlarında huşû içindedirler,
23/3- Onlar ki, boş ve yararsız şeylerden yüz çevirirler,

23/4- Onlar ki, zekât (vazifelerini) yerine getirirler,
23/5- Ve onlar ki, iffetlerini korurlar,
23/7- Şu hâlde, kim bunun ötesine gitmeyi isterse, işte bunlar, haddi aşan kimselerdir.
23/8- Yine onlar ki, emanetlerine ve ahidlerine riayet ederler,
23/9- Ve onlar ki, namazlarını muhafaza ederler,
23/10- İşte asıl onlar varislerdir. 23/11- Ki, Firdevs'e varis olan bu kimseler orada ebedî kalırlar.

Allah, bu ayetlerde müminlerin özelliklerini tek tek sıralıyor ve sonunda onları "kurtuluşa erenler" olarak müjdeliyor. Aynı zamanda bunlar gerçek müminlerin yol haritasıdır.

<u>RAHMÂN'IN HAS KULLARI</u>: 25/63- O çok merhametli Allah'ın (has) kulları onlardır ki, yeryüzünde TEVAZU ile yürürler ve cahil kimseler kendilerine laf attığı zaman (incitmeksizin) "selam" derler (geçerler). 25/64- Ve onlar ki, Rablerine secdeler ve kıyamlar ederek yatarlar. 25/67- Ve onlar ki, harcadıklarında ne israf ne de cimrilik ederler; ikisi arasında ORTA BİR YOL tutarlar. 25/68- Yine onlar ki, Allah ile beraber başka bir tanrıya yalvarmazlar, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve ZİNA ETMEZLER. Bunları yapan günahı (nın cezasını) bulur. 25/69- Kıyamet günü azabı kat kat olur ve orada alçaltılmış olarak temelli kalır. 25/71- Ve her kim tevbe edip iyi davranış gösterirse, şüphesiz o, tevbesi kabul edilmiş olarak Allah'a döner. 25/72- Ve onlar ki, YALAN ŞAHİTLİK ETMEZLER, boş bir şeye rastladıkları zaman vakar ile (oradan) geçip giderler. 25/73- Kendilerine Rablerinin âyetleri hatırlatıldığında ise, onlara karşı sağır ve kör davranmazlar. 25/75- İşte onlar, SABRETMELERİNE karşılık cennetin en yüksek makamları ile mükafatlandırılacaklar, orada hürmet ve selamla karşılanacaklardır. 25/76- Orada ebedî kalacaklar, orası ne güzel bir konak ve ne güzel bir makamdır.

Bu ayetler, "Rahmân'ın has kullarını" tarif ederken bize müminin üstün ahlakını ve yaşam tarzını anlatıyor.

1. Yeryüzünde tevazu ile yürürler
2. Cahil kimseler kendilerine laf attığı zaman ‘selam’ derler
3. Namaz kılarlar
4. Harcadıklarında ne israf ne de cimrilik ederler. ORTA yolu tutarlar
5. Allah ile beraber başka kimseye yalvarmazlar
6. Haksız yere cana kıymazlar
7. Zina etmezler
8. Yalan şahitlik etmezler,
9. Boş bir şeye rastladıklarında vakar ile geçerler
10. Allah’ın emir yasakların tamamına uyarlar
11. Sabrederler

Böyle yaşayan bir mümin, dünyada Allah’ın sevgili bir kulu olur ve ahirette “Cennetin en yüksek makamlarında” mükâfatlandırılır.

<u>İNSAN MUTLAKA ZİYANDADIR:</u> 103/1- Asra yemin olsun ki, 103/2- İnsan mutlaka ziyandadır. 103/3-Ancak iman edenler, salih amel işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye eden ve sabrı tavsiye edenler bunun dışındadır

İnsan hayatı, gerçekten bir mum gibi yavaş yavaş eriyor. Her gün, her saat, hatta her nefeste ömrümüzden bir parça eksiliyor. Ömür, kum saatindeki kum taneleri gibi bir daha geri döndürülmemek üzere akıp gidiyor. Zaman, öyle bir sermayedir ki: Durmaz, beklemez, geri alınmaz. Fakir ya da zengin fark etmez; herkese eşit verilir. Kaybedildiğinde yerine konulamaz.

Peki, biz bu en değerli sermayeyi nasıl harcıyoruz? İnandığımız gibi mi yaşıyoruz? Yoksa zamanın farkında olmadan, boş işlerle mi meşgulüz? Saatlerce ekran başında kayboluyoruz. (Sosyal medya, dizi, oyun…) Kalbimizi daraltan, zihnimizi meşgul eden dedikodulara, anlamsız konuşmalara dalıyoruz.

Ölümlü olduğumuzu unutup sanki hiç ölmeyecekmiş gibi, dünyalık peşinde koşuyoruz. Oysa her geçen gün, bizi ölüm dediğimiz kaçınılmaz gerçeğe bir adım daha yaklaştırıyor. "İnsanların çoğu, iki nimetin kıymetini bilmez: **Sağlık ve boş vakit**." (Hadis-i Şerif) Zamanı israf etmek, aslında ömrümüzü boşuna tüketmektir.

Yaşlandığımızda, hayatımızın son demlerinde geri dönüp "Keşke daha çok ibadet etseydim." "Keşke çocuklarıma daha fazla vakit ayırsaydım." "Keşke zamanımı daha faydalı işler için kullansaydım." "**Keşke**" dememek için bugün harekete geçmeliyiz. Çünkü **ne kadar yaşadığımız** değil, **nasıl yaşadığımız** önemlidir.

Daha çok para kazanmak, Daha lüks yaşamak, Daha fazla beğenilmek…Oysa bu uğraşlar, gerçek hayatı unutturuyor. Bir gün hepimiz bu dünyadan göç edeceğiz ve arkamızda sadece: İmanımız, Salih amellerimiz, Geride bıraktığımız hayırlı işlerimiz kalacak. "Kendini unutma!" diye seslenir Asr Suresi. Çünkü bu hayat bir sınavdır ve bu sınavın süresi her an dolabilir.

<u>"MIŞ" GİBİ MÜSLÜMANLAR</u>: 22/11- İnsanlardan kimi de Allah'a KIYIDAN KENARDAN KULLUK eder, eğer kendisine bir iyilik gelirse ona gönlü yatışır ve eğer başına bir bela gelirse yüzüstü dönüverir. Dünyayı da ahireti de kaybeder. İşte apaçık kayıp budur.

Bu ayet, sadece görünüşte Müslüman olan, ama inançlarını ve ibadetlerini içtenlikle yaşamayan kişileri tanımlar.

Birçok kişi, günlük ibadetlerini (namaz, oruç, dua, zikir vb.) sadece bir sıkıntı yaşadığında veya bir dileği olduğunda yerine getirebilir. Örneğin, hastalanan ya da zor bir mali durumla karşılaşan bir insan, Allah'a dua eder, fakat sıkıntı geçtikten sonra Allah'a olan bağları zayıflar ve ibadetlerini terk eder. Oysa bir Müslüman, Allah'a olan bağlılığını her zaman sürdürmelidir.

Dışsal olarak dini yükümlülükleri yerine getirmek, fakat günlük yaşamda Allah'a teslimiyeti ve ahlaki sorumluluğu göz ardı etmek, bu ayetle anlatılan "mış gibi Müslümanlık" tır.

Kişi, Allah'ın rızasını aramak yerine, sadece dünya menfaatlerini gözeterek ibadet edebilir. Örneğin, gönülden bir sadaka vermek yerine, sadece göstermelik bir yardımda bulunmak, insanların takdirini almak amacıyla dini pratiğini şekillendirmek, bu tür bir **yüzeysel kulluk** örneğidir. Zorluklar ve sıkıntılar geldiğinde, Allah'a olan imanları zayıflayan kişiler de bu ayette anlatılmaktadır.

Geleneksel bir İslam anlayışının hüküm sürdüğü bir ailede, bir mahallede gözlerimizi dünyaya açıyoruz ve aynı anlayışla gözlerimizi hayata kapıyoruz! Okuma yok, araştırma yok, akıl etme hiç yok. Büyüklerden, hocalardan… duyduklarımız çerçevesinde dinimizi yaşamaya çalışıyoruz.

"Sakız çiğnemek, öpmek orucu bozar mı" gibi sorularıyla Ramazan ayını geçiriyoruz. Canlı yayındaki bir kadının hocaya sorduğu soru "Ben fitremi çocuğuma verebilir miyim?" şeklinde oluyor. Bu nasıl bir cahillik? Hocadan fetvayı kapacak, parayı da kaptırmayacak! **Bu dinin ruhu nerede?**

"**Mış" gibi Müslümanlıktan gerçek Müslümanlığa** terfi etmediğimiz sürece Yüz tane korana virüs de gelse trene bakar gibi(!) bakacağız.

Bir insanın **ahlâksızlık** yapması başkasının hakkına tecavüzdür. Başkasının hakkı dediğimiz şey sadece kişinin cebinde taşıdığı para değildir. Bir insanın onuru onun hakkıdır, şerefi onun hakkıdır, güvenliği onun hakkıdır. Bir insanın hak ettiği şeyi ona vermek onun hakkıdır. Yani ister maddi olsun ister manevi olsun.

Mesela Din "**yolsuzluk, hırsızlık yapmayın**" dediği halde bütün Müslüman ülkelerin yolsuzluk sıralamasında en üst sıralarda bulunmasını, Din defalarca "**hukuk, adalet**" vurgusu yaptığı halde dünya hukuk devletleri sıralamasında ilk 80 ülke arasında bir tane bile Müslüman ülke olmamasını neyle açıklayabiliriz?

Bir Müslüman olarak, bir Müslüman toplum olarak hangi davranışlarımızla diğer insanlara örnek olacağız. Tebliğ ederken neyi örnek göstereceğiz? Yaşayamadığımız bir Din sadece kimlik olarak tanımlayacağımız bir din oluyor. Ancak Rabbimizin karşısına hesap gününde çıktığımızda bizim Kur'an'a göre nasıl yaşayıp yaşamadığımız sorgulanacak. Dilimiz susacak, vücut azalarımız gerçeği konuşacak. Ne diyeceğiz? Bizi kandırdılar mı diyeceğiz. Ancak Rabbim Kur'an'ı şahit olarak gösterip akletmediniz mi? diyecek.

Bir toplum düşünün, yalanı sever, çıkarcıdır, işini yürütmeyi öğrenmiştir, suçlamayı öğrenmiştir, astına eziyet edip üstüne yaltaklanmanın itibar kazandığını öğrenmiştir, hak aramayı ve özeleştiriyi öğrenememiştir. Tabi bunun sonucu kuvvetli gözükmek için bir grup içinde fanatikleşerek tarafgir olmayı ve diğerlerinden nefret etmeyi öğrenmiştir. Dünyanın hangi toplumu olursa olsun, hangi inanca inanırsa inansın bunun adı "YOZLAŞMADIR".

Türk toplumundaki dindarlık oranının %80 nin üzerinde olmasına rağmen güven oranı %10 larda seyretmektedir. Dindarlık arttıkça birbirimize güven azaldığına göre dindarlığımızın problemli olduğu açıktır. Güvenin ve dürüstlüğün olmadığı bir tolumda dindarlıktan nasıl bahsedilebilir? Güven probleminin yaşandığı toplumda çok ciddi ahlaki zaafların yaşanması kaçınılmazdır. O halde bizim dindarlığımız herhalde şekilcilikten öteye geçmemektedir.

KENDİ NEFSİNE TAPANLAR "BEN BEN" DİYENLER:

25/43- Nefsi arzularını kendisine ilah edinen kimseyi gördün mü? 25/44- ... Gerçekte onlar hayvanlar gibidir, hatta gidişçe daha sapıktırlar.

Kişi, herhangi bir zorunluluk hissetmeden, nefsinin isteklerini yerine getirmek için her türlü ahlaki ve dini kuralı göz ardı edebilir. İşte bu noktada nefsi arzularını ilah edinmiş olur. Bu durumda kişi, sadece kendine tapar, yani nefsinin, arzularının peşinden gider ve doğruyu yanlıştan ayırma kabiliyetini kaybeder.

Mesela; Para kazanmak için yalan söylemekten, başkalarını ezmekten, faiz alıp vermekten veya rüşvetten çekinmez. Çünkü onun amacı daha fazla para ve statü elde etmektir.

Bazı insanlar eğlence, dünyevi zevkler, geçici mutluluklar peşinde koşar. Allah'ın emirlerine karşı gelerek, gece hayatına dalmak, alkol tüketmek, uyuşturucu gibi şeytani dürtülerle yönlendirilirler. Bu kişiler, hayatın amacını Allah'a kul olmak olarak görmek yerine, kendi arzularını tatmin etmek olarak görürler.

Nefsi arzularımıza karşı kendimizi nasıl korumalıyız? Kendimizi korumanın yolu, disiplinli bir yaşam sürmektir. Bu da düzenli ibadet, sabır ve bilincin sürekli olarak güçlendirilmesiyle mümkün olur. Ayrıca, sağlıklı alışkanlıklar geliştirmek, hedefler koymak ve iradeyi güçlendirecek eylemlerde bulunmak; nefse karşı direncimizi artırır. Ani dürtüler kısa vadeli tatmin sağlasa da, uzun vadede hedeflerimize zarar verebilir.

Toplum ve arkadaş çevresi, nefsin yönlendirilmesinde önemli bir rol oynar. Bu nedenle, kötü arkadaşlardan uzak durmak ve sağlıklı ilişkiler kurmak, nefsin kötü arzularından korunma noktasında önemli bir stratejidir.

ALLAH'IM SENİ "SEN" OLDUĞUN İÇİN SEVİYORUM:

6/162- De ki: Benim namazım, ibadetim, hayatım ve ölümüm hep âlemlerin Rabbi Allah içindir.

Hz. İbrahim tam bir tevhid insanıydı ve teslimiyet onda zirvede idi. Onun içindir ki "Allah İbrahim'i dost edinmişti." İsmail, duasının karşılığıydı. Genç bir kadını küçücük bir çocukla ıssız bir çöle terk etmek nasıl bir şeydi acaba? Kim bunu göze alabilirdi? Arkasından umutsuzca "Nereye bizi bırakıp gidiyorsun İbrahim?" diye yalvardığında ayağının altından yer çekiliyordu sanki: "Bunu Rabbin mi emretti?" İbrahim büyük bir güven, sarsılmaz bir imanla "Evet" demişti, genç kadın "Öyleyse git, O istemişse bizi zayi etmez." demişti.

Peki, sınav neydi? Niçin böyle bir şeye gerek görülmüştü? İbrahim tertemiz bir peygamberdi, ama insanlığı temsil ediyorsa, onun da dünyaya ilişkin bir zaafı olmalıydı.

Kurban en sevdiğimiz şeyle sınanmamızdır, dünyaya ait her şeyden ne kadar uzaklaşırsak, o kadar Allah'a yaklaşır, yakınlaşırız. Bu kalple ilgilidir, yoksa eşyadan ve dünyadan kopmak demek değildir. Yani eşyanın ve dünyanın sevgisi kalbimizde olmamalı, onu kurban etmesini bilmeliyiz

Biz sadece menfaatimiz karşısında titrer olduk. Allah'ın emirlerini ve Allah rızası yolundan ayrılmak bizi bu kadar titretmedi. Bizi küçük menfaatler karşısında titrediğimizi görenler bizim acizliğimiz karşısında kendi güçlerini daha da arttırarak zulmediyorlar. Zira onların artık çekindikleri hiçbir şey kalmamış. Her şeyimiz yarım. İş adamlığımız, evliliğimiz, babalığımız, anneliğimiz, kulluğumuz, komşuluğumuz, arkadaşlığımız, kardeşliğimiz.

Önce kendimizi tamamlayıp, yarımlarımızı tamamlayıp sonra da **kaynak insan** olmalıyız. Kaynak insan hem temsil hem tebliğ vazifesini ifa etmelidir. **İslam dini hocalara gelmedi**. Dinimizde ruhban sınıfı yok. Gazali'de kumaşçıydı. Ben esnafım bu işlerden anlamam diyemeyiz. Mesulüz. Sadece para vererek bu vazifeden kendimizi kurtarmış olmuyoruz. Berber, çiftçi, avukat, tüccar, ev kadını. Bu vazife hepimizin. "**Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?**" Bu ayet, bilenleri onurlandırmak için değil, bilenlerin ve bilmesi gerekenlerin sorumluluğunun önemi ve mesuliyetini anlatır.

Rabia Adeviyye, cenneti umma ve cehennemden korkma amacıyla ibadet yapmayı reddeder. Ona senin imanının hakikati nedir?" diye sorulduğunda, "Ben Allah'a O'ndan korktuğum için ibadet etmiyorum. Böyle olsaydı, sahibinden korktuğu için çalışan kötü bir hizmetçi gibi olurdum. Ben O'na, cennet sevgisiyle de ibadet etmiyorum. Böyle olsaydı, sahibi kendisine bir şey verince çalışan kötü hizmetçi gibi olurdum. **Ben Rabbime ancak O'nu sevdiğim ve kendisine kavuşmak istediğim için ibadet ediyorum**" der.

10- “AHKAM” ALLAH’IN EMİR VE YASAKLARI

ALLAH’IN EMİRLERİNİ TAM OLARAK YERİNE GETİR:
75/36. İnsan başıboş bırakılacağını mı sanır? 22/30- Emir budur, Allah'ın yasaklarına kim saygı gösterirse, bu, kendisi için Rabbinin katında şüphesiz hayırdır.

İnsanın başıboş bırakılması, dünyadaki yaratılışa ve evrendeki düzene aykırıdır. Allah, her bir insanı yaratırken ona bir amaç ve bir yol belirlemiştir. Evrende her şeyin bir düzen içinde işlemesi gibi, tıpkı gece ve gündüzün düzenli bir şekilde birbirini takip etmesi gibi, insanın hayatı da bir **düzene** göre yaşanmalıdır.

Aynı zamanda **Ahkam yani emir ve yasaklar** insanların birbirini sömürmesini engellemek için konmuştur, yoksa insanı mahrum etmek için değil. Mesela; İslam'da faiz haram kılınmıştır. Çünkü faiz, zengin olanların fakirlerin emeğini ve ihtiyaçlarını sömürmesine yol açar. Faizle borçlanan bir kişi, ödeyemediği borç yüzünden daha büyük bir borç yükünün altına girer ve bu, ekonomik eşitsizlikleri derinleştirir. Bu durum, zengini daha zengin, fakiri ise daha fakir yapar. Zekât emri, zenginlerin mallarından belirli bir payı fakirlere vermesini zorunlu kılar. Bir toplumda zenginler, fakirlerin ihtiyaçlarını karşılamaz ve onlara yardım etmezse, fakirler çaresizlikten çalıştıkları yerde sömürülmeye razı olabilir. Zekât ve sadaka, bu durumu önleyerek zenginlerin sorumluluk bilinciyle hareket etmesini sağlar.

Allah’a ibadet demek Allah ‘ı tanımak, Allah ‘ın ahkamını yani emir ve yasaklarını tanımaktır. Sana trafik kuralı konuyor da Allah ‘ın senin gidişine karşı kuralı yok mu? Serbest misin? Evin içine bir kural koyuyorsun da Allah bu kâinat için kural koymayacak mı?

Din, sadece namaz kılmak ve oruç tutmakla sınırlı değildir; din, ahkamdır. Yani, emirler, yasaklar ve aşırılıklardan kaçınarak doğru yolu izlemektir. Ahkam, tüm insanların hukukunu korur ve adaleti sağlar işte **o ahkam dini din yapıyor**.

Ve bu ahkam bütün insanların hukukunu korur ve adaleti sağlar. Bulunduğun dünyada hatta memleketinde birkaç insanın hazırlamış olduğu anayasaya uyuyoruz da koskoca kâinatın sahibi Allah'ın koymuş olduğu kurallara /ahkama /emirlerine uymamız gerekmiyor mu? ki **Hangi ahkam insanlığın aleyhine?** Rabbimiz öyle bir Rab ki koymuş olduğu ahkamın tamamı bizim hem bu dünyada hem de ahirette daha iyi hale gelmemiz için bir **terbiyeyi** içermektedir.

Her ahkam insanın huzur ve sağlığı için konmuştur. "Allah'ım bana yardım et!" Koymuş olduğu ahkamla zaten yardım etmiş, insanı insana kardeş etmiş, birbirine yardımlaşmayı getirmiş, birbirine karşı hukukunu korumuş. **Gir ahkama al yardımı.** Ahkamda zorluk yok, kolaylık var.

İslam, savunulması gereken bir ideoloji değil, yaşanması gereken bir dindir. Bu nedenle din, hayatın içinde, ibadetlerde, işlerde, aile ilişkilerinde ve ahlaki duruşlarda yaşanmalıdır. Bir dine savunmacı yaklaşmak, onu sadece başkalarına karşı bir argüman olarak sunmak demektir. Bu, dinin özünü yitirmesine ve tartışmaların gölgesinde kalmasına yol açabilir.

İslam, kendi güzelliği ile yaşandığında insanlara etkileyici bir şekilde örnek olur. İslam'ı teorik olarak savunmak yerine, ona uygun şekilde davranmak, bu inanç sistemini daha iyi anlatır.

Öylesine bir Müslümanlık anlayışı var ki hiçbir şeyi umursamadan kendisi için yaşıyorlar. Bugünkü münafıklar, 'bir yaratıcı var o kadar' diyerek kendi hayatlarına müdahale ettirmeden kendi kafasına göre yaşamak istiyorlar.

İnsana göre doğru veya yanlış olmaz. Allah'ın emir ve yasağı vardır. Adamın ruhsuz ve kimliksiz Müslüman kimliğine bakarak İslamiyet'ten soğuması günah olarak yeter. Müslüman kimliği altında insanları aldatmak, haram yemek, Kur'an'ın ayetlerinden oynayarak yaptığı haram işe kılıf uydurmak günah olarak yeter. Bunlar yan çiziyorlar.

<u>NAMAZI DOSDOĞRU KIL</u>: 2/43- Hem namazı DOS-DOĞRU kılın, zekatı verin, rükû edenlerle birlikte siz de rükû edin. 2/238- Namazlara ve orta namaza devam edin ve Allah için boyun eğerek kalkıp namaza durun. 31/4- Onlar, namazı kılarlar, zekatı verirler, ahirete de kesin olarak inanırlar. 31/5- İşte bunlar, Rableri tarafından bir hidayet üzeredirler. Kurtuluşa erecek olanlar da işte onlardır 2/153- Ey iman edenler! Sabır ve namazla yardım isteyin. Şüphe yok ki Allah, sabredenlerle beraberdir

Namaz, Kur'an'da 99 yerde emredilen ve Allah'a kulluğun en açık ifadesi olan **ibadettir**. Namaz, Müslüman'ın **kimliğidir**, hayatının **direğidir** ve Rabbine açılan en güzel **kapıdır**. Ancak namazı terk etmek, insanın Allah'la bağını koparması demektir.

Namaz için 4 şart çok önemli;
1-Namazı tadili erkanına uyarak kılmak. (Namazın rükünlerini düzgün, yerli yerinde ve düzenli yapmak)
2-Namazı zamanında kılmak,
3-Daima kılmak
4-Huşu içinde kılmaktır (Allah'ın huzurunda bulunuyor olmanın şuuruyla, tam bir saygı, korku, tevazu, teslimiyet ve ihlâsla kılmaktır)
Rabbimiz, kullarını kendisine yakınlaştırmak için günde beş vakit huzuruna davet eder ve der ki: "Kulum, secde et ve bana yaklaş!" (Alak, 96/19)

Bir insan sevdiğini mutlu etmek için onun istediği her şeyi yapar. Sevdiğiniz biri size "Başını dizime koy, biraz burada kal" dediğinde, bu isteği yerine getirirsiniz. Çünkü bu bir sevginin göstergesidir; yakınlaşmanın, huzur bulmanın bir yoludur. Peki ya Rabbiniz, sizi yaratan, yaşatan, nimetler veren ve her daim sizinle olan Allah: "**Başını secdeye koy!**" diyorsa, bunu yerine getirmemek nasıl bir mazeret olabilir?

O'nu sevdiğimizi söylüyorsak, O'nun istediği ibadeti hakkıyla yerine getirmek zorundayız. Çünkü sevginin ispatı, sözle değil, eylemle olur. Gerçek sevgi; **kulun Rabbine itaat etmesi, O'na yönelmesi ve huzurunda eğilmesidir**.

Namazımızdaki Heyecanı Neden Kaybettik? Ne yazık ki bugün namaz, birçok insan için yalnızca bir alışkanlık, bir beden hareketi haline gelmiş durumda. Namazlarımız, secdeye varmadan kalplere huzur vermiyor. Çünkü hızlı kılınan namazlar, tadına varılmadan, sadece vakit geçirmek için kılınan namazlar, tadil-i erkânın unutulması, rükûda ve secdede hakkını vererek durmak yerine, eğilip doğrulmak, kalpsiz secdeler, Secdede "Sübhane Rabbiyel Alâ" derken o kelimenin anlamını hissetmeden, dudaklardan çıkan sözler… Halbuki namaz, Allah'a olan sevgiyi ve yakınlığı hissetmek için bir fırsattır.

"**Namazı dosdoğru kıl, çünkü namaz, insanı kötülüklerden ve çirkin işlerden alıkoyar**" ilahi hükmü gereği namazınızın sizi kötülüklerden alıkoyup, koymadığını test ettiğinizde nasıl bir sonuçla karşılaşıyorsunuz?

Namazınız evinize ve aile yaşantınıza etki ediyor mu? Ben namaz kılan bir Müslümanım! Eşime zulmedemem, çocuklarımın İslami eğitimlerini ihmal edemem, akrabalarımla ilişkilerimi kesemem, komşularımla küs duramam diyebiliyor musunuz?

Namazınız evinizde izlediğiniz dizi ve programlara etki ediyor mu? Ben namaz kılan bir Müslümanım! Bu ahlaksız dizi ve filmleri izleyemem ve aileme de izletemem diyebiliyor musunuz?

Namazınız internet ve sosyal medya ile ilişkinize etki ediyor mu? Ben namaz kılan bir Müslümanım! Günah içeren sayfalarda dolaşamam, sosyal medyadan hakaret, küfür, iftira ve gıybet paylaşamam diyebiliyor musunuz?

Namazınız ahlakınıza etki ediyor mu? Ben namaz kılan bir Müslümanım! Başkasının ırzına, namusuna, iffetine göz dikemem, eşimi aldatamam diyebiliyor musunuz?

Namazınız dilinizi haramdan koruyor mu? Ben namaz kılan bir Müslümanım! gıybet, hakaret, küfredemem, yalan söyleyemem, adaletsizlik ve zulüm yapamam diyebiliyor musunuz?

Namazınız ekonominize etki ediyor mu? Ben namaz kılan bir Müslümanım! Faizi ekonominin vazgeçilmez bir şartı olarak kabul edemem, ticaretimi faizle yürütemem, faizli kredilere tamah edemem, evime, arabama faiz bulaştıramam diyebiliyor musunuz?

Namazınız bürokratik mertebelerdeki tavrınızı etkiliyor mu? Ben namaz kılan bir bürokratım! Rüşvet yiyemem, ihaleye fesat karıştıramam, yolsuzluk yapamam, haksız kazanç elde edemem, görevimi ve bağlantılarımı kullanarak hediye ve mal biriktiremem diyebiliyor musunuz?

Efendimiz (s.a.v) "Kimin namazı onu kötülüklerden menetmiyorsa o namaz, sahibini Allah'tan uzaklaştırmaktan başka bir işe yaramaz" buyuruyor. Efendimiz'e (s.a.v) namaz kıldığı halde kötülüklere ve günahlara devam eden birisinden bahsedildiğinde Efendimiz (s.a.v) "Bir gün namaz, onu diğer günahlardan ve kötülüklerden alıkoyacaktır" buyurmuştur.

Secde; Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Kulun Rabbine en yakın olduğu an, secde anıdır. O halde secdede çok dua edin!" Secde, insanın benliğini, kibirini ve gururunu ayaklarının altına aldığı, Allah'a teslim olduğu yerdir. Bu anı kaçırmak, en büyük fırsatı kaçırmak demektir.

Orta Namaz; Beş vakit namazın tamamıdır ki Muâz b. Cebel bu görüştedir. Bu bakımdan denilebilir ki en çok ortada kalıp geçmesi muhtemel olan namaz hangisi ise, namazların en faziletlisi ve orta namazı da odur.

Namaz, sabırla birlikte Rabbimize sığınmamızın en güçlü yoludur. Namazda Rabbimize dertlerimizi, acılarımızı, isteklerimizi anlatırız. Secdede en yakın olduğumuz anda, kalbimizi O'na açar ve yardım isteriz. Allah, namazda O'ndan isteyen kulunu geri çevirmez.

Namazda Kıraat ile okumak; Fatiha ve diğer sureleri, namazda dili kıpırdatmaksızın ve ses çıkartmaksızın zihinden tekrarlama okuma (kıraat) sayılmaz, Kıraatte dilin oynaması şarttır. "**Namazında sesini pek yükseltme, çok da gizli okuma, orta yolu seç**" (17/110)

İTİRAF: Öyle çok pazarlık ettim ki Sen'inle ey Rabb'im. Sen çağırınca kendime ayırdığım vakitlerden çalındığını düşündüm. Ezan okununca sevdiklerimle geçirdiğim zamanların azalmasından korktum.

Ayak diredim az sonra kılsam da olur! dedim. Az sonralarım çok sonralara döndü geç kaldım geç kalmaktan utanmadım. Sonunda ayaklarımı sürüye sürüye vardım huzuruna. Kaçıyordu namaz ya; o yüzden çabucak kıldım selam verdim hemen kalktım rahatladım. Oysa rahatlığı San'a borçluyum.

Kafa tuttum ayak diredim pazarlık ettim; ama Sen utandırmadın yine huzuruna aldın beni. Her secdede rahmetinle okşadın alnımı. "**Ya Rabb!** Beni de, neslimi de namazı devamlı ve dosdoğru kılan kullarından eyle! Duamı, lütfen kabul buyur Ya Rabb!" (İbrahim, 14/40)

<u>CUMA NAMAZI:</u> 62/9- Ey inananlar! Cuma günü namaz için çağrıldığı(nız) zaman, Allah'ı anmaya koşun, alışverişi bırakın. Eğer bilirseniz, bu sizin için daha hayırlıdır.

Namaz, imama değil, Allah'a niyet edilerek kılınır. İmam sadece bir önderlik görevi görür. **İmam ehil değil** diye düşünüp namazı terk etmek, aslında **farz olan bir ibadeti terk etmek** gibi daha büyük bir soruna yol açar. Bir imamın ehliyetsiz olması (bilgisizlik, samimiyetsizlik, liyakatsizlik) onun kişisel sorumluluğudur ve Allah tarafından değerlendirilir. Ancak senin sorumluluğun, Allah'ın emrettiği Cuma namazını kılmaktır. İmamın kusuru, senin namazını geçersiz kılmaz. Sen kendi niyetinle Allah'a yönelirsin.

Cuma namazı aynı zamanda Müslümanların bir araya geldiği, birlik ve beraberliği gösteren bir ibadettir. İmamdan dolayı namaza gitmemek, sadece kişinin kendisini değil, cemaat ruhunu da zayıflatır. Peygamberimiz şöyle buyurur: "Bir kimse, özürsüz olarak üç Cuma namazını terk ederse, Allah onun kalbini mühürler." İmamdan dolayı Cuma namazını terk etmek, kişiyi böyle bir büyük tehlikeye sürükler.

Ayrıca; Cuma saatinde alışveriş yapmak haramdır.

NAMAZ VE İNFAK İLE CENNETE GİRME MÜJDESİ: 5/12- ... Ben, muhakkak sizinle beraberim. Namazı dosdoğru kıldığınız, zekâtı verdiğiniz, peygamberlerime iman ettiğiniz ve onlara yardımda bulunduğunuz, (mallarınızı) Allah yolunda güzelce sarf ettiğiniz takdirde, günahlarınızı mutlaka örter ve sizi altından ırmaklar akan cennetlere korum.

O mümine ahirette şöyle seslenilecek; "Ey huzura kavuşmuş insan! Sen O'ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön. (Seçkin) kullarım arasına katıl ve cennetime gir" (89/27-30) İşte o an, senin için yaratılan en güzel yerdesin, o cennet köşklerinin içinde, her nimetle donatılmış ve her güzellik seni kuşatmış bir hayatın tam ortasında olacaksın.

ABDESTİN FARZLARI- NİÇİN ABDEST ALIYORUZ? 5/6- Ey iman edenler! Namaz kılmaya kalktığınız zaman, yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. Başlarınızı meshedin, iki topuğa kadar da ayaklarınızı yıkayın. Eğer cünüp iseniz temizlenin... Allah size bir güçlük çıkarmak istemiyor, fakat sizi temizlemek ve şükredesiniz diye de üzerinizdeki nimetini tamamlamak istiyor.

Bir Müslüman, abdest aldığında, günahlarının bir kısmı silinir. Abdest, ruhsal arınmayı sağlarken, insanı daha düzgün, sabırlı ve disiplinli bir hale getirir. Abdest, namaz kılmak için gerekli olan bir şarttır **dahası EMİRdir.**

Bilinen Hikmeti ise; Vücudun dışarıdan alabileceği mikrop yolları, abdest vesilesiyle günde en az beş defa temizlenmiş olmakta; böylece birçok hastalığın önü alınmış, vücudun sinir sistemi ve kan dolaşımı daha düzenli hâle gelmiş olmaktadır. Abdest öfkeyi dindirir, kızgınlığı giderir, ruhu yatıştırır. Bundan dolayı Peygamber Efendimiz (asm) öfkelenen kimsenin abdest almasını tavsiye buyurmuştur. Abdest, maddi kirleri temizlemesinin yanı sıra manevi temizliğe de vesile olmaktadır.

Mesela Ağzı ele alalım: Haram malları yiyen odur. Küfürler ondan çıkar, gıybetler, iftiralar, yalanlar, ara bozucu ve yoldan çıkaran fikirler onunla dile getirilir. Allah Resûlü (sav) şöyle buyurmuştur: 'Bir Mü'min abdest alırken yüzünü yıkayınca, gözüyle işlediği bütün günahlar yanaklarından damlayan o su ile dökülür gider.

TECİHİNİ YAP! ALLAH'A MI YOKSA ŞEYTANIN DEDİĞİNE Mİ İNANIYORSUN **2/267- Ey iman edenler! İnfakı gerek kazandıklarınızın gerek sizin için yerden çıkardıklarımızın TEMİZLERİNDEN yapın... Biliniz ki, Allah sadakalarınıza muhtaç değildir ve hamd'e layık olandır. 2/268- Şeytan sizi fakirlikle korkutup çirkin çirkin şeylere teşvik eder. Allah da lütfundan ve bağışlamasından birtakım vaatlerde bulunuyor. Allah'ın lütfu geniştir...**

2/271- Sadakaları açıkça verirseniz güzel olur; yok eğer onları gizler de fakirlere öyle verirseniz bu sizin için daha hayırlıdır ve günahlarınızın birçoğunun bağışlanmasına sebep olur. Bilin ki, Allah, her ne yaparsanız hepsinden haberdardır. 2/273- Sadakalarınızı, kendilerini Allah yoluna adamış olan fakirlere veriniz. Onlar yeryüzünde gezip dolaşmaya güç yetiremezler. Utangaç olduklarından dolayı, bilmeyenler, onları zengin sanırlar. Oysa sen onları yüzlerinden tanırsın. Yüzsüzlük yapıp kimseden bir şey de isteyemezler. Ne türden bir iyilik yaparsanız, şüphe yok ki, Allah onu bilir.

30/38- O halde akrabaya da hakkını ver, yoksula da, yolcuya da. Gereksiz yere saçıp savurma. Bu, Allah'ın rızasını dileyenler için daha hayırlıdır. Kurtuluşa erecek olanlar da işte onlardır.

İnfak, Allah rızası için malından, kazancından veya sahip olduğu nimetlerden harcamada bulunmak demektir. Bu harcama; sadaka, zekât, yardım veya bağış şeklinde olabilir.

İnfakın temel amacı, Allah'a yaklaşmak, toplumda adaleti sağlamak, kalbi arındırmak, kardeşlik ve yardımlaşmayı güçlendirmek olarak açıklanabilir.

Mümin; "Al kardeşim, bu benim değil, senin hakkındır, bende bir emanettir, ben sana Allah Teâlâ'nın gönderdiği şu çıkını, postalanmış koliyi teslim etmeye görevlendirilmiş bir dağıtıcıyım." diyerek, aynı şekilde alçak gönüllülüğü ile fakirin, sabırlı fakirin hakkını vererek kalbini okşayacak ve bununla o topluluğun mümkün olduğu kadar açıklarını kapatacaktır.

Umumun hukukunu korumak, şahsi farzlardan bile daha önemlidir. Sana verilen imkanlar, kendi lüksüne harcamak için verilmemiştir, Allah rızasını kazanmak ümidiyle insanlarla paylaşman gerekir.

Hz. Âişe (r.a.), fakirlere sadaka verirken o eşyaya veya paraya güzel koku sürermiş. Bu davranışının hikmeti sorulduğunda şöyle derdi: "Vereceğim sadaka, önce Allah'ın huzuruna çıkar. Ben de O'nun huzuruna çıkan bir şeyin güzel kokmasını isterim." İnfak, sadece maddi değil, manevi bir değere sahiptir. İçinde sevgi, saygı ve ihlas barındırmalıdır.

Gösteriş için yapılan infak, Rabbimizin rızasına ulaşmaz. Hatta bu konuda Kur'an'da gösteriş yapanlar için şu uyarı vardır: "Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı halde malını gösteriş için infak eden kimse gibi, sadakalarınızı **başa kakmak ve incitmek suretiyle boşa çıkarmayın**..." (Bakara, 264)

"Biz size sırf Allah rızası için yediriyoruz. Sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz." (İnsan, 8-9) ayetindeki gibi **teşekkür bile bekleme**.

Akraba hem kan bağımız olan yakınlarımız hem de geniş anlamda ailemizi kapsar. Bu hak sadece maddi değil aynı zamanda ilgilenmek, ihtiyaçlarını gözetmek, Ziyaret etmek ve kalplerini hoş tutmaktır.

Ayetin devamında gelen “Gereksiz yere saçıp savurma!” emri, yardım yaparken bile dengeli olmamız gerektiğini anlatır. Hem cimrilikten hem de israftan kaçınılmalıdır. İnfak, toplumsal yardımlaşmayı ve dayanışmayı güçlendirirken, israf ise toplumda zengin ile fakir arasındaki uçurumu artırabilir.

Ya Şeytana İnanacaksın ya da Allah’a; Tercihini Yap! Hayat, iki yolun kesişim noktasıdır: Biri şeytanın vesveseleriyle dolu bir yol, diğeri ise Allah’ın rahmetiyle aydınlanan bir yol. **Şeytan**, fakirlikle korkutup cimriliğe ve günaha sürükler. “Paylaşırsan yoksul kalırsın” der, haramı süsler, bencilliği över. Oysa **Allah**, bağışlama ve lütuf vaat eder. O, merhamet sahibidir ve iyilik yapanları asla karşılıksız bırakmaz.

İslam, zenginliği, mal edinmeyi ve varlıklı olmayı kınamamış aksine övmüş ve teşvik etmiştir. Ancak para ve mal biriktirme sevgisinin kalbe yerleşerek insanı köleleştirmesine karşı çıkmış ve bunu çirkin bir davranış olarak görmüştür.

Bir malda üç ortak vardır. Birincisi **mal sahibi**, yani sen, ikincisi **kaderdir**. O, hayır mı, yoksa felaket ve ölüm gibi şer mi getireceğini sana sormaz. Üçüncüsü **mirasçıdır**. O da bir an önce başını yere koymanı (yani ölmeni) bekler, ölünce malını alır götürür, sen de hesabını verirsin. Eğer gücün yeterse sen bu üç ortağın en acizi olma!

Senden sonrakilerin işine yarayacak mal için sen ne diye kendini cehenneme atarsın. Eğer cömert olup malını fakirlerden esirgemezsen yerin cennettir. Mal insana ödünç verilmiştir. Yarın senden alınır başkasına verilir. Nitekim senden önce başka birinin idi. Senden sonra da başkasının olacak. Mirasçılara kalacak. Mirasçılar mala konar, sana sorgu suali, hesabı ve azabı kalır.

<u>BAŞA KAKMA ve İNCİTME</u> 2/262- Allah yolunda mallarını infak eden, sonra verdiklerinin arkasından başa kakmayı, gönül incitmeyi uygun görmeyen kimselerin Rableri yanında mükafatları vardır. Onlara hiçbir korku yoktur ve onlar, üzülmeyeceklerdir.

2/263- Bir tatlı dil ve kusurları bağışlamak, arkasından eza ve gönül bulantısı gelecek bir sadakadan daha hayırlıdır. Allah, hiçbir şeye muhtaç değildir, halimdir, yumuşak davranır. 2/264- Ey iman edenler! Sadakalarınızı, başa kakmak, gönül kırmakla boşa gidermeyin...

Allah, sadece infak edenin ahiret kazancını korumuyor, aynı zamanda infak edilen fakirin onurunu da gözetiyor. Rabbimizin şefkati, fakirlerin incinmemesi için adeta bir kalkan gibi oluyor.

Başa kakmak ve incitmek, verilen sadakanın sevabını boşa çıkarırken, aynı zamanda fakirin kalbinde yara açar. Çünkü fakir olmak, zaten ağır bir imtihan. Bir de aşağılanmak, hatırlatılmak, gönlünü yaralayacak sözler duymak, o imtihanı daha da zorlaştırır. Rabbimiz adeta şöyle buyuruyor: "Ben onların rızkını senin elinle veriyorum ama onların kalbini incitmeni istemiyorum. **Onlara şefkat göster, onurlarını koru**. Çünkü asıl veren Ben'im. Sen sadece aracı oldun."

<u>ALLAH'A BORÇ VERİN</u>: 64/17- Eğer Allah'a güzel bir borç verirseniz, Allah onu sizin için kat kat yapar ve sizi bağışlar. Allah çok mükafat verendir, halimdir.

Her şeyin sahibi Allah iken, insana emanet ettiği malı ve imkânları, ihtiyaç sahipleri için kullanmasını ister ve bunu "**borç**" olarak kabul eder. Bu ifade, Allah'ın rahmetinin ve sevgisinin derinliğini gösterir. Çünkü borç, karşılık beklenerek verilir; **Allah ise verdiğini kat kat fazlasıyla geri öder**.

Sen kimsin ki, Allah'a borç veriyorsun? Asıl ihtiyaç sahibi sensin. Ama Rabbimiz, senin küçücük malını çok büyük karşılıklarla geri vermek istiyor. Bir lokma ekmek, bir avuç yardım… Ne olursa olsun, kime verirsen ver, aslında Allah'a veriyorsun. Allah sana: "Bana güven!" diyor. "**Bana borç ver!**" diyor. Bu ne büyük bir merhamet! O, senin verdiğin hiçbir iyiliği unutmaz. Rabbimiz, verdiğini en güzel şekilde geri ödeyeceğine söz veriyor. O'nun sözüne güven olmaz mı?

<u>ALLAH'IN VERDİĞİ NİMETLERLE ŞIMARMA, ONUN YOLUNDA HARCA!</u> 28/76- … Şımarma! Bil ki Allah şımarıkları sevmez.

Şımarıklık; Kendini üstün görmek, nimetlerin gerçek sahibini (Allah'ı) unutmak, tevazudan uzaklaşarak **kibirlenmek**, nimetleri başkalarına karşı bir **övünç aracı** olarak kullanmak demektir. Bu hâl, insanı Allah'ın rızasından uzaklaştırır. Çünkü nimetlerin kaynağı Allah'tır ve insan, bu nimetlerin şükrünü eda etmekle yükümlüdür. Unutma: "Şükür, nimeti artırır. Şımarıklık ise nimeti yok eder."

<u>ÖLÇÜLÜ ADALETLİ VE AHLAKLI OLUN:</u> 83/1- Eksik ölçüp tartanların vay haline! 83/2- Onlar insanlardan kendilerine bir şey aldıkları zaman tam ölçerler. 83/3- Kendileri başkalarına bir şey ölçtükleri veya tarttıkları zaman eksik ölçer ve tartarlar. 83/4- Onlar tekrar diriltileceklerini zannetmiyorlar mı? 83/5- Büyük bir gün için. 83/6- Öyle bir gün ki, insanlar o gün Rabblerinin huzurunda divan duracaklar. 17/35- Ölçtüğünüz zaman tam ölçün ve doğru terazi ile tartın. Bu hem daha hayırlıdır ve sonuç itibariyle de daha güzeldir.

Burada mesele sadece ticarette eksik tartmak değil, genel anlamda **adaletsiz ve bencil bir tutum** sergilemektir. "**Vay haline**" ikazı aslında kul hakkını gözetmeyen, çıkarını önceleyerek başkalarına haksızlık eden herkes için bir uyarıdır.

"Onlar insanlardan ölçüp alırken tam alırlar. Ama kendileri ölçüp tartarken eksik yaparlar." (83:2-3) Ayetleri, **bencilce** sadece kendi menfaatini düşünenlerin karakterini tanımlıyor. Başkalarından tam alıp kendileri eksik verenler, sadece terazide değil, hayatın her alanında adaletsizdirler.

Bu **adaletsizlik** sadece ticarette değil, ilişkilerde, yöneticilikte, sözde, şahitlikte, hatta sevgi ve ilgide bile olabilir. Adalet, en yakın akrabası bile olsa ölçüden ayrılmamaktır. Allah, bu dengesiz tutumun **hesap gününde** karşılarına çıkacağını hatırlatıyor.

Günümüzde Müslümanların birbirine olan güveni kayboldu herkes bir diğerinden şikayetçi. **Adaletsizlik, Yalan ve aldatma** almış başını gidiyor.
Eskiden, satıcı: "Bereket versin", alıcı: "Bereketini gör" derdi. Artık dualaşma seansları yaşanmıyor. İnsan her alışverişte aldatılma korkusu yaşıyor. Uyanık olan kim, aptal yerine konan kim? Kazandık zannederken neleri kaybediyoruz?

EMROLUNDUĞUN GİBİ DOĞRU OL! 11/112. .. emrolunduğun gibi DOĞRU OL!

Bu emir, Kur'an'ın en güçlü ve insanı derinden sarsan emirlerinden biridir. Peygamberimiz bu ayet indikten sonra "Hûd suresi beni ihtiyarlattı" buyurmuştur. Bu emir, sadece belli zamanlarda veya durumlarda değil, her an, her yerde ve her konuda **doğruluktan şaşmamayı** ifade eder.

Dosdoğru olmak ne anlama gelir?
İman ve İbadette Doğru Olmak: Allah'a tam bir teslimiyetle bağlı kalmak, O'nun emirlerine uymak ve yasaklarından kaçınmak. İbadetleri eksiksiz ve samimi bir şekilde yerine getirmek, gösterişten uzak olmak.

Ahlakta ve Davranışlarda Doğru Olmak: Her durumda dürüst, adil ve güvenilir olmak. İnsanlara karşı iyi davranmak, kimsenin hakkına girmemek ve kul hakkından sakınmak. Dilimize, kalbimize ve hayatımıza doğruluğu hakim kılmak.

İş Hayatında ve Sosyal Hayatta Doğru Olmak: Ticaretten söz vermeye, yöneticilikten arkadaşlığa kadar her alanda doğruluğu elden bırakmamak. Hileden, yalandan ve aldatmadan uzak durmak.

Zihinde ve Niyette Doğru Olmak: Kalbimizi kötü düşüncelerden, kin, kibir ve hasetten arındırmak. İyi niyetli ve samimi bir kul olmaya gayret etmek.

Müslümanın kimliği doğruluktur. Bir mümin, hayatının her alanında adaletin ve dürüstlüğün temsilcisi olmalıdır.

RABBİMİZİN EMRİ (Her Cuma Hutbede Tekrarlanan) İNSAN OL: 16/90- Şüphesiz ki Allah, size adaleti, iyilik yapmayı ve yakınlara bakmayı emreder; hayasızlıktan, fenalıktan ve azgınlıktan yasaklar. Öğüt almanız için size böyle öğüt verir.

Bu ayet, Allah'ın insanlara huzurlu ve dengeli bir hayat için gerekli olan üç temel emri ve üç yasakladığı kötü davranışı açıklamaktadır.

Emredilenler: Adalet, iyilik (ihsan) ve yakınlara yardım etmek. **Yasaklananlar**: Hayasızlık, kötülük ve azgınlık.

Bu ayet, hayatı denge üzerine kuran ilahi bir **reçetedir**. Bu dengeyi hayatımıza taşıdığımızda hem bireysel hem de toplumsal anlamda Allah'ın rızasına uygun, huzurlu bir yaşam sürmüş oluruz.

İYİLİKTE BİRLEŞ, KÖTÜLÜKTE UZAK DUR: 5/2- Ey iman edenler! … İyilik ve takva üzerinde yardımlaşın, günah ve düşmanlık üzerinde yardımlaşmayın. Allah'tan korkun. Çünkü Allah'ın azabı çetindir. 4/85- Kim güzel bir işte aracılık ederse, ona o işin sevabından bir pay vardır. Kim de kötü bir şeyde aracılık yaparsa, ona da o kötülükten bir pay vardır. Allah her şeyi gözetip karşılığını verir.

Allah'ın yarattığı bu düzen, mücadelenin değil, **yardımlaşmanın** üzerine kuruludur. Toprak, bitkiler için çalışır. Bitkiler, hayvanlara hayat olur. Hayvanlar insana hizmet eder. İnsan ise bu dengenin koruyucusu olmakla yükümlüdür.

Mesela, iyi bir insan olmada, dini görevlerinin yapılmasında birbirlerine yardımcı olan karı-koca ne mutlu eşlerdir. Aksine manevi hayatlarının mahvında destek olan karı-kocaya da ne kadar yazık. Anne-baba evlatlarını manevi hayatlarının imarında gayret içinde iseler ne mutlu o anne-babaya! Bir Müslüman arkadaş, konu komşu ve sair insanların manevi hayatlarının kurtulması, kuvvetlenmesi için yardımcı oluyor, teşvikte bulunuyorsa ne mutlu ona.

Mesela, arkadaş grubun dedikodu yapıyor. Bir başkasının hatalarını konuşup, onun kalbini kıracak sözler söylüyorlar. Sen bu ortama katılmaz ve onları da uyarırsan, kötülüğün bir parçası olmaktan kurtulursun. Eğer sustuysan veya dedikoduya dahil olduysan, günahın bir parçası oldun demektir.

<u>9 EMİR:</u> 2/83- ...Allah'tan başkasına tapmayacaksınız, ana-babaya iyilik, yakınlığı olanlara, öksüzlere, çaresizlere de iyilik yapacaksınız, insanlara güzellikle söz söyleyecek, namazı kılacak, zekatı vereceksiniz... 2/84- ... birbirinizin kanlarını dökmeyeceksiniz, nüfusunuzu diyarınızdan çıkarmayacaksınız. Sonra siz buna ikrar da verdiniz ve ikrarınıza şahit de oldunuz.

1- Allah'tan başkasına kulluk etmeyeceksiniz.
2- Ana-Babaya saygı ve iyi davranmak
3- Akrabalara yardımcı olmak
4- Öksüzlere ve fakirlere yardım etmek
5- İnsanlara güzel söylemek ve güzel davranmak
7- Namazı kılmak
8- Zekâtı vermek
9- Zalim olmamak, Birbirinizin kanını dökmemek, vatanınızdan göçe zorlamamak

<u>9 EMİR</u>: 4/36- Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Sonra anaya, babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, akraba olan komşulara, yakın komşulara, yanında bulunan arkadaşa, yolda kalanlara, sahip olduğunuz kölelere iyilik edin. Şüphesiz Allah, KİBİRLENEN ve ÖVÜNEN kimseyi sevmez.

1-Allah'a ibadet etmek ve ortak koşmamak
2-Ana-babaya iyi davranmak
3-Yakın akrabalara yardım etmek
4-Yetimlere iyi davranmak
5-Fakirlere yardım etmek
6-Komşuya iyi davranmak
7-Yolcuya yardımcı olmak

8-Elinizin altındaki kimselere (ailene ve çalışanlarına) iyi davranmak
9-Kibir ve böbürlenmekten sakın

<u>10 EMİR</u>: 6/151- De ki: Rabbinizin size neleri haram kıldığını okuyayım: O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın, ana babaya iyilik edin, fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin, sizin de onların da rızkını biz veriyoruz. Kötülüklerin açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Haksız yere Allah'ın haram kıldığı cana kıymayın. Düşünesiniz diye Allah size bunları emretti. 6/152- Yetimin malına yaklaşmayın; yalnız erginlik çağına erişinceye kadar (malına) en güzel biçimde (yaklaşabilir ve uygun şekilde harcayabilirsiniz). Ölçü ve tartıyı tam adaletle yapın. Biz kimseye gücünün yettiğinden fazlasını teklif etmeyiz. Söylediğiniz zaman da yakınınız da olsa âdil olun ve Allah'a verdiğiniz sözü tutun. Öğüt alıp düşünesiniz diye Allah bunları size emretmiştir. 6/153- İşte benim doğru yolum budur; ona uyun. Sizi O'nun yolundan ayıracak başka yollara uymayın. (Azabından) korunmanız için Allah size böyle tavsiye etmiştir.

1-Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayın.
2-Ana-babaya iyilik edin
3-Çocuklarınızı fakirlik korkusuyla öldürmeyin (kürtaj yasak)
4-Açıkta ve gizlide yapılan kötülüklerden sakının
5-Haksız yere Allah'ın haram kıldığı cana kıymayın
6-Yetimin malına dokunmayın
7-Ölçüyü ve tartıyı adaletle tam yapın. Adaletli olun.
8-Her sözünüz yakınınızın aleyhine de olsa adil olsun
9-Allah'a verdiğiniz sözü yerine getirin (ibadetler, kulluk bilinci, ahlaklı yaşam)
10-Sırat-ı Müstakim'e (doğru yola) uyun (Allah'ın koyduğu emir ve yasaklara uyma)

<u>ŞUNLARA SAKIN BOYUN EĞME</u>: 68/10- Şunların hiçbirine boyun eğme: Yemin edip duran aşağılık,

68/11- Daima kusur arayıp kınayan, hep lâf götürüp getiren, 68/12- Hayra engel olan, saldırgan, günahkâr, 68/13- Kaba ve haşin, sonra da kötülükle damgalı, 68/14- Mal ve oğulları var diye (böyle davranır). 68/15- Kendisine ayetlerimiz okunduğunda: "Eskilerin masalları" der. 68/16- Yakında biz onu burnunun üzerinden damgalayacağız.

"**Boyun eğme**" ifadesi, doğru bildiğin yoldan sapma, yanlış kişilerin etkisinde kalma, onların yönlendirmelerine teslim olma anlamına geliyor. Özellikle toplum içinde güçlü görünen ama aslında ahlaken yozlaşmış insanların baskısına boyun eğmemek gerekiyor. Sakın şunlara boyun eğme:
1-Çok yemin edenlere (Doğru yanlış yemin edenlere)
2-Daima kusur arayıp kınayanlara
3-Dedikoduculara, gıybet edenlere, iftira atanlara
4-Hayra engel olanlara, saldırganlara, günahkarlara
5-Hak yiyip, Hakkına razı olmayanlara
6-Günahtan çekinmeyenlere
7-Kaba, saygısız edepsizlere
8-Servetine veya kuvvetine güvenenlere
9-Kur'an'a inanmayanlara
10-Kibirlilere

AFFETMEK VE İNCİNMEMEK ALLAH'IN SEVDİĞİ DAVRANIŞLARDANDIR: 16/126- Eğer (bir suçtan dolayı) ceza verecek olursanız size yapılan azab ve cezanın MİSLİ ile ceza verin. Ama SABREDERSENİZ, elbette o, sabredenler için daha hayırlıdır.

5/13- .. Onların pek azı hariç olmak üzere, onlar tarafından devamlı olarak hainlik görürsün. Yine de sen onları AFFET, ALDIRMA. Çünkü Allah iyilik edenleri sever.

Uhud Savaşı'nda Hz. Hamza şehit edilmekle bırakılmayıp vücudu parçalanınca Peygamber Efendimiz çok üzülmüş ve amcasının intikamını kat kat fazlasıyla alacağına yemin etmişti. Bunun üzerine yukarıdaki gelen ayet ile uyarıldı.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz yeminine kefaret verdi ve intikamdan vazgeçti.

Ayet bize diyor ki; kısasa kısas yapabilirsin, caizdir ama sen affet, o daha iyidir. Emin ol ki; Allah senin yerine bu durumla ilgilenir. O ne güzel Vekil'dir. **Affet ki, affedilesin Merhamet et ki, merhamet edilesin** Kolaylaştır ki, işlerin kolay kılınsın.

Allah bizi tüm, hadsizliğimiz, günahta ısrarımıza rağmen affediyor ama biz bizim gibi kusurlu ve hatalı olan kulları affedemiyoruz. Düşün ki; **affettim** diyorsun, sonra yeri gelince zınk diye lafını sokuyorsun. "Sen bana yalan söyledin ","Sen bana böyle yaptın", "Sen beni kandırdın" E hani affetmiştin? Affetmek. Hani o eylemin hiç yaşanmamış haliydi? Demek ki affetmemişsin. Affedememişsin tam. Affetmek yürek ister. Zira diyor ki; affet ki, affedilesin. Affetmek güzel ya; içinde aşk var bir kere, nasıl güzel olmasın?

Buradaki "**aldırma**", onların yanlışlarını görmezden gelmek anlamında değil, kin gütmemek, intikam peşine düşmemek ve gereksiz yere yıpranmamak anlamında kullanılıyor. Yani haksızlık karşısında adaletli davran, ama kalbini kinle doldurma.

HELAL RIZIKLA KAZAN, HARAMDAN KAÇIN KİMSENİN HAKKINI YEMEYİN: 4/29- Ey iman edenler! (Hiçbir şekilde) mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin. Ancak kendi rızanızla (aldatmadan) yaptığınız ticaretle yemeniz helaldir. Birbirinizi mahvetmeyin... 30- Kim, zulüm ve tecavüz yolu ile bu yasakları işlerse, yakında onu cehennem ateşine atacağız. Onu ateşe atmak da Allah'a pek kolaydır. 2/188- Bir de aranızda mallarınızı haksız sebeplerle yemeyin…

Allah burada **hileli, haram ve adaletsiz** yollarla mal elde etmeyi yasaklıyor. **Rüşvet, faiz, gasp, hırsızlık, tefecilik, hileli ticaret** gibi kazanç yolları toplumun dengesini bozar, adaletsizliğe yol açar ve bireyleri birbirine düşman eder.

Ancak ayette "Ancak karşılıklı rızaya dayalı bir ticaretle olursa başka." denilerek, helal ve meşru kazanç yolu olarak dürüst ticaretin serbest olduğu belirtilmiştir. Burada karşılıklı rıza vurgusu önemlidir. Çünkü zorla ya da aldatmayla yapılan bir alışveriş, rızaya dayalı değildir ve kul hakkına girer.

"**Mahvetmeyin /öldürmeyin**" derken; Burada özellikle haksız kazanç yolları (rüşvet, faiz, gasp, hileli ticaret) eleştirilirken, bunun bireysel ve toplumsal çöküşe sebep olacağı hatırlatılıyor. Çünkü haksız kazanç, sadece bireye değil, tüm topluma zarar verir ve adaletsizliği artırır.

Bu yüzden Allah, ayetin sonunda "Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir." diyerek, insana zarar verecek her türlü eylemden sakınmamızı istiyor. Çünkü O, bizim iyiliğimizi ve yaşatmamızı istiyor, yok olmamızı değil.

Mümin aldansa da aldatmaz. Çünkü aldatmak, kalpteki imanın inceliğini zedeler ve vicdanı karartır. Mümin, güvenilir insandır. Güven, imanın en güzel meyvesidir.

<u>YETİM ve ÖKSÜZÜN HAKKINI YEME</u> 4/2- Öksüzlere mallarını verin ve kötüsünü (onlara vererek) iyisiyle değiştirmeyin. Onların mallarını, kendi mallarınıza karıştırıp yemeyin. Zira bu, büyük bir günahtır. 4/10- Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler, aslında karınları dolusu ateş yerler. Onlar, yarın harıl harıl yanan bir ateşe gireceklerdir.

Yetim ve Öksüzün malı nasıl yenir?

1. Mirası Gizlemek ve Paylaşmamak: Bir kişinin, miras bırakanın vefatından sonra mirasın varlığını diğer mirasçılardan saklaması veya onlara eksik bilgi vermesi, diğer mirasçıların haklarını gasp etmek anlamına gelir

2. Malı Kendi Üzerine Geçirmek; Miras bırakanın sağlığında, mirasçılarından birinin hileli yollarla veya baskı ile malları kendi üzerine geçirmesidir.

HUCURAT SURESİNDEKİ AHLAKİ İLKELER VE HAYATIMIZA DOKUNUŞLARI: 49-Hucurat Suresi **1. Ey iman edenler! Söz ve hareketlerinizde ileri gidip de Allah'ın ve Resulünün önüne geçmeyin. Allaha karşı gelmekten sakının. 2. Ey iman edenler! Seslerinizi Peygamberin sesinden fazla yükseltmeyin. 6. Ey iman edenler, herhangi bir fâsık size bir haber getirecek olursa, onu iyice tahkik edin, doğruluğunu araştırın. Yoksa, gerçeği bilmeyerek, birtakım kimselere karşı fenalık edip sonra yaptığınıza pişman olursunuz. 9. Eğer müminlerden iki topluluk birbirleriyle vuruşursa, onların aralarını bulun. ve hep âdil olun, çünkü Allah âdil davrananları sever. 10. Müminler sadece kardeştirler. O halde ihtilaf eden kardeşlerinizin arasını düzeltin 11. Ey iman edenler! Sizden hiçbir topluluk bir başka toplulukla alay etmesin. Birbirinize kötü lakaplar takmayın. 12. Ey iman edenler! Zandan çok sakının. Çünkü zanların bir kısmı günahtır. Birbirinizin gizli hallerini araştırmayın. Kiminiz kiminizi gıybet etmesin. Hiç sizden biriniz ölmüş kardeşinin cesedini dişlemekten hoşlanır mı? İşte bundan hemen tiksindiniz! Öyleyse Allah'ın azabından korkun da bu çirkin işten kendinizi koruyun.**

1. Allah ve Resûlü'nün Önüne Geçmemek: Kendi görüşünü ve kararlarını, Allah'ın emirlerinin ve Peygamber'in sünnetinin önüne koymak, bir mümin için büyük bir hatadır. Günümüzde insanlar, dinin emirlerini kendi akıllarına göre yorumlayarak yanlışlara düşüyorlar. Örneğin: "Benim kalbim temiz" diyerek Allah'ın haram kıldığını helal saymak.

2. Peygamber'in Huzurunda Ses Yükseltmemek: Bugün, Peygamber Efendimiz 'in sünnetini küçümseyen, hafife alan bir üslup kullanılabiliyor. Peygamberimizi sevmek, ona saygı göstermekle başlar.

3. Haberi Araştırmadan Kabul Etmemek: Peygamberimiz "kişiye günah olarak her işittiğini konuşması, nakletmesi yeter." buyurarak her duyduğunu araştırmadan nakletmenin ne kadar büyük bir günah olduğunu ifade buyuruyorlar.

6. ayette Allah (cc), sahabe olmasına rağmen Velid bin Ukbe'yi, fasık (sınırı aşan) olarak adlandırmaktadır zira araştırmadan emin olmadan haber getirmiştir.

Bugün değil sahabe, Kime hizmet ettiği belli olmayan fasık medyanın veya sosyal medyanın haberlerine aldanıp Müslüman kardeşlerinin düşmanlığını yapanlara ne demeli? Ancak diyor ki "televizyonda, sosyal medyada gördüm". Sahabe olarak bilinse dahi sözünü araştırın diyor Kur'an. Sen ise duyduğun sözleri araştırma gereği bile hissetmiyorsun. Ya o haberin yalan olması durumunda itibarı zedelenen o insanın namus ve şerefini geri iade etmek nasıl olacaktır?

Gerek medya gerek sosyal medya gerekse internette yer alan haberlerin çoğu birileri adına algı oluşturmak için yapılan propaganda faaliyetleridir. Hele bu haberler bir de herhangi bir grup, parti, cemaat gibi kaynaklardan geliyorsa bu haberi doğru kabul etmeden önce mutlaka karşıtlarından da aynı haberin doğruluğunu tetkik etmeliyiz ki algı kurbanı olmayalım. Ancak **tarafgirlik** öyle bir hal almış ki, eğer kendi tarafı için fayda veya karşı taraf için zarar olacaksa hesap gününü düşünmeden çok kolayca bu yalanı yayabiliyorlar.

4. Gıybet Etmemek: Gıybet, birini hoşlanmadığı şeylerle arkasından çekiştirmektir. Söylediğin şey, onda varsa gıybet etmiş olursun; eğer yoksa ona iftirada bulunmuş olursun.

Gıybete engel olmazsak, bizimle konuşurken gıybet yapanla suç ortağı oluruz. Çünkü gıybetin devam edebilmesi, bizim en azından dinliyor görüntüsü verebilmemize bağlıdır.

Gıybet, bir sevgisizlik ve saygısızlık ifadesidir; isteyerek veya istemeyerek Müslümanların toplum içindeki saygınlığını ortadan kaldırmaya, onurunu lekelemeye yol açan sosyal bir suç olması yanında, gıybet eden kişinin, ahlâkî seviyesinin düşüklüğünü, insanların kusurunu yüzlerine söyleme cesareti taşımadığını, yani korkaklığını gösteren bir tutumdur. Bu sebeple bütün İslâm ahlâkçıları, gıybeti bir hastalık kabul etmişlerdir.

Gıybet edilen şahıs o anda hazır bulunmadığından, hükmen ölüdür. Söylenenlere, bir ölü sessizliğiyle, cevap vermekten acizdir. Böylesine aciz birine yapılan haksızlık, Allah kelamında "**ölü eti yeme**" şeklinde tasvir edilmiştir. Buna rağmen kendisini Müslüman olarak tanımlayan çoğu insan, gıybeti günah bile saymadan çok rahatça günlük konuşma halinde yapıyorlar. Bazen de tarafgirlik duygusuyla kendi görüşünden olmayan kişileri bilerek isteyerek gıybetini hatta iftirayı bile yapabilirler.

Gıybet, aynı zamanda **kul hakkı** ihlali anlamına gelir. Bu da ahirette çok büyük bir hesaba yol açar.

Ancak bazı hâller vardır ki, insanların eksik ve kusurlarını söylemek icap eder. Mesela evlenmek isteyen ve nikâh için aday gördüğü bir şahsı araştıran kimseye veya ticari bir ortaklık teşebbüsü için bilgi toplayan bir şahsa veya mahkemede şahitlik gerektiren hususlarda; gıybet olur korkusuyla bilinen doğruları söylememek cemiyet hayatı açısından daha büyük yanlışlara sebep olur.

5. Zandan Kaçınmak: Zan, kişinin gözünde başkalarını küçümseme, yargılama ve sonuç çıkarmaya çalışması anlamına gelir. Bu, Allah'ın buyurduğu şekilde, insanlara zarar vermek, haksızlık yapmak, güvensizlik yaratmak demektir. Kur'an ve hadislerde **zan ve suizan** açıkça yasaklanmıştır, **Suizan**, insanlar arasında güvenin yerle bir olmasına yol açar. **Güven**, toplumsal düzenin en temel yapı taşıdır. Bir toplumda insanlar birbirine güvenmediği zaman, her şey sarsılır. Gıybet, dedikodu ve suizan, birbirinden güveni almak ve toplumu karıştırmaktan başka bir şey değildir. Suizan, Allah'ın adaletini küçümsemek ve kendi yargılama gücünü Allah'ın yerine koymaktır.

6. Müminlerle Alay Etmemek: İnsanları küçümsemek, onlarla dalga geçmek, onları hor görmek, insanlara onların hoşlanmadığı isimler takmak haramdır.

7. Müminler Arasında Barışı Sağlamak: Müminler arasında düşmanlık ve çatışma çıkarsa, arabulucu olmak ve barışı sağlamak farzdır. Mesela Aile içinde kardeşler arasında çıkan anlaşmazlıklarda ya da arkadaş gruplarında çıkan tartışmalarda taraf tutmak yerine, barışı ve adaleti savunmak gerekir.

Allah, iman edenlerin ancak kardeş olduklarını bildiriyor. Siyasi görüş, mezhep farklılığı, cemaat ayrılığı ya da dünyevi çıkarlar yüzünden Müslümanların birbirlerine düşmanlık beslemesi, Allah'ın emrine açık bir isyan ve kardeşlik hukukuna ihanet anlamına gelir.

Arkadaşına küsen bir insan zamanla o arkadaşı hakkında verip veriştirmeye başlar. Hatta bu durum bazen gıybete, iftiraya kadar gider.

Hiçbir insan dört dörtlük mükemmel değildir. Mutlaka birtakım yanlışları ve kusurları olabilir. Biz bir yanlış ve hatasına bakıp, diğer iyi huylarını görmezden gelerek onu yerin dibine atarsak, zulmetmiş oluruz.

Şu üç hususa tahammül etmek kardeşliğin hakkıdır: Kızdığında, azarlandığında, dil sürçmelerinde

<u>İFTİRA EN BÜYÜK GÜNAHLARDANDIR</u>: 24/15- Çünkü siz bu İFTİRAYI, gelişi güzel birbirinizin ağzından alıyor ve hakkında bilgi sahibi olmadığınız (bu uydurma haberi) ağızlarınızda geveleyip duruyorsunuz. Bunun önemsiz olduğunu sanıyorsunuz. Halbuki bu, Allah katında çok büyük bir suçtur.

24/16- Onu duyduğunuzda "Bunu konuşup yaymamız bize yakışmaz. Haşa! Bu, çok büyük bir iftiradır..." demeli değil miydiniz? 24/19- İnananlar arasında kötü söz ve davranışın yayılmasını arzulayan kimseler için dünyada da, ahirette de acı veren bir azab vardır. (Her şeyi) Allah bilir; siz bilmezsiniz.

Dinimiz, ölmüş kardeşinin etini yemekle eş değer tutulan gıybeti büyük günahlardan sayarken, sosyal medyada taraf-girlikten doğan **iftiraları** başkalarına gönderirken Hesap gününde demeyecek miyiz **DEĞERMİYDİ** diye...

Zira siyaset önce Müslüman'ın şuurunu yok ediyor sonra da istediği gibi kullanıyor. Hangi siyaset, dinden, Allah kelamından büyük olabilir?

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurdu: "Müslüman Müslümanın kardeşidir, ona ihanet etmez, ona yalan söylemez, onu utandırmaz. Her Müslümanın diğer Müslümana ırzı, malı ve kanı haramdır. Bir Müslümanın Müslüman kardeşini hor ve hakir görmesi ona kötülük olarak yeter." (Hadis)

Bir kimse, bir müminde olmayan bir şeyi ona iftira ederse, yaptığı iftiranın cezasını çekmeden Allahü teâlâ onu koyduğu Cehennemden çıkarmaz. "Ben öyle duymuştum" demek de kurtarmaz.

İftiraya uğrayan kişinin Allah nezdinde kaybı yoktur. Bilâkis kazancı vardır. Cenâb-ı Hak: "Böyle imtihanlar sizin sevaba erişmeniz için birer vesile teşkil eder" buyurmuştur.

YALAN, İFTİRA VE GÜNAHA DÜŞKÜN OLANLAR ŞEYTANLA BERABERDİR: 26/221- Şeytanların kime ineceğini size haber vereyim mi? 26/222- Onlar yalan ve iftiraya, günaha düşkün kimselere inerler. 26/223- Onlar, (şeytanlara) kulak verirler ve onların çoğu yalancıdır. 2/10- Kalplerinde hastalık vardır. Allah da onların hastalığını arttırmıştır. YALAN söylemelerine karşılık onlara elem verici bir azab vardır. 61/3- Yapmayacağınızı söylemeniz, Allah yanında şiddetli bir buğza sebeb olur.

Yalan, bir küfür sıfatıdır. Dolayısıyla Müminin ağzına yakışmaz. Allah'a inanan bir insan nasıl ki sarhoş edici içeceği veya domuzu ağzına alamıyorsa, küçüğüyle büyüğüyle, gizlisiyle açığıyla yalanın da hiçbir çeşidini ağzına almamalıdır.

Bu ayetlerde Allah, yalancılarla şeytan arasındaki bağlantıyı vurgular. Şeytan, günaha düşkün, doğruyu eğip büken, insanları saptıran kişilere iner. Bu kişiler, gerçeği çarpıtarak toplum içinde fitne ve bozgunculuk çıkarırlar.

İnsanlık tarihi kurnaz ve deneyimli yalancılarla dolu. Şimdilerde Sosyal medyada, basında ve günlük hayatta gerçeği çarpıtan, yalanı yayan insanlar şeytanın etkisi altında hareket ederler.

Kişinin bir şey vaat edip yapmaması, insanlara doğruluk iddiasında bulunup kendi hayatında uygulamaması büyük bir ahlaki sorundur. İkiyüzlülüktür. Allah, sözle fiilin tutarsız olmasını şiddetle eleştiriyor.

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: **"Yalan söyleyen kimse, yalan söylediği sırada mümin değildir**." (Müslim, İman 107) Yani bu kişi dinden çıkmış, kâfir olmuş değildir. Ancak o anda müminin sahip olması gereken güçlü iman sıfatından uzaklaşmış olur.

Allah'ın rahmeti geniştir ama **yalanı** ve **ikiyüzlülüğü** ısrarla sürdürenleri **affetmeyeceğini de açıkça bildiriyor**. Ayrıca "KUL HAKKI" ndan dolayı da göreceği azapta cabası. Bu yüzden doğruluk, samimiyet ve dürüstlük Müslüman'ın en temel özelliklerinden biri olmalıdır.

Yalanın ne kadar çirkin olduğunu bildiği halde bırakmayıp ta devam eden kimselerden Rabbim uzak eylesin.

<u>"SÖZ", İNSAN OLMANIN ŞEREFİDİR</u>: 5/1- Ey iman edenler! (Rabbinize ve birbirinize) verdiğiniz sözlerinizi yerine getirin... 17/34- Verdiğiniz sözü yerine getirin. Çünkü verilen söz, sorumluluk gerektirir.

Söz, insanı insan yapan en büyük değerlerden biridir. Söz vermek, sadece dilimizden çıkan bir vaat değil, kalbimizin ve imanımızın aynasıdır. Allah'ın bize öğrettiği ahlak, sözümüzde durmayı, güvenilir olmayı farz kılar.

Verilen söz, emanettir ve emanete ihanet eden, kendisine, insanlığa ve Allah'a karşı sorumlu olur.

Bir insanın sözü, onun karakterini gösterir. Bir dostundan borç alan kişi, "En kısa sürede ödeyeceğim" der ama borcunu ödemeyi unutur veya savsaklar. O dost, belki ihtiyacı olduğu için o parayı bekler. Bu, hem dostluğu yıkar hem de Allah'ın gazabını çeker. Nikâh sırasında verilen söz, Allah'ın huzurunda yapılan bir antlaşmadır. "Sana sadık kalacağım" diyen kişi, ihanet ettiğinde sadece eşine değil, Allah'a da ihanet eder.

Söz, Müminin İmtihanıdır. **Bir müminin imanı, sözünde durduğu kadar kuvvetlidir**. İnsanların kalbindeki güveni zedelemek, İslam'ın güzelliğini gölgeleyecek bir davranıştır.

ALLAH'I YEMİNLERİNE ALET ETME: 16/94- Yeminlerinizi aranızda aldatma ve fesada vasıta edinmeyin 2/224- Sözünüzde durmanız, kötülükten sakınmanız ve insanların arasını düzeltmeniz için, Allah'ı yeminlerinize hedef veya siper edip durmayın. Allah, her şeyi işitir ve bilir.

Allah, müminlere sözlerinde durmalarını, yeminlerini ise bir aldatma veya kötülüğe kalkan olarak kullanmamalarını emreder. Yemin, Allah'ı şahit tutmaktır. Ancak Allah'ın adını kullanarak; Yalan söylemek, Haksız kazanç elde etmek, İnsanları aldatmak en büyük zulümlerden biridir. Böyle bir davranış hem Allah'ın adını küçümsemek hem de kul hakkına girmektir.

Yemin etmek ne zaman caizdir? Bir konuda insanların güvenini sağlamak veya adaletin yerine gelmesi için yemin gerekebilir (örneğin, mahkemede)

Doğru söz söyleyen bir müminin zaten yemin etmesine gerek yoktur. Onun hali, sözü ve davranışı güven verir. Sürekli yemin eden kişiler ise çoğu zaman toplumda şüphe uyandırır. Doğruluk, yeminden daha büyük bir şahittir. Allah, doğru sözü sevdiği gibi, yalan yere edilen yemini de sevmez.

<u>ZALİMLER HARİÇ İNSANLAR HAKKINDA BEDDUA ETME:</u> 4/148- Allah, zulme uğrayanların dışında, çirkin sözün açıkça söylenmesinden hoşlanmaz. Allah her şeyi hakkıyla işiten, hakkıyla bilendir.

Kötü söz" ifadesi, hakaret, iftira, lanet, beddua gibi olumsuz ifadeleri kapsar. Genel kural olarak, İslam ahlakında kötü söz söylemek yasaklanmış ve güzel söz söylemek teşvik edilmiştir. Ancak bu ayet, zulme uğrayan bir kişinin mazlum durumunu dile getirmesi için bir istisna getiriyor.

Ayet, zalimin zulmünden vazgeçmesi gerektiğine işaret ediyor çünkü mazlumun sesini yükseltmesi ve hakkını araması, zulmün ortaya çıkmasını sağlar. Bu da zalime bir ikazdır.

Mazlumun zulme uğradığında, hakkını ararken ölçüyü kaçırmaması gerektiği de anlaşılıyor. Yani, mazlumun hak arayışı bir adalet çerçevesinde olmalı, intikam hırsına dönüşmemelidir. Yani zalime iftira atmamalı, hakarete yönelmemeli.

<u>CİMRİLİK: KALPLERİ KARARTAN TEHLİKE</u>: 4/37- Onlar ki hem KISKANIR, CİMRİLİK ederler, hem de herkese cimrilik tavsiye ederler ve Allah'ın kendilerine lütfundan verdiği nimeti gizlerler. 104/1-2- Mal toplayıp onu tekrar tekrar sayan, insanları arkadan çekiştirip, kaş göz hareketleriyle alay edenlerin vay haline! 104/3- Malının, kendisini ebedi yaşatacağını sanır. 104/4- Hayır, andolsun ki, o cehenneme atılacaktır.

Cimrilik, Allah'ın verdiği nimetleri haksızca saklamak, başkalarına karşı merhametsiz olmak ve dünya malına aşırı bağlılık demektir.

Miras kalan malda senelerce problem çıktığında miras sahibi ortaklardan biri şöyle demişti "**Babam malını o kadar seviyordu ki** eğer mümkün olsa o malını kendisiyle beraber **mezara** götürürdü. Gözü kaldığından bize de hayrı dokunmadı"

Cimrilik, ailede sevgiyi azaltır, güveni zedeler. Bir evde bereket varken, komşusu açsa bu sorumluluk bizim üzerimizdedir. Cimrilik sadece malı değil, merhameti ve paylaşma duygusunu da öldürür.

Unutma ki mal, mülk ve servet senin değil, sadece Allah'ın bir emanetidir. Emaneti yerine ulaştırmazsan, o mal ahirette azap sebebi olur

İktisat ise, israf ve lüks harcamaları terk etmek demektir. Yoksa hayır ve hasenattan kısmak demek değildir. İnsanın temel ihtiyaçları olan ev ve araba gibi şeyleri almak için mali ibadetlerini ve iyilikleri aksatmadan para tasarruf etmesi cimrilik sayılmaz. Ama öyle bir an gelir ki, insan bu tasarruflarını harcamaktan çekinmemelidir. Bunlar ana baba hakkı, kardeş hakkı, akraba hakkıdır. Hakiki bir zaruretten dolayı yardım etmek lazım gelirse, bu sınıflara yardım edilmelidir. Şayet edilmiyor ise, bu kalbi bir hastalıktır.

<u>SELAM, SADECE BİR KELİME DEĞİLDİR</u>: 4/86- Siz bir selam ile selamlandığınız zaman, siz de ondan daha güzeliyle karşılık verin veya verilen selamı aynen iade edin. Şüphesiz Allah, her şeyin hesabını gereği gibi yapandır.

Selam, karşıya güvence veren bir mesajdır; "Ben sana zarar vermem." "Kalbim sana açık ve sana dua ediyorum." Bu, ilişkileri iyileştirir, düşmanlık varsa ortadan kaldırır, sevgiyi ve dostluğu pekiştirir. Allah, bu sebeple Müslümanlara selamlaşmayı hem başlatmayı hem de daha güzeliyle karşılık vermeyi emir buyurmuştur. Selam vermek sünnet, almak ise farzdır.

Maalesef çağımızda selamlaşma gibi basit ama insani ve İslami bir değerin bile giderek zayıfladığını görüyoruz. Asansörde karşılaştığımız komşuya selam vermemek, sokakta göz göze geldiğimiz birine duyarsızca sırtımızı dönmek hepimizin içten içe hissettiği ama değiştirmekte zorlandığı sosyal sorunlardan biri haline geldi.

Bunun sonucunda aynı çatı altında yaşayan bireyler birbirine yabancı hale geliyor.

Selamlaşmak, yalnızca dudaklardan çıkan kelimeler değildir. Gözlerinizle samimiyet göstermeli, karşınızdakinin varlığını gerçekten fark ettiğinizi hissettirmelisiniz. Çünkü modern dünya, insanları "görünmez" hissettiriyor. **Selamlaşma, "Seni fark ettim, buradasın ve değerlisin" deme yoludur.**

<u>İSTİŞARE ET- ACELE KARAR VERME</u>: 42/38- Onlar, Rablerinin davetini kabul ederler ve namazı dosdoğru kılarlar. Onların işleri de kendi aralarında bir İSTİŞARE iledir. 3/159- Sen (o zaman), sırf Allah'ın rahmetiyle onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi. Artık onları sen bağışla, onlar için Allah'dan mağfiret dile. (Yapacağın) işlerde onlara da danış, bir kere de azmettin mi, artık Allah'a dayan. Muhakkak ki Allah kendine dayanıp güvenenleri sever.

Bu ayet, müminlerin en güzel özelliklerinden birinin İSTİŞARE olduğunu anlatır. Allah, bireysel ya da toplumsal bir konuda düşünmeden, danışmadan ve akıl yürütmeden alınan aceleci kararların insanı hataya sürükleyebileceğine dikkat çeker. **Neden Acele Kararlardan Kaçınmalı?**

1.Hatalara Kapı Açılır: Aceleyle alınan kararlar, çoğu zaman yeterli bilgiye, doğru değerlendirmelere veya olayların etkilerine vakıf olmadan alındığı için hataya sürükler. Geceye bırakılan düşünce sabaha daha berraklaşır.

2.Duygusal Kararların Zararı: Öfke, sevinç veya korku gibi yoğun duygularla alınan kararlar genellikle yanlış sonuçlara götürür.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.), Hudeybiye Antlaşması gibi birçok önemli kararında ashabıyla istişare ederek bu yöntemin ne kadar etkili olduğunu bizzat uygulamıştır.

İstişare, kibri yıkar ve başkalarının fikirlerine açık olmayı öğretir. Özellikle büyük sorumluluk taşıyan liderlerin ve yöneticilerin danışmayı esas alması, başarılarının anahtarıdır.

Her konuda uzman olmak zorunda değilsiniz. Güvendiğiniz insanlara danışmak size farklı bakış açıları kazandırır. Özellikle tecrübe sahibi kişilerin fikri, size yolda ışık olur. İstişare, ehli ile, sahanın uzmanı ile yapılır. Danışmanın, danışılan istişare edilen mevzuda bilgisi, uzmanlığı veya tecrübesi olmalıdır. Bir ağacın nasıl budanması gerektiğini bir operatör doktorla istişare edemezsiniz. Kırık bir kolun nasıl ameliyat edileceğini de ziraatçı ile istişare demezsiniz. İstişare edilen, güvenilir kişi olmalıdır.

İstişarenizi yaptıktan, tüm seçenekleri değerlendirdikten **sonra kararınızı Allah'a teslim edin**. Tevekkül, kalbi huzurla doldurur ve alınan kararın bereketini artırır.

Her işinizde şu ilkeyi hatırlayın: "Aceleciliğin pişmanlık, istişarenin ise hikmet getirdiğini unutma." Ayrıca **istişareyi emredenin Allah (cc) olduğunu unutmayın.**

FAİZ ALIP VERMEK ALLAH İLE SAVAŞMAK DEMEKTİR:
2/275- Riba (faiz) yiyen kimseler, şeytan çarpan kimse nasıl kalkarsa ancak öyle kalkarlar. Bu ceza onlara, "alışveriş de faiz gibidir" demeleri yüzündendir. Oysa Allah, alışverişi helal, faizi de haram kılmıştır. Bundan böyle her kim, Rabbinden kendisine gelen bir öğüt üzerine faizciliğe son verirse, geçmişte olanlar kendisine ve hakkındaki hüküm de Allah'a kalmıştır. Her kim de yeniden faize dönerse işte onlar cehennem ehlidirler ve orada süresiz kalacaklardır.

2/276- Allah faizi mahveder, oysa sadakaları bereketlendirir. Allah günahta ve inkârda direnen hiç kimseyi sevmez.

2/278- Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve artık faizin peşini bırakın, eğer gerçekten müminler iseniz.

2/279- Eğer böyle yapmazsanız, o zaman Allah ve Resulü tarafından size savaş açılmış olduğunu bilin. Eğer tevbe ederseniz, sermayeleriniz sizindir. Haksızlık etmezsiniz, haksızlığa da uğramazsınız.

Burada özellikle "**eğer gerçekten müminler iseniz**" ifadesi çok keskin. Gerçekten iman edenler için bir turnusol kağıdı gibidir. Bu noktada asıl mesele, 'ben gerçekten iman eden biri miyim?' sorusunu kendimize sormak ve faizden kaçınmak için alternatif yollar aramak olmalı.

Faizden vazgeçmeyen kişi, Allah ve Resulü'ne karşı savaş halinde! Bundan daha büyük bir tehdit olabilir mi?

Ayetteki "**Allah ve Resulü tarafından size savaş açılmıştır**" ifadesi, faizin sadece bir ekonomik mesele olmadığını, doğrudan iman ile ilgili bir sınav olduğunu gösteriyor. Allah ve Resulü'nün savaş açtığı bir şeyin içinde olmanın ne kadar korkutucu olduğunu düşünmek bile yeterli aslında.

Bu uyarıya rağmen hala faizle işlem yapılıyor olmasının birkaç nedeni olabilir:

İman zayıflığı: İnsanlar bu tehdidin gerçekliğini tam anlamıyla kavrayamıyor ya da yeterince ciddiye almıyor.

Dünyevileşme: Faiz, maddi refah getirdiği düşünülen bir araç olduğu için insanlar kısa vadeli kazancı, ahiretteki büyük kayba tercih edebiliyor.

Ebedi Cehennem Kavramının Yeterince Kavranmaması: Dünya telaşıyla, ölüm ve sonrasını düşünmemeyi seçiyor.

Toplumsal algı ve normalleşme: Faizle işlem yapmak günümüzde o kadar yaygın ki, birçok insan bunun haram olduğunu bilse bile önemsemiyor veya 'herkes yapıyor' diye düşünüyor.

Gerçekten **iman** eden biri, Allah ve Resulü'nün savaş açtığı bir işe bulaşmaya nasıl cesaret edebilir? Bu sorunun cevabını herkesin kendi vicdanında araması gerekiyor.

"Nasılsa Allah affeder" düşüncesi insanların birçok günahı küçümsemesine neden oluyor. Oysa Allah'ın affı sınırsız olsa da, faiz gibi büyük günahlar hakkında yapılan açık ve net uyarılar göz ardı edilemez.

Rabbimiz, Faiz sizi mahveder, sadakalar ve Allah yolunda harcadıklarınız sizi bereketlendirir diyor, şeytan ise faiz sizi bereketlendirir zengin olursunuz, Allah yolunda harcarsanız fakir kalırsınız diyor. **TERCİHİNİ YAP**. **Allah'ın dediğine mi inanıyorsun, Şeytanın dediğine mi?**

<u>ŞEYTAN'A DİKKAT ET</u>: 17/63 (Şeytana) Allah buyurdu ki: "Haydi git! Onlardan kim sana uyarsa, şüphesiz ki, cezanız cehennemdir, hem de mükemmel bir ceza" 17/64- "Onlardan gücünün yettiklerini sesinle kışkırt, atlı ve yaya (ordularınla) onlara saldır, mallarda ve evlatlarda onlara ortak ol ve onlara vaadlerde bulun." Fakat şeytan onlara aldatmadan başka bir şey vaad etmez.

Şeytanın İnsanları Yoldan Çıkarmak İçin Kullandığı Yöntemler:

a) Şeytanın ilk ve en yaygın yöntemi, insanın nefsine hitap etmektir. Nefis, insana her zaman arzu ve heveslerini tatmin etmeyi teklif eder. Şeytan, insanların arzu ve heveslerini körükleyerek onları günaha yönlendirir.

b) Şeytan, insanların günahlarından dolayı Allah'ın rahmetinden ümidini kesmelerini sağlar.

c) Şeytan, insanlara günahları güzelleştirir ve onları Allah'ın yolundan saptırır.

d) Şeytan, kibir, öğünme, öfke, arzu gibi insana ait temel duyguları kullanarak insanı Allah'tan uzaklaştırmak ve başkalarını küçümseme gibi ahlaki zaafları güçlendirir.

Şeytan bunu nasıl gerçekleştiriyor?

1. Şeytan, insanların kalplerine ve zihinlerine vesvese (gizli fısıldama) vererek onları doğru yoldan sapıtmak ister.

Bu fısıldamalar, genellikle kişinin içsel sesinin bir parçası gibi duyulur, bu yüzden insan bazen onları gerçekten kendi düşünceleri gibi kabul edebilir.

2. Şeytan aynı zamanda başkaları aracılığıyla da insanı yoldan çıkarır. Şeytan bazen insanlar arasına fitne sokar, bazen de kötü arkadaşlar, yanlış rehberler veya kötü örnekler üzerinden insanları etkiler.

3. Şeytan, nefsin istekleri ve arzularını körükleyerek, insanı günah ve isyan yollarına yönlendirir. "Ve onlara o kadar tatlı gösterdi ki, şeytan onlara her türlü çirkinliği süsleyerek gösterdi." (41:25)

4. Şeytan, insanları doğrudan büyük bir günaha yönlendirmez. Genellikle adım adım insanları doğru yoldan uzaklaştırır. "Şeytan onları yavaş yavaş doğru yoldan sapıtmak için kurduğu tuzaklarla onları tuzağa düşürür." (8:48) Bu süreç, insanın günahı hafife alması ve başlangıçta küçük görünen kötü davranışları sıradanlaştırmasıyla başlar. Bu şekilde kişiyi büyük günahlara sürükler.

Şeytanın mal ortaklığı, her türlü kötü kazanç ve gayr-i meşru alım-satımdır. Ayrıca faiz, gasp, hırsızlık ve kötü muamelelerin hepsi de buna dahildir. Her an insanla beraber bulunmaya çalışan şeytan, ticarette de insanla beraber bulunur.

Evlatta ortaklığa gelince, bu zinaya davettir. Ayrıca çocuklara verilecek İslam dışı ahlak ve eğitim de bu manaya dahil kabul edilmiştir. Sonra çocukların sapık fikirlere sahip olması da, düşünülebilecek olan hususlardandır.

Şeytandan Korunmak İçin Neler Yapmalıyız? "Şeytandan Allah'a sığınırım." diyerek her zaman Allah'a yönelin. Kur'an ve Namaz: Kur'an okumak ve namaz kılmak, şeytandan korunmanın en güçlü yollarındandır. Sabırlı olmak ve Allah'a olan imanınızı güçlendirmek gerekir. Allah'ı anmak, şeytanın vesvesesini defetmeye yardımcı olur. İyi insanlarla vakit geçirmek ve kötü arkadaşlardan uzak durmak, şeytandan korunmanın bir başka yoludur.

<u>ŞEYTAN ALDATIR ANCAK İHLASLI MÜMİNİN ÜZERİNDE HAKİMİYETİ YOKTUR:</u> 15/40. İblis dedi ki: "Ya Rabbî! ..senin İHLASA erdirdiğin kulların müstesna, onların hepsini azdıracağım" 15/42. Allah buyurdu: Şüphesiz Benim o seçkin kullarım üzerinde senin hiçbir gücün yoktur, ancak senin peşine takılmış şaşkın azgınlar başka!"

"Benim ihlaslı kullarım üzerinde senin hiçbir hâkimiyetin yoktur." Bu, şeytanın çaresizliğinin ilanıdır. Çünkü şeytan, **ihlaslı kullara** hiçbir zarar veremez. Onların kalbine vesvese veremez, onları iman yolundan döndüremez. Çünkü ihlaslı kullar, kalplerini Allah'a tam anlamıyla bağlamış, imanını tertemiz tutmuş kullardır.

Peki İhlaslı Kullar kimdir?
Allah'a Güvenenler: Kalplerinde Allah'a tam bir güven vardır. Dünya sıkıntıları onları yıkamaz, şeytanın fısıldamaları onları yolundan döndüremez. Onlar bilir ki, "Rabbin, vekil olarak yeter."

Niyetlerini Saf Tutanlar: İhlaslı kullar, yaptıkları ibadetleri gösteriş için değil, sadece Allah rızası için yaparlar. Onların namazı, orucu, iyilikleri insanların değil, Allah'ın takdirine yöneliktir. Onlar için önemli olan Allah'ın rızasıdır, insanların övgüsü değil. Şeytan, onları aldatmak için ne kadar uğraşırsa uğraşsın, kalplerindeki ihlâs şeytanın tuzağını boşa çıkarır.

Günahı Görüp Uzak Duranlar: Şeytanın yolu bellidir: İnsanı günaha davet eder, nefsini süsler ve tuzaklar kurar. ihlaslı kullar, haramı gördüğünde arkasını döner ve Allah'a sığınır.

Her Halde Allah'ı Ananlar: İhlaslı kullar, zenginlikte de fakirlikte de Allah'ı anmaktan vazgeçmezler. Bollukta şükreder, darlıkta sabrederler. Kalpleri her daim Rableriyle birliktedir. Şeytan, Allah'ı anan bir kalbe yaklaşamaz.

İhlas, Allah ile kul arasında bir sırdır. Melek bilmez ki yazsın. Şeytan bilmez ki bozsun."

<u>KİBİRLİK ŞEYTAN DAVRANIŞIDIR</u>: 17/37- Yeryüzünde KİBİR VE AZAMETLE YÜRÜME! Çünkü sen asla yeri yaramazsın ve boyca da dağlara erişemezsin. 17/38- Kötü olan bütün bu yasaklar, Rabbinizin SEVMEDİĞİ şeylerdir.

Kibir, kişinin kendini başkalarından üstün görmesi, haddini aşması ve bu üstünlük duygusuyla insanlara tepeden bakmasıdır.

"Ben ondan üstünüm!" Bu tavır, Şeytan'ı cennetten kovulup ebedi lanete uğratan kibirli tutumun başlangıcıdır. İnsan kibirlendiğinde aslında farkında olmadan Şeytan'ın yoluna uyar. Kibirli insan daima kendisinden yüksektekilere bakar, onları kıskanır, onlar gibi olmak ve hatta onları geçmek için çabalar durur. Bu arzusuna ulaşamazsa hayattan zevk alamaz hale gelir ve sürekli halinden şikâyet eder.

Emir verici konuşur, olumlu özelliklerin sadece kendilerine ait olabileceğini düşünürler. Hata yapmaktan ve insanlar arasında küçük düşürülmekten korkarlar. Eleştiriyi kabul etmezler. İnsanların hatalarını sık sık dile getirirler. Kibirli insanın kalbinde sevgi, merhamet ve güven yeşermez.

Psikiyatrist doktorlara göre, özür dileyememenin temel sebebi de kibirdir.

Modern dünya insanları sürekli daha başarılı, daha varlıklı ve daha iyi olma çabasına iter. Bu yarış, insanların kibirli tavırlar sergilemesine yol açabilir.

Kibirli insanlar, cehennemle tehdit edilseler bile bunu ciddiye almaz. Ebedi cehennemi bir tehlike olarak kavramak yerine, kısa vadeli dünyevi hazzın peşine düşerler.

Ayette çok açıkça Rabbimiz bize kibirliliği **sevmediğini** söylüyor. Seni yaratan Rabbin sana diyor ki "kibirli insandan nefret ederim". Yetmez mi? bunu sana sevgilin söylese o an davranışını değiştirirsin de Rabbinin söylemesi karşısında tevbe ederek kendimizi değiştirmemiz gerekmez mi?

<u>YE, İÇ, GİYİN AMA İSRAF ETME!</u> 7/31- Ey Âdemoğulları! Her mescide gidişinizde güzel giysilerinizi giyin ve yiyin, için, fakat İSRAF etmeyin, Çünkü Allah israf edenleri sevmez.

Bu, sadece ibadet için değil, günlük yaşamda da kendimize ve çevremize karşı bir özen göstermemizin önemini hatırlatır. Ancak bu güzellik ve zarafet gösterisi israfa dönüşmemeli; kişinin imkanlarına ve niyetine uygun olmalıdır.

İktisat, israfın karşıtı olan dengedir. Ayetin devamında yer alan "fakat israf etmeyin" ifadesi, hayatın her alanında denge çağrısıdır. İktisat, ihtiyaçları aşmamak, aşırılıklardan kaçınmaktır. Bu ölçü ne cimrilik ne de savurganlık barındırır. İsraf, nimetlerin değerini hiçe saymak ve kişinin haddini aşmasıdır. Allah, bu aşırılığı sevmez.

"Parayı ben kazandım, istediğim gibi harcarım" düşüncesine göre yapılan lüks harcamalar ve gösterişle yaşamak, insanlarda gıpta ve kıskançlık duygularını tetikler. Yanlış rol modeller oluşturur, gereksiz tüketimi **başarı** olarak algılanmaya başlar. **Lüks yaşam**, başkalarının imrenmesine yol açarken, bu da israf kültürünü yaygınlaştırır. Oysa İslam, bu tür bir gösterişten uzak durmayı ve sade, ölçülü bir hayat sürmeyi öğütler.

Parayı kazanmak bir başarı olabilir, ama asıl başarı onu Allah'ın rızasına uygun harcayabilmektir. Bir Müslüman, kazancını harcarken şu soruları kendine sormalıdır:
"Bu harcamam israfa mı giriyor?" "Başka insanların gönlünü kıracak ya da imrenecekleri bir davranış mı sergiliyorum?" "Bu malı nerede kullanırsam topluma fayda sağlarım?"

<u>HARAM YİYECEKLER</u>: 2/173- O, size yalnız şunları haram kıldı: Ölü hayvan, kan, domuz eti, bir de Allah'tan başkası adına kesilen hayvanlar…. 6/118- Eğer Allah'ın ayetlerine iman ediyorsanız, Allah'ın adı anılarak kesilen hayvanlardan yiyin

İslam'da bir hayvanın eti **helal** olabilmesi için, kesim esnasında Allah'ın adının zikredilmesi gerekir. Bu, genellikle "Bismillah, Allahu Ekber" diyerek yapılır. Bunun anlamı şudur: Hayvanın kesimi Allah adına ve O'nun izniyle yapılmaktadır. Allah'ın verdiği rızık olduğu kabul edilerek şükür içinde kesilmektedir.

ORUÇ TUT, RAMAZANI İDRAK ET: 2/183- Ey iman edenler! Oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki korunursunuz. 2/185- O Ramazan ayı ki, insanlara doğru yolu göstermek için, hak ile batılı ayıracak olan, hidayet rehberi ve deliller halinde bulunan Kur'an onda indirildi. Onun için sizden her kim bu aya şahit olursa onda oruç tutsun.

Ramazan ayı, sadece oruçla değil, aynı zamanda Kur'an ile de anlam kazanır. Çünkü bu ay, Kur'an'ın indirilmeye başlandığı aydır. Allah, bizleri oruç ile bedenimizi, Kur'an ile ruhumuzu terbiye etmeye çağırıyor.

Peygamberimiz (sav), Ramazan ayında Cebrail (as) ile Kur'an'ı karşılıklı okurdu. Ramazan'da birçok kişi hatim yapmayı hedefler ancak sadece okumak yerine, ayetlerin anlamını kavrayarak okumak çok daha değerlidir. **Allah, bizden Kur'an'ı sadece seslendirmemizi değil, aynı zamanda üzerinde düşünmemizi ve hayatımıza geçirmemizi ister.**

Bu Ramazan'ı sadece aç kalınan bir dönem değil, Kur'an'la derinleşme ve bilinçlenme fırsatı olarak değerlendirebiliriz. Oruçla arınan bedenimiz, Kur'an ile aydınlanan kalbimizle birleştiğinde, **Ramazan gerçek anlamına ulaşır**.

Bir hadis-i şerifte, "Her kim inanarak ve karşılığını sırf Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa, onun geçmiş günahları bağışlanır." buyurulurken Ramazan'la gelen bereket tam inanan, ihlas ve samimiyetle oruç tutup bu mübarek ayı ibadetle değerlendiren ve sevabını da yalnızca Allah'tan bekleyen Müminlerin geçmişte işledikleri günahlarının affedileceğini müjdelemiştir.

<u>HAC VE ÜMRE VAZİFENİ İHMAL ETME</u>: 2/196- Hac ve umreyi de Allah için tamam yapın… 22/29- Sonra kirlerini giderip temizlensinler. Adaklarını yerine getirsinler. Kâbeyi tavaf etsinler.

Hac niyetiyle, Zilhicce ayının 8-10.günlerinde ihrama girip, Arafat'ta vakfe, sonra Kâbe'yi ziyaret tavafından ibaret olan ibadettir. İhram, vakfe, tavaf, bu üç fiil haccın farzlarıdır.

Toplu olarak gerçekleştirilen hac; insanlığın iman önderi Hz. İbrahim'in Allah'a yürüyüş destanını, her Müminin şahsında tekrar yaşamasıdır. Bir "**Emir**" dir. Bir şekilde bize şöyle seslenilmektedir (Alıntı: Hacc - Ali Şeriati);

Sen ey çamur, Allah'ın ruhunu ara ve O'nun ardından git davetini kabul et O'nu görmek için evini terk et. O seni bekliyor. Seni Allah'tan uzaklaştıran bütün şu ihtiyaç ve doymak bilmez arzularından **sıyrıl**. Hacca giden sonsuz insan göçüne katıl.

Hac için evinden ayrılmadan önce bütün borçların ödenmelidir. Yakınlarına veya dostlarına karşı duyduğun bütün nefret ve kızgınlıklar yok olmalı. **İçinde bir arzu doğmalı**. Bütün bu jestler, bir gün herkesin başına gelecek ölüme hazırlanmada birer deneydir. **Ölmeden önce ölümü duy**. Hacca git

Gösteri Mikat'ta başlar. Bu noktada insan elbiselerini değiştirmelidir. Elbiselerini çıkar ve bırak. Düz beyaz kumaştan kefeni giy. Herkes gibi giyineceksin. Bir parçacık halinle kalabalığa katıl bir damla olarak okyanusa dal. **Gururlanma**, buraya birini görmek için gelmedin. Alçak gönüllü ol, Allah'ı hissedeceksin.

Mikat'ta ırkını veya kabileni hiç düşünmeden günlük hayatında seni bir **kurt** [vahşet ve zulmün sembolü] bir **fare** [kurnazlığın ve istifçiliğin sembolü] bir **tilki** [hilekarlığın sembolü] veya bir **koyun** [köleliğin sembolü] yapan bütün örtüleri çıkar at. **Bunların hepsini Mikat'ta bırak** ve sonunda nasıl bir ölü olacaksan, şimdi de bir insan, yalnızca bir Adem olarak **başlangıçtaki şekline bürün**.

İki parçalı kumaşa dolan birini omuzlarına ört, diğerini beline sar. Hiçbir özel şekil ve araç kullanma.

Kişi Allah'a dönmeye karar verir. Bütün benlik ve bencillik eğilimleri Mikat'ta gömülür. Kendi ölü bedenini görür ve **kendi mezarını** ziyaret eder. Kişiye hayatının son noktası hatırlatılır.

Harem'e girmekle "**haramı**" terk etmeye kesşn karar verdin mi? Gerçekten söz vermediysen sen Harem'e girmemişsin. Gönül Kabe' nden "**iktidar**" latını, "**güç**" uzzasını "**para**" menatını temizleyemediysen Kabe'yi tavaf etmemişsin. **Kestiğin kurbanınla** "Allah'a teslimiyetini ve Allah yolunda malın canın her şeyin feda edilebileceğini" ilan ettin mi? etmediysen kurban kesmemişsin. Rabbin büyüklüğünü tekbirlerle ilan etmekle **tüm izafi büyüklükler** (takım, parti, ırk, tarikat, cemaat)**" gözünde küçüldü mü? Küçülmediyse sen tekbir (Allah'u Ekber) getirmemişsin.**

Sen, şimdi **İbrahim'in makamında**, İbrahim'in ayak izlerine basıyorsun. İbrahim'in Allah'a en yakın olduğu mesafedesin: Makam-ı İbrahim'desin! **Ey İbrahim rolüne soyunmuş** kişi: **İbrahim gibi yaşa**, kendi çağında, iman Kabe'sinin mimarı ol. Kavmini, uyuşuk hayat bataklığından, sakin, ölü bir yaşamdan, zulüm zilletinden ve cehalet karanlığından kurtarıp hareket ver, yön ver. Hacca çağır, tavafa getir.

İbrahim'in niteliklerini kazanmak için, tavafa katılıp bencilliğini bırakarak temizlendikten sonra yolunu izlemek için **Allah'a söz verdin. Allah şahidindir**.

Veda ederken "kine, nefrete, kibre, gurura, haset ve kıskançlığa, velhasıl bilumum ahlaksızlığa" **veda ettin mi?** Etmediysen veda da etmemişsin

Ey Hacı! Şimdi nereye gidiyorsun? Eve doğru mu? Hayata doğru mu? Dünyaya mı? Hacdan aynen geldiğin gibi mi dönüyorsun? Asla! Sen, İbrahim rolünü bir oyunla değil; ibadetle, aşkla üstlenmiş kişi! Allah'ın evinden kendi evine dönme, girdiğin İbrahim rolünden çıkıp kendi rolüne dönme! İsmail'inle birlikte Mina'dan Mekkeye dön!

RABBİNE YAKLAŞMAK İÇİN KALBİNİ KURBAN ET!

22/28- ... Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği hayvanları belli günlerde kurban ederken O'nun adını ansınlar. Siz de onlardan yiyin, yoksulu, fakiri de doyurun 22/37- Elbette onların etleri ve kanları Allah'a ulaşmayacaktır. Ancak O'na sizin takvanız erecektir. Onları bu şekilde sizin buyruğunuza verdi ki, size yolunu gösterdiğinden dolayı, Allah'ı TEKBİR ile yüceltesiniz. (Ey Muhammed!) Vazifelerini güzelce yapan iyilik sevenleri müjdele.

Kurban, sadece bir hayvanın kesilmesi değil, Allah'a olan teslimiyetin, sadakatin ve takvanın bir göstergesidir.

Kurban, Hz. İbrahim'in (as) ve Hz. İsmail'in (as) sınavıdır. Bugün bizim için de bir sınavdır: Gerçekten Allah için feda edebiliyor muyuz?

Kurban, **paylaşmaktır**. Yoksulların sofralarına bereket taşımaktır. Kurban, **nefsi kurban etmektir**. Asıl kesilmesi gereken, kibir, bencillik ve dünyaya aşırı bağlılıktır. Kurban, **Allah'a yakınlaşmaktır**. Çünkü "kurban" kelimesinin kökü, "karib" yani yakınlaşmak anlamına gelir.

Kurbanı kesmek kolaydır ama asıl mesele nefsimizi ve kötü huylarımızı kurban edebilmektir. İşte gerçek teslimiyet budur!

VASİYETİNİ YAZ: 2/180- Sizden öleceğini hisseden herhangi biriniz, geriye mal bırakacaksa; Annesi, babası ve akrabaları için, münasip bir tarzda vasiyet etmesi size farz kılındı. Bu, haksızlık yapmaktan korunan takvâlılar (Allah'a karşı gelmekten sakınanlar) üzerine borçtur.

Vasiyetin farz olmasının sebepleri;

Kul Hakkını Gözetmek: Bir kişi borçlu olarak vefat ederse, borcun ödenmesi farz olduğu için vasiyetle bu durumun açıklığa kavuşturulması gerekir. Kul hakkını çiğnememek adına vasiyet bir sorumluluktur.

Hakların Yerine Getirilmesi: Vasiyet; borçlar, kefaretler, emanetler, aile fertleri ya da miras dışı hak sahipleri gibi konuları belirginleştirir. Vefattan sonra bu hakların yerine getirilmesi için bir kılavuz olur.

Malın Adil Kullanımı: Eğer bir kişi, miras dışında fakir akrabasına, dostuna ya da bir hayır işine mal bırakmak istiyorsa vasiyet yoluyla bunu gerçekleştirebilir.

Kişinin Son Görevi: Vasiyet, vefat eden kişinin dünya hayatındaki son iradesini ve emanetlerini düzene koymadır.

Vasiyet, tamamen Allah rızası gözetilerek, hak sahiplerine adaletle davranılarak hazırlanmalıdır. Yazılı olarak borçlar ve varlıklar belirtilerek hazırlanmalı. Vasiyetin iki adil şahit huzurunda yazılması, olası anlaşmazlıkları önler. Kişinin borçları ödenmeden mal dağıtımı yapılamaz. Bu nedenle vasiyette borçların ödenmesi açıkça ifade edilmelidir. Vasiyet, kimseyi mağdur etmeden, ihtilaf oluşturmayacak şekilde hazırlanmalıdır.

VADELİ ALIŞVERİŞİNİZİ YAZILI YAPIN: 2/282- Ey iman edenler! Belli bir vade ile karşılıklı borç alışverişinde bulunduğunuz vakit onu yazın. Hem aranızda doğruluğuyla tanınmış yazı bilen biri yazsın. ... Alım satım yaptığınız vakit de yine şahit tutun. 2/283- ... Bir de şahitliğinizi inkâr edip gizlemeyin ...

Bu ayetlerde, borçlanma, alışveriş ve sözleşmelerin **yazılı** hale getirilmesi emredilmiştir. Bu, hem bireylerin haklarını korur hem de toplumda güveni sağlar. Ayet, aynı zamanda borçların şahitler huzurunda kayıt altına alınmasını ve gerektiğinde bunların delil teşkil etmesini emreder.

"Sözümüz senettir" gibi iyi niyetli bir yaklaşım olsa da, zamanla unutma veya anlaşmazlık gibi insani zaaflar devreye girer. Borcunu inkâr eden ya da unutan bir kimse, karşısındakine manevi zarar verir.

Ayetin bu emri, insanların aralarındaki kardeşlik bağını korur. Yazılı kayıt ve şahit tutma sayesinde, iki taraf arasında "Sen böyle demiştin" tartışmaları yaşanmaz. Böylece kalplerde kin, kırgınlık ve düşmanlık oluşmaz.

Bu sistem, insanların haklarını korur ve adaletin yerine getirilmesini sağlar. Ekonomik gücü elinde tutan kişiler, bazen sözlü anlaşmalarla zayıf tarafı mağdur edebilir. Yazılı kayıt ve şahit, bu mağduriyetin önüne geçer. Ayrıca şahitlik için davet edildiği zaman şahitlerin davete icabet etmesi farzdır.

BORÇLUYA SÜRE VERİN: 2/280- Eğer borçlu darlık içindeyse, ona ödeme kolaylığına kadar bir süre tanıyın. Ve bu gibi borçlulara alacağınızı bağışlayıp sadaka etmeniz eğer bilirseniz sizin için, daha hayırlıdır.

Borcunu ödemeyen kişiye karşı denge nasıl kurulur?

1. Borçlunun durumu ve niyeti değerlendirilmeli: Borçlu gerçekten maddi sıkıntı mı yaşıyor, yoksa ödemekten mi kaçıyor? Gerçekten darlık içindeyse; Ona anlayış gösterilmeli, ek süre tanınmalı. Ödeme gücü olduğu halde kaçıyorsa; Hukuki yollarla hakkını aramak meşrudur.

2. Çözüm odaklı bir yaklaşım benimsenmeli. Ödeme planı oluşturulmalı. Borçluya ödeme kolaylığı sağlanarak taksitlendirme yapılabilir. Ek süre verilmeli ve borcu yapılandırılarak bir ödeme modeli sunulabilir. En son çare olarak hukuki yollar kullanılabilir.

SİGARA, İÇKİ, KUMAR VE ŞANS OYUNLARI HARAMDIR: 5/90- Ey iman edenler! Şarap, kumar, putlara kurban kesilen sunaklar, fal okları, şeytana ait murdar işlerden başka bir şey değildir. Bunlardan kaçının ki, kurtuluşa eresiniz. 5/91- Şeytan, içki ve kumarla sizin aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. ARTIK BUNLARDAN VAZGEÇTİNİZ DEĞİL Mİ?

Ayetin sonunda “**Artık vazgeçtiniz değil mi?**” diyerek insanı iç muhasebeye yönlendirir. Allah, içki ve kumarın zararlarını anlattıktan sonra insanları doğrudan vicdanlarıyla yüzleştiriyor. “Bunu anladıysanız ve zararlarını gördüyseniz, hâlâ devam edecek misiniz?” sorusu, psikolojik olarak kişinin geriye dönüp kendini sorgulamasını sağlar. **Gerçekten vazgeçtik mi**? Yoksa sadece geçici mi bırakıyoruz? Bu soruyu hayatımızdaki tüm olumsuz alışkanlıklar için sorabiliriz.

İçki, kumar ve fal gibi haramlar, **insanın aklını ve iradesini hedef alır**. Şeytan bu yollarla, insanı farkında olmadan Allah’tan ve ibadetten uzaklaştırır. Allah bu pislikleri açıkça "**şeytan işi**" olarak tanımlıyor. Çünkü bunlar: İnsanın aklını ve muhakemesini zayıflatır, Kişiyi zararlı alışkanlıklara bağımlı hale getirir, Aileyi, toplumu ve bireyin ruh sağlığını tahrip eder. **Dikkat et**; İçkinin bir damlası da haramdır, kumarın bir elini oynamak da! Şeytan “bir kereden bir şey olmaz” der ama seni adım adım bataklığa sürükler.

Kumar, kazancın haksız bir şekilde elde edildiği bir sistemdir. Bir taraf kazanırken diğer taraf kaybeder ve bu, genelde kaybeden taraf için ağır ekonomik ve psikolojik sonuçlar doğurur. Kumar, insanı hırs, kin ve haset gibi kötü duygulara sürükler. Kaybeden taraf, kazanan tarafa karşı nefret ve düşmanlık besleyebilir. Kumar oynayan bir kişi, zamanını ve parasını boşa harcar. Ayet, kumarın "şeytanın işlerinden bir pislik" olduğunu vurgular.

“Uzak durmak” emri, sadece kumar oynamamak değil, kumara teşvik eden ortamlardan, arkadaşlıklardan ve bahanelerden de uzaklaşmayı içerir. Bu, Allah’ın bir emridir

İslâm dininde içkinin ve sarhoşluk verici nesnelerin yasak edilmesi aşama aşama olmuştur. En son bu ayet indi. Ve bununla içkinin haramlığı son derece şiddetli bir şekilde yasaklanmıştır. Hz. Ömer bunu dinleyince, "İnteheynâ ya Rabbî" yani tamamen vazgeçtik ya Rabbî demiştir.

Sigara konusu gerek sünnette gerekse Kur'an-ı Kerim'de yer almaz. Çünkü Kur'an'ın indiği zaman sigara denen bir şey yoktu. Sigara 15. asırdan sonra ortaya çıkmıştır.

Sigara da benzer özellikler taşır mı? Evet!

Zararı Kesin: Bilimsel olarak kanıtlanmıştır. İçki aklı bozar, sigara bedeni zehirler. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), (CDC) ve birçok uluslararası sağlık kurumu sigaranın akciğer kanserinin başlıca sebebi olduğunu resmen kabul etmiştir. Sigara içenlerin %80'inden fazlasında KOAH geliştiği araştırmalarla gösterilmiştir. Sigara, alveolleri (hava keseciklerini) tahrip ederek akciğerlerin elastikiyetini kaybetmesine neden olur. Bu durum amfizem adı verilen ciddi bir solunum yetmezliği hastalığına yol açar.

Bağımlılık Oluşturur: İçki gibi sigara da insanın iradesini ele geçirir. **Maddi İsraf**: Kumar nasıl malı boş yere heba ederse, sigara da kişinin parasını ateşe atar. **Emanete İhanet**: Beden, Allah'ın bize verdiği bir emanettir. Sigara, bu emanete ihanettir.

Bu nedenle, sigara içmek kendine zulmetmektir. "Kendinizi kendi ellerinizle tehlikeye atmayın." (2/195) Sigara da bir müminin uzak durması gereken, zararlı bir alışkanlıktır. Dünya'da her yıl 8 milyon insanı öldüren bir madde var. Sigara. Sadece Türkiye'de 100 bini aşkın insan ölüyor. **Sigara için bu katildir**, **içmek de haramdır demek zor bir şey mi?**

<u>HER GÖRDÜĞÜN RÜYAYI HERKESE ANLATMA</u>: 12/5. (Babası) "Yavrucuğum! "dedi, "rüyanı kardeşlerine anlatma. Sonra sana bir tuzak kurarlar. Çünkü şeytan insanın açıkça düşmanıdır."

Rüyalar, insana Rabbinden birer işaret, uyarı veya bir hediye olabilir. Ancak her gördüğün rüyayı herkese anlatmak doğru değildir. Rüyayı herkes anlayamaz. Herkes yorumlayamaz. Yanlış kişiye anlattığında, yanlış yorumlarla seni gereksiz yere üzüp korkutabilirler. Şeytani bir rüyayı anlatmak, o vesveseyi büyütmekten başka bir işe yaramaz.

Böyle bir rüya gördüğünde "Euzü billahi mineş-şeytanirracim" de, ve kimseye anlatma!

Rüyalar özeldir ve bazen sadece seninle Allah arasında kalmalıdır. Anlatarak bu özel sırrı dağıtmış olursun.

İdeallerinizi, hayallerinizi uzak yakın kimselere anlatmayın. Onların size karşı hasede, kıskançlığa tahrik etmiş olursunuz. İnsanlara karşı ön yargılı olmamak lazımdır. Ancak "her insanın nefsi ve şeytanı vardır", uyarınca tedbirimizi almayı da ihmal etmemeliyiz.

<u>IRKÇILIK DEĞİL TAKVA</u>: 49/13- Ey insanlar! Şüphesiz biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık. Ve sizi milletler ve kabileler hâline koyduk ki tanışasınız. Allah katında en üstün olanınız, en çok takva sahibi olanınızdır...

Ayette, tüm insanların “bir erkek ve bir dişiden” (Hz. Âdem ve Hz. Havva) yaratıldığı belirtiliyor. Yani hiçbir ırk, soy veya kavim diğerinden üstün değildir! İnsanın değerini belirleyen şey soy değil, karakteri ve Allah’a yakınlığıdır. Farklı ırklar, tanışmak ve kaynaşmak için vardır.

Bu yüzden İslam’da ırkçılık ve ayrımcılık haramdır ve yerine kardeşlik, adalet ve eşitlik esas alınmalıdır. Irkçılık, şeytanın tuzağıdır. Çünkü şeytan, kibir ve ırkçılık yüzünden lanetlenmiştir. “Hepiniz bir insan olarak yaratıldınız”. Teninin rengi, dilin, milliyetin doğarken senin elinde değildi. Allah’ın yarattığını küçümsemek, O’nun yaratışına saygısızlıktır.

Bilhassa aldatıcı Avrupa zalimleri ırkçılığı Müslümanların içinde menfi bir şekilde uyandırıyor ki onları parçalayıp yutsunlar. Kendileri Avrupa **Birliği**, Amerika **Birleşik** Devletleri, **Birleşik** Krallık (İngiltere, İskoçya, Galler Ülkesi ve Kuzey İrlanda) gibi birleşmeye çalışırken, İslam ülkelerini önce Osmanlı' yı parçalayarak sadece orta doğuda 14 ülkeye böldüler sonra da Irak’ı ikiye bölünerek, Suriye' yi üçe bölerek, Yemen' i ikiye bölerek, Çad'ı ikiye bölerek, Libya'yı ikiye bölerek daha da küçük parçalara ayırmaya çalışıyorlar.

Kafatasçı ve ırkçı bir Türk ile Kafatasçı ve ırkçı bir Kürt arasında hiçbir fark yoktur, zihniyet ve kalitesizlik her ikisinde de aynıdır, tek fark birinin Türk birinin Kürt olmasıdır. İslam dini, böyle şeytanlaşmış ırkçıları kabul etmez, reddeder. İslam ile ırkçılık bağdaşmaz. Bir insan ya İslam'ı ya da ırkçılığı seçer, ikisi aynı anda olmaz. Bu arada İnsanların kendi millet ve dilini, ırkçılığa kaçmadan sevmesinde ve muhafaza etmesinde bir sakınca yoktur.

KİNLİ OLMA! KİN TAŞIMAK, KALBİ ÇÜRÜTÜR: 3/134. O (Allah'tan hakkıyla korka)nlar, bollukta ve darlıkta Allah için harcarlar, öfkelerini yutarlar, insanları affederler. Allah iyilik edenleri sever.

Bu ayet, kin ve öfkenin İslam'da yeri olmadığını ve müminlerin affedici, hoşgörülü ve barışçıl olmaları gerektiğini vurgular. Allah'ın sevgisini kazanmak, öfkeyi ve kine karşı affetmek ve iyilik yapmakla mümkündür.

"Öfkeyi yutmak" ifadesi, insanın öfkelenmesine rağmen kendisini tutması, güzel bir ahlak sergileyerek öfkesini dışa vuramaması anlamına gelir.

Allah, affedici olanları sever ve insanların birbirlerini affetmesini teşvik eder. Affetmek, Allah'ın rahmetine ve affına layık olmayı sağlayan bir davranıştır.

ALLAH BİZE ADALETİ EMREDİYOR: 4/135- Ey iman edenler! Adaleti ayakta tutan ve kendiniz, ana-babanız ve yakın akrabanız ALEYHİNE DE OLSA, yalnız Allah için şahitlik eden kimseler olunuz. Zira zengin de olsa, fakir de olsa, Allah ikisine de (sizden) daha yakındır. Nefsinizin arzusuna uyarak ADALETTEN uzaklaşmayın. Eğer (şahitlik ederken) dilinizi eğer, bükerseniz veya çekinirseniz, şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır. 5/8- Ey iman edenler, Allah için hakkı ayakta tutanlar ve ADALETLE ŞAHİTLİK yapanlar olunuz. Bir kavme olan kininiz, sizi adaletsizliğe sevk etmesin.

4/58- Allah size, emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor. Allah, bununla size ne güzel öğüt veriyor. Şüphesiz ki Allah her şeyi hakkıyla işiten ve görendir.

Bunun gibi Kuran'da 31 ayette "adaletli ol" emri var. Kuran'daki dört ana konusunun tevhid, peygamberlik, haşir, adalet ve ibadet olduğunu düşünürsek adaletin ne kadar önemli olduğu hatta bütün dinlerin en büyük gayelerinden biri olduğu açıkça görülmektedir.

Adalet; Zulmetmemek ve hak sahibine hakkını vermektir. Adil davranan bir kişi, yeryüzünde Allah'ın gölgesi gibi merhamet ve hakkaniyetle dolaşır. **Adalet**; sevdiklerini kayırmamak, güçlüye boyun eğmemek ve haksızlık karşısında susmamaktır. Çünkü insan adil olmadığında, kalbi hem kendisine hem de Allah'a yabancılaşır. Adalet, insan olmanın onuru ve iman etmenin izzetidir.

Adaletsizlik ise; Adaletsizlik, toplumu zayıflatan ve bireyleri mutsuz eden bir hastalıktır. Bir yönetici kendi partisinden veya akrabasından biri olduğu için liyakatsız bir kişiyi önemli bir makama ataması, Çocukları arasında mal dağıtımında adaletsiz davranarak mirastan mal kaçırması, işyerinde liyakatin göz ardı edilmesi, makam sahiplerinin veya zengin kişilerin elindeki gücü zayıflara karşı kullanması, yalan şahitlik yapması gibi hayatın her safhasında adaletsizlik karşımıza çıkabiliyor.

Herhangi bir ülkede hiç tanımadığımız insanlara, belki de sırf Müslüman olduğu için yapılan soykırımı katliamı lânetleyip, gözümüzün önünde tanıdığımız komşumuzun başına gelenlere sessiz ve duyarsız kalmamızın izah edilebilir bir yanı var mı?

Tarafgirlik, zulme sebebiyet veriyor. Tarafgirliği inat ve haset besler; kin ve düşmanlığa sebebiyet verir. Tarafgirlik insanın ufkunu köreltir, adalet duygusunu zedeler. Bu hususta Said Nursî şöyle der; "Siyaset ve siyasetteki tarafgirlik damarı meleği şeytan, şeytanı melek suretinde gösterir.

Siyasi tarafgirlik hakkaniyet ve adalet duygularını yerle bir eder. Kendi partisinde bulunan şeytan gibi bir adama sırf kendi safında diye "**melek**" der, karşı partide bulunan melek gibi bir adama da sırf karşı partide diye "**şeytan**" der.

Adalet, Allah'ın bir emridir ve Kuran'ın ruhudur. Bunu Müslümanlar namaz gibi oruç gibi yapmak zorundadır. Yine Allah emrediyor "Yakınınız da olsa söz söylediğinizde adaletli olun." Onu uygulamamak Allah'a isyandır ve topluma yapılacak en büyük kötülüktür.

ZULÜM YAPANLARA YAKIN OLMAYIN: 11/113. Ve zulüm yapanlara yakınlık göstermeyin ki, size de ateş dokunmasın. Allah'dan başka yardımcılarınız da yoktur. Sonra yardım da göremezsiniz.

Kuran'da 200'den fazla yerde zulüm kavramı "küfür, şirk" veya "Allah'ın emirlerini çiğneme", 20'yi aşkın ayette de "beşeri ilişkilerde haksızlığa sapma (bir kimsenin şahsına veya malına zarar veren fiiller)" anlamında kullanılmıştır.

Zulmedenlere "meyletmek," onları desteklemek, zulümlerine göz yummak, sessiz kalmak veya onlarla bir şekilde aynı yolda görünmektir. Meyletmek bazen sözle, bazen davranışla, bazen de sadece kalple onlara hak verir gibi hissetmektir.

Peygamberimiz (sav) şöyle buyurur: "Bir kötülük gördüğünüzde **elinizle** düzeltin; buna gücünüz yetmezse **dilinizle** düzeltin, buna da gücünüz yetmezse kalbinizle **buğz edin**. Bu, imanın en zayıf derecesidir." Zalime karşı susan, zalime yardım eden gibidir. Zalimin zulmü karşısında tarafsız kalmak diye bir şey yoktur. Sessiz kalıyorsan, aslında zulmün yanında yer alıyorsun demektir.

Yapılan zulüm, eğer dinsizlik adına yapılıyorsa; o zulüm değil, küfürdür. Eğer küfür ve dinsizlik hesabına değil de; menfaat ve çıkar gibi başka sebeplerle zulüm yaparsa bu da zulüm olur.

Zulmü görüp susan toplumlarda adalet ortadan kalkar. Adaletsizlik yayıldıkça huzur, güven ve bereket yok olur. Ateş, sadece zalimi yakmaz; onun zulmüne göz yumanı, "Benimle ilgisi yok" diyeni de içine alır.

DESTEKLEDİĞİN, UYDUĞUN ÖNDERLERE DİKKAT ET! ONUNLA HAŞROLACAKSIN. KÖR OLMA: 17/71- Kıyamet günü bütün insanları önderleriyle çağıracağız. O gün, kimin amel defteri sağ eline verilirse, işte onlar kitaplarını okuyacaklar ve en küçük bir haksızlığa uğratılmayacaklar. 72- Her kim bu dünyada (manen) kör ise ahirette de kördür. Ve gidişçe daha şaşkındır.

Bundan dolayı, Kur'an'ı mihenk taşımız olarak alıp, peşinden gideceğimiz önderin Peygamberimizin bütün hal ve davranışlarına aynen uyan kişiler olmasına dikkat etmeliyiz. Aklımızı başkalarına vermeyelim. Sürekli Kur'an ve Peygamberimiz ile karşılaştırarak sorgulayalım. Unutmayalım ki hem Hz. Muhammed ümmeti deyip hem de başkalarının peşine **aklımızı teslim ederek** gitmek bizi kurtarmaz.

ONLARIN ALLAH'TAN BAŞKA TAPTIKLARINA SÖVME
6/108- Onların Allah'tan başka yalvardıklarına sövmeyin ki, onlar da bilmeyerek sınırı aşıp Allah'a sövmesinler…17/53- Mümin kullarıma söyle de (kâfirlere) en güzel olan sözü söylesinler. Çünkü şeytan aralarına fesat sokar. Şüphesiz şeytan, insan için apaçık bir düşmandır.

Çeşitli sıfatlarla aşağılamak ve bunu da İslâm adına yapmak ne bunu yapana ne de İslâm'a bir yarar getirecektir. Aksine o düşünceyi önemseyen pek çok insanın husumetine sebep olacak, hatta kalplerindeki Allah'a olan imanın örtülmesine bile sebep olabilecektir. İşte bunu kaş yapayım derken göz çıkartmak denir!

Mümine düşen, küfür sözü söylememek, konuşurken uygunsuz kelimelerle konuşmamak ve karşısında kim olursa olsun onu rencide etmemektir.

Görüldüğü üzere İlâhî kelam, açık bir emirle insanların Allah'tan başkasına ilâh deyip el açtıkları, yalvarıp yakardıkları kişi, heykel ve putlarına dahi hakarette bulunmayı, sövüp saymayı yasaklıyor.

Bu davranış biçimi insan olmanın bir gereğidir; ayrıca kötü söz ve davranış insanın aslî fıtratına aykırı olduğu için genellikle bu tür olumsuz söz ve davranışlar insanları tepki psikolojisine iter.

YAHUDİ VE HRİSTİYANLARLA İLİŞKİLER: 5/51- Ey iman edenler! Yahudileri ve Hristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden kim onları dost edinirse, şüphesiz o onlardan olur. Şüphesiz Allah, zalim kavmi doğru yola iletmez.

Bu ayet, Müslümanların Yahudi ve Hristiyanlarla insanî ilişkiler kurmasını yasaklamaktan ziyade, onlara tam anlamıyla bağlanmalarını, onları kendilerine veli (koruyucu, yönetici, rehber) edinmelerini yasaklamaktadır.

Yani ayet, Müslümanların dinî, siyasi ve kültürel olarak Yahudi ve Hristiyanlara bağımlı hale gelmemesi, onları lider ve rehber edinmemesi gerektiğini belirtir. Ancak bu, Müslümanların Yahudi ve Hristiyanlara iyi davranmasını, onlarla ticaret yapmasını, insani ilişkiler kurmasını yasaklamaz.

"Allah sizi, din hakkında sizinle savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayan kimselere iyilik etmekten, onlara adaletli davranmaktan menetmez." (60/8) Bu ayet açıkça Yahudi ve Hristiyanlarla düşmanca olmayan durumlarda iyi ilişkiler kurmanın caiz olduğunu gösterir. Onlara adil davranmak, iyilik yapmak yasaklanmamıştır.

Bu bağlamda dinimizde Müslüman bir erkeğin Ehl-i kitap (Yahudi ve Hristiyan) kadınlarla evlenebileceği; Ehl-i kitap dışındaki gayrimüslim (ateist, deist, budist vb.) kadınlarla ise evlenemeyeceği belirtilmiştir.

Peygamberimiz (sav) Yahudilerle Medine Vesikası çerçevesinde bir anlaşma yapmıştır. Hristiyanlarla da ticaret yapmış, Necran Hristiyan heyetini Mescid-i Nebevî'de ağırlamış, onlarla saygılı bir diyalog kurmuştur.

Peygamberimiz (sav), Rabb'inden aldığı terbiye ile Müslüman, Hıristiyan veya Yahudi demeden hemen her insana değer vermiştir. Allah Resulü (sav), bir gün yoldan bir Yahudi cenazesi geçerken ayağa kalkar. O esnada yanında bulunan bir sahabe, "Ya Resûlallah, o Yahudi'dir." der. Nebiler Serveri (sav) şu cevabı verir: "**Ama o bir insan!**"

<u>CİHADIN ASIL MAKSADI, DÜŞMANLIK DEĞİL ALLAH'I ANLATMAKTIR</u>: 2/190- Size savaş açanlarla Allah yolunda çarpışın. Fakat haksız saldırıda bulunmayın. Çünkü Allah, haksız saldırıda bulunanları sevmez. 60/7. Olur ki Allah sizinle düşmanlarınız arasında yakında bir DOSTLUK meydana getirir... 60/8. Allah sizi, din hakkında sizinle savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayan kimselere iyilik etmekten, onlara adaletli davranmaktan menetmez. Çünkü Allah adalet yapanları sever.

Savaşı önlemek, silah yapmaktan daha fazla marifettir. İşte dinde insanlar arasında iyi geçinmeyi sağlayan ahkamlar mevcuttur. Bunlara uyulsa ne bir savaş ne bir açlık ne bir sömürü olur. Zaten bütün Peygamberler bunun için gelmiştir.

Umumi sulh için. Şimdilerde füze yapmak, nükleer silah yapmak veya sahip olmak marifet olmuş. Hangisi mucize? silah mı? Barış mı? **Cihaddan maksat dostluktur**. 60/7 ayet ile artık silahla cihad olayı kalkmış olup, cihaddan asıl gaye olan insanlarla **dostluk kurmak emri** gelmiştir.

<u>MÜMİN KASTEN KATİL OLAMAZ:</u> 4/93- Kim bir mümini kasten öldürürse, cezası, içinde ebedî olarak kalacağı cehennemdir. Allah ona gazap ve lanet etmiş ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır.

5/32- … Kim, bir cana kıymayan veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayan bir nefsi ÖLDÜRÜRSE, bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir nefsin YAŞAMASINA SEBEP olursa, bütün insanları yaşatmış gibi olur.

İslam, tek bir insanı öldürmeyi, bütün insanları öldürme, tek bir insanın hayatını kurtarmayı da bütün insanların hayatını kurtarma olarak kabul etmiştir. Hiçbir gerekçe, ki bunda bir kısım topluluğun faydası olsa da masum birinin ölmesine vesile olamaz. O kadar ki, 'Bir gemide dokuz cani, bir masum bulunsa, o masum orada oldukça, dokuz caniyi cezalandırmak için o geminin batırılamayacağı' hükmünü getirmiştir.

Terör, herhangi bir gayeyi gerçekleştirmede asla vasıta olamaz. Mecbur kalındığında ancak bir devletin, belli prensipler çerçevesinde uygulayabileceği savaşı, fertler veya örgütler başlatamayacağı gibi, emniyeti yok edici terör hadisesinin de İslam'da yeri olmayacağı açıktır. Terörist hakiki bir Müslüman olamayacağı gibi, **Müslüman da terörist olamaz**.

Savaşırken bile masum insanlara ilişemezsiniz. Bu mevzuda kimse fetva veremez. Kimse intihar komandosu olamaz. Kimse vücuduna bombalar bağlayıp, masum insanların içine giremez. İçine girdiği bu toplum hangi dinden olursa olsun caiz değildir. Savaş halinde bile buna cevaz verilmemiştir.

Ocak-2015 tarihli FOCUS Online'de yer alan Gazeteci, Alman terör uzmanı Jürgen Todenhöfer ile röportajında;

“Sorun İslam'da değil, sorun bizim savaşlarımızda. Hiçbir Arap ülkesi, son 200 yıldır Batı'ya saldırmadı. Fakat Batı, birçok defa İslam ülkelerine saldırdı. Bin Ladin'in El Kaide'si 3 bin 500 kişiyi öldürdü. Fakat oğul Bush, sadece Irak savaşında 500 bin kişinin ölümüne neden oldu. Bu rakamlar, son yüzyılda Batı'nın çok daha acımasız olduğunu gösteriyor. Bu nedenle şiddetle ilişkisini gözden geçirmesi gereken İslam değil, Batı olmalıdır.”

<u>ALTIN ANAHTAR= ŞÜKÜR</u>: 2/152- O halde beni anın, ben de sizi anayım. Bana şükredin de nankörlük etmeyin. 7/10- Doğrusu Biz sizi yeryüzünde, yerleştirdik, orada size geçimlikler verdik; ne kadar da az şükrediyorsunuz! 14/7- Ve hatırlayın ki Rabbiniz size şöyle bildirmişti: YÜCELİĞİM HAKKI İÇİN ŞÜKREDERSENİZ ELBETTE SİZE (NİMETİMİ) ARTIRIRIM VE EĞER NANKÖRLÜK EDERSENİZ HİÇ ŞÜPHESİZ AZABIM ÇOK ŞİDDETLİDİR. 4/147- Siz şükredip iman ettikten sonra Allah ne diye sizi cezalandırsın ki? Allah, şükredenlerin mükafatını veren ve her şeyi bilendir.

Bu ayet, **şükrün** sadece bir teşekkür değil, hayatı değiştiren bir bilinç hali olduğunu gösterir. Allah'ın kendine yemin ederek konuşması çok güçlü bir vurgu içerir. Yani şükredenler için nimet artışı kaçınılmazdır!

Şükretmek sadece "teşekkür etmek" değil, nimeti fark etmek ve onu doğru kullanmaktır. Şükreden insan nimeti israf etmez, onunla daha faydalı işler yapar. "Eğer nankörlük ederseniz" ifadesi, şükrün zıddı olan inkâr ve kibirli tavrı gösterir. Bu dünyada bereket kaybı, ahirette ise büyük bir hesap verme anlamına gelir.

Şükür, sadece sözle değil, fiilen de yapılmalıdır. **Malımıza şükür**: İsraf etmemek, infak etmek. **Sağlığımıza şükür**: Onu korumak ve başkalarına yardım etmek. **Zekâmıza şükür**: Onu faydalı işlerde kullanmak.

Bize verilen rızıklardan Allah'ın rızası doğrultusunda harcamak şükürdür. Ama ne yaparsın ki, şeytan bize "verirsen fakir olursun" diye korkutuyor. Rabbimiz ise "verirsen size bu verdiğim nimetimi arttırırım" diyor. İşte bizim bu konuda tercihimizi yapmamız gerekir. Şeytanın dediğini mi yoksa Rabbinin dediğini mi yapacağız.

Cenâb-ı Hak insanı en güzel şekilde yaratmıştır. **İki göz** bahşetmiş, dünyayı ve içindeki güzellikleri görme nimeti vermiştir. Bir gözlük alındığında bedel ödenir, ancak gözler hiçbir bedel karşılığında verilmemiştir.

Gözlük camlarına ücret ödenirken, kainatı gösteren gözlerin karşılığında hiçbir ödeme yapılmamıştır. Ancak, bu büyük nimetin hesabı elbette bir gün sorulacaktır. “**Bu gözleri nasıl kullandın?”**

Bir çift ayakkabı satın alındığında, ayakları koruyan bir nesneye yüksek bedeller ödenir. Oysa **ayaklar** hiçbir ücret karşılığı verilmemiştir. Elektrik faturası ödenmediğinde hizmet kesilir, ancak Allah’ın gökyüzüne yerleştirdiği **güneş** her gün ışığını ücretsiz sunar. Hava, su, kulak, burun, eller ve ayaklar… Hepsi büyük lütuflardır ve insanın bunlara nasıl karşılık verdiği sorulacaktır.

Bu kadar ikram ve lütfa karşılık insanın yapması gereken nedir? Basit bir ikram karşısında teşekkür edilirken, sayısız nimet karşılığında **Rabbimizin bizden ne istediği hiç düşünülmüş müdür?** Kur’an’a bakarak bu sorunun cevabını öğrenmek gerekmez mi? Sahip olunan evlat, eş, mal ve mülk nasıl kazanılmıştır? Bu nimetlerin şükrü yerine getirilmiş midir? Çünkü her biri birer emanettir ve bu emanetlerin nasıl değerlendirildiği sorgulanacaktır.

Her nimetin bir şükrü vardır. Gözün şükrü, harama bakmamakla yerine getirilir. Dilin şükrü, Allah’ı anmak ve kötü sözlerden sakınmakla gösterilir. Eller, harama uzanmadığında şükretmiş olur. Ayaklar, insanı yanlış yerlere götürmediğinde gerçek anlamda şükredilmiş olur.

İşte Rahman’ın en makbul misafiri olan insan maalesef kendisine verilen bunca nimetlere karşı nankör olabilmektedir. Nankör, adı üstünde NAN-KÖR yani nimeti verene karşı görmek istememek

Nefis, insana, "Ben bunu hak ettim, ben çalıştım, ben çabaladım, bu benim başarım" dedirtir. Bu da şükürsüzlüğe yol açar. Ego, şükretmekten alıkoyan en büyük engellerden biridir. Çünkü egonun isteği, insanın her şeyi kendi gücüyle başardığını ve hiç kimseye minnet duymadığını hissettirmektir.

Şükrün en kapsamlı ve külli olanı ise namazdır. Evet namaz külli bir şükürdür. Kur'an'ın ısrarla namazı emretmesi bu sebepledir.

Dualarda Allah 4 şeyde istisna verdi;
1- Zenginlikte istisna etti. (Ayet de istersem zenginlik veririm der) İsterse duayı kabul eder
2- Rızıktan istisna etti. **İsterse** duayı kabul eder
3- Günahlarını bağışlama. **İsterse** duayı kabul eder
4- Tövbesini kabul etme. **İsterse** duayı kabul eder
Ancak şükürde böyle bir hadise yok. Şükrün karşısında arttırma yemini var. "And olsun şükrederseniz elbette size nimetimi artırırım". (14/7) **Artık dilerse değil, sizin hareketiniz sonrasını tayin edecek.**

<u>KISASTA HAYAT VAR</u>: 2/179- Ey temiz akıl sahipleri! Kısasta sizin için bir hayat vardır. Ümit edilir ki, korunursunuz.

Kısas; bir suçluya ceza olarak, başkasına yaptığı kötülüğün aynısını uygulamadır. Kısasta Hayat Var" Bu ifade, kısas hükmünün toplumun huzuru ve güvenliği için hayat kurtarıcı bir etkisi olduğunu anlatır.

Caydırıcılık Etkisi: Suçu işlemeyi düşünen kişiler üzerinde caydırıcı bir etki oluşturur. Eğer bir kişi, başka birini öldürdüğünde aynı şekilde cezalandırılacağını bilirse, bu suçu işlemekten çekinir. Böylece haksız yere cinayetlerin veya yaralamaların önüne geçilir ve toplumda can güvenliği sağlanır.

Ayrıca, kısas hükmü hem öldürmek isteyeni hem öldürülmesi düşünülen kişiyi koruyarak **iki taraflı hayatları korumuş olur**. Bir de buna iki tarafın mağdur olabilecek ailelerini düşündüğünde insanın içinden evet "Kısasta Hayat Var" diye bağırmak geliyor. İşte ahkam işte mucize.

Toplumsal Barışı Sağlama: Adil bir ceza sistemi uygulanmadığında, insanlar intikam alma yoluna giderler. Bu da kan davalarına, anarşiye ve huzursuzluğa yol açar. Kısas, bu tür intikam döngülerini engelleyerek hukuki adalet sağlar.

Adalet ve Affetme Dengesi: İslam'da kısas hükmü adaleti sağlarken, affetme de teşvik edilmiştir: Eğer mağdur taraf, affeder ve diyeti (kan bedeli) kabul ederse, kısas uygulanmayabilir. Bu durum, toplumda merhamet ve kardeşlik bağlarını güçlendirir. "Kim affeder ve barışı sağlarsa, onun mükafatı Allah'a aittir." (Şura Suresi, 40)

İslam da kan davası yoktur. Eşin zina yapsa senin yapacağın onu boşamaktır. Peki namus? Zaten boşadın, öyleyse namus meselesi de kalmadı. Öldürmek ise, sadece görenek, hırs ve nefistir. Dindeki bu ahkama karşı gelmenin karşılığında ne elde ettin? Katil olmak, yani senin üzerine yükümlülük olmayan bir şekilde Allah'ın yaratmış olduğu bir canı almak ve hayatının en güzel ve olgun zamanlarını hapishanelerde çürüyerek geçirmek. Peki sen bunun için mi dünyaya geldin? Ayrıca Ahirette de bunun hesabını vereceksin.

"Kısas" isminden de anlaşıldığı gibi bu bir aynısıyla karşılıktır ve sadece katil hâdisesiyle sınırlı değildir. Dövme, yaralama, kırma ve her türlü zarar verme bu manaya dahildir. Evet, kısas, bütün bunlara karşı aynıyla mukabele demektir. Ancak kısasta adaletten şaşmamak gerekir. Mesela biri tokat atsa sende ona kısas olarak tokat atsan eğer o attığın tokat yediğin tokattan daha kuvvetli ise zulmetmiş olursun. Yani kısasta bile adaletli olman gerekiyor.

ALLAH'IN AYETLERİNİN HAFİFE EDİLDİĞİ YERDE DURMA! 6/68- Ayetlerimiz hakkında münasebetsizliğe dalanları gördüğün zaman hemen onlardan uzaklaş ...

Çünkü beraberliğin devamında üç önemli zarar vardır:

a) Bunu yapanların cüret ve cesaretlerinin artması,

b) Böyle bir davranış karşısında tepkisiz kalan müminlerin giderek buna alışmaları, etkilenmeleri, hassasiyetlerinin zaafa uğraması,

c) Güçlerinin yettiği ölçüde tepki göstermedikleri, bu manada olup bitene razı oldukları için günahkâr olmaları.

<u>ALLAH' TAN KORK</u>: 3/30- ... Allah, size asıl kendisinden çekinmenizi emreder. Şüphesiz ki Allah, kullarını çok esirger. 3/175- Size o haberi getiren Şeytan sade kendi dostlarını korkutur, siz ondan korkmayın da bana İSYANDAN (karşı gelmekten) korkun eğer müminlerseniz

"**Eğer Müminseniz yalnız bana isyandan korkun**" Bu söz, insanı **özgürleştiren** bir çağrıdır. Çünkü asıl korkulması gereken yalnızca Allah'tır. O'nun emir ve yasaklarına uymamak, isyan etmek gerçek bir tehlikedir. İşte bunu idrak eden bir kalp, dünyadaki tüm korkularını yitirir. İnsanların ne düşündüğünü umursamaz. Rızkı verenin Allah olduğunu bildiği için geçim endişesiyle sarsılmaz. Yanlış yapanın karşısında durmaktan çekinmez.

Allah'ın koyduğu ölçülere uygun yaşamak, kalbi her türlü vesveseden arındırır. Çünkü O'na yönelen, kaybedecek hiçbir şeyi olmadığını fark eder. Korkularından sıyrılan insan, Allah'a güvenmenin verdiği huzurla yaşar. Ve **işte o zaman, gerçek anlamda özgür olur**.

Fatiha'da bütün tasarrufları elinde bulunduran bütün alemlerin sahibine hamd ediyoruz. Yani bir nevi Allah'tan başka hakimiyeti kabul etmiyoruz, reddediyoruz. Yani Firavunluğu RED ediyoruz. "Karada ve denizde ne varsa hepsini O bilir. Onun haberi olmadan bir tek yaprak bile düşmez."(6/59) sonra devam ediyoruz. "Bizi doğru yola, Sana doğru varan yola ilet." (1/6). Peki sonra ne yapıyoruz? Her şeyi bir kenara bırakıp, "**mal biriktirme derdine**" düşüyoruz. Dikkat! Kazanma değil biriktirme. Peki neden? **Korkuyoruz**. Ya daha sonra **kazanamazsak**.

Biz asıl, amelimizden, davranışlarımızdan, düşüncelerimizden **KORKALIM**. Ciddiyetsizliğimizden, vurdum duymazlığımızdan, ömrümüzü boşu boşuna geçirmemizden **KORKALIM**. Ve hesap gününde hangi yüzle Rabbimizin karşısına çıkabileceğimizden **KORKALIM**. **Rabbimizin bizi sevmemesinden KORKALIM.**

Allah ‘tan korkup sakınmayan bir insan diğer insanlara kesinlikle değer vermez.

En coşkun aşkla bağlı olduğumuz Yüceler Yücesi, bizi sevgisinden sevgisiyle yarattı. Sayısız nimetler verdi. Yarattığı her şey bizim için. Öyleyse sevginin yaratıcısı olan Allah’tan korkulur mu? Elbette korkulmaz Allah’tan. Allah korkusu, “**O’na layık kul olamamak**” korkusudur. “**Verdiği nimetlerin şükrünü ödeyememek**” korkusudur. Bu korku, “en derin saygımızda kusur etmek” korkusudur. “Ne yaparsak yapalım, **O’nun sevgisine karşılık verememek**” korkusudur.

AFFET- EMR-İ BİL MARUF YANİ İYİLİĞİ EMRET VE CAHİLLERDEN KAÇ: 7/199- Sen yine de affa sarıl, iyiliği emret ve cahillerden yüz çevir. 3/114- Allah'a ve ahiret gününe inanırlar, iyiliği emrederler, kötülükten vazgeçirmeye çalışırlar, hayır işlerinde de birbirleriyle yarışırlar. İşte onlar iyi insanlardandır. 3/115- Onlar ne hayır işlerlerse karşılıksız bırakılmayacaklardır. Allah kendisinden gereği gibi sakınanları bilir.

Bu ayet, "**neme lazımcılık**" ve "**bana değmeyen yılan bin yaşasın**" anlayışlarını doğrudan reddeden bir sorumluluk çağrısıdır. Kişiyi aktif bir iyilik yapma bilincine yönlendirir. Bir hayır işinde **ilk adımı atmak**, diğer insanları da bu iyiliğe **teşvik** eder. Toplumdaki bireylerin birbirinden sorumlu olduğunu vurgular ve bu sorumluluğun yerine getirilmemesi durumunda doğabilecek toplumsal bozulmaya dikkat çeker.

İyiliği Emretmek: İnsanlar, bazen hayatın yoğunluğu, çevre baskısı veya kişisel zaaflar sebebiyle doğru yoldan sapabilir. Bu ayet, müminlerin kardeşlik duygusuyla birbirlerini iyiliğe davet etmesini emreder. Bir insanın kötü bir alışkanlıktan kurtulmasına vesile olmak veya ona doğru yolu göstermek, kalplere merhametle dokunmaktır.

Hayırda Yarışmak: Ayet, sadece iyilik yapmakla kalmayıp hayırda yarışmayı teşvik eder. Hayırda yarışmak, toplumda güzel örneklerin çoğalmasına sebep olur.

Bir toplumda kötülük yaygınlaşırsa, o toplumun huzuru bozulur. Zalimlik, haksızlık ve adaletsizlik artar. Ayet, müminlere şu ikazı yapar; "Kötülüğe karşı susmak, kötülüğü onaylamaktır. Sessizlikle kötülüğün büyümesine katkı sağlama."

MÜSLÜMAN DİLDE DEĞİL; DAVRANIŞTA GÜZEL GÖRÜNÜR: 2/44- İnsanlara iyiliği emreder de kendinizi unutur musunuz?

Müslümanların çoğu Kuran'ı sadece "okumakla" yetinip, onun emir ve yasaklarını yaşamlarına yansıtmıyorlar. Bu durum İslam'ın doğru anlaşılmaması ve hayata yansıtılmaması sorunudur.

Bugün biz topluma İslam'ı ve Müslümanlığımızı sunarken, neyle sunacağız? Kimi kurtardığımızı söyleyebileceğiz? 'Sizi faizden kurtaracağız.' diyebilir miyiz? diyemeyiz. Bugün Müslümanlar, muhafazakârlar, evimizi, arabamızı faiz ile alıyoruz, düğünümüzü faiz ile yapıyoruz, çocuğu faiz ile okutuyoruz, Hacısıyla, hocasıyla faizin dibine kadar batmışız.

Şimdi biz bu topluma 'Aile hayatınızı düzeltebiliriz.' diyebilir miyiz? Hayır. Bir çoğumuzun ailesinde ciddi sıkıntılar var. Özellikle İslami camiada büyük problemler yaşıyoruz. Hiçbir şey olmazsa da çocuğumuza söz geçiremiyoruz.

Dün örnek aldığımız ailelerin çocukları bugün deizmden bahsediyor bunun farkında mıyız?

Binlerce derneğimiz, STK'mız, vakfımız, tarikatımız, cemaatimiz, yardım kuruluşlarımız, medrese ve İslami ilimler merkezlerimiz var. Peki, neden hâlâ sabah namazlarında camilerimiz boş, neden gençlerimizin çoğu gusül abdestini bile bilmiyor, neden hâlâ gençlerimizi terör örgütlerinin pençesinden kurtaramıyoruz, neden boşanma oranlarımız evlilik oranlarımızı geçiyor, neden hala kadına ve çocuğa şiddeti konuşuyoruz, neden faiz bu kadar yayılıyor, neden uyuşturucu kullanımı Anadolu'nun ücra yerlerine kadar yayıldı. Neden sanal kumar yayıldı.

Neden içki tüketiminin önüne geçemiyoruz, neden hâlâ rüşvetten, iltimastan, torpilden, ihaleye fesat karıştırmaktan yakınıyoruz, neden kul hakkından, haksızlıktan ve adaletsizlikten dert yanıyoruz. **Neden? Neden?**

Çünkü **örnekliğimizi ve etkileyiciliğimizi kaybettik**. Çünkü savunduğumuz değerleri önce kendimiz yaşamayı ihmal ettik. Çünkü yaşanılabilir bir Müslümanlıktan ziyade savunulabilir bir ideolojiye dönüştürdüğümüz İslamcılığı tercih ettik. Dışarıda güç, sayı ve kalabalık peşinde koşarken içeriden çürüdüğümüzü fark edemedik.

İslam kusursuzdur; sorun, insanların onu yaşama biçimindedir. Bakınca Allah'ı ve ahireti hatırlayabileceğimiz, konuşunca ilmimizi arttırabileceğimiz, ibadet bilinciyle, ahlakıyla, sabrı ve samimiyetiyle, eminliğiyle örnek alabileceğimiz Müslüman şahsiyetlere ihtiyacımız var…

Yanında gıybet ettiğimiz zaman bizi uyaracak, yamulduğumuz zaman bizi düzeltecek, gevşediğimiz zaman tutup kaldıracak, eksenimiz kaydığında geri döndürecek, içi dışı bir, özü sözü bir, kızınca da sevinince de değişmeyen, emrolunduğu gibi dosdoğru olan gerçek Müslüman şahsiyetlere ihtiyacımız var…

Hormonlu değil doğal Müslümanlara ihtiyacımız var. Allah'a hakkıyla kul olamadıktan sonra hangi cemaatten, gruptan, partiden olursak olalım mahşer günü beş kuruş etmeyiz.

11- AİLE ve SOSYAL HAYAT

<u>ALLAH'TAN KORK VE AKRABALIK BAĞLARINI KESME</u>:
4/1- Ey insanlar! Sizi bir tek kişiden yaratan ve ondan da eşini yaratıp o ikisinden birçok erkekler ve kadınlar türeten Rabbinize karşı gelmekten sakının. Adını anıp Kendisini vesile ederek birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'a saygısızlık etmekten ve AKRABALIK BAĞLARINI KOPARMAKTAN SAKININIZ. Allah sizin üzerinizde tam bir gözeticidir.

Bu ayetler, insanın yaratılışını hatırlatarak birliği, eşitliği ve bağlılığı vurguluyor. Hepimiz aynı kökten, bir tek kişiden (Hz. Âdem) yaratıldık ve Allah bizi birbirimize kardeş kıldı. Bu gerçek, insanı kibirden, ayrımcılıktan ve nefret duygusundan uzaklaştırır. Bugün insanlar milliyet, dil, renk ya da maddi güç gibi sebeplerle birbirlerine üstünlük taslıyor. Oysa ayet der ki: Hepiniz aynı kaynaktansınız. Üstünlük ancak takvadadır

Aile bağlarını koparan, akrabalarını unutan bir insan, zamanla yalnızlaşır. İhtiyacı olduğunda yanında kimseyi bulamaz. Toplum da bu şekilde zayıflar. Bu yüzden Allah, akrabalık bağlarını koparmayın diyerek hem bireyin hem de toplumun huzurunu korur. **Akrabalık bağları, Allah'ın bize verdiği bir emanettir. Bu bağları koparmak, Allah'ın düzenine karşı gelmektir.**

Ayet, "Allah sizin üzerinizde tam bir gözeticidir" diyerek bizi uyarıyor. Akrabasının arkasından kötü konuşması ya da haksızlık etmesi, ihtiyacı olduğunda yanında olmaması bağları koparmaya örnek olup Allah bu durumu görür ve ahirette herkesin hesabını sorar.

Anne ve Baba: Akrabalık bağının temeli, anne-baba ile başlar. Onların duası, sevgisi ve emeği olmasa, insan hayatta ne yapabilir? Herkes bir şekilde ilerler, ama anne babasından razı olan bir evladın kalbi huzurludur.

Kardeşler: Hayatta birlikte büyüdüğün, aynı sofraya oturduğun, aynı duvarlara yaslandığın kişidir kardeşin. Zaman geçse de, uzaklaşsan da kardeşin, seni en iyi anlayan kişidir. Bir gün hatırladığında "Keşke daha çok zaman geçirseydik" diyeceğin insandır.

Diğer Akrabalar: Amca, hala, dayı, teyze… Bu isimler belki günlük hayatımızda az anılır ama bir gün bir tebessümleri, bir nasihatleri ya da bir yardımları hayatımızı değiştirebilir. Akrabalar, insanın köklerini hatırlatan ve hayatı anlamlandıran kişiler olarak kalbimizde yer ederler.

Yıllardır küs olduğu kardeşini arayıp barıştığında hissettiği huzur ne kadar büyüktür! Çünkü Allah, kalplere bu sevgiyi yerleştirmiştir. Küslük ise insanın içindeki bu bağı zedeler, kalbine ağırlık yükler. Akrabalık bağı, Allah'ın yarattığı doğal bir sevgi köprüsüdür. Bu köprüden geçmek, insanı hem dünyada hem de ahirette huzura ulaştırır.

Üzülerek söylemek gerekirse son dönemlerde toplumumuzda kaybolmaya yüz tutan değerlerimiz arasında sıla-i rahmi de görmekteyiz. Zira akrabalar arası ilişkiler son derece zayıflamış yeni yetişen nesiller artık birbirlerini tanımaz hale gelmiştir. Kardeşler bile birbirlerine yabancılaşmıştır. Aslında, bu hâl Batı'nın ahlak ve kültürünün neticesidir. Bu acı tablo, belli bir yaşa kadar baba evini otel gibi kullanan, rüştüne erdikten sonra da anne-babasını terk edip başka bir yere gidebilen kayıtsız insanların eseridir.

Eskiden mektuplar ve kartlar günler sonra ulaşıyordu. Şimdi cep telefonları ve mesajlar anında sevdiklerimize ve akrabalarımıza ulaşabilme imkanımız var. Bu araçları akrabalık bağımız için bol bol kullanma dileğiyle.

<u>ANNE VE BABAYA ÖF BİLE DEME!</u> 17/23- Rabbin kesin olarak şunları emretti: Ancak kendisine ibadet edin, anne ve babaya iyilik edin. Onlardan biri veya her ikisi senin yanında yaşlanırsa, sakın onlara "ÖF" bile deme ve onları azarlama. İkisine de tatlı ve güzel söz söyle.

Anne ve baba, insanın varoluş nedenidir; onların emekleri, fedakarlıkları ve sevgisi olmasaydı kimse bugün olduğu konuma gelemezdi. Kur'an, anne ve babaya iyi davranmayı yalnızca bir sosyal yükümlülük değil, aynı zamanda Allah'a **kulluğun** bir parçası olarak vurgular.

Bir anne gece uykusunu bölüp bebeğini besliyor, bir baba zorlu şartlarda çalışıp evine ekmek götürüyor. Tüm bu fedakarlıkların ardından, onların yaşlandığında bir köşeye itilmesi ya da saygısızlıkla karşılaşması vicdanları yaralar. Onların duasını almanın, hayatta nasıl bir bereket kaynağı olduğunu görmek gerekir. Anne-babasına karşı sert, kibirli ya da nankör davranan bir kişi, onların hayır dualarından mahrum kalır.

Anne ve baba yaşlandığında çocuklarından sadece fiziksel yardım değil, aynı zamanda sevgilerini hissettirecek bir şefkat beklerler. Onlara merhamet gösterin, yalnızlık duygusunu hissettirmeyin. Anne-baba da bazen çocuklarından beklentilerini fazla tutabilir. Bu gibi durumlarda, sabır ve iletişimle sorunu çözmeye çalışın. Kur'an, anne-babanın yanlış yönlendirdiği konularda bile saygılı bir şekilde tavır sergilenmesini öğütler.

Şimdi, onların yürümekte zorlandığı, belki tek başına ilaçlarını dahi alamadığı bir dönemde neden yalnız bırakılıyorlar? Bir huzurevinde veya kendi evinde yalnız bir anne veya baba… Duvarlara sessizce bakarken gözlerinden bir damla yaş süzülüyor. Neden mi? Çünkü "Evlatlarım artık beni istemiyor," diye düşünüyor. Hayatta en sevdikleri varlıklar olan çocuklarından uzak olmanın acısı, bedenlerindeki zayıflıktan daha çok yüreklerini yıpratıyor.

Bir de vicdanımızı rahatlatmak için; 'Ne güzel yiyip içip yatıyorlar, daha ne olacaktı ki?' der gibi bir halimiz var. Oysaki, insan hayvanlar gibi yiyip içen, sonra da yan gelip yatan ve bu şekilde huzuru yakalayabilen bir mahluk değildir. İnsan, çevresine ilgi duyan, ilgi bekleyen, evlat ve torunlarıyla münasebeti olan bir varlıktır. Fakat, maalesef, biz bugün onu yeme, içme ve uyumaya hapsetmiş durumdayız.

İşte ey insan! Aklını başına al! Eğer ölmezsen ihtiyarlayacaksın. Sen, anne ve babana hürmet göstermezsen evladın da sana hizmet etmeyecektir. Eğer ahiretini seviyorsan işte sana mühim bir define; onlara hizmet et, rızalarını kazan! Eğer dünyayı seviyorsan yine onları memnun et ki sayelerinde hayatın rahat geçsin ve rızkın bereketli olsun.

Anne; Gözlerini kapatana kadar sizi seven biri.
Baba; Gözlerinde sizi sevdiğini belli etmeden seven biri.
Anne; Sizi dünyaya tanıtır. **Baba**; Dünyayı size tanıtır.
Anne; O varken aç kalmazsınız.
Baba; Aç kalmadan yaşamayı size öğretir.
Anne; Sizi düşmekten korur. **Baba**; Size kalkmanızı öğretir.
Annenin sevgisini doğumdan beri bilirsiniz. **Babanın** sevgisini baba olduğunuz zaman bilirsiniz.

Peygamber (sav) buyurdu ki; "Üç kimsenin; duası, makbul dualardır, bunların kabul edilişinde şüphe yoktur: Zulme uğrayanın duası, yolcunun (misafirin) duası, ana-babanın çocuklarına duası."

<u>AİLENE VE ÇEVRENE NAMAZI VE ZEKATI HATIRLAT</u>:
19/55- Ailesine ve çevresine namaz kılmayı ve zekât vermeyi emrederdi ve Rabbinin katında hoşnutluğa ermişti.
20/132- Ehline namaz kılmalarını emret, kendin de ona sabırla devam et...

Aile Reisi hem kendinden hem de diğer aile fertlerinden sorumludur. Peygamberimiz, sabah namazına kalktığında Mescide gitmeden önce Hz. Fatıma ve Hz. Ali'nin evlerine uğrar, kapılarının önünde durur, "Ey Ehl-i Beyt! Namaza kalkınız" buyururdu.

Bu konuda hem **örnek** olmak hem de **ikna edici** bir dil kullanmak çok önemlidir. Önce kendi namazımızı düzgün ve düzenli kılarak Sadaka ve zekât verme konusunda dikkatli olmalıyız.

Her bireyin dini kabul etme ve ibadetleri hayatına geçirme süreci farklıdır.

Bu yüzden sabırlı olun ve onları zorlamayın. Küçük adımlarla başlamak, onlara zaman vermek çok önemlidir. Örneğin, bir kişi namaza başlamakta zorlanıyorsa, ilk başta sadece farzları kılmasına yardımcı olabilir ve zamanla daha fazla namaz kılmasına teşvik edebilirsiniz. Zekât konusunda da, küçük bir miktarla başlanabilir ve zamanla daha fazla zekât vermeye yönelik teşvik edilebilir.

Ailenizle veya çevrenizle birlikte namaz kılmak, bu ibadeti daha etkili hale getirebilir. Evde birlikte kılınan namazlar, özellikle aile içindeki gençlere namazın bir alışkanlık haline gelmesinde yardımcı olabilir. Zekât konusunda da aile içindeki herkesi bilgilendirerek, kendi zekâtınızı hesaplamak ve vermek konusunda birlikte kararlar alabilirsiniz. Ailenin her bireyinin zekâtını vermesi gerektiği noktasında bir farkındalık yaratabilirsiniz.

<u>KENDİNİZİ VE AİLENİZİ ATEŞTEN KORUYUN</u>: 65/6- Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi bir ateşten koruyun ki onun yakıtı insanlar ve taşlardır...

Gözümüzde canlandıralım; Kıyamet günü gelmiş ve herkes büyük bir mahkeme salonunda toplanmış. Tüm insanlar, yaptıkları her şeyin hesabını vermek için sırayla çağrılıyor. Hak divanına bir çocuk çıkarılır. Masum yüzüyle hesap verirken arkasına bakar ve gözleri anne ve babasını arar. “Beni korumaları gereken, bana doğru yolu öğretmeleri gerekenler nerede? Ey anne, baba! Bana sadece dünyalık şeyleri mi öğrettiniz? Niçin Allah’ı tanımam için çaba göstermediniz? Namazı öğrettiniz mi, helal ve haramı anlattınız mı? Beni kötülüklerden uzak tutmak için bir yol çizdiniz mi?” Eğer anne ve baba, çocuğun ahiret sorumluluklarını ihmal etmişse, çocuk gözyaşlarıyla bağırır: “**Ey Rabbim! Onlar bana rehberlik etmediler, beni ateşe sürüklediler!”** diye ailesini şikayet edecek.

Ancak sahnenin bir diğer köşesinde başka bir aile vardır. Anne ve baba, çocukları için ahiret kaygısını öncelemiş ve onları sevgiyle Allah’ın yoluna yönlendirmiştir.

Çocuk, mutlu bir şekilde Rabb'ine şöyle seslenir: "Rabbim, bana iyi bir anne ve baba verdin. Beni doğru yola yönelttiler. Sana ulaşmam için sevgiyle rehberlik ettiler. **Onların yanımda olmasını isterim!**"

Hesap günü geldiğinde, çocuklarınız bizimle yüzleşebilir. Onları sadece dünyada rahat bir hayat sürdürmeleri için değil, ahirette ebedi kurtuluşa erdirmenin yollarını arayalım.

MAL VE EVLAT İMTİHANDIR: 8/28- Ve iyi biliniz ki, mallarınız ve evlatlarınız birer imtihan aracından başka bir şey değildir. Allah katında büyük ecir vardır.

Hayatta en çok bağlandığımız şeyler, bazen en büyük sınavlarımız olabilir. İnsan malıyla, evladıyla, sahip olduğu her şeyle imtihan edilir.

İmtihan, sadece zor zamanlardan ibaret değildir. Kimi insan fakirlikle, kimi zenginlikle; kimi yoklukla, kimi varlıkla sınanır. Çocuklarımız, en kıymetlilerimizdir ama onların sevgisi bizi Allah'ın yolundan alıkoyuyorsa, imtihanımız da tam olarak budur. Malımız, nimetimizdir ama bizi cimriliğe, hırsa veya harama sürüklüyorsa, işte asıl imtihan budur.

Hepsi bize emanet. Gerçek mükâfat ise Allah'ın katında. O halde, emanetlere aşırı bağlanıp Rabbimizi unutmamak gerekir. Allah'a teslim olan kişi, dünya nimetlerini birer amaç değil, sadece birer **vesile** olarak görür. Onları doğru kullandığında ise imtihanı kazananlardan olur.

Bir anne çocuğunu tehlikeden kurtarmak için hiçbir ücret istemeden ruhunu feda etmesi gösteriyor ki, hanımlarda gayet yüksek bir kahramanlık var. O şefkatli anne, çocuğunun dünya hayatı tehlikeye girmemesi, istifade ve fayda görmesi için her fedakârlığı nazara alır, onu öyle terbiye eder. "Oğlum doktor, mühendis vs. olsun" diye bütün gücünü verir, Kur'an öğrettirme yerine, özel okullara, yurt dışına gönderir. Fakat o çocuğun ebedi hayatının tehlikeye girdiğini düşünmez.

Eğer hakiki şefkat suiistimal edilmeyerek, çocuğunu ebedi hayata hazırlasa, o çocuğun bütün ettiği iyiliklerinin bir misli, annesinin amel defterine geçeceğinden, ahirette de, değil davacı olmak, bütün ruh u canıyla şefaatçi olup ebedî hayatta ona mübarek bir evlat olur.

İnsan neden bu kadar hırsla çalışır? Daha çok kazanmak, daha fazla biriktirmek, çocuklarına büyük servetler bırakmak için mi? Peki ya bu uğurda neleri kaybediyoruz.

Hırsın esiri olduğunda, mümine yakışmayacak yollara sapabiliriz. Aldatma, faiz, adaletsizlik… bütün bunları çocuğumuzun rızkını garanti altına almak için, onlara ev, araba, servet bırakmak için mi yapıyoruz.

Bırak çocuğun kendi rızkını kazansın! Kendi hikayesini yazsın. Belki de senin kazandığından daha fazlasını kazanacak. Madem sen bir şekilde kazandın, onun da kazanabileceğine neden güvenmiyorsun? Yoksa sen mi Rezzak'sın? Ölünceye kadar çocuğuna rızık vermeye gerçekten gücün yeter mi? Çocuğumuzun rızkını garanti altına almaya çalışırken girdiğimiz günah ve kul hakları ile ahiretimizi kaybetmeye değer mi?

Nice servetler bırakıldı ama o servet, mirasçısının hem dünyasını hem de ahiretini kaybettirdi. Paranın kolay gelmesi, insanı kolay kaybettirir. Çocuklarının eline helal lokma vermekten daha büyük bir miras olabilir mi?

<u>Hz. LOKMAN ÇOCUĞUNA VERDİĞİ ÖĞÜT</u>: 31/13- Hani bir zaman Lokman, oğluna öğüt vererek demişti ki: "Yavrucuğum! Allah'a ortak koşma, çünkü Allah'a ortak koşmak (şirk), elbette büyük bir zulümdür." 31/14- Gerçi biz insana, anasına ve babasına itaati de tavsiye ettik. Anası onu zayıflık üstüne zayıflıkla taşıdı. Onun sütten ayrılması da iki yıl içindedir.

(Biz insana): "Bana, anana ve babana şükret" diye de tavsiye ettik. Dönüş, ancak banadır.

31/15- Bununla beraber eğer her ikisi de bilmediğin bir şeyi, bana ortak koşman hususunda seni zorlarsa, onlara itaat etme. Fakat dünyada onlarla iyi geçin ve bana yönelenlerin yolunu tut. Sonra dönüşünüz ancak banadır. O zaman ben de size yaptıklarınızı haber vereceğim. 31/16- "Yavrucuğum! Haberin olsun ki, yaptığın bir hardal tanesi ağırlığınca olsa da, bir kaya içinde veya göklerde, yahut yerin dibinde gizlense, Allah onu getirir, mizanına kor. Çünkü Allah en ince şeyleri bilir, her şeyden haberdardır." 31/17- "Yavrucuğum! Namazı kıl, iyiliği emret, kötülükten sakındır. Başına gelenlere sabret, çünkü bunlar, azmi gerektiren işlerdendir." 31/18- "Hem insanlara karşı avurdunu şişirme (kibirlenme) ve yeryüzünde çalımla yürüme. Çünkü Allah övünen ve kuruntu edenlerin hiçbirini sevmez. 31/19- Yürüyüşünde tabii ol, sesini alçalt, çünkü seslerin en çirkini elbette eşeklerin sesidir.

"**Canım yavrum**…
Biliyor musun, seni ne kadar sevdiğimi anlatmaya kelimeler yetmez. Dünyada senin varlığın, bana Allah'ın bir lütfu gibi geliyor. Sen benim en kıymetli hazinemsin. Bir baba olarak sana öğretebileceğim en değerli şey, senin hem bu dünyada hem de ahirette huzurlu, onurlu ve Allah'ın rızasını kazanmış bir insan olmandır. **İşte bu yüzden, sana Hz. Lokman gibi bazı nasihatlerim var. "**

1. Allah'a Ortak Koşma: Evladım, Allah birdir ve her şeyin yaratıcısıdır. O'ndan başka bir güç, bir ilah yoktur. Kimseyi Allah'tan daha çok sevme, kimseyi O'nun yerine koyma. Çünkü Allah'a ortak koşmak, insanın kendine yapacağı en büyük haksızlıktır.

2. Anne-Babana İyilik Et: Canım evladım, annen ve ben seni çok sevdik, büyüttük, emek verdik. Anne-babana iyi davran ki, Allah da sana iyilikte bulunsun. Sadece bize değil, seni seven, seni yetiştiren herkese karşı saygılı ol. Unutma, iyilik eden insan, iyilikle karşılık bulur.

3. Yaptığın Her Şeyin Karşılığını Göreceksin; "Yavrucuğum! hayatında yaptığın her şeyin bir karşılığı var. Küçük ya da büyük fark etmez, Allah hiçbir şeyi unutmaz. O'nun huzurunda her şey kayıt altındadır. Kimsenin görmediğini sanarak kötü bir şey yapma. Her zaman temiz, dürüst ve güvenilir bir insan ol. Çünkü Allah, kalpleri de niyetleri de bilir. Küçük bile olsa, iyilik yapmaktan çekinme, çünkü Allah onu kat kat mükâfatlandırır.

4. Namazını Dosdoğru Kıl; "Yavrucuğum! namaz, senin Allah'la arandaki bağdır. Namazını kıldığında: Kalbin huzur bulur, Kötülüklerden uzak durursun, Allah'a şükrünü ifade etmiş olursun. Hayatta zor günler olacak. İnsan bazen üzülür, bazen yıpranır. Ama namaz, seni toparlayan, güçlendiren en büyük sığınaktır. Sabır ve namazla Allah'tan yardım dile. Namaz, bir Müslümanın onurudur; sakın bu onuru kaybetme

5. Kibirlenme ve Tevazu Sahibi Ol; Benim güzel evladım, Kimseye tepeden bakma, Kimseyi küçük görme. Unutma ki, sen de bir kulsun; herkes gibi Allah'ın huzurunda bir nefes alıp veren insansın. İnsanlar arasında alçakgönüllü ol. Kibrin olduğu yerde güzellik olmaz, Allah da kibirli insanı sevmez.

6. Sesini Yükseltme; Yavrum, sesin bir insanın karakterini gösterir. Öfkelendiğinde bağırmak, sesini yükseltmek hem karşındakine zarar verir hem de seni küçük düşürür. Sakin kalmayı, yumuşak konuşmayı öğren. Çünkü güzel söz, kalpleri yumuşatır, kötü söz ise insanı yıpratır.

"**Canım yavrum**, bu nasihatler sana Hz. Lokman'ın oğluna verdiği öğütlerden bir parçadır. Bu sözler, yüzyıllar önce söylenmiş ama bugün bile bizim için geçerlidir. Benim dileğim, senin güzel ahlaklı, Allah'ın rızasını kazanan, insanlar arasında sevilen ve sayılan bir insan olmandır.

Sen, benim gözümde Rabbimin bana verdiği en kıymetli emanetsin. Allah yolunda yürüyen, kalbi temiz, sözü doğru bir insan olursan hem bu dünyada hem de ahirette kurtuluşa erersin." **Seni çok seviyorum, yavrum**.

<u>ERKEKLERİN AİLE İDARESİ</u>: 4/34- Erkekler, kadın üzerine koruyucu ve sorumluluk sahibidirler. Çünkü Allah birini (cihad, imamet, miras gibi işlerde) diğerinden üstün yaratmıştır. Bir de erkekler mallarından (aile fertlerine) harcamaktadırlar. İyi kadınlar, itaatkâr olanlar ve Allah'ın korunmasını emrettiği şeyleri kocalarının bulunmadığı zamanlarda da koruyanlardır. Fenalık ve geçimsizliklerinden korktuğunuz kadınlara gelince: Önce kendilerine öğüt verin, yataklarından ayrılın. Bunlar da fayda vermezse hafifçe vurun. Eğer size itaat ederlerse kendilerini incitmeye başka bir bahane aramayın. Çünkü Allah çok yücedir, çok büyüktür.

Ailede hem kadının hem de erkeğin görevleri ve hakları vardır, ancak İslam erkeklere ekonomik ve fiziksel olarak daha fazla sorumluluk yüklemiştir. Erkek, "koruyucu" olarak eşini koruyup gözetmeli, ona karşı sevgi ve şefkatle davranmalıdır. Bu, bir tahakküm veya baskı değil, sorumluluk anlamına gelir.

İyi kadınların itaatkâr olması; "İtaat" kelimesi burada, kadının eşine karşı sadakatli ve güvenilir olması anlamındadır. Bu durum tek taraflı değil, karşılıklı bir sorumluluktur.

Fena ve geçimsiz kadın aile içinde büyük huzursuzluk ve güven kaybı oluşturan ciddi bir sorunu ifade eder. Bu, basit anlaşmazlıklar değil, evlilik bağını tehlikeye sokan ciddi problemlerdir. Ayet, böyle bir durumda hemen cezalandırmayı değil, aşamalı bir çözüm süreci önerir.

Önce öğüt verilmesi (Sorunun konuşarak çözülmeye çalışılması), Sonra yatakta yalnız bırakılması (Eşler arasındaki mesafenin artırılarak düşünmeye sevk edilmesi), son çare olarak "hafifçe uyarı" ifadesi. Bu ifade, geleneksel toplumlarda kadına şiddeti meşrulaştırmak için kullanılmıştır, ancak İslam'ın genel öğretileri ve Peygamber Efendimizin uygulamaları, fiziksel şiddeti **reddetmektedir**. Peygamberimiz (sav), "Kadınlara vurmayın" buyurmuş ve kendisi hiçbir eşine kötü davranmamıştır.

Ayetin son aşamasında geçen “hafifçe uyarı”, şiddet içermeyen, evliliğin onarılması için son çare olarak başvurulabilecek bir hatırlatma anlamına gelir.

Hediyeleşmek muhabbeti artırır. Aile içinde birbirinizle hediyeleşin bu aynı zamanda sünnettir. Eve gelince eş ve çocuklar kapıyı açmak için üşüşürler ne mutlu bir andır. Peygamberimizin (s.a.v) Hz. Ayşe’ye özel bir sevgi sözcüğü vardı. “**Gözbebeğim**.”

Ayete göre şunu rahatlıkla anlayabiliriz: Erkek, karısının nafakasını karşılıyor olsa bile onun sahibi değil ve kadın boşanmak istediğinde erkek bunu kabul etmeli.

KADINLARLA İYİ GEÇİNİN: 4/19- Ey iman edenler! …Kadınlarla iyi geçinin. Eğer kendilerinden hoşlanmadınızsa, olabilir ki, siz bir şeyden hoşlanmasanız da Allah onda birçok hayır takdir etmiş bulunur.

Bu ayet, evlilikte eşler arasındaki ilişkilerde sevgi, anlayış ve sabrı teşvik eder. İnsanlar her zaman eşlerinden tamamen memnun olmayabilirler, ancak ayet, bu tür durumlarda ani kararlar vermek yerine, derin düşünmeyi ve sabır göstermeyi öğütler. Allah, insanların sınırlı akıl ve duygularıyla anlayamadığı bir hikmeti barındırabileceğini hatırlatır.

Evlilik, sadece duygusal bir bağ değil, aynı zamanda bir sorumluluk ve emanet ilişkisidir. Ayet, eşlerin birbirleriyle hoşgörülü ve merhametli bir şekilde iletişim kurmasını vurgular. Çünkü geçici bir hoşnutsuzluk, tüm ilişkiyi bitirmek için bir sebep olmamalıdır. Belki hoşlanılmayan bir özellik zamanla değişir.

Ayetin sonunda geçen "Allah onda birçok hayır takdir etmiş bulunur" ifadesi, her olayın ardında bir hikmet olabileceğine işaret eder. Bu bakış açısı, insanın şu an anlamasa bile gelecekte o olayın hayırlı sonuçlarını görebileceğini hatırlatır. Belki hoşlanılmayan bir eşle kurulan aile, çocukların güç- lü bir karakterle yetişmesine vesile olur. Belki bu ilişki, kişinin kendi sabrını ve olgunluğunu geliştirmesine katkı sağlar.

Gerçi kadın, fizyoloji ve psikoloji açısından farklı bir tabiata sahip ve ayrı özellikleri haizdir; ama bu, erkeğin kadından üstün ya da kadının erkekten aşağı olması manasına gelmez. Kadını-erkeği havadaki azot ve oksijen şeklinde düşünecek olursak, her ikisi de aynı ölçüde birbirlerine muhtaçtırlar. Havadaki unsurları birbiriyle mukayese ederek: "Azot daha kıymetlidir." ya da "Oksijen daha faydalıdır." mülâhazası ne ölçüde abes ise, kadın-erkek arasında bu türlü mukayeselere girmek de o ölçüde bir münasebetsizliktir.

BİR HANIM İLE EVLENMEK ADİL OLMAK İÇİN DAHA ELVERİŞİDİR: 4/129- Kadınlarınız arasında her yönden adaletli davranmaya ne kadar uğraşsanız buna güç yetiremezsiniz. Bari birisine tamamen kapılıp da diğerini askıya alınmış gibi bırakmayın. Eğer arayı düzeltir ve haksızlıktan korunursanız, şüphesiz Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir.

Bu ayetten anlaşılıyor ki, şartlar zorlamadığı takdirde -şartların zorlamasından maksat nefsin istekleri ve şehvetin arzuları değil, savaş ve hastalık gibi bazı nedenlerdir- aile için öngörülen en doğru hayat **tek eşli hayattır**. Allah “Ne kadar özen gösterseniz de eşleriniz arasında adaleti sağlayamayacaksınız” buyurarak tek eşliliği âdeta zorunlu hale getirmiştir. Zira hem maddi hem de manevi olarak eşler arasında adaleti sağlamak imkansızdır.

4/3. ayetteki hüküm tamamen ruhsattan ibarettir ki onun da hastalık ve savaş gibi birtakım sebepleri vardır. Orada da: “Eğer aralarında adaleti sağlamak konusunda kendinize güvenemiyorsanız o takdirde bir tane ile yetinin” buyrularak yine **tek eşliliğin** en doğru seçim olacağı ifade edilmektedir.

ZİNA VE METRES TUTMAK HARAMDIR: 5/5- Bugün size iyi ve temiz şeyler helal kılındı. Kendilerine kitap verilenlerin yiyecekleri size helal olduğu gibi, sizin yiyeceğiniz de onlara helâldir. Ve müminlerden iffetli hür kadınlar ve sizden önce kendilerine kitap verilenlerden namuslu hür

kadınlar, zina etmeksizin, gizli dost tutmaksızın, namuslu bir şekilde mehirlerini ödediğiniz takdirde, size helâldir.

Bu ayet özellikle müminlere iffetli ve meşru bir yaşam tarzı sürdürmelerini emreder. İffet, nikâh akdiyle temellenen bir birliktelikle korunur. Ayette özellikle şu noktalar vurgulanır: Meşru bir evlilik yapmadan birlikte yaşamak (zina) yasaktır. Gizli dost (**metres**) ilişkisi veya evlilik dışı ilişkiler Allah'ın hoşnut olmadığı davranışlardır. İnançla bağlantılı bir yaşam sürülmesi gerektiği hatırlatılarak, bu hükümlerin Allah'a imanla bağlantılı olduğu ifade edilir.

İnsan hem bedenen hem ruhen sadakate ihtiyaç duyar. Zina veya metres ilişkisi, bu sadakati ve güveni ortadan kaldırarak bireylerde derin yaralar açar.

Ayette, yiyeceklerden evliliğe kadar tüm hükümler, "**temizlik**" ve "**helallik**" kavramıyla açıklanır. Helal olan, insan için hem bireysel hem de toplumsal açıdan faydalıdır.

Zina ve metres ilişkisi ise, haram kılınmış; yani insanı manevi olarak kirleten, onu Allah'tan uzaklaştıran davranışlar olarak tanımlanır.

Hukuki yaptırımı olmayan, günümüz şartlarında devlet otoritesi tarafından da tanınmayan ama iki şahit huzurunda **gizli gerçekleştirilen dini nikâhların durumu**: Nikâhın sadece dini yönü yoktur. Aynı zamanda onun hukuki sonuçları da doğuran medeni bir akittir. **Dini nikâh ise günümüzde hukuki sonuç doğurmuyor.**

Bu nikâhlarda şahitler nikâha şahitlik ediyorlar ama şahitliklerini gizliyorlar. Toplumla bunu paylaşmıyorlar. Dolayısıyla şahitliğin varlık gerekçelerinden bir tanesi ortadan kalkıyor. Böyle bir şahitliğin şahitlik olmayacağı su götürmez bir gerçek. Diğer yönden ikinci eşin, çocukların hak ve hukukunun yok olduğu gerçeği gözden kaçmaması gerekir. **Bu şartlar altında yapılan evliliğin, Kur'an'ın haram kıldığı gizli dost tutma ameliyesinden farkı yoktur**. Bugün artık resmi nikah olmadan imam nikahı diye bir şey yok. Kalkmıştır.

Nikahın dinisi, dinsizi olmaz. İmam nikahı kıyarak gayri meşru hayatı meşrulaştıramazsınız.

Allah, bizlere helal dairesinde huzurlu ve mutlu bir yaşam nasip etsin ve haramın getireceği zararlardan korusun!

<u>ZİNAYA YAKLAŞMA!</u> 17/32- Zinaya da yaklaşmayın, çünkü o pek çirkindir ve kötü bir yoldur.

Allah "zina yapmayın" değil de "**zinaya yaklaşmayın**" diyor. Gittiği yolun, bulunduğu ortamın, gördüğü resmin gayri meşru olması, işin sonunun zina ile biteceğinin belirtileridir. Bunun içindir ki Yüce Rabbimiz yarattığı kulunu en iyi şekilde bildiğinden "zinanın yanına bile yaklaşılmamasını yasaklamıştır.

Asıl mesele **yaklaşmamaktadır**. Yaklaşmazsanız kurtulmanız kolay olur. Yaklaştıktan sonraki gelişmelere dayanmanız zorlaşır, ateşe yaklaşanın içine düşmesi gibi bir sonuç çıkabilir.

Bakma tiryakisi olmayın. Zina büyük bir günahtır. Harama nazar bu günaha götüren bir sebep olduğu için o da günahtır ve yasaklanmıştır. Bunun için, Kur'an-ı Kerim, "Zina etmeyin", "Yetim malı yemeyin" emrini ifade ederken "Zinaya yaklaşmayın", "Yetim malına yaklaşmayın" şeklinde seslenmekte ve neticede günaha götürebilecek atmosferden uzak durmayı emretmektedir.

Zinaya yaklaşma; Mahremiyet kurallarını ihlal etmek, aşırı samimi olmak, sınırları zorlayan ortamlarda bulunmak gibi davranışlardır. Allah, bu süreçleri bilerek, daha işin başında insanı uyarır: "Yaklaşmayın!"

<u>GÖZLERİNİ HARAMDAN SAKIN! VE TESETTÜR</u>: 24/30- (Resulüm!) Mümin erkeklere, gözlerini (harama) dikmemelerini, ırzlarını da korumalarını söyle. Çünkü bu, kendileri için daha temiz bir davranıştır. Şüphesiz Allah, onların yapmakta olduklarından haberdardır.

24/31- Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini (harama bakmaktan) korusunlar; namus ve iffetlerini esirgesinler. Görünen kısımları müstesna olmak üzere, zinetlerini teşhir etmesinler. Baş örtülerini, yakalarının üzerine (kadar) örtsünler.

33/59- Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve mümin kadınlara söyle: Ev dışına çıktıkları zaman dış elbiselerini üzerlerine salıversinler. Böyle yapmaları onların iffetli tanınmaları ve kendilerine sarkıntılık edilerek incitilmemeleri yönünden en uygun bir davranıştır.

HANIMLARA (Peygamber hanımları nezdinde bütün hanımlara): 33/32- ... Takva sizin sıfatınız olduğuna göre, namahrem erkeklere hitap ederken tatlı ve cilveli bir eda ile konuşmayın ki kalbinde hastalık bulunan bir şahıs, şeytanî bir ümide kapılmasın. Ciddi, ölçülü konuşun. 33/33- Hem vakarınızla evlerinizde durun da önceki cahiliyet devrinde olduğu gibi süslenip çıkmayın. Namazı kılın, zekâtı verin. Allah ve Resulü'ne itaat edin.

Allah, önce erkeklere hitap ederek gözlerini haramdan sakınmalarını ve iffetlerini korumalarını emreder. Hemen ardından kadınlara dönerek benzer şekilde gözlerini korumalarını ve iffetlerini muhafaza etmelerini ister.

Bu ayet, kadınların ziynetlerini ve cazibelerini korumaları gerektiğini, bu sayede toplum içinde fitneye sebep olmayacak bir denge kurulduğunu açıklar. Burada ‘ziynet’, hem dış görünüşle ilgili süsler hem de vücut hatları olarak anlaşılabilir.

Tesettür, kadının bir güvenlik kalkanı ve özgürlük aracıdır, onu hem tacizden korur hem de manevi kimliğini ifade etmesine olanak tanır. Kadınların evlerini bir huzur ve maneviyat yuvası olarak görmelerini öğütler. Bu, kadınların yalnızca eve kapatılması değil, evin manevi anlamda merkezde tutulması gerektiği mesajını içerir.

Bu uyarılar, kadının hem kendini hem de toplumunu ahlaki yozlaşmadan koruması için rehberdir.

Cahiliye döneminde kadınlar, başlarını örtseler de örtüleri göğüslerini kapatmayacak şekilde serbest bırakırlardı. Bu ayet, başörtüsünün yalnızca başı değil, boyun ve göğüs bölgesini de örtmesi gerektiğini emreder. Başörtüsü, kadının Allah'a olan teslimiyetinin ve manevi kimliğinin bir sembolüdür. Kadın, başörtüsüyle hem inancını hem de kendi değerini ifade eder.

KADINLARIN MİRAS HAKKI: 4/7- Ana, baba ve akrabaların miras olarak bıraktıklarında erkeklerin hissesi vardır. Kadınların da ana, baba ve akrabaların bıraktıklarında hisseleri vardır. Bunlar, az olsun çok olsun, farz kılınmış bir hissedir.

Bu ayet, mirasın yalnız erkeklere ait olmayıp ana ve babanın ve bütün akrabaların mirasından, bütün erkekler ve kadınların yakınlıklarına göre bir miras hakkının sabit bulunduğuna genel bir şekilde işaret etmiştir.

MİRAS PAYLAŞMASI: 4/11- Allah size evlatlarınızın miras taksimini şöyle emrediyor: Çocuklarınızda, erkeğe iki kadın payı kadar, eğer hepsi kadın olmak üzere ikiden de fazla iseler, bunlara mirasın üçte ikisi ve eğer bir tek kadın ise o zaman ona malın yarısı vardır... Bu paylar, ölenin borçları ödenip, vasiyeti de yerine getirildikten sonra hak sahiplerine verilir. Baba ve çocuklardan, hangisinin size fayda bakımından daha yakın olduğunu, siz bilmezsiniz. Bütün bunlar Allah tarafından farz kılınmıştır. Şüphesiz Allah alimdir, hakîmdir.

Erkeğin, ailesini geçindirme, anne-babasına ve kız kardeşlerine bakma yükümlülüğü olduğu için, mirasta daha büyük bir pay verilmiştir. Kadın, İslam'da miras aldığı mal üzerinde tam hak sahibidir ve bu malı kişisel ihtiyaçları için kullanabilir. Üstelik kadın, eşinden ve ailesinden ekonomik destek alma hakkına sahiptir.

Ancak bugün, aile bağları ve ekonomik **sorumluluklar geçmişte olduğu gibi net değildir.** Çoğu erkek, kız kardeşine ya da annesine destek olmak yerine **kendi ailesine** öncelik vermekte, hatta zaman zaman sorumluluklarını yerine getirmemektedir. Bu durum, miras paylaşımındaki adalet duygusunun sorgulanmasına yol açabilir.

İslam'da vasiyetle, mirasın üçte birine kadar farklı kişilere pay bırakmak mümkündür. Bu, ihtiyaç sahibi kız kardeş, anne ya da başka birine destek olmak için bir yol sağlar. Aile İçi Mutabakat ile miras paylaşımı öncesinde, mevcut ihtiyaçlara göre adil bir şekilde anlaşabilir. İslam, adaleti her şeyin üstünde tutar.

Mirasta öncelik sırasına göre başlayan tertip; önce borç, ikinci olarak vasiyet, üçüncü olarak mirastır.

Ölüme aday olup miras bırakacak olanlar! Size varis olacak çocuklarınızın hangisinin dünya ve ahirette size daha faydalı olacağını bilemezsiniz. Onun için varislerinizin **bazısını tercih ve bazısını mahrum etmemek gerekir**.

<u>EVLİLİĞİ KOLAYLAŞTIRIN</u>: 24/32- Aranızdaki bekarları, kölelerinizden ve cariyelerinizden Salih olanları (iyi davranışta olanları) evlendirin. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfu ile onları zenginleştirir. Allah, (lütfu) geniş olan ve (her şeyi) bilendir.

Evlilik, sadece bireysel bir karar değil, aynı zamanda sosyal bir düzen ve toplumsal huzurun kaynağıdır. Ayet, evlilik konusunda maddi kaygıları öncelik haline getiren insanlara güçlü bir mesaj verir: "Fakirlikten korkmayın, Allah lütfuyla rızkınızı genişletir." Evlilikte bereket ve rızkın artması Allah'ın bir vaadidir. Köleler ve cariyeler gibi toplumun daha düşük ekonomik ya da sosyal konumda görülen bireylerinin de evlendirilmesinin teşvik edilmesi, İslam'ın sosyal adalet ve eşitlik anlayışını yansıtır. Bu, kimsenin evlilik hakkından mahrum bırakılmaması gerektiğini ifade eder.

Günümüzde evlilik, özellikle ekonomik kaygılar nedeniyle birçok insan için ertelenmekte ya da imkânsız hale gelmektedir. Düğün masrafları, nişan, çeyiz gibi maddi yükler, insanların evlilikten uzaklaşmasına neden olmaktadır.

Türkiye'deki gençlerin %75'i mevcut tasarruflarıyla değil bankadan kredi çekerek veya borçlanarak evlenebiliyor. Rabbimiz evliliğin kolaylaştırılmasını emrederken biz ise gençlerin daha evlenirken "kredilere", "faiz" günahına batışlarına, "desinler" illetine yapışmalarına şahit oluyoruz. İşte ahkamın yani "emir" in dışına çıkmanın neticesi.

Bekârların evlenmesi sadece bireylerin sorumluluğu değil, toplumun bir görevidir. Aileler, arkadaşlar ve sosyal çevre, bekârların uygun eşler bulmasına yardımcı olmalı ve onlara destek olmalıdır. "Salih olanları evlendirin" ifadesi ise, eş seçiminde ahlak ve dine öncelik verilmesi gerektiğini belirtir.

KARI KOCA KAVGASINDA BARIŞA GİDEN YOL: ADALETLE HAKEMLİK! 4/35- Eğer karı-koca arasının açılmasından endişeye düşerseniz bir hakem erkeğin tarafından, bir hakem de kadının ailesinden kendilerine gönderin. Bu arabulucu hakemler gerçekten barıştırmak isterlerse, Allah karı-koca arasındaki dargınlık yerine geçim verir. Şüphesiz ki Allah hakkıyla bilendir, her şeyin aslından haberdardır. 4/128- Eğer bir kadın kocasının geçimsizliğinden yahut kendisinden yüz çevirmesinden endişe ederse, aralarında bir sulh yapmalarında, onlara bir günah yoktur. Sulh hep hayırlıdır. Zaten nefisler kıskançlığa hazırdır. Eğer iyi geçinir ve geçimsizlikten sakınırsanız, şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

Anlaşmazlık durumunda ilk hedef, **eşlerin barıştırılmasıdır**. Bu, doğrudan konuşarak ya da arabulucular aracılığıyla sağlanabilir. Aile büyüklerinin ya da tarafsız kişilerin araya girmesi önerilir. Hakemler, sorunları adaletle değerlendirir ve çözüm için çaba harcar.

Hem erkek hem kadın, birbirlerine karşı **adil ve merhametli** davranmalıdır. Uzlaşma sürecinde her iki taraf da kendi hatalarını görmeli ve çözüm odaklı hareket etmelidir.

Eşler arasında hakemlik, aile büyüklerinin yanı sıra uzmanlar (psikologlar, aile danışmanları) aracılığıyla da yapılabilir. Bu, duygusal yüklerin daha sağlıklı bir şekilde yönetilmesine olanak tanır. Hakemlerin tarafsız, dürüst ve çözüm odaklı olması esastır. Aile büyükleri bazen taraf tutabileceği için profesyonel destek bu süreçte daha etkili olabilir.

Uzlaşma, tarafların karşılıklı fedakârlık yapmasını gerektirir. Örneğin, kadın kocasından daha fazla sevgi ve ilgi bekliyorsa, erkek bu konuda çaba göstermelidir. Erkek de kadından anlayış ve destek istiyorsa, kadın bunu dikkate almalıdır

<u>BOŞANMA</u>: 4/130- Eğer karı-koca birbirlerinden ayrılacak olurlarsa, Allah, onların her birini geniş lütfuyla muhtaç bırakmaz. Allah'ın lutfu geniştir, hikmeti büyüktür. 65/1-Ey Peygamber! Eşlerinizi boşayacağınız vakit onların iddetlerini dikkate alarak boşayın ve iddeti dikkatle sayın. Rabbiniz olan Allah'a karşı gelmekten, özellikle EŞLERİNİZİN HUKUKUNA zarar vermekten sakının. Onlar zina gibi açık bir hayasızlık etmedikçe siz onları evlerinizden çıkarmayın. Kendileri de çıkıp gitmesinler. İşte Allah'ın hudutları! Kim Allah'ın hudutlarını çiğnerse hakikaten kendine zulmetmiş olur. Nereden bileceksin, bakarsın Allah bundan sonra yeni bir durum meydana getirir.

65/2-3 Bekleme sürelerinin (üç âdet süresinin) sonuna yaklaştıkları zaman, onları ya güzelce evinizde alıkoyun, evliliği devam ettirin yahut güzellikle ayrılın ve bu boşanmaya sizden iki âdil kimseyi şahit tutun ve şahitliği de Allah için dürüst yapın. İşte sizden Allah'a ve ahirete iman edenlere verilen talimat, yapılan tavsiye budur. Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa, Allah ona sıkıntıdan çıkış kapıları açar. Onu hiç ummadığı yerlerden rızıklandırır.

Allah'a dayanıp güvenene Allah kâfidir. Allah buyruğunu elbette yerine getirir. Gerçekten Allah her şey için bir ölçü, her iş için bir vade belirlemiştir.

65/7-İmkânı geniş olan, imkânına göre nafakayı BOL versin. Nasibi sınırlı olan ise Allah'ın kendisine verdiği imkân ölçüsünde nafaka versin. Allah, herkesi sadece ona verdiği imkân nispetinde yükümlü tutar. Allah, sıkıntının ardından kolaylık ihsan eder.

Tüm çözümler tüketildikten sonra, evlilik sürdürülemez hale geldiğinde boşanma bir çözüm olarak sunulur. Ancak bu süreçte de adalet, merhamet ve sorumluluk vurgulanır.

Sorunları çözemeyen bir evliliği zorla sürdürmek, her iki taraf için psikolojik, duygusal ve bazen de maddi bir yük oluşturur. Bu yük, bireylere ve varsa çocuklara da zarar verir. Kur'an bu nedenle boşanmayı, son çare olarak bir hak olarak tanır.

Boşanma sürecinde iddet bekleme süresi konulması, taraflara yeniden düşünme fırsatı verir. Bu süreçte boşanmanın aceleyle ve duygusal tepkilerle yapılmasının önüne geçilir.

Taraflar ayrıldığında her iki taraf da Allah'ın rahmetine ve rızkına güvenir, kimse kimsenin hayatını mahvetmek için hareket etmemelidir. Erkek, boşanma sürecinde kadına ve varsa çocuğuna olan mali sorumluluklarını yerine getirmelidir. Kadın hakları korunmalı, duygusal veya ekonomik baskı yapılmamalıdır. Ayrıca eşler tazminat alabilmek için birbirine iftira atmamalı.

<u>ÇOCUKLAR ODANIZA GİRERKEN İZİN İSTESİNLER</u>:
24/59- Çocuklarınız büluğa erdiklerinde ise, kendilerinden büyük olanları nasıl izin istiyorlardı ise, odanıza girmek için her vakitte izin istesinler!

12- İMTİHAN DÜNYASI: HAYATIN GERÇEĞİ

<u>BU DÜNYA İMTİHAN DÜNYASI</u>: 29/2- İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece "İman ettik" demeleriyle bırakılıvereceklerini mi sandılar? 29/3- Andolsun ki, biz onlardan öncekileri de imtihandan geçirmişizdir. Elbette Allah, doğruları ortaya çıkaracak, yalancıları da mutlaka ortaya koyacaktır. 9/16. Yoksa siz hep kendi halinize terk olunacağınızı mı sandınız? ….

İsyanlardayım dedi. Hayır, imtihanlardaydı. Fark etseydi kurtulacaktı...

İmtihan kolay. Defter kitap serbest. Kopya serbest. Hocaya sormak serbest hatta farz bile. İmtihanda önemli olan çok yazmak değil, doğru yazmaktır. İmtihan salonunda en önde oturmak, elbiselerin en güzelini giymek, kalemlerin en kıymetlisini kullanmak. Neticeye zerre kadar tesir etmez. Bunların hepsi caiz ama, hiçbiri şart değil. Şart olan, **sorulara doğru cevap vermek.**

İmtihan süresince kimseye müdahale edilmiyor. Dileyen dilediğini yazmakta serbest. Ama doğru yazmaya teşvik, yanlış için tehdit var. Her ikisi de adayların menfaatine. Bu dünya imtihanının en önemli özelliği de adaylara doğru cevapların önceden bildirilmiş olması. Öyle değil mi? Neleri yapıp, nelerden sakınacağımızı hepimiz bilmiyor muyuz?

Diğer imtihanların aksine bu imtihanda, başkalarıyla yardımlaşmamız serbest bırakılmış; hatta sevap kılınmış. Çalışkan bir öğrencinin yanına gidip, kağıdına bakıp, biz de doğruyu yazabiliriz. Ve cevabımız kabul görür. Gerçekte, doğruda, hakta güzelde yardımlaşma serbest. Başkalarına yanlış cevap yazdırmak veya yanlışı taklit etmek ise yasak. Kim bu imtihanda kendisi kadar başkalarının kazanması için de gayret gösterirse ihsana mazhar olur. Öğrettiği kadar da kendi notuna ilave ediliyor.

Sadece kendini gözetmek makbul değil, beğenilmiyor. Bu kazanma ve kaybetme davası dünya ticaretine hiç mi hiç benzemiyor. Bu imtihanda bizler rakip firmalar değiliz. Komşumuzu ne kadar methedersek kazancımız o kadar bereketli olur. Kendimizi övdüğümüz nispette de zarara düşeriz. Bu ticarette verenin malı artar, cimrilik edenin değil. Bildiğimizi başkalarına anlatınca kendi bilgimizi de perçinlemiş olmuyor muyuz? Dünya imtihanında doğruyu yazmak kolay ve rahat. **Zor olan, yanlış yazmak**. Bu ise, bize büyük bir ilahi lütuf. Aksi olsaydı, bizim için gerçekten çetin bir imtihan olurdu.

Doğru söylemenin nefes almak kadar kolay olduğunu hepimiz biliriz. Bir insan gün boyunca doğru söylerse yorulmaz, ama her cümlesi yalan olmak şartıyla yarım saat konuşmaya mecbur tutulsa perişan olur.

İlk bakışta bu imtihanı herkesin kazanacağı akla geliyor. Ama gel gör ki, insanların çoğu, yine de yanlış yola sapıyorlar. Bunun sebebini, akı kara, karayı ak gösteren iki aldatıcıda aramak lazım: **Nefis ve şeytan**

Ölene kadar boş an yoktur. Ya kazanıyorsundur ya kaybediyorsundur. Peygamber gibi hareket etmeyi kaybettik. Bu kaybettiğimizi nasıl kazanca çevirirz? Fatiha 'da bize bu hususta yardım et diye dua ediyoruz. Hem de namaz içinde günde en az 17 defa. Ama biz ağzımızdan çıkanı kulağımız duymadığı için suni hareketlerle namaz kılıyoruz. Bu soru ahirette ilk sorulacaklardandır. Dünyadaki vazifemizi hatırlamamız gerek. Kainattaki her mahlukun bir vazifesi var ve insana hizmet ediyor. Yağmur diyebilir mi "ben çaylar gibi akacağım" veya "ben akmayacağım". Sana verilen bu hizmetin karşılığı sorulacaktır.

Ömrünü Nerede Tükettin? IMF bile sana "Borç verdiğim parayı nereye harcadın?" diye sana bunu soruyor da Allah'ın sana sormayacağını mı zannediyorsun? Sen vaktini nerede geçirdin? Namazla mı? televizyon seyrederek mi? Sen ömrünü nerede harcadın? diye sorulacak.

ALLAH BİZİ NİÇİN İMTİHAN İÇİN YARATTI BUNDAKİ AMACI NEDİR? 76/2- Doğrusu biz insanı, imtihan etmek için karışık bir nutfeden (erkek ve kadın sularından) yarattık da onu işitici, görücü yaptık. 76/3- Kuşkusuz biz ona yolu gösterdik ister şükredici olsun ister nankör.

İnsan, diğer varlıklardan farklı olarak, seçim yapma özgürlüğüne sahiptir. Eğer insanlar önceden belirlenmiş kaderle hareket etseydi, ödül ve ceza anlamsız olurdu. İnsan, iyi ve kötü seçenekler karşısında bilinçli olarak iyiyi seçtiğinde, gerçek anlamda ahlaki bir varlık olur.

İmtihan, kimin daha iyi ameller işleyeceğini ortaya çıkarır. Eğer herkes aynı şartlarda yaratılmış ve sınanmadan ödüllendirilseydi, bu adaletle çelişirdi. Zorluklarla ve çeşitli deneyimlerle karşılaşmak, insanın öğrenme ve olgunlaşma sürecini hızlandırır. Hata yapıp ders çıkarmak, kişisel gelişimin temel taşlarıdır.

Neden Ayette işitme ve görme vurgulanıyor? İnsan, gördükleri ve duyduklarıyla doğruyu ve yanlışı öğrenir. Duyup görmesine rağmen yanlış yolda olan insan, kendi tercihleriyle sorumluluk üstlenir.

Sen ki, bu kadar özenle yaratılmış; görme, konuşabilme, düşünebilme, duyabilme ve sezebilme gibi yeteneklerle donatılmış, akıllı iyiyi ve kötüyü ayırt ederek, iyiye yönelebilme özelliklerine sahip, iç içe duygular taşıyan **bir varlıksın**... Peki, bu mükemmelliği kabul ettikten sonra, bu eseri yaratanı merak etmeyecek misin? Düşün ki bu eser yaratılıp, başıboş bırakılmamış. Hayatının ve neslinin devamı ve refahı için, çeşitli yetenekler verilmiş, her türlü tasarrufu sana bırakılmış, bu meziyetlerini dilediğinde iyi, dilediğinde kötü yolda kullanabilirsin...

Peki, sen bütün bu nimet ve imkanlarla donatıldıktan sonra, kısacık ömrünü, geçici birtakım hevesler uğruna mı harcayacaksın? Unutma ki, bunların hepsi geçicidir. Çok güvendiğin sıhhatini bir gün kaybedecek ve öğündüğün servetini yitireceksin.

Makam ve rütben elinden alınacak, şöhretin yok olup gidecek, evlat ve ailen seni terk ederek, iki metre kefene bürünüp, yaptığın iyi veya kötü amellerle yaratıcına döneceksin.

Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır diyen bir insan olarak, **beni yaratan ve yaşatanı tanımalıyım**. Diyeceksin ki tanıyorum... Hayır bir futbolcuyu, bir takımı, bir partiyi, bir artisti tanıdığın kadar onu tanımıyorsun. Öyle değil mi? Eğer tanıyorum diyorsan hem Allah bu isim ve sıfatlarla var diyeceksin hem de sanki Allah insanlardan hiçbir şey istemeyip kendi haline bırakılmış gibi mi hayatını yaşayacaksın. Ancak düşünmeye zamanın var mı? Seni öyle meşgul etmişler ki, sabah kalkar işine gidersin yahut ev işleri yaparsın, akşama kadar çalışırsın akşam televizyonun karşısında zaman öldürür, hafta sonunda da bir meşguliyet bulursun ve hayat böyle geçer, gider...

Şimdiye kadar geçmedi mi? Kaç yaşındasın? Bu kadar hayat nasıl geçti ise, bundan sonra da geçecektir. Ama şunu unutma ki, senin bu meşgul olduğun şeylerden daha önemli bir gayen olmalıdır. Bir koyun, artık beni kesmeyin benim etimi yemeyin diyor mu? Hayır! Yalnız koyun değil kâinatta her şey sana hizmet veriyor. Kâinatta her şey birbiri ile kardeştir. Toprak en kıymetli şeylerini çiçek vasıtasıyla arıya verecek, o arı bal yapacak ve sana hizmet etmiş olacak. Bu gölgelerin hepsi insana hizmet ediyor.

Eğer aklını kullanıp düşünürsen, görürsün ki güneş senin için doğuyor, gece senin için oluyor, yağmur senin için yağıyor, her şey, her şey... Peki sen... sen niçin varsın? Niye yaşıyorsun, gayen nedir?

İnsanın gayesi, Allah'ın sıfatlarına **AYNA** olmaktır. İbadetler bile öyledir, Peygamberler 'de ayna olmuştur. Sen de hukukta, ticarette, evde ciddi şekilde ayna olmalısın. Şefkat ve merhameti keşfedip, çevrene ayna gibi her olayda, her şeyde yayacaksın. Zaten yaradılış gayemiz bu! **AYNA OLMAK!**... Yoksa ev almak, eşya almak değil. Sizin bu ayna vazifesi karşılığında suiistimale uğrasanız bile bunu fark ettiğinizi güzellikle hissettireceksiniz.

Rab yani **Terbiyeci**. Hukuk bir nevi terbiyedir. Burada hukuk dışı bir şey yaptığın zaman nasıl cezalandırılıyorsan; seni yaratan, seni terbiye ederken koymuş olduğu hukuku çiğnediğin zamanda cezalandırılırsın. Sen kendi evine başka birisinin girip senin evini idare etmesine izin verir misin? Senden izinsiz bir çivi bile çaktırmazsın. İşte bu dünya Allah'ın evi ve sende o evin sahibinin istediği gibi hareket etmelisin. Tıpkı misafirliğe gittiğin evdeki davranışın gibi.

Din insanı nerede mahrum etmiş? Yasaklanan şey hem seni hem de diğer insanları korumak içindir. İhtiyaç olan her şeyi din yasaklamamış. Nikahlı eşin sana kâfi. Eğer haddi aşarsan başkalarının hukukunu çiğnemiş olursun. Annene, kız kardeşine yapılmasını istemediğini sen yapmış olursun. Yani zulmedersin.

Bu hayat, ebediyet ticareti yapmak için verilmiştir. Mesela; Kapıdan dışarı çıkarken dua ile çıkacaksın "Allah'ım birine cahillik yapmaktan ve birinin cahilliğine uğramaktan sana sığınırım" (o gün boyunca lafla söylediğini fiiliyata çevirerek Allah'a söz verdiğin gibi insanlara zulmetmemeye çalışırsın) akşama kadar meleklerin koruması altına girersin. Demezsen ne olur? Bir şey olmaz. O kapıdan kafana göre çıkmış olursun. Ya da Peygamber'inin yaptığını yapmış olursun.

Sen bir mahlukat değilsin. Onlar istediği gibi hareket edebilir ama sen İnsansın… sana akıl verilmiş, bir sonraki aşamayı düşünme verilmiş. Koyun sadece içinde bulunduğu anı düşünür. Ne gerisini hatırlar ne de ilerisini düşünür.

Din ahiret için değildir, dünya içindir. Ahirette artık dünyadaki gibi ibadete ihtiyaç yoktur. Her şey bitmiştir. Bunun için bütün enerjimizi bu dünyada harcamalıyız. Sonsuz ebedi mutluluk için şu kısacık dünyadaki hayatımızı Allah' ın emrettiği şekilde değerlendirmeliyiz.

İnsan her halde imtihandadır. Bekar olur imtihan. Evlenir imtihan. Çocuk olmaz imtihan, çocuk olur imtihan, malı olmaz imtihan, malı olur imtihan. Kimi yiyecek bulamıyor, açlıktan kıvranıyor; kimi de obezlikten şişiyor. Kimi güler, kimi ağlar.

Kimi şımarır, kimi ezilir. Dünya bu, dönüyor. Döndükçe de renkler değişiyor. Ağlamakla gülmek, açlıkla tokluk, hayatla ölüm, sıcakla soğuk, iyi ile kötü ikiz gibidirler.

Herkes imtihan halindedir. Ne gülenin güldüğü kalıcı ne ağlayanın ağlaması! Zenginlik de sabit değil, fakirlik de. Çocuklar da kalıcı değil, analar babalar da. Hep dönüyoruz. Her döndüğümüz yönde başka bir imtihan çeşidine muhatabız. İmtihanlar sabır ve takva (günahlardan kaçınarak) ile aşılır. Belalar ise tevbe ve istiğfarla kaldırılır.

Zor diyorsun, zor olacak ki imtihan olsun. İsyan etme, dua et. İmtihan içinde imtihan vardır. Derlen toplan da ufak bir imtihanda satma kendini. Eğer imtihan oluyorsanız, bu, Allah'ın (c.c) sizi unutmadığının müjdesidir.

MUHAKKAK İMTİHAN OLACAĞIZ. SEN SABRET VE SADECE ALLAH'TAN KORK! 3/186- Muhakkak siz, mallarınız ve canlarınız hususunda imtihan olunacaksınız. ... Eğer sabreder ve Allah'tan gereği gibi korkarsanız, şüphesiz işte bu azmi gerektiren işlerdendir.

Bir işyerinde siz kendi işlerinize bile bir eleman alacağınız zaman imtihan yapıyorsunuz. Niye? çünkü orada kabiliyetli olanı işe almak istiyorsunuz. 20 kişi işe başvurmuşsa diyorsunuz ki bir tane kabiliyetli insan olsun 20 tane kabiliyetsiz olmasın diyorsunuz, 20 tanesini kapının kenarına koyuyorsunuz. Niye o insanlara yazık değil mi? Niçin onlara merhamet etmedin? şefkat etmedin?

Zira kabiliyette olması önemli, çalışması önemli, hak etmesi önemli. Zira yaptığınız yatırımlar var o yatırımlara değmesi gerekir. İşte imtihan sırrı bu. İyiyle kötünün derece derece ayrılması gerekiyor ki sonsuz hayatı buna göre şekillensin, hakketsin.

Hepimizde çok değişik kabiliyetler var. Bu kabiliyetleri çoğaltarak hareketlenmesi için belli bir kıymeti olabilmesi için imtihan olması şarttır. İmtihan varsa gelişme de vardır. O halde burası okul gibidir diyebiliriz.

Ayrıca imtihan söz konusu olmadığı zaman iman edenle etmeyeni veya derecelerini ayırt etmek mümkün değildir. Bir insan başkalarının malına tecavüz eder mi etmez mi? normalde dışarıdan baktığınızda iki insan da aynı insandır, yani bu insan hırsız mıdır değil midir anlamak mümkün değildir. Ancak ortaya açıkta bir şeyi bıraktığınız zaman biri Allah'tan korkar elini uzatmaz, diğerine gelince hiç oralı olmayıp bunu alırsa hemen ortaya çıkar. Bakın işte size imtihan.

İmtihanlarımız üç aşamalıdır

1- Eleme aşaması: Kur'an'ımız diyor ki: "Andolsun ki sizi imtihan edeceğiz." Allah kimin ne olduğunu, kimin sabredebildiğine, kimin verdiği söze ne kadar sadık kaldığını görmek ister. Eler eler. Malında azalma verir, tuttuğu elinde kalır, çocuğunda, eşinde, akrabasında sıkıntılar verir. Sadakatini, teslimiyetini görmek ister. Ne diyordu ne yapıyor onu bilmek diler.

2- Arındırma Aşaması: Dertsiz zamanlarda kazanılamayanlar, imtihan anında kazanılabilir. "Müslüman'ın başına gelen her dert, keder, üzüntü, eziyet, sıkıntı hatta batan bir dikenle Allah (o kulun) bir hatasını siler." (Hadis)

3- Derece yükseltme aşaması: Sıkıntılar Allah katında yükselmeye vesile olur. Namazla elde edilmeyen seviyeler, mala, cana ve evlada gelen ziyanla elde edilir.

<u>İMTİHANIN İLACI; SABIR VE TESLİMİYET</u>: 2/155-Çaresiz biz sizi biraz korku, biraz açlık, biraz da mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltme ile imtihan edeceğiz. Müjdele o sabredenleri!

Eğer sen neden çok korkuyorsan o korku senin hayatını şekillendirir ve yönlendirir. Öyle bir an gelir ki o korkunun esiri olursun. Ve o korktuğun şeyle imtihan olursun. Mesela, Kemal Sunal 'ın hayatı boyunca uçak korkusuyla uçağa binmemesi ve bindiği zamanda o korkudan ölmesi gibi.

Ayette insanları ayırt etmek için imtihan edeceğini söylüyor. Biz "**Ya Rabbi emret**" diyemiyoruz, zira Allah 'ın emrettiklerini yapmamızı nefsimiz engelliyor. Allah 'ın bizim için uygun gördüğünü kabul edemiyoruz. En küçük bir musibette, hastalıkta, fakirlikte pes ediyoruz. Bir de sanki Allah 'ın sevgisini bize verilen varlıkla doğru orantılı olduğunu sanıyoruz. **İbadet**, Allah' ın emirlerini yapmak, **Kulluk** ise Allah 'ın emirlerine şartsız razı olmaktır. Sen "**lebbeyk**" de." Allah 'ım benim için emrettiğin şeye razıyım" de. İşte kulluk budur.

Musibet Rahman'ın ihtarlarıdır. Çobanın koyuna taş atıp onları zarardan korumaya çalıştığı gibi musibetlerde bize yapılan ikaz ve ihtarlardır. Musibetin bir kısmı da günahların örtülmesidir. Öyle günahlar vardır ki üzüntü, gam ve kederle gider. O günahın kefaretidir. Hastalık gibi gözüken belki bir temizlenmedir. Çünkü kendisini Allah 'a yaklaştırıyor. Ebedi hayata faydası olan musibet zararlı değildir, bir nevi ibadet hükmüne geçiyor. Belki sıhhat bulsa günahlara atılacak. Musibetin bir kısmı gafleti dağıtıp, aczini hatırlatarak Allah 'ın huzuruna atar. Musibeti anlatmak, şikâyet etmek musibeti ikileştirir. Eğer musibeti büyük görürsen büyür, küçük görürsen küçülür.

Maldan, candan imtihan olacaksın. Belki bir kayıp olacak ama o kayıp neticesinde belki büyük bir mükafat alacaksın. Bizler "Alan Sen'sin, veren Sen'sin diyerek sabretmeliyiz.

Bize hayatı vücudumuza giydirmekle zaten peşinen ücretimizi almışız. Bir sürüngen, bir karınca olarak yaratılmamışsın. Rezzak sıfatı ile de o iştahlı midenin ihtiyaçlarına cevap vererek senin önüne koymuş. Bu kadar ikramın neticesi ki sana bir ayakkabı giydiren kimseye minnet hissettiğine göre sana bu kadar nimetleri verene kim bilir nasıl minnet duyman gerekir değil mi? Vücudunun her organının isteklerini yerine getiren, ELBET SENİ ZAYİ ETMEYECEKTİR.

Peki nimetler elden neden gidiyor? Gençlik vs. Bu yok olacak nimetten dolayı korkuyor ve telaşlanıyoruz. Ancak hiçbir şey yok olmuyor, tazeleniyor. Elma geçici olarak yok olacak ki Cenab-ı Allah sanatını göstererek elmayı yenilesin.

Senin deden, dedenin dedesi, onun dedesi, herkes burada olsa bir süre sonra sıkılırsın. Ancak yok olmakla hem dünya tazeleniyor hem de o yok olan her şey ahirette tazeleniyor. Dedeni seversin ama babanı daha çok seversin, hele çocuğunu daha da çok seversin. Torun zaten fıstık içi sevginin zirvesi. İşte dedenden torununa her şey nasıl da tazeleniyor.

Yaşadığımız olaylarda mutlak hayır veya şer olarak değerlendirilmeyip, hadiselerin neticeleri bakımından göreceli olarak değerlendirilmesi gerekir. Sen burnunu kanatmak istemezsin ama burnun kanar. Bu kanayış sana sağlık verir. Böylece tansiyonun düşmesini sağlar.

Şer ve kötü görünen bir olayın ardından, bir hayır geleceğine dair inanç, esasen İslam inancının temel bir ilkesini de oluşturmaktadır. O halde insan, Rabbine güvenmeli, O'na dayanmalı. O zaman görürsünüz ki hiçbir şey tesir etmiyor.

<u>BAŞIMIZA GELEN MÜSİBETLER</u>: 57/22. Yeryüzünde vuku bulan ve sizin başınıza gelen herhangi bir musibet yoktur ki biz onu yaratmadan önce, bir kitapta yazılmış olmasın. Şüphesiz bu Allah'a göre kolaydır. 57/23. Böylece elinizden çıkana üzülmeyesiniz ve Allah'ın size verdiği nimetlerle şımarmayasınız. Çünkü Allah, kendini beğenip böbürlenen kimseleri sevmez

Bu ayet, insanın başına gelen olaylarda hem kendi davranışlarının etkili olduğunu hem de Allah'ın merhametinin devreye girdiğini açıklar. Bazı musibetler ise imtihan gereği kaderde takdir edilmiştir.

Hayatta bazı olaylar, tek bir kişinin değil, aynı anda birçok insanın imtihanına sebep olabilir. Bu tür durumlar, Allah'ın yaratmış olduğu kader düzeni içinde gerçekleşir. Örneğin: Bir deprem düşünelim. Deprem, kaderin bir tecellisidir; çünkü Allah yeryüzünü belli bir düzene göre yaratmıştır ve doğal afetler bu düzenin bir parçasıdır. Ancak bu, insanların sorumluluğunu ortadan kaldırmaz Bu olay, **aynı anda birçok insanı farklı yönlerden imtihan eder**.

Binaları çürük yapanlar, görevini kötüye kullanan yetkililer, denetimsizliğe göz yumanlar ilahi adalet karşısında hesap verecektir. Evini kaybeden biri, sabırla Allah'a tevekkül ederek imtihan olur. Akrabaları ve komşuları, elindekini paylaşarak cömertlik ve yardımlaşma imtihanıyla karşılaşır.

Kader bir mucizedir. Her an herkes türlü olaylarla karşılaşıyor; evde, işyerinde, okulda, arabada, otobüste, pazarda gördüğü veya yaşadığı tek bir olay, farklı kişilere farklı imtihanlar sunar ve herkesin imtihanı, kendi konumu, niyeti ve tepkisine göre şekillenir.

Hayatta karşılaştığımız kayıplar ister mal ister makam, isterse sağlık olsun, bir kısmı **tercihlerimizin** sonucu bir kısmı **Allah'ın takdiri ve imtihanıdır**. İnsan bu kayıplar karşısında aşırı üzülüp isyana düşmemeli; sabır ve tevekkül ile Allah'ın hükmüne razı olmalıdır.

Nimetlerin gerçek sahibi Allah'tır. İnsan, kendisine verilen mal, makam veya başarıyı kendi çabası olarak görüp kibirlenmemeli ve **şımarmamalıdır**.

Hanefi mezhebinin kurucusu İmam-ı Azam Ebû Hanife'nin ilmi faaliyetleri yanında ticaretle de meşgul zengin bir zat olduğu malumdur. Gündüz öğleye kadar mescitte talebelerine ders verir, öğleden sonra da ticari işleri ile uğraşırdı. Bir gün ders verdiği sırada bir adam mescidin kapısından seslendi:

- Ya imam, gemin battı!... (İmamın ticari mal taşıyan gemileri mevcuttu) İmam-ı Azam bir anlık tereddütten sonra "Elhamdülillah" dedi. Bir müddet sonra aynı adam yeniden gelip haber verdi: - Ya imam, bir yanlışlık oldu batan gemi senin değilmiş. İmam bu yeni habere de: "Elhamdülillah" diyerek mukabele etti. Haber getiren kişi hayrete düştü:

- Ya imam, gemin battı diye haber getirdik "Elhamdülillah" dedin. Batan geminin seninki olmadığını söyledim yine "Elhamdülillah" dedin. Bu nasıl hamd etme böyle? İmam-ı Azam izah etti:

- Sen gemin battı diye haber getirdiğinde iç âlemimi, kalbimi şöyle bir yokladım. Dünya malının yok olmasından, elden çıkmasından dolayı en küçük bir üzüntü yoktu. Bu nedenle Allah'a hamd ettim. Batan geminin benimki olmadığı haberini getirdiğinde de aynı şeyi yaptım. Dünya malına kavuşmaktan dolayı kalbimde bir sevinç yoktu. Dünya malına karşı bu ilgisizliği bağışladığı için de Allah'a şükrettim.

Hayatta ne kazanmakla sevin ne de kaybetmekle yıkıl. Çünkü veren de alan da Allah'tır. Asıl olan, O'nun rızasını kazanmaktır.

ALLAH'IN İZNİ OLMAYINCA HİÇBİR MUSİBET İSABET ETMEZ: 64/11- Allah'ın izni olmayınca hiçbir musibet isabet etmez. Kim Allah'a inanıp iman ederse, Allah onun kalbini doğruya götürür. Allah her şeyi bilendir.

Bu ayet, her olayın Allah'ın bilgisi ve iradesi dahilinde gerçekleştiğini gösterir. Ancak bu, insanın yanlış tercihleri sonucunda başına gelen musibetlerden sorumlu olmadığı anlamına gelmez. Allah, insana **akıl** ve **irade** vermiş, doğruyu yanlıştan ayırma yeteneği bahşetmiştir. İnsan, yanlış seçimler yaparak kendi musibetini kendisi hazırlayabilir, ancak bu durum da yine Allah'ın koyduğu düzen ve yasalar çerçevesinde gerçekleşir.

Dünya, belirli ilahi kanunlarla işlemektedir. Tıpkı ateşe dokunan birinin yanması gibi, yanlış seçimler de doğal sonuçlarını doğurur. Mesela; Trafik kurallarına uymayan birinin kaza yapması, imtihanın bir parçasıdır ama aynı zamanda kendi seçiminin sonucudur. Bir toplum adaletten saparsa, iç huzursuzluklar, ekonomik krizler veya başka sıkıntılar yaşayabilir. Bu da Allah'ın koyduğu toplumsal yasaların bir sonucudur.

İnsanın başına gelen sıkıntılar bazen yaptığı yanlışların sonucu bir ceza, bazen de bir uyarı niteliğinde olabilir. Kur'an'da geçmiş kavimlerden örnekler verilmesi, insanların aynı hataları tekrar etmemesi için ibret almasını sağlamaktır.

<u>SANA MUSİBET GELDİĞİNDE SABRET VE "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn" DE</u>: 2/156- Onlar başlarına bir musibet geldiği zaman: "Biz Allah'a aidiz ve sonunda O'na döneceğiz." derler

Mümine eziyet verecek her şey, onun için bir musibettir. Eziyet verecek herhangi bir zarara uğradıkları zaman, ki ayağına diken batsa bile; "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn" derler. "Biz, her halde Allah'ınız ve mutlaka O'na dönüp varacağız." diye Allah'a teslim olduklarını arz edip teselli bulmuş olarak sabrederler. Bunu yalnız dil ile değil, yaratma ve yaratılma gayesini düşünerek bütün kalp ile söylerler. Yani sadece ölülerin arkasından söylenen bir şey değildir.

"Biz Allah'a aitiz" demekte malı, canı, her şeyi Allah'a teslim ve Allah'ın mülkü olan her şeyde, hatta canlarımızda ve bedenlerimizde bile dilediği gibi yönetim hakkı olduğunu ve acı tatlı O'nun hiçbir tasarrufuna itirazın caiz olmayacağını itiraf ile Allah'ın dilediğini yapmasına, kaza ve kadere razı olduğunu açıklama vardır. Bu makam, pek büyük bir makamdır. Bu makamı kazanan nefse "Allah'ın emrine razı olmuş nefis" denir. "**Madem O var her şey var**" diyebilen kişi, olayların altında ezilmez. Pencerelerden seyreder, içlerine girmez.

<u>SABIR MI KATLANMAK MI</u>? 74/7- Rabbin için SABRET 76/12- Sabırlarına karşılık onlara bir cennet ve ipekten elbiseler verir. 22/35- Ki Allah anıldığı vakit onların kalpleri titrer. Onlar başlarına gelene sabreden, namaz kılan kimselerdir. Kendilerine verdiğimiz rızıktan Allah yolunda harcarlar.

Varlık, darlık, hastalık, sıhhat... Kendine ne takdir edilmişse hepsine de razı olup kanaat eden, başkalarında olana da uygun olan odur, deyip haset etmeyen kul, doğrudan doğruya Rabbinin takdirine razı olup kanaat eden kul demektir. Rabbinin takdirine böyle razı olandan ise Rabbi de razı olmaktadır. **Elinden geleni yaptıktan sonra**, Yaratıcının takdirine sığınmayanlar, İlâhî destekten mahrum kalıyorlar.

Sabrın üç ana unsuru vardır. 1) ibadetten yılmamak, 2) günaha karşı koymak ve 3) musibetin zorluğuna göğüs germektir.

Boston'daki (ABD) Merkez Bankası tarafından yayımlanan bir araştırma, sabırsızlığın "yüksek borç seviyeleriyle" bağlantılı olduğunu söylüyor. Örneğin yeni evlenen bazı sabırsız çiftler, bütçeleri kısıtlı olsa da düğünden hemen sonra evlerinde her tür konfora sahip olmak istiyorlar. Bunun için kredi ile ev, mobilya, araba ve başka birçok şey satın alıyorlar. Sonra da o borçların içinde problemler yaşıyorlar.

Dünyanın en büyük yatırımcılarından Warren Buffett 'e röportajda sordular; "Warren, yatırım tezin çok basit ama yine de çok parlak. Neden herkes sizi taklit etmiyor? " hemen cevap verdi: "Çünkü kimse yavaş zengin olmak istemez". Bu günlerde herkes çok çabuk zengin olmak istiyor. Ancak, başarı yavaş inşa edilir. Sabırlı olmalısınız,

Peygamberimiz "Sabır, acı bir olayın yaptığı sarsıntıya karşı ilk anda gösterilen tahammüldür." sözüyle, bir felaketle ilk karşılaştığı zamandaki sabrın önemini vurgulamıştır. Sabretmek, mahkûmiyete ve zillete razı olmak, haksız tecavüzlere, insan haysiyetine gölge düşürecek saldırılara katlanmak ve bunlara ses çıkarmamak anlamına gelmez. Çünkü meşru olmayan şeylere karşı sabretmek caiz değildir. Bunlara karşı içten elem duymak ve mücadele etmek gerekir.

İnsanın kendi gücü ve iradesiyle üstesinden gelebileceği kötülüklere katlanması ya da karşılayabileceği ihtiyaçları karşısında gevşemesi **sabır değil, acizlik ve tembelliktir**.

SABIR VE KATLANMAK FARKI; Katlanmak öğrenilmiş bir çaresizliktir. Gerçekten katlanmıyor ve sabır gösteriyorsanız şikâyet etmezsiniz, mutsuz hissetmezsiniz, üzülmez ve kırılmazsınız, gerektiğinde sevgi dolu cümlelerle, kırıcı olmadan da gerçekten hissettiklerinizi dile getirir, doğru bulmadığınız ve istemediğiniz hiçbir şeyi yapmak zorunda hissetmezsiniz kendinizi. Ama eğer bir katlanma durumu söz konusu ise kırılgansınızdır, hep her şeye rağmen anlaşılmadığınızı,

sevilmediğinizi ve değer görmediğinizi düşünür, sahip olduklarınızı kaybetmemek için düşüncelerinizi dile getirmemeyi, susmayı tercih edersiniz.

Evet sabret, belki zorluklar yaşayacaksın, belki sıkıntılı günler hemen geçmeyecek, belki zaman zaman pişman olacaksın ama sen mutlu olmayı seçtin. Mutsuz olduğun bir şeye katlanmak zorunda olmadığını fark ettin ve bir karar aldın, her şeye rağmen yeni bir yol seçtin. Mutluğuna giden bu yolda bundan sonra her ne yaşayacaksan sabır göster, en zoru başardın sen.

HER ŞEYDE VARDIR BİR HAYIR: 2/216- … Ey Müminler, olur ki hoşlanmadığınız bir şey sizin için hayırlı olur. Olur ki sevip arzu ettiğiniz bir şey sizin için şerli olur. Gerçeği Allah bilir, siz bilmezsiniz. 17/11- İnsan, hayrın gelmesine dua ettiği gibi kötülüğün gelmesine de dua eder. İnsan pek acelecidir.

İnsan çoğu zaman neyin kendisi için hayırlı, neyin şer olduğunu bilemez. Bizler, olaylara sınırlı bir bakış açısıyla yaklaşırız. Hoşumuza gitmeyen şeyleri kötü, hoşumuza gidenleri iyi sanırız. Oysa Allah, bizim bilmediğimizi bilir. Bazen bir sıkıntı, bir kayıp, bir başarısızlık aslında bizi daha büyük bir beladan koruyan bir rahmettir. Bazen de istediğimiz bir şey, bizim için büyük bir felaketin kapısını açar.

“Mevla görelim neyler, neylerse güzel eyler” diyerek istediğimiz şeyler olmayınca üzülmemeli, zor durumlarla karşılaşınca isyan etmemeliyiz. Allah’a güvenmeli ve O’nun takdirine razı olmalıyız. Zaten “Kadere iman” Mümin olmanın şartı değil mi? Rabbimizin hikmetsiz hiçbir olayın olmayacağını bilmemiz gerekiyor.

Şu hâlde en güzel dua şudur: "Rabbim! Bana gerçekten hayırlı olanı nasip et. Ben bilmem, Sen bilirsin."

<u>İYİLİK, KALPLERİ FETHEDER</u>! 41/34- İyilikle kötülük bir olmaz. O halde sen kötülüğü en güzel tarzda uzaklaştırmaya bak. Bir de bakarsın ki seninle kendisi arasında düşmanlık olan kişi candan, sıcak bir dost oluvermiş! 41/35- Bu olgunluğa ancak sabredenler kavuşturulur, buna ancak hayırdan büyük bir pay sahibi olan kavuşturulur.

Sevdiğini, dostunu ölçülü sev, çünkü bir gün gelir o dostun düşmanın olabilir. Düşmanına da ölçülü buğz -nefret et, çünkü düşmanın bir gün olur da dostun olabilir." (Hadis) Belki bu söz şöyle anlaşılmalı; Her sırrını, her halini dostunla paylaşma. Sana ait bir mahremin kalsın. Her dostun, her sırrını bilmesin. Herkesle lazım olduğu kadar sırrını, özelini paylaş. Bazısıyla çok, bazısıyla az. Kızdığına, düşmanlık ettiğine de insaf et. Sınırını aşma. Utanacağın şeyleri yapma. Gün gelir ihtiyacın olur veya gün gelir dost olursun da yüzüne bakarken hep utanırsın.

<u>HÂLÂ AKILLANMAYACAKLAR MI</u>? 2/44 - ... Hâlâ aklınızı başınıza almayacak mısınız?

Kur'an-ı Kerim, insanı düşünmeye, akletmeye ve sorgulamaya teşvik eden bir kitaptır. "**Akletmez misiniz**?" ifadesi Kur'an'da 49 yerde geçer ve insanın aklını kullanarak Allah'ın ayetlerini, yaratılışı ve hayatın anlamını düşünmesi gerektiğine dikkat çeker. Bu ifade, körü körüne inanmayı değil, bilinçli ve derin bir şekilde iman etmeyi öğütler.

Akıl, insana doğruyu yanlıştan ayırma, yaratılışı anlama ve kendini sorgulama gücü verir. Bu uyarılar insanın bu emaneti nasıl kullanması gerektiğine dair bir uyarıdır.

Akıl ve iman birlikte kullanıldığında, insan hem bu dünyada huzur bulur hem de ahiret için en iyi hazırlığı yapar. Kur'an'ın bu ihtarını dikkate alarak çevremizdeki olayları, evrenin düzenini ve kendi hayatımızı sorgulamalı, her şeyin Allah'ın birer ayeti olduğunu görmeliyiz.

<u>ZORLUKLA BERABER BİR KOLAYLIK VARDIR. SEN YETERKİ ÇALIŞ</u>: 94/5- Demek ki, zorlukla beraber bir kolaylık vardır. 94/6- Evet, zorlukla beraber bir kolaylık vardır. 94/7- O halde boş kaldın mı, yine kalk (başka bir iş ve ibadetle) yorul. 94/8-Ancak Rabbine yönel.

Ruhunu ferahlatan bir mesaj; İnşirah Suresi, bize sabır, umut ve teslimiyet aşılar. Bu sure, sıkıntı ve zorluklarla karşılaşan her müminin kalbine hitap eder.

Zorluk, kişinin sınandığı bir dönemdir. Her insan, farklı zorluklarla karşılaşır ve bu zorluklar, onun inancını ve sabrını test eder. Zorluklar, aslında Allah'ın kullarını arındırması ve güçlendirmesi için bir fırsattır. İnsanların sabırla bu sıkıntıları geçebilmeleri, onları Allah'a daha yakınlaştırır.

Zorluklarla beraber gelen kolaylık, Allah'ın bir lütfudur. Bu kolaylıklar, zorlu bir sürecin sonunda gelen rahatlık, yeni fırsatlar, ya da bir problem çözümüdür. Kolaylık, sadece maddi değil, manevi bir rahatlık da olabilir. Zorlukların sonunda insanın ruhu ferahlar, kalbi rahatlar, sabırlı ve güçlü bir şekilde Allah'a yönelir.

Zorluklar karşısında, insanın sabırlı olması gerekir. Sabır, insanı Allah'a daha yakınlaştıran, ruhunu olgunlaştıran bir erdemdir. Zorluklar, genellikle yeniliklere, fırsatlara ve çözüm yollarına kapı açar. İnsan zor durumda kaldığında, yeni bir bakış açısına sahip olur ve farkında olmadığı yeteneklerini keşfeder. Bu, kişinin gelişmesi ve güçlenmesi için fırsattır.

<u>HZ. YUSUF' UN 3 GÖMLEĞİ BİZE NELER SÖYLÜYOR</u>: 12/7. Andolsun ki, Yusuf ve kardeşleri kıssasında soranlara İBRET alacak ayetler vardır.

Hz. Yûsuf'un Birinci Gömleği

İşte yola çıkıyoruz. Kıssada geçtiği şekilde üzerimize üç ayrı Yusuf gömleği giydirildiğini görelim ki içinde yaşadığımız "rüya"yı, uyurken kendimizi uyanık sandığımız derin "rüya"yı yormak üzere uyanalım; gözlerimizi, göz kapaklarımızı açmaktan öte bir uyanıklığa açalım.

İlk kırılma, Hz. Yusuf'un güya "iyiliğini isteyen kimseler" in onu kimsenin bulamayacağı bir kuyuya attıktan sonra, babalarının karşısına ağlayarak çıkıp "Meğer Yusuf'u kurt kapmış!" dediklerinde gerçekleşir. Hz. Yusuf'un üzerinden çıkarıp sahte bir kanla lekeledikleri gömlek, Hz. Yusuf'un iyiliğini ister görünüp onu kötülüğe terk edenlerin sahte çaresizliklerinin, yalancı iyilikseverliklerinin sembolü gibi durur.

BİZ: Hz. Yusuf'u kuyuya itenler Hz. Yusuf'un dost bildikleri, sevgi umduklarıdır. İşte biz de her vesileyle, "dost" ellerin sıcak dokunuşuyla günahların kıyılarına itekleniyoruz, Rabbimizin yasakladığı haramların içine atılıyoruz. Mesela, bizi bilen ve seven Rabbimizce "Faizden uzak durun!" diye uyarıldığımız halde, faize yakın sıcak yüzlü, dost çehreli mekanlar, "bir kereden bir şey olmaz ki!" etiketli fırsatlar, "iyi niyetli" ve "dostane" tadımlıklar sunuluyor bize. Ayaklarımız sürekli kuyuya yakın tutuluyor, uçurum kenarlarında kaygan zeminlere davet ediliyoruz. Rabbimiz tarafından, "Zina yapmayın!" dan önce, "Zinaya yaklaşmayın!" diye uyarılıyoruz; oysa, çağ, bizi zinaya hep "yakın" yerlerde dolaştırıyor;

Peki ya, Faiz ve zina örneklerinde görüldüğü gibi bizi hiç yaklaşmamamız gereken kuyuların başına itekleye itekleye getirenler, o kuyuların içine düşecek olduğumuzda ardımız sıra geliyorlar mı? Bizim hayırhahımız gözükenler, bize iyilik ediyormuş gibi yapanlar, bizi getirdikleri eğimli alanda yaşayabileceğimiz kaymaların sorumluluğunu da paylaşıyorlar mı? "Biz seni kuyunun başına kadar iteledik, düşmene sebep olduk, ver elini çıkaralım seni bu kuyudan!" diyorlar mı? Düştüğümüzde, elimizden tutmalarını beklerken, üzerimizdeki gömleği de çıkartıp sahte acımalarla, ikiyüzlü şefkatlerle kanlayıp bizi gerçekten sevenlere, "Ne yapabilirdim ki, onu kurt kaptı!" diyebiliyorlar.

Şimdi, Hz. Yusuf'un birinci gömleğini henüz kuyuya itilmeden ve sahte kanlarla lekelenmemiş haliyle üzerimizde hissedebiliyor muyuz? Yoksa, çoktan beri, kör kuyular içine yuvarlanmış halde, nefsine "köle" olarak satılmayı göze almış olarak, haris bir kervanın insafını mı bekliyoruz?

Belki de Hz. Yusuf'un kıskanç kardeşleriyiz. Kaç kişiyi kuyuya attık. Kaç kişinin insana dair yaşadığı "hayat kırıklığını" biz büyüttük? Kaç kişinin iyilik yolculuğunu, sözle, tavırla, davranışla, bakışla, soğuk bir kalp defansıyla erteledik. Kaç kişiyi kötülüğümüzle yoldan çıkardık? Kaç kişinin imtihanı biz olduk?

Belki o kayıtsız kervan da biziz. Hadi itiraf edelim. Nefsimizin kuyuya ittiği Yusuf'uz biz. Kıskanç kardeşlerimizi dışarıda aramayalım. Hatalarımıza başkalarının hatalarını mazeret göstermekten vazgeçelim. Onun atıldığı kuyu, onun sadece şu kısacık dünya hayatını tehdit ediyor. Ama bizim nefsimizin itmesiyle, şehvetimizin dürtmesiyle atıldığımız kuyular ebedî hayatımızın mahvına çalışıyor. Onun itildiği kuyu bir taneydi ama bizim dünyamız baştan başa kuyu. Bizi kuyuya atmaya niyetli nefis ve heveslerimiz gibi, Yusuf'un kardeşlerinden daha insafsız kardeşlerimiz var. Öyleyse, Yusuf'un sahte kanlı gömleğini üzerimizde bilmeye Yusuf'tan bin kere daha çok muhtacız.

Hz. Yusuf'un ikinci gömleği

Kuyuya itilen Hz. Yusuf çocukluktan çıkmış güzeller güzeli bir delikanlı olmuştur. Artık şehvetin etki alanındadır. İşte bu devrede, reddedilmez bir teklif alır. Evinde bulunduğu kadın, onun nefsinden murad almak ister, kapıları sıkı sıkıya kapatır ve '**haydi gel**!' der.

Bu ifade, birçok anlamda, çağımızın resmini çizmektedir. Öyle çok cinsellik objesiyle bezenmiştir ki bu dünya; her fırsatta bir kadının "haydi gel!" davetini alıyor gibiyizdir. Televizyon, internet gibi sanki her şey cinselliği tahrik ettiği ölçüde vazgeçilmezleşir. Her kadın sadece cinselliği üzerinden kıymet kazanır. Ayrıca kapılar sıkı sıkıya kapatılmıştır da! çünkü cinsellik unsurları öylesine yaygın ve sinsice kullanılır ki, bakışları başka bir yere kaçırmak mümkün değildir.

"Haydi gel! dedi." Bu çağrı sadece Züleyha'dan Hz. Yusuf'a doğru değildir. Çağrı, yapılan biziz? Günahlardan gelen bu çağrıya karşı meylimiz var mı? Bu çağrı karşısında nefsimiz bize "Haydi git!" der. Nefsin çağrısıdır bu; kötülüğü ister.

Rahatlatıcı mekanizmalar geliştirir; “kimse görmüyor ki!” “Bir defadan bir şey olmaz!” “O da istiyor ya!”. Ama, Hz. Yusuf, “Hayır!” dedi, “böyle bir şey yapmaktan Allah’a sığınırım".

Acaba bizde davet edilen günahlara, haramlara karşı “Hayır! böyle bir şey yapmaktan Allah’a sığınırım” diyebiliyor muyuz

Yoksa, onu aldatmaya çağıran **Züleyha mıyız**? Acaba kaç kişiyi aldattık. Aldatma sadece cinsel yönden olmaz, gıybet ederek de iftira atarak ta, yalan söyleyerek de, ticarette de, evde de her yerde olur. İkinci gömleğini “arkadan” yırtıp iftira ederek “unutulmuşluk” zindanına attığımız bir Yusuf’a benziyor Hz. Yusuf kıssası.

Hz. Yusuf’un üçüncü gömleği
Bizzat Hz. Yusuf tarafından kardeşlik/merhamet nedeniyle çıkarılır.

Bencilliğimizi besledikçe bizi başkalarına, özellikle de yakınlarımıza sağırlaştıran, yetimi ve yoksulu itip kak(tır)an sözde kardeşlerimize inat, kardeşlerimize merhamet etmeye ve onları hoş görmeye çağrıdır üçüncü gömlek.

Hasılı, üçüncü gömlek, “**sıla-i rahim**”dir; yakınlığın keşfidir. İnsanı ben’i ve bedeni üzerinden sivrilterek yakınlarının derdlerine ilgisizleştiren çağa karşı durmanın yolunu gösterir.

Yusuf’un üçüncü gömleği unuttuğumuzu unuttuklarımızı da hatırlatır bize. Acaba biz de bencillikle eğirip durduğumuz, kayıtsızlıkla düğmelerini sıkı sıkıya iliklediğimiz bir saltanat gömleği mi taşıyoruz üzerimizde? Yakınlarımızla yeniden temas edebilmek için, yakınlıklara yeniden dokunabilmek için bizimle temasını kaybetmesi gereken gömleğimiz nerede?

<u>HIRS MI KANAAT Mİ</u>? 64/16- ...Kim nefsinin hırsından ve cimriliğinden kendini kurtarabilirse asıl felaha erenler işte onlardır.

Kanaat, çılgınca istemek ve çalışmak; ama, elde edilen her sonuca razı olmaktır. Hırs da çılgınca istemek ve çalışmak; ama, hiçbir sonuçtan razı olmamaktır.

Bu şaşırtıcı farkı kavrayamamak yüzünden kaybediyoruz. Hırs insanın kişisel gücüne, kanaat ise evreni yaratan Yüce Kudret'e dayanmasını temsil eder.

Hırslı yaşıyorsanız, nerede olursanız olun, statünüz ne olursa olsun ister zengin ister fakir, mutlaka acı çekersiniz ve sonucunuz kaçınılmazdır. Oysa kanaat, sonsuzluğun kudretine teslim olmaktır. Kanaat, önce çok istemek, çok çalışmak; ama sonra da sonsuzluk sizi nereye götürüyorsa, her yeri heyecanla ve şükürle saniye saniye yaşamaktır

İnsan kendine baksın! Her gün ölüme doğru gidiyor. Durdurabiliyor mu? Malına mülküne güvenen insanın gözleri körleşmiş, güvendiği malları ile şan şöhret içinde sürekli yaşayacağına inanıyor. Ölümü hiç aklına getirmiyor.

Sen kime hizmet ediyorsun? Ekmeğe mi? Hz. Âdem bile o ekmek (onun ekmeği elma idi) yüzünden cennetten indirildi. Ya bizim ekmeğimiz ne? O ekmek yüzünden ahiretimizden mi olacağız.

<u>RIZIK, ALLAH'IN HIKMET DOLU PLANIDIR</u> 34/39- De ki "Gerçekten Rabbim kullarından dilediği kimseye rızkı hem genişletir hem daraltır. Her neyi hayra harcarsanız O, onun yerine başkasını verir. Hem O, rızık verenlerin en hayırlısıdır" 42/19- Allah kullarına çok lütufkârdır. Dilediğine rızık verir. O çok kuvvetlidir, çok güçlüdür.

Bu ayet, insanın dünya üzerindeki maddi ve manevi rızkının Allah'ın kontrolünde olduğunu ve bu düzenin ilahi hikmete dayandığını ifade eder. İnsanı adalete, sabra ve şükre yönlendiren bir mesaj barındırır.

Allah, rızkı insanların davranışlarına göre dağıtmakla beraber, bazı durumlarda kullarını sınamak, onları olgunlaştırmak veya kendisine yöneltmek amacıyla daraltır veya genişletir. Bu dağılımın adil ve hikmetli olduğu unutulmamalıdır. İnsan hem geniş bolluk zamanlarında şükretmeli hem de zorluk dönemlerinde sabretmelidir. İkisi de kulluğun bir sınavıdır.

Her durumda değerli ve özelsiniz: İnsan olarak değeriniz, sahip olduğunuz mal veya parayla ölçülmez. Fakir olarak doğmuş olabilirsiniz, ancak sizin kalbiniz, ahlakınız, azminiz ve dualarınız paha biçilmezdir. “Allah katında en üstün olanınız, takva bakımından en ileride olanınızdır.” (Hucurât, 49/13) Fakirlik geçici olabilir. Allah, dilediği anda bir kapıyı kapatır, başka bir kapıyı açar. Her an bereket kapılarının açılacağına dair ümidinizi koruyun ve dua edin.

Emek her zaman değerlidir. Çalışmak, azim göstermek ve alın teriyle kazanmak büyük bir onurdur. Çalışmak sadece rızık için değil, manevi huzur için de gereklidir. Fakir bir başlangıç, başarılarla dolu bir hayat hikâyesine dönüşebilir. Ya da servet bazen hem dünya hem de ahiret hayatını zindana çevirir. Rabbim her şeyin hayırlısını versin inşallah.

DİRİLME VAKTİ GELMEDİ Mİ? 57/16- İman edenlerin kalplerinin Allah'ı ve Cenab-ı Hak tarafından inen hakikatleri hatırlayarak yumuşayıp saygı ve korku ile dirilme vakti gelmedi mi?

Bu ayet bize sesleniyor: Artık uyanma vakti gelmedi mi? Bugün kalbini Allah’a açarak, hakikatlerin ışığında yeniden diriltmeye başla! Namazlarına daha bir dikkatle yönel, Kur'an'ı sadece okuyarak değil, anlayarak hayatına geçir. Allah’ı anarak kalbine huzur indir. Unutma, bir gün hepimiz için “artık çok geç” olacak. **Dirilmek için tam zamanı şimdi**!

‘ALLAH AFFEDER’ DEYİP KENDİNİ ALDATMA: 31/33- .. O halde dünya hayatı sizi aldatmasın, sakın o çok aldatıcı ŞEYTAN SİZİ ALLAH'IN AFFINA GÜVENDİREREK ALDATMASIN.

Kendini Müslüman olarak tanımlayan bir kısım insanlar nasıl olsa Allah affeder diye Allah’ın emirlerini yokmuş gibi davranıp faiz ile ticaret, aldatma, yalan, gıybet, iftira, zina, kumar, kul hakkı gibi günahları çok rahat yapıyorlar.

Allah'ın affı sonsuzdur, merhameti her şeyi kuşatır. Ancak bu affın bir hikmeti vardır: Allah'ın affı, samimiyetle yapılan tövbeye, pişmanlığa ve bir daha aynı hataya düşmemek için gösterilen çabaya bağlıdır. Ayrıca, Allah, merhametinden faydalananları değil, merhametini **hak edenleri affeder**. Tabi **kul ve kamu haklarını ihlal edenleri**, hak sahipleri bağışlamadıkça Allah Teâlâ da **bağışlamayacaktır**.

DÜNYAYA ALDANMA. AKLINI KULLAN: 29/64- Bu dünya hayatı sadece bir oyun ve oyalanmadan ibarettir. Ahiret yurduna gelince, işte asıl hayat odur. Keşke bilmiş olsalardı. 21/16- Biz gök ile yeri ve aralarındaki şeyleri, boş bir eğlence için yaratmadık.

Neşet Ertaş sesleniyor; "Ah, yalan dünyada, Yalandan yüzüme gülen dünyada. Dünyayı gönlümce olacak sandım, Boş yere aldandım, boşuna kandım, eyvah, muradım kaldı, ben gidip ellere kalan dünyada" **Urfa' dan** bir hoyrat sesi geliyor; "Dünyasına, dünyasına; Aldanma dünyasına, Dünya benim diyenin dün gittik yasına".

O zaman bu dünyaya niçin geldik? İneğe sorsak "ne yapmaya geldin dünyaya? Kahveye gitmezsin, maça gitmezsin inek gibi yaşıyorsun" desek; İnek başını döndürüp der ki, "sen bana bunu nasıl söylersin? Aç bir buzdolabına bak bakalım. Süt benden, yoğurt benden, peynir benden, tereyağı benden, kaymak benden, köfte benden, dolma benden, sucuk benden, pastırma benden, ayağındaki ayakkabı benden, belindeki kayış benden ben olmasam ayağındaki pantolonu bile bağlayamayacaksın"

Bende kendime baktım hiçbir işe yaramıyorum. Derimden bir şey olmaz ne sütüm var, ne yumurtam var, ne saçımdan çorap örülür nede kereste olurum. İnek nasıl ki vazifeli ise, insan da bu dünyaya vazife için gelmiştir. O zaman "**benim vazifem nedir?**"

"Ben cinleri ve insanları, ancak Bana kulluk etsinler diye yarattım." (51/56)

Allah'a kulluk etmek. Ancak kulluk, sadece namaz kılmak, oruç tutmak gibi ibadetlerle sınırlı değildir. Kulluk, hayatın her anını Allah'ın rızasına uygun şekilde yaşamak, her işi Allah için yapmak, her adımda O'nu hatırlamak demektir.

Dünya, bir tiyatro sahnesi gibi. İnsanlar sahneye birer oyuncu olarak gelir, rollerini oynar ve sahneden çekilirler. Ama oyun, ne kadar gerçek gibi görünse de sonunda bitiyor. Peki ya oyunun sonunda ne olacak? İşte burada Kur'an, bizi uyandırmak için bu ayetlerle ikaz eder.

Dünya bekleme salonudur. Hani bir işyerine gittiğinde patronla görüşmeden önce nasıl seni bir bekleme salonunda bekletirse, dünyada bir bekleme salonudur. Sen sabır içinde şükrederek bekleyecek ve nihayet vakti geldiğinde ahiret yoluna geçeceksin. Oraya, buradaki yetenek ve kabiliyetlerinle yani amelinle gideceksin ve o ülke bize ikramını, önden ödeme yapmış olduğumuz amellerimize göre yapacaktır.

ALLAH'IM SEN BİZE HEM DÜNYADA HEM AHİRETTE İYİLİK VER: 2/200-.. İnsanlardan kimisi: "Ey Rabbimiz! Bize dünyada ver!" der. Onun için ahirette hiçbir kısmet yoktur. 2/201- Yine insanlardan diğer bir kısım vardır ki, "Ey Rabbimiz! Bize hem dünyada hasene (iyilik), hem ahirette hasene (iyilik) ver ve bizi ateş azabından koru!" der, böyle dua eder. 2/202- İşte onlar için, kazandıklarından bir nasib vardır. Allah, hesabı çok çabuk görür.

"Rabbenâ âtinâ fîd dunyâ haseneten ve fîl âhirati haseneten ve kınâ azâben nâr" Cenab-ı Allah'ın Kur'an-ı Kerim'de bize öğrettiği, "Rabbimiz, bize dünyada da ahirette de iyilik ihsan eyle!" duası umumi bir yakarıştır. Öyle bir dua ki söylerken bile kalbin bir hoş oluyor.

Dünya- ahiret arasındaki dengede ne dünya, ahiretin; ne de ahiret, dünyanın karşıtı, alternatifi değildir. Dünya ve ahiret birbirini takip eden iki gerçektir. Bu iki hayatı birbirinden ayırmak, bedenle ruhu birbirinden ayırmak gibidir. Her ikisi de bir bütünün yarısı ve biri diğerinin tamamlayıcısıdır.

Çünkü ahirete giden yol dünyadan geçmektedir. Cennete de cehenneme de dünyadan gidilmektedir. Ahiret, insanın sonsuz hayatıdır. Dünya ise ahirete açılan kapı ve ahiretin tarlası, hangimizin daha güzel ve ahlâkî amellerde bulunacağı bir sınav meydanıdır.

Pek çok insan ahirete inandığı halde, dünyayı ona tercih eder. namaza gitmeyen kimse, dünyayı ahirete tercih etmiştir. Faiz kullanan kimse, dünyayı ahirete tercih etmiştir. Makam ve mevki için dininden taviz verenler dünyayı ahirete tercih etmiştir. Bir menfaati için yalan söyleyen, müşteriyi aldatan kimse, dünyayı ahirete tercih etmiştir.

Müslüman hem dünya nimetlerinden helâl dairesinde istifade etmeli, olabildiğince dünya imkânlarını elde etmeli, bunun bir kısmıyla ihtiyacı zaruretini en güzel bir şekilde karşılamalı, diğer kısmıyla da insanlara faydalı olma çabasında olmalı; hem de Allah'ın emir ve yasaklarına riayet etme konusunda son derece hassas olmalıdır.

Dünyanın 3 yönü vardır;
1-Dünya Allah'ın isim ve sıfatlarının öğretildiği bir okuldur. Bu yüzü ile dünya güzeldir, övülmeye ve sevilmeye layıktır. Güneş Allah 'ın "Nur" isminin tecellisidir.

2-Dünya, ahiretin kazanıldığı bir yer, bir tarla olmasından dolayı, bu yüzü ile de güzeldir

3-Dünya ve ahretin bir de üçüncü yüzü vardır ki Allah'ı ve ahreti unutturan günah ve dalalete davet eden yüzüdür. Bu yüzü ile dünya zararlı ve faydasızdır.

13- ÖLÜM ve HESAP GÜNÜ

<u>İMTİHAN -ÖLÜM VE DÖNÜŞ</u>: 21/35- Her nefis ölümü tadacaktır. Sizi bir imtihan olarak kötülük ve iyilikle deneyeceğiz. Hepiniz de sonunda bize döndürüleceksiniz.

Adı Soyadı (doğum .... – ölüm ....) O iki tarih arasında duran küçük bir çizgi var sadece. Ama işte o **çizgi** Hayatının özeti. Ümitlerin, korkuların, gözyaşların, sevinçlerin... Hepsi orada. Bu kadar kısa ve dar bir çizgi, sonsuz olan ahiret hayatını nasıl geçireceğini belirleyecek. Acaba **O çizginin içini nasıl dolduruyoruz?**

Bu ayette "nefis", insanın ruhunu ifade etmektedir. “Tatmak" ifadesiyle de, ölümün bir yok oluş değil, insan ruhunun bedenle olan bağının kesilmesiyle başlayan yeni bir sürecin sembolik anlamı anlatılır. Buradaki "tatmak" kelimesi, deneyimlemek, yaşamak anlamında kullanılır.

Ruh adeta beden evininin misafiri konumundadır. Ev yıkıldığında misafir de kendisine başka bir yer bulur. Orası ise ruhlar alemidir. Buna göre ölüm, ruhun bedenden ayrılmasını ifade ediyor.

BEN! BEN! BEN! Bir gün Azrail gelir. Hayır SEN değil BEN! der. Bildiğimiz gördüğümüz dünya bir iken her biri kendini başka bir dünyada sanarak insanlar adedince dünya varmış gibi oluyor. Öldüğü zaman dünyası da beraber yıkılıyor.

Eğer ölümü takdir etmişse hiçbir zaman kaçamazsın. Yine eğer yaşamı takdir etmişse bil ki seni kimse öldüremez. Depremden kaçınca ölümden kaçtığını zannediyor. Ancak depremden kaçtım da kurtuldum diyen adam aldanıyordur. Allah sana o tedbiri aldırdı, sebepler kullanıldı. Hz. Adem ve .. hepsi vefat etti)

Ayrılık bazen acıdır, bazen de tatlıdır. İnsan eğer bir mekândan ayrılıp başka bir yere taşınırken sevdiği kişilerin yanına gittiğini düşünürse, bu ayrılık onu acısıyla yakmaz, tam aksine sevindirir.

Hz. Mevlânâ, ölümü “şeb-i arus” olarak görmüştür. Ona göre ölüm; düğün gecesidir, sevgiliyle buluşma, sevgiliye kavuşmadır. Ruhun beden elbisesinden soyunması, rahata, huzura, özgürlüğe ermesidir. Bediüzzaman ise ölümü “terhis teskeresi (askerlik bitiş belgesi)” olarak niteler. Ona göre ölüm, başka bir bâki âleme gitmek ve iman vesikasıyla saadet sarayına gitmek için bir terhis tezkeresidir. Bizlerde inşallah ölümü “düğün gecesi, sevgiliye kavuşma, terhis tezkeresi” gibi görmeyi Rabbim nasip etsin.

ÖLÜM VE DÜNYA HAYATI 3/185- Her canlı ölümü tadacaktır. Kıyamet günü yaptıklarınızın karşılıkları size eksiksiz olarak verilecektir. Kim cehennemden uzaklaştırılıp cennete konursa o, gerçekten kurtuluşa ermiştir. Dünya hayatı, aldatıcı zevkten başka bir şey değildir.

Ölüm, hesap demek, mesuliyet demek. Ölüm olmasaydı hayatın bir anlamı olmazdı. Ölüm hayata değer kazandırıyor. Manalı yapıyor. Yanındaki adam ölüyor, hissi o kadar iptal olmuş ki “inanamadım” diyor. Ölüme inanma hissi kaybolmuş. Ve bir an sonra sanki kendisi hiç ölmeyecekmiş gibi yaşantısına kaldığı yerden devam ediyor.

Burada bir sınavdayız. Düşün ki; omuzlarında taşıdığın iki kameraman hayatını filme almakta. Bugün yaptıkların, yarın dev bir ekrana yansıyacak. İşte o zaman; “Aman Allah’ım! Bunlarda her şeyi kayda almışlar, büyük küçük hiçbir şeyi atlamamışlar” diye hayıflanmayasın. O filmi bütün insanlık izleyecek. Yaptığın hiçbir şey gizli kalmayacak.

Çok sevdiğin kimi eşyaların uğruna nice fedakârlıklara katlandığın evin, araban, mülkün birer “miras” artık. Onlar başkalarının, ama hesabını vermek sana düşecek. Eşin dul, çocukların yetim kalacak. Düşünki, artık akşam senin eve gelmen beklenmeyecek. Sofralar sensiz kurulacak.

Sıkça tekrarladıkları söz ”**Ölenle ölünmez ki**” olacak belki de. Sesinin tonu unutulacak gün geçtikçe. Boyun endamın yüz hatların, gözlerin unutulacak. Hatta bir şairin dediği gibi

“**unutulduğun da unutulacak**” Şu yalan Dünyada bir zamanlar senin de var olduğunun biricik kanıtı olan mezarını ziyaret eden bile kalmayacak.

Ey İnsan! Yaşadığın her anın paha biçilmez bir hazine kıymetinde olduğunu bil! Sonsuzluk yurduna kıymetli armağanlar hazırla. Azığını tamamlayıver. Amelini kusursuzca yapmaya bak. Bu nefes bir gün bitecek. Ve inşallah o günde yüz akıyla hesabını verebilmeyi Rabbim nasip etsin.

ECEL VAKTİ BELLİDİR DEĞİŞMEZ: 7/34- Her ümmetin bir eceli vardır. O ecel geldiğinde ne bir ân erteleyebilirler ne de öne alabilirler. 6/59- … O'nun haberi olmadan bir tek yaprak bile düşmez….

3/145- Allah'ın izni olmadıkça hiçbir kimseye ölmek yoktur. (Ölüm) belirli bir süreye göre yazılmıştır. Kim dünya menfaatini dilerse, kendisine ondan veririz. Kim de ahiret sevabını isterse ona da ondan veririz. Biz şükredenleri mükafatlandıracağız.

Herkes "ölüm" yaşındadır... Rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu şehit edilmeden önce yaptığı bir toplantıda şunları söylemişti; "Şimdi bakın yoldan geldik, yola gideceğiz. Hiç birimizin garantisi yok. Şurada ayakta duranın da, oturanın da garantisi yok. Yani, ruh bir saniyeliktir. "Kün" (ol) dedi mi gitti. Bunun da nerede geleceği, nasıl geleceği, ne şekilde yakalayacağı belli değil. Bir saniyenize bile hâkim değilsiniz. Bir saniyesine bile hâkim olamadığınız, hükmedemediğiniz bir hayat için, bir dünya için, bu kadar fırıldak olmanın anlamı yoktur. Düz yaşayacağız, düz duracağız, düz yürüyeceğiz. Dik duracağız, doğru gideceğiz. Allah'ın izniyle hayatım boyunca hep böyle gittim. Yarın ahirette Allah, bize 'Niye iktidar olmadın' diye sormayacak."

Ölüm, Allah’ın bilgisi ve izni dahilinde olur. Bu, şu anlama gelir: Hiçbir hastalık, kaza ya da başka bir sebep bizi bu sürenin dışına çıkaramaz. Bu nedenle, ölüm bir tesadüf değil, Allah’ın takdir ettiği vakitte gerçekleşen bir kaderdir.

Ecel birdir değişmez. Bir terzinin pantolonun paçasını yaparken ölme ihtimaliyle bir gökdelenin 50. katındaki camları silen temizlik işçisinin ölüme uzaklığı ya da yakınlığı aynıdır. Bir insan, gerçekte nasıl bir şekilde ölecekse öyle ölür. Ve onun dünyada iki ömrü yoktur.

"Zavallı eceli gelmeden kazaya uğradı." derler. Bilmezler ki, olay ne ise ömür, ecel odur. Ve o kimsenin Allah katında bilinen vakti ondan ibarettir. Bundan başkası varsayımlar ve ihtimallerdir. Kaderin sırrı belli olmaz ve yaşayan bir kimsenin ne vakit ve ne şekilde öleceğini de Allah'tan başka kimse bilmez.

Sebepler değil, sonuç Allah'ın iradesine bağlıdır. Mesela: Bir insan ölümcül bir hastalığa yakalanabilir, ancak Allah'ın dilemesiyle iyileşebilir. Bir kazadan mucizevi bir şekilde kurtulabilir. Ya da tam tersine, sağlıklı görünen bir kişi beklenmedik bir anda vefat edebilir. Bu durumlar, ölümün nedeninin değil, Allah'ın hükmünün kesin olduğunu bize hatırlatır.

Bir insanın başka biri tarafından öldürülmesi de Allah'ın takdir ettiği ecelin bir parçasıdır. Ancak burada, failin sorumluluğu kalkmaz. Çünkü Allah, insana irade vermiştir ve bu iradeyi yanlış kullanarak kötülüğe sebep olanlar ilahi adalet karşısında hesap verecektir. Ölüm gerçekleşir, ama fail suçundan dolayı cezasını çeker.

Ölümden kaçamayacağımız gibi, geldiğinde bir an bile ertelenemeyeceğini anlamak, bize iki önemli öğreti sunar: **Tevekkül**: Ölüm korkusu yerine Allah'a güven duymak. **Hazırlık**: Hayatı, ölüm sonrası için bir azık biriktirme fırsatı olarak görmek, her an Allah'a yakın olma gayretiyle yaşamaktır.

KIYAMET NE ZAMAN? 21/49- Onlar görmedikleri halde Rablerinden korkarlar, kıyamet saatinden de titrerler. 20/15- Çünkü kıyamet muhakkak gelecektir. Onun vaktini gizli tutuyorum ki, herkes yaptığının karşılığını görsün...

YENİDEN DİRİLİŞ- ÇÜRÜMÜŞ KEMİKLERİ KİM DİRİLTECEK? 36/78- Yaratılışını unutarak bize bir de mesel fırlattı: "Kim diriltecekmiş o çürümüş kemikleri?" dedi. 36/79- De ki: "Onları ilk defa yaratan diriltecek ve o her yaratmayı bilir." 36/81- Gökleri ve yeri yaratan, onlar gibisini yaratmaya kâdir değil midir? Elbette kâdirdir. Çünkü o her şeyi yaratandır, her şeyi bilendir. 36/33- Hem bir delildir onlara ölü toprak. Biz ona hayat verdik ve ondan taneler çıkardık da ondan yiyip duruyorlar

Bir insanın maddi bütün özellikleri, bir toplu iğne başının on milyarda biri kadar olan küçük tohum kartlarına yani DNA'lara yazıldığı düşünülürse ve bu ilk yaratılışı öyle sebepler içinde meydana getirmiş ki… anne desen değil, zira baba olmadan olmuyor. Baba desen değil babadan gelen spermler ise babanın yediği içtiği gıdalardan oluşuyor. Gıdaların geldiği yer **TOPRAK**, burada ise hiç canlılık alameti yok. Bütün bu gelişmelerde buluşmalarda bütün bu kuvvetlerde acaba senin hissen ne kadar. Elin ne kadar uzanmış. Bunları meydana getiren bundan sonra bir daha meydana getiremez mi? Şu imkânı veren bu hayatı veren bu hayatın aynı mislisini veremez mi?

Bu göz diğer göze mislidir. Kuran sana görmediğin aleme inan demiyor. Bu aleme bak! bu alemi yarattığımı gördün öyleyse bunun misli de diğer alemde var diyerek mutmain olmanı istiyor. Sizin için bu hayatı hazırlayan bu kudret, saçını, kulağını, elini, ayağını, güneşi oraya çakmış. Bütün bunları yaptıktan sonra ilahi kudret bu hayatın bir benzerini daha yapamaz mı?

Hayatın senin elinde değil, vücudun senin elinde değil, bir tuvalet ihtiyacın bile. Yani seni bir zerre halindeyken insan haline getirip, senin ihtiyaçlarına cevap veren Allah, ahiretteki hayatını niçin hazırlamasın? Eğer hazırlamak istemeseydi, bu hayatı da sana hazırlamazdı.

Haşir anlatılırken ikinci hayat ile ilgili ayetler öylesine tatmin edici ki. Hiçbir açıklama yapmadan sadece inanın diyebilirdi. Bu bizim için çok büyük Rahmet.

Karpuzun çekirdeği, toprakta bir yıl çürümeden kalıp, zahiri sebeplerle yeni ortam gerçekleştiğinde yeniden hem de daha diri olarak meyvesini verir. **Bir kabak çekirdeği kadar değerin yok mu**? Bir kabak çekirdeğini zayi etmeyen Allah, insan gibi değerli bir varlığın yok olmasına müsaade eder mi? onu da ahirette tekrar iade ediyor... Mahlukat içinde, mevcudat içinde en kıymetlisi **insandır**

Gençliği sana vermiş sınırlı, ancak herkese verdiği içinde "sınırsız". Senin dedene, babana, çocuğuna herkese o gençliği vermiş. İhtiyarlık bir elemdir. Elemin bitmesi lezzettir. İhtiyarlıkta bitip genç olarak dirilmek lezzettir. Bir bahar gitsin ki başka bir bahara yol açılsın. Bir bahar daha gelsin. Midedeki o yiyecek atıkları gitsin ki tekrar lezzeti tadacak yiyecekler gelsin. O mide hep dolu kalsa bir daha o lezzeti tadamazsın. Önünde en sevdiğin yiyecek olsa ona bakmazsın bile. Senin de dedeni babanı yenilemese torunların lezzetini alamazsın.

Bir portakalı yerken bir önceki senenin portakalının tadının, görüntünün aynısı hatta sanki o geçen seneki portakalın devamı gibi gelecek. Ancak bu seneki portakal yeniden yaratıldı. Sanki geçen seneki portakal gibi değil mi! İşte bizde bu dünyadaki hayatımızdan sonra yeniden yaratılacağız.

<u>YAPILAN HER ŞEY O GÜN KARŞIMIZA TAMAMI ÇIKACAK</u>: 9/105- Çalışın; Yaptıklarınızı Allah da, Resulü de, müminler de görecekler. Sonra gizli ve açık her şeyi bilen Allah'ın huzuruna çıkarılacaksınız. O da yaptığınız her şeyi bir bir sizin önünüze çıkaracak, karşılığını verecektir. 4/40- Şüphesiz ki Allah, hiç kimseye zerre kadar zulmetmez...

Ayette Müminler kaydı da yer almıştır. Başkaları görsün de beğensinler manasına gelmez. Aksine "Siz amellerinizi, Allah, Resûlü ve Müminlerin teftişine arz ediyor gibi halisane ve sapasağlam yapın; yapın da ister bu dünyada isterse ahirette o amelleri gördükleri zaman takdir etsinler." manası vardır.

Evet, orada sen yoksun, amelin var. Öyleyse koy arızasız, kusursuz salih amellerini ortaya. Kendin de bir kenara çekiliver. Allah ve Resûlü beğendiği gibi inanan kullar da beğensinler o amelleri. Üstümde beni gören biri var. Nasıl ki bir malı müşteriye hizmet ederken en kaliteli şekilde onun hoşuna gidecek şekilde malı sunuyoruz. Bizde bu dünyadaki amellerimizi Cenab-ı Allah'a en iyi şekilde sunmalıyız.

Komşuluk en güzel şekilde, Alışveriş, en güzel şekilde vs. yapmalısın. O güzelliği aksettir. Nasıl ki bir markete gittiğinde sana en lüzumlu şeyleri alıyorsan, işte dünyayı da bir market gibi gör ve sana en lüzumlu yani ebedi dünyada sana gereken en lüzumlu ihtiyaçlarını AL ve ÇIK! Ki zaten çıkartacaklar. Bu markette hadisi bile uygulasan yaşantın değişir. Mesela; "ya hayır konuş ya da sus"

Göz hayvanda da var bende de. O zaman bakışımızı hayvanın bakışından farklılaştırmamız gerekiyor ki, hayvandan FARKLI olalım.

"**Dünyada sadece iki tür insan vardır**. İyi şeyler yapan **iyi insanlar** ve kötülük **yapan kötü insanlar**. İnsanlar arasındaki tek fark budur." (Benim Adım Khan filminden)

Allah'ın yarattığı hiçbir şey kötü değildir. İnsanlar, kendi özgür iradeleri ile iyi veya kötü olmayı seçerler. Bu da imtihan dünyasının içine girmek demektir. Rabbimiz bizlere olan şefkatinden dolayı iyi olmayı seçmek ve hakikate ulaşmak için Peygamberler ve onların vasıtasıyla kitaplar göndermiştir.

SANA O İKİ GÖZÜ VERİPTE SENİN GÖRMENİ SAĞLAYAN ALLAH'IN SENİ GÖRMEDİĞİNİ Mİ SANIYORSUN?
89/14- Kuşkusuz Rabbin her an gözetlemededir. 90/7- Kendisini bir gören olmadı mı sanıyor? 90/8- Biz ona iki göz vermedik mi? 9- Bir dil ve iki dudak? 90/10- Ona İKİ YOLU GÖSTERDİK. 90/11- Fakat o, o sarp yokuşa göğüs veremedi.

İnsanların karşısına daima iki yol yani **iki seçenek** çıkmaktadır. Ve insanlar daima bu iki seçenekten birini seçer.

Burada dikkat edilmesi gereken nokta şu: Seçim yapana kadar insanın elinde irade vardır, ama seçim yapıldıktan sonra sonuçlar kaçınılmaz bir şekilde gelişmeye başlar. Yani, **seçtiğimiz yol bizim kaderimiz haline gelir**. Allah insana irade vermiştir ve insan bu iradeyle seçim yapar. Ancak Allah, zamanın ötesinde olduğu için o seçimi de önceden bilir.

İnsan yaptığı seçimlerin sonuçlarına katlanmak zorundadır. "Ben bunu seçtim ama keşke diğerini seçseydim" demek çoğu zaman bir anlam taşımaz.

Dil ve dudaklardan kasıt, sadece konuşan azalar değil, aslında insanı insan yapan özdür. Bunları belli bir istikâmette kullanan insanın düşünme ve anlama kabiliyeti vardır. Allah, insana sadece akıl ve düşünme kabiliyeti vererek kendi kendine doğru yolu bulsun diye bırakmamıştır. Ayrıca gönderdiği peygamberler ve onlara indirdiği kitaplar vasıtasıyla ona yol göstermiştir. Aklını kullanıp tercihini bizzat kendisi yapması için ona iman ve küfür, hayır ve şer, iyilik ve kötülük, doğruluk ve eğrilik gibi biri diğerine zıt iki yolu göstermiştir.

Yaptığımız seçimler hayatımızı sonsuza kadar şekillendirir. Dikkat etmeliyiz ki; **Her karar bir iz bırakır**, her adım bir hesap günü için kayıt altına alınır.

<u>RABBİNİN HUZURUNA HANGİ AMELİNLE VARACAKSIN? KARAR VER</u>! 89/20- Malı öyle bir seviyorsunuz ki, yığmacasına. 89/21- Hayır hayır, yer birbiri ardınca sarsılıp dümdüz olduğu zaman, 89/22- Rabbinin emri gelip melekler sıra sıra dizildiği zaman, 89/23- Ki cehennem de o gün getirilmiştir. İşte o gün insan anlar. Fakat bu anlamanın ona ne yararı var? 89/24- "KEŞKE hayatım için bir şeyler yapıp gönderseydim." der. 89/25- Artık o gün Allah'ın edeceği azabı kimse edemez. 89/26- Onun vuracağı bağı kimse vuramaz. 89/27- Ey, Rabbine, İTAAT edip huzura eren nefis! 89/28- Hem hoşnut edici hem de hoşnut edilmiş olarak Rabbine dön. 89/29- Kullarımın arasına gir. 89/30-Cennetime gir.

Bu ayetlerde **iki insan portresi** çiziliyor. Biri malına ve dünya nimetlerine dalmış, hayatını yalnızca kendi keyfi için harcamış. Diğeri ise Rabbine yönelmiş, dünya nimetlerini doğru değerlendirmiş, Allah için yaşamış. İkincisinin sonu, huzura ermiş bir nefis olarak cennete giriş... **İşte sen, bu iki yoldan birini seçmek zorundasın.**

Kur'an'a Göre İki İnsan Portresi

1. Nankör İnsan: Bencil ve kibirlidir, Dünya merkezlidir, Mal ve makam tutkunudur, İmtihan karşısında isyankârdır, Günah işler, hatasında ısrar eder, Allah'ın sınırlarını dikkate almaz, Haram ve Helale dikkat etmez, Kul hakkı yer.

2. Salih İnsan: Allah'a bağlıdır, Ahiret merkezlidir, Merhametlidir, İmtihan karşısında sabırlıdır, Doğru ve dürüsttür, Haramdan kaçınır, iyiliği yayar, adaletle hareket eder.

Bu iki insan modeli, Kur'an'da sürekli karşılaştırılır ve insanın kendini bu ölçülere göre değerlendirmesi istenir.

Ahireti Hatırla! Bugün attığın her adım, söylediğin her söz, yarın karşına çıkacak. Rabbine hesap vereceğini unutma. Yaşamını, bu büyük buluşmaya hazırlık yaparak geçir.

<u>BİRİ BİZİ GÖZETLİYOR. HER YAPTIKLARIMIZ KAYDEDİLİYOR</u>: 50/21- Her can, kendisiyle beraber bir sevk memuru ve bir şahid bulunduğu halde gelir. 45/29- İşte kitabınız, yüzünüze karşı hakkı söylüyor, çünkü biz sizin yaptıklarınızı hep kaydediyorduk." (denir). 50/17- Onun sağında ve solunda oturmuş iki melek zabıt tutarken, 50/18- İnsan hiçbir söz söylemez ki yanında (onu) gözetleyen, dediklerini zapteden bir melek hazır bulunmasın. 17/13- Her insanın amel defterini boynuna doladık, kıyamet günü açılmış bulacağı kitabı önüne çıkarırız. 17/14- "Kitabını oku! Bugün hesap görücü olarak sana nefsin yeter!" deriz.

Kameralar sürekli onu çekiyordu. Nereye girse, ne yapsa, neyle uğraşsa, ne konuşsa an be an etrafındaki her şey kayıt yapan bir cihaz olmuştu.

Eli yaptığı her şeyi aynı zamanda kayda geçiriyor. Ayağı yürüdüğü her adımı hafızasına alıyor. Gözü her baktığı şeyi gördüğü şekliyle belleğinde saklıyor. Kulağı her duyduğunu hassas bir ses kaydı gibi kaydediyor. Dili konuştuğu her kelimeyi tekrar aynı şekilde konuşabilecek şekilde saklıyordu. Kaçış şansı hiç yoktu.

Sürekli izleniyor, sürekli dinleniyordu. Geleceği kesin olan bir zamanda filme alınan sahneler tekrar kendisine izletilecekti. Kamera görevi yapan her vasıta kendi diliyle konuşacaktı.

Dünya bir sinema seti gibiydi. Hayatı da filme alınan bir senaryo. Başrolde kendisi oynuyordu. Kader programı içinde, irade sahibi insan kendi tercihleri ve seçimleriyle yaşıyor ve kendi filmini çekiyordu. Filmin sonunda mutlaka "**SON**" yazısını görecek ve gerçek hayata dönecekti. Bir "oyun ve oyalanma" olan dünya hayatı bitip, asıl ve gerçek olan ahret hayatı başlayacaktı.

Eğer bunun farkında ve bilincinde olarak yaşadıysa film "**mutlu bir son**" du yaşadığı. Yok eğer inkar ve gaflet içinde geçtiyse o zaman "**acıklı bir son**" du yaşadığı.

İyi olsun, günahkâr olsun, her insan iki melekle birlikte gelir. Meleklerden biri onu mahşere götürür, diğeri ise yaptıklarıyla, onun hakkında şahitlik yapar. O "hesap günü" öylesine çetin bir gündür ki, herkesin zerre miktar yaptıkları iyiliklerle, zerre miktarı yaptığı kötülüklerin kaydedilmiş olduğu, gerçek adaletin tecelli ettiği görülecek.

İlmini nerede kullandın, sorulacak! Malını-mülkünü nereden kazanıp nereye harcadın, sorulacak! Ömrünü nasıl geçirdin, sorulacak! İbadetlerin ne durumda, sorulacak! Haramahelâle dikkat ettin mi, sorulacak!

Yâni, kimse beni görmüyor deme! çünkü melekler var, ayrıca kendi uzuvların şahitlik edecek, bir işin gizli kalması bahis konusu değil... Ona göre iyi insan ol, Allah'ın sevdiği gibi bir insan ol!

AH! O HESAP GÜNÜ: 69/13- Sûr'a bir tek üfleme üflendiği, 69/14- Arz ve dağlar yerlerinden kaldırılıp şiddetle birbirine çarpılarak darmadağın olduğu zaman, 69/15- İşte o gün olacak olur. 69/16- O gün gök yarılmış, sarkmıştır. 69/18- O gün (hesap için Allah'a) arz olunursunuz, öyle ki gizli bir haliniz kalmaz. 69/19- Kitabı sağından verilen, "alın okuyun kitabımı..." 69/20- "Çünkü ben hesabıma kavuşacağımı sezmiştim" der. 69/21- Artık o hoşnut bir hayattadır. 69/22- Yüksek bir cennettedir. 69/23- Ki o cennetin meyveleri sarkmıştır. 69/24- "Geçmiş günlerde yaptığınız işlerden ötürü afiyetle yeyin, için." (denir). 69/25- Kitabı sol tarafından verilen ise der ki: "KEŞKE kitabım verilmeseydi de 69/26- Hesabımın ne olduğunu bilmeseydim, 69/27- Ne olurdu o ölüm, iş bitirici olsaydı. 69/28- Malım bana hiç fayda vermedi. 69/29- Gücüm de benden yok olup gitti." 69/30- (Zebanilere) "Onu yakalayın da bağlayın." 69/31- "Sonra cehenneme atın onu."

Bir tren var ve ahirete doğru gidiyor. İçinde bulunan insan ya gönül rızası ile gidecek ya da" gitmiyorum, gitmiyorum, bana ne gitmeyeceğim işte" diyerek yine gidecek.

Susmuştu dili, kapanmıştı artık gözleri… Ama belli ki; bu son uykusu idi… Belli ki bir daha uyanmayacaktı. Ama daha hayalleri vardı, uzun vadeli planları… Ölüm hep erken, hep zamansız, hep beklenmedik geliyor.

Ölüm normalleşti, ürkütücülüğünü kaybetti, bu da mı şeytanın bir tuzağıydı? Mezarlıklar gözlerin görmediği mekânlardaydı, amaç ölümü unutmak mıydı? Ömrü sana verilen bir fırsat olarak bilemedin mi?

Hesabın görülmesi iki şekilde olur; Allah'a ait olan hesabımızdır. Çok süratli olup bir anda tamamlanır. Tüm mevcudatın hesabı bir anda ve çabukça görülür. Diğeri ise; alem huzurunda, melekler aracılığıyla görülen hesaptır.

"**Kitabını oku**! Bugün hesap görücü olarak sana nefsin yeter!" Niçin?.. Çünkü sen yaşamın boyunca tüm yaptıklarını kendi kitabında yani ruhunda okuyup değerlendirebiliyorsun... Neyi eksik bıraktığını neyi elde edemediğini niye elde edemediğini görüyorsun. Yani **KENDİ KENDİNİ YARGILIYORSUN.**

Mahşer gününde herkesin önüne, dünyada iken yaptığı bütün iyilik ve kötülükleri gösteren kitapları (amel defterleri) açılacak. Herkese: **'Oku kitabını**! Bugün kendini sorgulayacak durumdasın' denecek. İyilik yapmış olanın amel defteri sağ eline verilecek. Onun hesabı kolay görülecek ve Cennetin yüksek yerinde mutlu bir hayat sürecek.

Defteri sol eline verilenler ise 'Aman, bu nasıl deftermiş! Yaptığım her şeyi küçük büyük demeden sayıp dökmüş. Keşke ölümle birlikte her şey bitmiş olsaydı' diye yanıp tutuşacak. "**Keşke**!" dememek için hayatı "Keşke!" demeyecek şekilde yaşamak lazım.

Ancak şimdi geçmişe takılmamak gerekiyor. Geçmişin bir faydası yok. Arabayı ne kadar geri kullanabilirsin ki? Gün bu gündür. Tevbe ederek artık yeni bir hayata başlayabiliriz. Yapabileceğin bir şeyi bugün yap, yarına bırakma ve bugün için sana verilen bütün aklı ve nimetlerin tamamını bugün kullan. **Ne yapacaksan yap. Ama bugün yap**.

<u>EYVAH" VE "KEŞKE"NİN SESSİZ ÇIĞLIKLARI</u>: 25/27- O gün zalim kimse ellerini ısıracak: "EYVAH!" diyecek, "KEŞKE Peygamberin yanında bir yol tutsaydım!" 25/28- "Eyvah!" diyecek, "keşke falancayı dost edinmeseydim. 25/29- Çünkü zikir (Kur'an) bana gelmişken o, hakikaten beni ondan saptırdı. Şeytan insanı (uçuruma sürükleyip sonra) yapayalnız ve yardımcısız bırakmaktadır.

“Eyvah” ve “Keşke” dememek için:
• Doğru dostlar seçin.
• Kur’an’ın rehberliğine sarılın.
• Yanlış yolda olduğunuzu fark ettiğiniz an geri dönün.
• Hayatınızın her anını Allah'ın rızasını kazanmak için değerlendirin.

DÜŞÜNMEK İÇİN VERİLEN ÖMÜR 35/37- Onlar, orada (Cehennemde) şöyle feryat ederler: "Ey Rabbimiz! Bizleri çıkar, yapageldiklerimizden başka salih bir amel yapalım." (Onlara): "Size düşünecek olanın düşüneceği kadar bir ÖMÜR vermedik mi? Hem size uyarıcı da gelmişti. O halde azabı tadın.

Çoğu insan, ibadetlerini, Allah’ın emirlerini yerine getirmeyi sürekli erteler; “Yaşlanınca namaz kılarım.” “Şimdi dünya telaşım var sonra tövbe ederim.” Ancak ölüm, kimsenin planına göre gelmez. Ertelenen her ibadet, ahirette acı bir pişmanlığa dönüşür.

Trafik kazalarında, kurallara uymayan kişilerin “Ben daha dikkatli olmalıydım!” dediği hatta bazen ani bir sollama veya ani hız yapmakla hayatını dahi kaybettiği, ama artık geç kaldığı çok örnek vardır.

Son istatistikler, insanımızın günde dört saatini televizyon başında geçirdiğini gösteriyor. Bu ise yılda 1500 saate yakın bir rakam eder; Ülkemizin insanı, her yıl, iki öğretim yılına denk bir zamanı, bütün azalarıyla huşû içinde televizyon ekranına yönelmiş olarak geçiriyor. Bu rakam, daha net bir hesapla, **insan ömrünün altıda biri eder**.

Fakat ömründen her yıl 1500 saatinin çalınması, günümüz insanının ölçülerinde büyük bir kayıp sayılmaz. Çünkü o, 1500 saatlik bir ömrü ne yapacağını bilmez. Eline fazladan bir o kadar daha zaman verilecek olsa, onu da aynen böyle saçıp savurur; sonra, alışageldiği şekilde, zaman yokluğundan yakınmaya devam eder.

İnsanın gerçekten pek çok tuhaflıkları vardır. Ölüme hiçbir zaman razı olmaz; fakat elindeki zamanı bir an önce tüketip ondan kurtulmak ister. Ömürlerine büyük işler sığdıran kimselere imrenerek bakar; halbuki kendi hayatında da yıllar 365 gün, günler 24 saattir..

Geçen zaman içinde televizyon bir miktar popülarite kaybına uğradı uğramasına, fakat onun yerini daha başka şeylerin alması da çok uzun sürmedi (cep telefon, bilgisayar oyunları, playstation, sosyal medya vs) Nereye kadar sürer gider bu iş? Bir gün gerçekten insanın zamanı yok oluncaya kadar!

O gün defter ortaya konur. Ve defter sahibi, defterinde ömrünü bulamaz; Oysa neler sığmazdı on binlerce saatin içine! neler kazanılmazdı ki!

O gün insan her şeyi hatırlar; lâkin neye yarar hatırlamak? "**Eyvah**" der, "**keşke** bu hayat için bir hazırlık yapsaydım" Niye yapmadın? "Vaktim olmadı". Sana vakit verilmedi mi? "Elimden aldılar" Zorla mı aldılar? "Hayır, kendim verdim" **Onlar sana ne verdiler**? ...

Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah **altmış yıl** ömür verdiği kişiye yapamadığı kulluk için mazeret beyan etmek isteyenlerin **mazeretlerini reddeder**."

HESAP GÜNÜNDE HERKES BİRBİRİNLE DAVACI OLACAK- HELALLEŞELİM: 39/30- Sen elbette öleceksin, onlar da elbette öleceklerdir. 39/31- Sonra siz muhakkak kıyamet gününde Rabbinizin huzurunda birbirinizden davacı olacaksınız.

Sıradasın ve ansızın bir ses yükseliyor: "Ey Allah'ım! Bu kişi benim hakkımı çiğnedi!" Ey Allah'ım! Bu kişi gıybetimi yaparak benim kalbimi kırdı" Dünyada belki unuttuğun ya da önemsemediğin o hak ihlali, o gün karşına çıkacak. Başını kaldırıyorsun. Ses, senin dünyada tanıdığın birine ait. Belki komşun, belki akraban, belki de iş yerinden bir arkadaşın… O kişi senden hakkını istiyor.

Artık geri dönüş yok. Borç sevaplarla ödenecek. Ama ya sevapların tükenirse? davacının günahları sana yüklenecek. Bu en büyük kayıptır!

Kul hakkı, insanın insana verdiği en büyük yüklerden biridir. Allah'ın affedebileceği birçok günah vardır, ama bir kulun hakkı ihlal edilmişse, o hak sahibiyle helalleşmedikçe affolmaz. Çünkü bu mesele yalnızca Allah ile kul arasında değildir; kul ile kul arasındaki adaleti de kapsar.

Helalleşmek, Allah'ın huzurunda seni büyük bir yükten kurtaracak bir adım. Ama bu adımı bugün atman gerekiyor. Çünkü yarın geldiğinde, hiçbir şeyin faydası olmayacak.

KÖTÜ ARKADAŞ KURBANI; 43/38- Nihayet kıyamet günü bize gelince, arkadaşına: "KEŞKE seninle benim aramda doğu ile batı arasındaki kadar bir uzaklık olsaydı. Sen ne kötü arkadaşmışsın!" der. 43/39- Onlara: "Bugün pişmanlık duymanız size hiçbir fayda sağlamayacaktır. Çünkü siz zulmettiniz. Şimdi de hepiniz azapta ORTAKSINIZ." denir.

Ayetteki "**ne kötü arkadaşmışsın**" ifadesi, insanı doğru yoldan saptıran kişiler ve etkilere işaret eder. Bu sadece bir fiziksel arkadaş değil, aynı zamanda şeytanın vesveseleri veya yanlış alışkanlıklar da olabilir.

İnsan, dostlarını ve çevresini dikkatle seçmeli; ona dünya ve ahiret saadeti sağlayacak dostluklar kurmalıdır. "**Kimlerle olduğun, kim olduğun kadar önemlidir**."

İnsan, çevresindekilerden etkilenir ve çoğu zaman onların tutum ve davranışlarını benimsemeye başlar. Medyada sıkça karşımıza çıkan fuhuşa zorlanma, uyuşturucu bağımlılığı, suç örgütleriyle iş birliği, hırsızlık veya cinayet gibi olayların büyük bir kısmında "**yanlış arkadaş çevresi**" baş aktörlerden biridir.

Neden kötü arkadaş insanları sürükler? İnsan, ait olmak ister. Arkadaş gruplarında dışlanmaktan korktuğu için grup baskısıyla zararlı davranışlara dahil olabilir. İlk aşamada masum görünen teklifler (“Bir kez dene”, “Hadi bir kere görmelisin”) ciddi bağımlılıklara veya suçlara yol açabilir.

“**Arkadaş kurbanı**” diye Google da arama yaptığımda karşıma o kadar örnekler çıktı ki bunların sadece birkaçını aşağıya alabildim;

Altı kardeşi olan Ş.B.; “Meram Ticaret Meslek Lisesi 1’inci sınıf öğrencisiyken, kız arkadaşlarım eroin kullanıyordu. Ben de **merak edip**, kullanmaya başladım. ’3-4 defa kullanıp bırakırım’ diyordum. Bağımlı hale geldim ardından okulu bıraktım. Sonra da ailemden koptum. Bağımlılığım yüzümden çevremde hep uyuşturucu kullanan arkadaşlarım var. Normal bir arkadaşım yok. Olsa da onlarla iletişim kuramıyorum”

Adana’da **arkadaşının** eşine cinsel mesaj attığı iddia edilen kişiyi pompalı tüfekle öldürdüğü öne sürülen Ahmet B. Tutuklandı.

Kadınları pazarladığı belirlenen K.Y. de yakalanırken, fuhuşa aracılık yapmak ve yer temin etmek suçlarından sorguya alınan D.K., "Benim çocuğum var. **Arkadaş kurbanı** oldum" diye gözyaşı döktü.

Çocuklara küçük yaşlardan itibaren arkadaş seçiminin önemi öğretilmeli. Onları dikkatli ve eleştirel düşünmeye yönlendiren bir ahlak eğitimi verilmelidir. Kişiler, hayatta başkalarından bağımsız olarak “**hayır**” deme becerisini geliştirmelidir. İnsanlara güvenmek güzeldir; fakat bu güven, bilinçle harmanlanmalıdır.

Kimlerle vakit geçirdiğine dikkat et, çünkü dostların yarınki kaderini çizer.

14- TEVBE ve DUA GERİ DÖNÜŞ YOLU

<u>TEVBEDE ACELE ET</u>! 4/17- Ancak Allah'ın kabul etmesini VAAD buyurduğu tevbe, o kimseler içindir ki, BİLMEYEREK günah işleyip HEMEN tevbe edenlerin tevbesidir. İşte Allah bunların tevbelerini kabul eder... 4/18- Yoksa günah işleyip de kendisine ölüm gelince: "İşte ben şimdi tevbe ettim." diyen kimselerin tevbesi kabul edilmez. Kâfir olarak ölenlerin de tevbeleri kabul edilmez. İşte bunlara ahirette can yakıcı bir azap hazırlamışızdır. 4/27- Allah sizin tevbenizi kabul etmek istiyor. Halbuki şehvetlerine uyanlar ise, sizin doğru yoldan sapmanızı istiyorlar

65/8-Ey iman edenler! SAMİMİ bir tevbe ile Allah'a dönün. Umulur ki Rabbiniz sizin kötülüklerinizi örter ...

39/53- De ki: "Ey haddi aşarak nefislerine karşı israf etmiş olan kullarım! ALLAH'IN RAHMETİNDEN ÜMİT KESMEYİN. Çünkü Allah, bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O, çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir." 39/54- Onun için ümidi kesmeyin de başınıza azap gelmeden önce tevbe ile Rabbinize yönelin ve O'na teslim olun. Sonra kurtulamazsınız.

Tevbe PİŞMANLIKTIR. İnsan bazen cehaleti veya gafleti nedeniyle günah işler. Allah, bu durumda günahın farkına varıp hemen hatasından dönmeyi teşvik eder. Bu, insanın kendisini sorgulaması ve bilinçlenmesi için bir fırsattır.

Ayette geçen "**hemen tevbe edenler**" ifadesi, hatayı fark ettiği an gecikmeden Allah'a yönelmenin önemini vurgular. Çünkü ertelenen tevbe, insanı günaha alışkanlık haline getirmeye ve kalbin kararmasına sürükleyebilir.

Tevbenin kabul olması için samimiyet, içten gelen bir pişmanlık ve hatadan dönme iradesi esastır. Tevbe sadece dilde söylenen bir cümle değil, kalpten gelen bir teslimiyet ve davranışlarla desteklenen bir dönüşüm olmalıdır.

Meselâ içkiyi sağlığa zararlı olduğu için veya doktor yasakladığı için terk etmek veya bundan dolayı içtiğine pişman olmak tam bir ihlâs ile tevbe olmaz.

Kul hakkı gibi çok ağır günahlar ise ayrıca bir sorumluluk gerektirir. Çünkü Allah, kendi hakkını affedebilir ama kul hakkı yendiğinde, hak sahibinin helalliği alınmadıkça bu tövbenin tamamlanması mümkün değildir. Yani, “Allah beni affetsin” demekle olmaz.

Tevbenin kabul şartları; samimi pişmanlık, hata üzerinde ısrar etmemek, davranışlarla desteklemek, kul hakkını telafi etmektir.

“**Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin**” Allah, insanların hata yapmaya meyilli olduğunu bilir. Ancak tevbe eden, pişmanlık duyan ve doğru yola dönmek isteyen kullarına rahmetiyle muamele eder. Şeytan, insanları günah işlettikten sonra "Artık sen Allah’ın affından uzaksın" diyerek ümitsizliğe sürükler. Oysa ümitsizlik, Allah’a güvenin yitirildiği en tehlikeli duygulardan biridir.

Her hatanın her günahın tevbesi kendi cinsindendir. Etrafındaki, ailendeki insanları ihmal etmenin, onların ibadetlerini kontrol edememenin, onları terk etmenin tövbesi tekrar onları işin içine almakla olur. Yoksa “Ya Rabbim ben bu işi yaptım affet” böyle olmaz. Harekete geçmelisin.

Kuran’ın ısrarla üzerinde durduğu tövbe etmek ve Allah'tan af dilemek konusu, sonuç itibariyle **bir özür beyanıdır**. Şu hâlde, insanlardan yüzlerce kez özür dilerken, “Kullarına lütufkârdır olan Allah”dan günde kaç kez özür ve af dilemeliyiz? Yaptığımız günahlara kılıf bulmayalım. tevbe edip telafi edelim. **HER TEVBE YENİDEN DİRİLİŞİMİZDİR**. Rabbim hepimizi, günahlarımızı fark edip samimiyetle tevbe eden ve tevbesi kabul olunan kullarından eylesin. Amin.

DUAMIZ OLMASA RABBİMİZ BİZE KIYMET VERMEZ:
25/77- (Resulüm!) De ki: “Duanız olmazsa Rabbim size ne diye değer versin ki?... "

İnsan, dua ve kulluk bilinciyle değer kazanır. Ancak burada, dua sadece “istekte bulunma” anlamında değil, Allah’a yönelme, kulluk ve samimi bağlılık anlamında ele alınmalıdır.

Allah, mutlak varlık olduğundan, insanın duasına ihtiyacı yoktur. İnsan, dua ile: Kendini aciz ve sınırlı bir varlık olarak kabul eder. Yaratıcısına yönelerek manevi olgunluğa erişir. Kendini geliştirir ve sorumluluk sahibi olur. Bu yüzden, dua sadece bir ibadet değil, insanın Allah katında değer kazanmasının temel sebebidir.

Maddi refah ve sağlık içinde olan biri, Allah’a dua etmeyi unutur ve her şeyin kontrolünün kendisinde olduğunu zanneder. Ancak işler kötü gittiğinde kendisini bir boşlukta bulur ve Allah’a yönelmeye başlar. Bu, insanın duasız geçen hayatının bir zayıflığıdır.

<u>NASIL DUA EDELİM</u>? 7/55- Rabbinize yalvara yalvara ve gizlice dua edin. Çünkü O, haddi aşanları sevmez. 7/56- Düzeltildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın. O'na, korkarak ve rahmetini umarak dua edin...

Dua, yalnızca istemek değildir; Allah’a olan sevgimizi ifade etmek ve teslimiyetimizi ilan etmektir.

Dua, ritüel gibi değil, gönülden gelen bir konuşma olmalıdır. Çocuğunu kalabalıkta kaybetmiş bir annenin yakarışını göz önüne getirin, o anne, çocuğunu bulmak için ne kadar telaşlıdır. Kalbi ne kadar küt küttür. O kadın Allah’tan kendisine yardım isterken sadece dili ile söylemez. Bütün azaları, bütün hücreleri ile ister. Duası sesine, soluğuna, diline yansır. İşte biz de her ne istiyorsak Rabbimizden, yavrusunu kaybetmiş anne gibi istemeliyiz.

Biz insanlar yöneticilerimizden bir şey istediğimizde ne kadar da alçak sesli, mahcup, dilenci vaziyetindeyizdir. Kelimelerimizi seçerek kullanırız. Boynumuzu bükeriz. Acziyetimizi bildiririz. Acaba, Allah’a karşı dua ederken ki halimiz nasıldır?...

Yakup gibi ağlasan, Eyüp gibi inlesen, hiç senin halini soran olmaz mı? Sen Allah'ı seversen, Allah seni sevmez mi. Sen rıza kapısında, Aman Allah'ım dersen O alemler sultanı, Lebbeyk kulum demez mi? Halimi kime arz edeyim, var mı başka kapı ki oraya gideyim.

<u>RABBİMİZ BİZE ÇOK YAKIN, BOL BOL DUA EDELİM:</u>
2/186- Şayet kullarım, sana benden sordularsa, gerçekten ben çok YAKINIMDIR. Bana dua edince, duacının duasını kabul ederim. O halde onlar da benim davetime koşsunlar ve bana hakkıyla iman etsinler ki, doğru yola gidebilsinler.

Duanın önemini anlamak için, yalnız bu ayeti düşünmek yeterli olacaktır. Doğrudan doğruya "Ben yakınım." buyurulmuş, vasıta kaldırılmış, yakınlık da duaya icabetle açıklanmıştır ki bunda büyük bir incelik vardır. "Ben yakınım" buyurulup "kullarım bana yakındır" buyurulmaması da gayet anlamlıdır. İşte dua, böyle bir yakınlık vasıtasıdır ve dolayısıyla ibadetlerin en üstünüdür.

Bu ayet, Allah'ın her insana bireysel olarak ne kadar özel ve değerli olduğunu hatırlatır. İnsan çaresiz kaldığında bile Allah ona "yakın" olduğunu söyler. Dua, kulun kalbinde huzur bulmasının bir yolu olur.

<u>ALLAH'I ÇOKÇA ANIP ZİKRETMELİYİZ</u>: 33/41- Ey iman edenler! Allah'ı çokça zikredin. 33/42- Ve O'nu sabah akşam tesbih edin.

'Zikir', Allah'a itaattir. Bütün ibadetlerin özü ve aslı, Allah Teâlâ'yı hatırlamak ve O'na itaat etmektir. Allah'a itaat ise, Kur'an veya hadislerde yer alan bir takım güzel sözleri sadece söylemek veya tekrarlamak değil; bilakis her halükârda Allah'a kulluk şuuru içerisinde bulunmak ve tam bir teslimiyet göstermek, her hal ve şartta O'nun sürekli bizi gözetlediğini zihnimize yerleştirmektir.

<u>FİİLİ DUAYI İHMAL ETME</u>: 2/60-.. Biz de "asanla taşa vur!" demiştik.

Her şey "Ya Rabbi" demekle olmaz. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Musa'ya, kavmi için su istediğinde, Allah'ın ona "Asanı taşa vur" demesi gibi, fiili bir teşebbüste bulunmak gerekir. Bir iş yap, sonra ilahi mucize ortaya çıksın. Onun için fiiller çok önemlidir. Fiili dua; Allah'ın kâinatta koymuş olduğu sebeplere müracaat etmektir. Birkaç örnek verirsek;

Örneğin bir çiftçi ektiği tarlasından veya bahçesinden ürün almak istiyorsa, tarlasına, bahçesine iyi bakması, doğru zamanda tohumlarını ekmesi, gerektiğinde gübrelemesi, yeteri kadar sulaması gibi fiili işleri yapması gerekir. İşte bunları yapmak fiili duadır. Fiili dua yapıldıktan sonra Allah'ım ben üzerime düşeni yaptım senden bol rızk, bereket istiyorum demesi de sözlü duadır.

<u>ALLAH'IN İSİMLERİ İLE DUA ET</u>: 7/180- Oysa en güzel isimler Allah'ındır. Bundan dolayı Allah'a onlarla dua edin...

"En güzel isimler" diye çevirdiğimiz Esmâ-i Hüsna, "Allah Teâlâ'nın hepsi de en güzel ve en mükemmel olan niteliklerine, özelliklerine işaret eden isimleri" anlamına gelir.

Ya Halîk, Ya Bârî, Ya Musavvir! Bizi en güzel şekilde yaratan Sensin. Bizim maddi ve manevi eksikliklerimizi gider, karakterimizi güzelleştir, hayırlı işlerde başarılı kıl.

Ya Gafûr, Ya Tevvâb, Ya Afuvv! Hatalarımızı, günahlarımızı bağışla. Bizleri affedilmiş kullarından eyle. Her an tevbe kapını çalmayı nasip et.

Ya Rezzâk, Ya Fettâh, Ya Vehhâb! Rızkımızı genişlet, hayırlı ve bereketli kapılar aç. Bize verdiğin nimetleri en güzel şekilde kullanmayı nasip eyle.

Ya Şâfi, Ya Kâfi, Ya Muâfî! Hastalarımıza şifa, dertlilerimize deva, zor durumda olanlara kolaylık ihsan eyle. Kalplerimize, ruhlarımıza ve bedenlerimize afiyet ver.

<u>SAKIN “İNŞAALLAH” DEMEYİ UNUTMA</u>: 18/23- Hiçbir şey için, Allah'ın dilemesi dışında: "Ben yarın onu yapacağım deme" 18/24- Ancak Allah dilerse (yapacağım de). Ve unuttuğun vakit Allah'ı an ve "Umarım Rabbim beni, doğruya daha yakın olana eriştirir." de.

"**İnşallah**" demek, "Ben elimden geleni yapacağım, ama nihai sonuç Allah’ın dilemesine bağlıdır" anlamına gelir. Aynı zamanda sahip olunan nimetlere şükretmenin ve gelecekteki nimetleri de Allah’tan beklemenin bir ifadesidir. Ayrıca insanın acizliğini ve Allah’a olan muhtaçlığını ifade eder.

Ayetler bize, hiçbir planın Allah’ın dilemesinden bağımsız olmadığını hatırlatır. Bu yüzden, her planımızda "**İnşallah**" diyerek teslimiyet göstermeliyiz.

Bazende “**inşallah**” kelimesi o kadar olumsuz yönde kullanılıyor. Bu çok önemli kelime maalesef hafifleştirilip kendi yalanlarına alet etmişler.

Adam bir akşam vakti hanımına: Yarın yağmur yağarsa evdeyim. Yok eğer yağmazsa tarlaya gidip çift süreceğim demiş. Hanımı: İnşallah söyle bey inşallah. Adam: Ne inşallahı hanım, bunun inşallahı maşallahı mı var. Ortada iki seçenek var, bir üçüncüsü yok ki, dedim ya, yağarsa evdeyim, yağmazsa tarladayım der. Neyse, sabah olur, hava açık ve gayet güzeldir. Bizimki hazırlanır ve yola çıkar.

O gece bir cinayet işlenmiş ve her yerde faili aranıyormuş. Tam o sırada adamın etrafı sarılır. Zira çizilen robot resim onunkinin tıpatıp aynısı. Her ne kadar ben masumum bu işte bir karışıklık var dese de kar etmez ve içeri alınır. Sorgu sual derken hasılı sabaha kadar adam ecel terleri döker. Yorucu, bir o kadar da meşakkatli geçen bir geceden sonra, gelen bir haberle, gerçek failin yakalandığı şeklinde anons yapılır. Ve adam serbest bırakılır. Adam, başına gelen bunca aksilikten sonra iyice yıkılmış, güç takatı kesilmiş, iki büklüm olmuş bir halde evinin kapısını çalar. Hanımı, “Kim o?” diye seslenince, Adam: "Aç kapıyı aç hanım. İnşallah gelen benim.” der.

15- KUR'AN'IN ÇAĞRISI

Bütün semavi dinler dünyada "**barış**" ı temin için gelmiştir. Din bir tanedir ve İslam dini ile kemale ermiştir. Rabbimizin bizden istediği, yukarıdaki ayetlerde de belirtildiği emir ve yasaklar ile **hem dünyada barışı hem de ahiret hayatımızın mutluluğunu** temini içindir.

Gelişmiş ülkelere baktığımızda iktidarı, muhalefeti ve medyasıyla kimsenin kimseye ırkı, dini ve kökeni sebebiyle birbirlerinden nefret oluşturacak davranışları engellenmeye çalışılmıştır. Halbuki Türkiye ve bilhassa diğer İslam ülkelerine baktığımızda yüzyıllarca beraber barış içinde yaşayan insanları birbirlerinden nefret ettirmek için fitneler geliştirilip, siyaset uğruna medya ve sosyal medya vasıtası ile toplumun insanlarını birbirlerinden **ötekileştirilmektedir**.

Ayrıca içimizi acıtan bir gerçek de; Toplumumuzun her köşesinde, ahlaki çöküşün ve yozlaşmanın izlerini görmek mümkün. Kötülükler, aile içindeki çürümüşlük ve bencillik... Bunlar artık alıştığımız manzaralar haline geldi.

Peki, nereye kadar gidebiliriz? Daha ne kadar gözlerimizi kapatabiliriz? Ne zaman fark edeceğiz ki; **bir toplumun yozlaşması, sadece kötülükle değil, adaletin, iyiliğin, merhametin yok oluşuyla başlar.**

Kur'an, yalnızca bir ibadet kitabı değildir. O, insanlığın nasıl yaşaması gerektiğine dair bir **rehberdir**. Ancak bugün, dinin yalnızca şekilsel taraflarıyla ilgileniyor, derin anlamından uzaklaşıyoruz. İnançlarımızın özünden kopuyoruz. Ne zaman bu kadar bencil ve adaletsiz olduk? Ne zaman birbirimize olan sorumluluklarımızı unuttuk?

Kur'an, bize insanların kimliklerinden değil, içindeki iyilikten sorumlu olduklarını hatırlatır. İyi insanlar ve kötülük yapan kötü insanlar. İnsanlar arasındaki tek fark budur.

Toplumda adaletin ve huzurun sağlanabilmesi için önce **birbirimize karşı merhametli ve adil olmalıyız**.

Her birimizin bireysel sorumluluğu vardır. Toplum, bizim değişimimizle değişir. İslam, toplumun yeniden doğuşunun, adaletin ve merhametin inşasının tek yoludur. Kur'an, bizlere yalnızca ibadetleri öğretmekle kalmaz, aynı zamanda toplumda adalet, doğruluk ve iyilik nasıl kurulacaksa, onu da gösterir. Toplum olarak bu yolculukta, sadece "ben" değil, "**biz**" olmalıyız. Her birimizin küçük bir adımı, toplumu büyük bir değişime götürebilir.

Zaman, doğruyu savunma zamanıdır. Zaman, **adaletin ve iyiliğin** sesini yükseltme zamanıdır. Çünkü bir toplumun çöküşü, bireylerin içindeki kötülüğün ve adaletsizliğin büyümesiyledir. Kur'an'ın çağrısına kulak verelim ve toplumu yeniden inşa edelim. Bizler, **iyilikle** değişebiliriz.

Allah'a yakın olmanın yolu nefret ve savaş değil **sevgidir**. Ve bizim dinimiz sevgi dinidir. Allah'a yakınlaştıran yol **merhamet ve sevgiden** geçer.

İyi bir Müslüman olabilmemiz için önce Kur'an **Ahlakını** yaşamamız gerekir, insanların farklı görüşlerine tahammül etmeliyiz. **Doğruluğu, adaleti ve eğitimimizi** tastamam uygulamalıyız. Başkalarıyla münasebet içinde olabilecek ve aynı zamanda bir birlik teşkil edebilecek, müşterek problemlerini halledebilecek, kâinatı yorumlayacak, kâinatı çok iyi okuyacak, Kur'an'la kâinatı irdeleyip yorumlayabilecek, gelecek adına projeler üretebilecek, istikbaldeki yerini belirleyebilecek **nesiller** yetiştirilmesi gerekir.

Okuduklarımızı, inanıyorsak hayatımıza geçire geçire yaşamamız gerek. Olmadı bir daha, yine olmadı bir daha deneyeceğiz. **Ta ki başarana kadar inşallah**.

Allah 'a Emanet Olun

Ahmet Büyükbakkal

Rabbim Benden Ne İstiyor?

“OKU”

diye emreden

“OKUDUN MU?”

diye sormaz mı?